

ASSERTIO
ET JUSTIFICATIO VOTI,

Aut si mavis

CENSURÆ LIBRI

LUDOVICI DE MESA,

CUI TITULUS,

VITA, ET VIRTUTES V. SORORIS

MARIANÆ A JESU

TERTIARIE ORDINIS S. FRANCISCI,

Jussu Sacræ Congregationis Rituum, ad effectum
Beatificationis & Canonizationis ejusdem,
olim eidem Sacræ Congregationi
exhibitæ,

*Emis & Rmis ejusdem Congregationis
Cardinalibus oblata.*

PER ME

FR. CAJETANUM BENITEZ DE LUGO

SAC. THEOLOGIE MAGISTRUM, ET EJUDEM
CONGREGATIONIS CONSULTOREM.

ROMÆ MDCCXXXV.
Typis Reverendæ Cameræ Apostolicæ.

ASSERTIO
 ET JUSTIFICATIO VOI
 E. P. DE MESA
 DE MESA

Impressio del Comite y Colegio de Nra. Sra. de las Lag.
p.^a muenda del M. P. P. de la C. de Nra. Sra. de las Lag.

D. N. S. P. DE MESA
 DE MESA

L. O. M. S. P. DE MESA
 DE MESA

Ulla Eminentissimi, ac Reverendissimi DD. Cardinalis *Bauchieri*, felicis recordationis, suis litteris datis sub die 1. Octobris anni 1731. legi diligentèr, & studiosè librum *Ludovici de Mesa*, Hispano idioma conscriptum, *Madridi* typis editum anno 1661. in duas partes distributum; quarum prima vitam Venerabilis *Servæ Dei Mariana à Jesu Tertiariæ Ordinis S. Francisci* exponit, & secunda revelationes, visionesque supernaturales, quibus illustrata, fuit mens ejus, præcontinet. Quid censerim de hoc opere, perpenſis regalis ab *URBANO VIII.* ad revisionem traditis, pro zelo veritatis, & Religionis, quibus nullum hominum antepono, vobis Eminentissimi Principes sub die 2. Augusti anni 1732. dixi, & subscribendo signavi, sequens *Vincentii Lirineusii* consilium commouit. l. cap. 25. dicentis: *Illum esse verum, & germanum Catholicum, qui veritatem Dei, qui Ecclesiam, qui Christi Corpus diligit, qui Divina Religioni, qui Catholicæ fidei nihil præponit, non hominis eujuspiam auctoritatem, non amorem, non ingenium, non eloquentiam, non Philosophiam; sed hoc cuncta despiciens, & in fide fixus, ac stabilis permanet, quidquid universaliter antiquitas Ecclesiam Catholicam tenuisse cognoverit, id solum sibi tenendum, credendumque decernit. Quidquid vero ab aliquo deinceps non præter omnes, aut contra omnes Sanctos, novam, & inauditum subiuduci senserit, id non ad Religionem, sed ad tentationem potius intelliget pertinere.* At cum hæc diebus publici juris facta sit voti mei responsio ab eruditissimo viro elaborata, & quem ego maxima qua possum, benevolentia complector (ut enim canit *Horatius*:

*Dives sum sentire dux de rebus, eisdem
locutum licuit semper amicitia)*

cui responsioni in omnibus assentiri minimè possum, fueritque prius hoc meum qualescumque iudicium in Hispaniam Tertio Ordini *S. Francisci* transmissum, ac in alias forte Regionibus sparsum, ac divulgatum (quod conceditum erat solum arcano, & silentio Sacre Congregationis) honori meo, & veritati consulens, ne inter homines ludibrio habeatur, necessarium duxi rem hanc paulò intimius attingere; distinctius aperire, & in clariori lumine ponere, quibus innixum fuerit principiis votum meum; cum in responsione, facta careant penitus energia debita plura, quæ a me animadversa fuerunt: ut a vobis, Eminentissimi Principes, quibus ex officio Hierarchico commissum est reprobare malum & eligere bonum, probatis singulis, retineantur, sive in opere de quo est questio, sive in scripto meo, quæ bona sunt, & quæ minus rectè in eisdem scripta leguntur, rejiciantur. Quare cum defensionem scripto suscipere coactus fuerim: ut, quæ ab initio dixi, suis momentis ponderentur; duas sequentes dissertationes, elaborandas duxi: quarum prima erit circa principia, quibus innixa fuit resolutio data, & quibus nititur responsio. Altera vero circa doctrinam in particulari cujuslibet revelationis, ut vera à falsis dijudicari & distingui possint; quas ea, qua decet, reverentia, oculis Eminentiarum vestrarum subiicio.

DISSERTATIO PRIMA

De Principiis in generali quibus innititur facta Operis recognitio.

1. **E**T quidem omisso, quòd inter licentias quibus typis datus est liber iste, non legitur expressa Sedis Apostolicæ licentia, nec negotium instructum, fuerit ei transmissum, ejusque spectatum responsum; ex quo defectu;

4
 juxta Urbani VIII. Decretum, in accusationem, & reprehensionem venire potest, liber iste: Hic namque Summus Pontifex doctus veritatis, & religionis zelo, Fer. 5. die 12. Martii anni 1625. solemniter suo decreto statuit, ne libri continentem, miracula, revelationes, seu beneficia a Deo accepta per eorum intercessionem de cetero imprimantur sine recognitione, & approbatione Ordinarii, & qui in recognoscendis, Theologis, aliisque pijs, ac doctis viros in consilium adhibeat, & ne deinde fraus, vel error, vel aliquid nocet, & inordinati in re tam gravi committatur, negotium instructum, transmittat ad Sedem Apostolicam, ejusdemque responsa expectet. Revelationes vero, & miracula, aliisque beneficia supradicta, quae in libris horum hominum vitam, & gesta continentibus, hactenus impressa sunt, nullo modo approbata censeantur, mandatque Sua Sanctitas &c. Accusari ergo merito posset auctor Libri de facilitate in publicam lucem dandi revelationes servae Dei, absque Scilicet Apostolica beneplacito: maxime si observentur revelationes, visionesque supernaturales, quae in hoc opere praec continentur. Refert namque 1. p. cap. 11. revelatam sibi fuisse excellentiam beatitudinis, & ibi cap. 16. eandem virtutum Theologicarum excellentiam. Exponit rursus 2. p. lib. 1. cap. 12. revelationem ipsi factam unitatis Dei, & cap. 13. Sanctissimae Trinitatis: Et cap. 12. Sanctissimi Eucharistiae Sacramenti. Etiam refert 1. p. lib. 2. cap. 13. scientiam, quam habuit de Donis Spiritus Sancti: Nobilissimam Divinitatis cognitionem 2. p. lib. 2. cap. 17.: Necnon Dei cap. seq.: Perfectissimum Dei amorem explicat p. 2. lib. 2. cap. 5., & cap. seq. suum versus Deum amorem. Necnon cap. 8. admirabiles illuminationes, cognitiones miras, amoremque Dei versus illam, illiusque versus Deum. Narrat modum quo se habuit in Christo Domino pars inferior, in ejus Passione p. 2. lib. 2. cap. 38., & lib. 3. cap. 39. explicat, quomodo Christus, est causa exemplaris, & meritoria nostrae salutis. Refert etiam loco citato cap. 13. illustratorem, quam habuit circa actum confessionis, & cap. 5. poenas duodecim, quas patiuntur damnati in inferno contrapositas aliis duodecim amoris Dei effectibus. Narrat iterum quomodo fuit edocta ab Angelo de Dei providentia lib. 3. cap. 6. necnon ab eodem altissima Theologia edocta, modum quo anima unitur Deo 2. p. lib. 2. cap. 27., & de quatuor rebus necessariis, ut possit in oratione anima lustrari cum Deo ibi cap. 20. de excellentia mortificationis, & humilitatis, ibi cap. 39. de excellentia spei Divinae cap. 15., etiam intercessione D. Augustini fuisse perfectissime illuminatam de modo perfectissimo orandi p. 2. lib. 2. cap. 27., & circa altitudinem orationis, ad quam ascendit ibi cap. 26., & circa finem orationum efficaciam ibi cap. 28. Fuit, & specialiter illuminata circa viam purgativam, illuminativam, & unitivam 2. p. lib. 2. cap. 3. Vidit statum animae in contemplatione positae ibi cap. 21. etiam & modum quo Deus deserit hominem ibi cap. 8. Refert sexcenta alia mirabilia, quae Deus operatus est in illa, de quibus non utcumque tractat, sed ut formaliter a Deo revelatis, & supernaturaliter visis, modoque obscurissimo, simili apocalypsi Joannis, vel Ezechielis visionibus, quae omnia cum proponantur a Deo huic V. servae formaliter revelata, & supernaturaliter visa, sicut res est maximi momenti, ita accuratioris examinis, diligentiorisque criterii debet esse, ad quam plenissime pertractandam, mature expendendam, ac resolvendam, cum maxima industria desideretur, nec satis mihi temporis, nec ingenii esse ad id pro merito faciendum aperte protestatus sum. Hoc ergo omisso, quod officii, ac muneris mei non esse judicavi, a regulis exordium sumo.

2. Non cor meum ita intractabile, ac durum est ad credendum, quod ex Deo potest esse, ut negem, quod ex Deo possint esse varia, quae ibi referuntur. Negare quippe revelationes dari, error Hæreticorum est, cui resistit *Apost. ad Thessal. 5. v. 19., & 20. Spiritum nolite extinguere, Probatae nolite spernere.* At Christianæ cautionis, & prudentiæ est, hisce mulierum revelationibus non facilliter credere, ut admonet tam *Ecclesiasticus cap. 19., qui cito credit, levis est corde,* quam *Apostolus ad Thessalon. cap. 21. non cito moveamini, neque terreamini, neque per sermonem, neque per spiritum, neque per Epistolam tanquam per vos missam.* Non enim, ut inquit idem *Paulus, aliquid possumus adversus veritatem, sed pro veritate.* Quare textum *Apostoli exponens Emin. Cojetanus super art. 6. q. 179. ex. 22. sic habet. Ad primam ergo in oppositum dicitur, quod Prophetia datur ad utilitatem, juxta tamen conditionem.*

Propheta. Nam Prophetia Prophetarum receptum ab Ecclesia datur ad utilitatem, ut quidam necessario amplectendum: Prophetia vero Prophetarum non receptum ab Ecclesia datur ad utilitatem tanquam aliquid prius probandum, & asserendum, antequam cuius periculo aliquis amplectatur. Nec hoc est spernere Prophetias, sed probare. Ergo nimia levitas esset, illis adhibere fidem, & maxime mulieribus, quæ peregrina, & a traditione Ecclesie aliena, ac si essent a Deo revelata seminant, spargunt, quin prius examinetur, an spiritu Dei, aut humano sensu sint edita, dicente Apostolo ad Thessalios, cap. 3. desuntiamus vobis fratres in nomine Domini Jesu Christi, ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate, & non secundum traditionem, quam accepimus a vobis, & a quibus cavendum docet Hieremias cap. 23. v. 16. nolite audire verba Prophetarum, qui prophetant vobis, & decipiunt vos: visionem cordis sui loquuntur, non de ore Domini. Mulieribus dixi, (nam Philomarinus de divinis revelationibus pag. 50. num. 12. notat, observandum nam vir, vel femina sit persona, quæ revelationem habuit) quibus præcipit Apostolus, ut in Ecclesiis taceant, & eam eis interdicit docere doctrinam, quæ, non ad privatum usum, sed in medio sit, & in publico Theatro, quæ ipsis congruit Doctoribus, & quod nec concessum fuit propria Christi Domini Matris.

3. Quis ergo non miretur ita frequenter eis de Mysteris Fidei, temporibus nostris fieri revelationes, & earum rerum de quibus altissimum est apud Ecclesie Patres silentium, ac si certa mysteriorum omnium, quibus humane salutis opus Christus absolvit, noticia sufficiens in Ecclesia non esset ex scripturis, & traditione Patrum, & siluisset Deus per tot secula, reconditaque hæc omnia fuissent Apostolis, quos Magistros Dominus dedit, individuos habens in comitatu, in discipulatu, in convivio, qui in Orbem Terrarum mittendi erant ad omnium gentium informationem, qui non auribus tantum, sed & oculis prædicandam fidem capere debebant, ut quod firmiter didicissent, constantius prædicarent, ut scribit S. Paulus Epist. 1. 1. ad Corinthios. An non etiam stupori, ac admirationi debet esse, quod & SS. Patribus non fuerit datum cognoscere arcana, quæ mulieribus nostri temporis intelligere licet? Quod cognoscant jam fere omnes, recondita Mytheria, eorumque perfectiorem habeant cognitionem, quam pax, ac religiose mulieres tempore Christi viventes, & quod hæc eadem, quæ ex sui natura conveniunt sermonibus divinitus inspiratis, revelata blaterent mediis commentis, quæ nullum in schola Theologica locum habent? Ergo nimia levitas esset illis cito adhibere fidem. Quare Theologi varias assignant regulas, quibus revelationes veræ distinguantur a falsis, quæ ad statum presentis questionis stabilendum præsupponi debent, in eisdem tamen videndis, non enim in eis omnibus exponendis vacat morari.

§. I.

Quædam examinantur, & referuntur Principia.

4. **E**ruditissimus responsionis auctor, & in rebus Theologicis maximo veritatis credit, sex propositiones in medium profert, quas nullum Theologum inficiari credit. Prima est. „ Non omnia, quæ Christus Dominus gessit, aut passus est retulerunt Sacri Evangeliste. Hæc sola Evangeliorum lectione sit cuique manifesta: Patres, & Theologi omnes eandem firman, sed & Joannis Evangelistæ auctoritate proponitur, Catholici Fide, eredenda. Ait enim in fine Evangelii sui: sunt autem, & alia multa, quæ fecit Jesus, quæ si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere posse eos, qui scribendi sunt libri. „ Propterea Patres ipsi, & antiqui non minus, quam moderni scriptores, complura verisimilia, atque rationi, & textui sacro consentanea intexunt, de quibus apud Evangelistas altum silentium est. Nam, ut recte animadvertit Suarez 3 p. quæst. 55. disp. 19 Sect. 1. prop. fin. Non assumpserunt illi onus scribendi omnia, quæ Christus gessit, sed tantum ea, quæ ad Mytheria Fidei confirmanda, & referenda sufficere visa sunt.
5. Propositio secunda. „ Ea, quæ a Sanctis Evangelistis prætermittuntur, potest
„ Deus

- Deus, quando voluerit; & cui voluerit revelare. Nemo Christianus hanc veritatem inficiabitur: immo nemo, qui Deum confiteatur Dominum esse, & quod, ut inquit Propheta, *Omnia quaecumque voluit, fecit.* Fide Catholicis creditus, Spiritum Prophetiae manere in Ecclesia, non omnibus Fidelibus, sed quibusdam tantum concessum, ut docuit *Paulus* 1. Cor. 12. vers. 10., & ad *Eph.* 1. vers. 11. Revelationes autem Divinae, quae privatim sunt animabus ad Prophetiam pertinent, ut Theologi fatentur cum *D. Thoma* 2.2. quæst. 171. ac 175. & ratio est, quam tradit S. D. præd. quæst. 171. artic. 3. in corp., scilicet, quia lumen propheticum comprehendit sub se præterita, præsentia, & futura, est enim, utpote Divinum, omnibus temporis differentiis superius.
6. Propositio tertia. „ Privata hujusmodi revelationes non pertinent ad necessitatem Fidei Catholicæ, sive ad sufficientiam credendorum, sed tamen pertinent ad utilitatem fidelium, ac proinde ipsius Ecclesiæ. Primam partem hujus propositionis bene novit Censor, qui sufficere Ecclesiæ ea, quæ tradita sunt, probe animadvertit. Et non alio sensu id asserere potuit, nisi quatenus de necessitate credendorum loquatur. Habet enim Ecclesia, quæ sufficient ad salutem, Divina auctoritate, necessario credenda, absque privatis revelationibus. Secundam vero partem negare non poterit, vir enim doctus nequaquam putabit, nihil esse utile præter id, quod fuerit necessarium, quin immo idem religiosa indignatione eum damnaret, qui privatas revelationes traditas a *SS. Gertrude, Brigitta, Catharina Suenens, Theresia,* & aliis, quas Ecclesia pias reputat, & tamquam utiles approbat, inutiles diceret. Equis confitens, Deum posse revelare, quæ voluerit, præter Fidei Catholicæ veritates, audebit dicere, cum inutiliter revelaturum? Hoc qui diceret, Spiritum Prophetiæ ab Ecclesia excluderet. Non enim inter dona Dei numerari posset illud, cujus exercitium inutile esset.
7. Propositio quarta. „ Revelationes privatae non habent vim locorum Theologorum; & ideo Patres, & Theologi loquentes, ut communes Magistri ad Ecclesiæ eruditionem, nihil ex illis deducere possunt, licet possint, ut pie creditas, eas referre. Hac ratione plures retulit *S. Gregorius Magnus* in Dialogis suis. Revelationes ergo, quas canon Ecclesiæ proponit, sunt principia, ex quibus ad Christianam doctrinam explicandam, & mores populi Dei instruendos, utuntur Patres, & Theologi, ad quorum magisterium pertinet, discursus deducere ex Dei auctoritate, infallibili certitudine cognita.
8. Propositio quinta. „ Postremis temporibus multa Deus revelat amicis, quæ prioribus seculis non revelavit. Manifestum id sit legentibus acta *S. Brigittæ, S. Mariæ Magdalena de Pazzi, S. Theresiæ, B. Angeli Fulgii,* & aliarum Sanctorum, quæ, ut germana suscipit Ecclesia, atque multiplices eisdem factas revelationes rerum, antiquo tempore non agnitarum, quas ut pias, & plerumque commendandas admittit. Rei hujus ratio est Divina voluntas, sed tamen *S. Gregorius* hoc ipsum etiam suo tempore animadvertens, quoniam & tunc, facta cum prioribus seculis collatione, præstare Divinæ manifestationis lumina, cognoverat, rationem reddidit magni faciendam lib. 4. Dialogor. cap. 41. dicens. *Quantum præsens sæculum propinquat ad finem, tantum futurum sæculum ipsa jam quasi propinquitate tangitur, & signis manifestioribus aperitur.* Hæc S. Doctor. Unum nobis curandum, si nimirum prioribus postiora respondeant, ut profectus sit non mutatio. Nam, ut perbelle *S. Vincentius Lirin,* in Commonit. cap. 28. *Ad profectum pertinet, ut in semetipsam unaquaque res amplificetur. Ad permutationem veru, ut aliquid ex alio in aliud transferatur. Crescat igitur oportet, (prosequitur admodum nobis opportunus) & multum vehementerque proficiat, tam singularium, quam omnium, tam unius hominis, quam totius Ecclesiæ, ætatis ac sæculorum gradibus, intelligentia, scientia, sapientia. Sed in suo durat genere, in eodem scilicet dogmate, eodem sensu, eademque sententia. Quid ergo mirum, si crescente tempore, etiam divina lumina in animabus justis incrementa suscipiant? Crevit etiam, quadam naturæ proportionem, secundum incrementa temporum, ipsum Fidei lumen, ut cum *Flugge a Sancto Victore* splendide docuit *S. Thomas* 2. 2. quæst. 1. Art. 1. Auctor nimirum naturæ, & gratiæ*

„ eandem in utriusque incrementis methodum servavit . Si quis meliora habeat ,
 „ proferat . Ego vero his contentus sisto .

9. *Propositio sexta .* „ Non est reprobandum , si videatur Deus frequentius se , &
 „ quæ sua sunt , mulieribus , quam viris manifestare , immo humiliter in hoc
 „ opera ejus sunt laudanda . Sancta Virgo *Theresa* in vita cap. ultimo , ita loquitur :
T hay muchas mas mugeres que hombres : a quien , el Señor hace estas mercedes ; y esto oy
a S. Fr. Pedro de Alcantara , y tambien lo he visto Yo , que decia aprovechar mucho
mas en este camino , que los hombres , y daba de ello excelentes razones , que no hay para
que decir aquí todas en favor de las mugeres . Quod latine ita sonat : „ lit plures sunt
 „ femine , quam viri , quibus Deus gratias istas impertitur : hoc etiam audi vi
 „ S. Fratre *Petro de Alcantara* , atque & ego experimento comperi : dicebat ille ,
 „ eas majores profectus in hoc spiritali itinere (interni nimirum luminis , &
 „ divinarum ostensionum) facere quam viri , cujus rei graves causas adducebat ,
 „ quales importunum esset modo referre : omnes quidem femineam conditionem
 „ præferentes . Hæc sunt principia , quæ eruditus iste vindex revelationum hu-
 „ jus V. Servæ Dei proponit nobis , & quibus nititur adverfa ejus resolutio , placet
 „ tamen ea sedulo expendere , ut disertius quis possit , tam de rebus infra dicendis ,
 „ quam de operibus istis ferre judicium .

10. Et quidem primo , quantum ad id quod tertia propositio asserit , revelationes
 privatas non pertinere ab objectum formale Fidei Divinæ , Catholicæ , & univer-
 salis , in eadem cum ipso sum sententia , quam Angelicus noster Magister invicte
 probat 1. p. q. 1. art. 8. ad 2. dicens : *Fides nostra innititur revelationi Prophetis , &*
Apostolis factæ , qui canonicos libros scripserunt , non vero revelationi , si qua fuit ,
aliis Doctribus factæ . Et explicans illa verba *Pauli* ad *Ephes.* 1. *Unus Deus , & una Fi-*
des , sic lect. 5. asserit , *una Fides , quia idem jubemur credere , quia idem & unus est ,*
quod creditur ab omnibus Fidelibus : cujus rationem reddit 2. 2. q. 2. art. 5. , quia obje-
ctum per se Fidei , est id per quod homo beatus efficitur , reliqua autem sunt per accidens :
 Ergo juxta mentem Angelici Præceptoris , quidquid non fuerit revelatum Apo-
 stolis , & Prophetis , nec est adeo commune omnibus , sicut est finis , quæ omnes
 beatificantur , non est Fidei fundamentum , nec ratio per se , nec objectum illius ,
 sed solum se habet per accidens ad Fidem .

11. Hoc est , quod docet *Apostolus* 1. ad *Corinth.* 3. *Unusquisque autem videat , quomo-*
do superædificet . Fundamentum enim aliud nemo potest ponere præter id , quod positum est ,
quod est Christus Jesus : ut nempe unusquisque diligenter attendat , quomodo super-
ædificet ; ne forte ex privatarum opinionum figmentis , peregrina dogmata su-
perstruat , quibus fundamentum Fidei labefactatur : qui enim fundamentum fun-
damento adjicit , ille tanquam infirmum , & debile , & insufficiens fundamen-
tum appositum agnoscit : Ergo cum fundamentum jam positum sit , ad neminem
attinet fundamentum ponere , nec est aliquis , qui expectetur , ut fundamentum
apponat . *Primarium Ecclesiæ fundamentum , & fundator Christus est : Isaiæ 26.*
Lapis angularis probatus , pretiosus , non ab alio , sed a se ipso soliditatem habens in-
conculsam . Apostoli fundamentum secundarium , qui doctrinam a Christo acceptam ,
totum Ecclesiæ sustinent ædificium . Quare , *si quis superædificet super funda-*
mentum hoc . . . ligna , fenum , stipulam , uniuscujusque opus manifestum erit . Dies
enim Domini declarabit , quia in igne revelabitur , & uniuscujusque opus quale sit ignis pro-
babat , inquit ibidem *Apostolus ,* docens , quod si quis Fidei ab *Apostolis* fundatæ no-
 varum opinionum commenta inutilia , vana , dubia , nec veritatis ratione firmata ,
 sed inania , his vocibus : *ligna , fenum , stipulam ,* significata , superaddat , uniuscu-
 jusque opus manifestum erit : nempe ædificium , non in lapide angulari , *Christo* , fun-
 datum sublime surgere , & crescere nequit sed pœnitus deficiens , quia fundamenti
 origo ex imo , ex homine , sit , necesse est .

12. Hinc merito fidem definivit *Apostolus* ad *Hebræos* 1. *Sperandarum substantia-*
rum , argumentum non apparentium : quæ definitio non verificatur de Fide ver-
sante circa revelationes privatas . In primis non verificatur de illa , esse sub-
stantiam , sive firmissimam basim , qua major altera excogitari non potest ;
 cum revelatio privata id non habeat , tum quia pertinet ad gubernationem
 œconomicam , quam excedit revelatio publica , pertinens ad gubernationem
 po.

8
 politicam, tum quia licet S. Petrus, ut testatur epist. 2. cap. 1. à Deo Patre
 singulare, & eximium honoris, & gloriæ *Jesu Christi* testimonium acceperit,
 cum è nube lucida, in qua gloriose transfiguratus est, vocem audit ad ipsum
 delatam: *Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacet.* Et hanc vocem non audivi-
 mus de calce allatam, cum essimus cum ipso in monte sancto: non hac tantum visione
 rititur ad Christi divinitatem, potentiam, & gloriam Judæis persuadendam, sed
 inquit vers. 19. *Habemus firmiorem propheticum sermonem, cui bene facitis attendentes,*
quasi lucerna lucens in caliginoso loco, donec dies luceat, & Lucifer uletur in
cordibus vestris. Non enim ubi de Fidei Dogmatibus agitur, privatis visionibus,
 aut ratiociniis Doctorum virorum deferendum est: nisi libris Propheticiis, toto-
 que Scripturarum Sacrarum corpore, ac Verbo Dei ab Apostolis viva voce
 tradito, & ad nos usque derivato, & per continuam Sanctorum Patrum suc-
 cessionem instar depositi conservato, fidei, morumque Regule præcontineantur.
 His namque privatis revelationibus non indiget Ecclesia, non Christi Vicarius,
 sed Spiritus Sancti infallibiliter assistentis auxilio, & immobilibus *Clevis* promil-
 sis innititur Supremi Pontificis diffinitio.

13. Rursum dicitur fides, *Specularum substantia rerum*, id est principium, seu co-
 gnitio rerum sperandarum, que quidem per spem desiderantur in via, & per
 fruitionem possidentur in Patria. Unde eandem universalitatem respicit in suo
 objecto spes regulata per fidem, ac fides regulans spem: licet modo diverso,
 utraque virtus versetur, utpote theologica, circa universalissimum, commu-
 nemque rationalis Creaturæ finem, tanquam circa objectum primum, &
 specificativum, penes cujus respectum cætera omnia attinguntur: sed revela-
 tio particularis non est ex cognitione hujusmodi universalissimi finis, nec est
 regulans spem, nec ea, que per istam attinguntur, dicunt ordinem ad istum fi-
 nem, ut ad primum credibile: ergo licet spes terminata ad objectum sperabile,
 absque habitudine ad objectum sperabile primum, non est theologica, sed com-
 munitè dicta, ita nec fides ad hoc credibile terminata, absque habitudine ad
 credibile primum, erit fides theologica. Tandem dicitur *Argumentum non ap-
 parentium*, quibus verbis denotatur convictio, quam habet quis, per hoc, quod
 assentiens principiis universalibus, & lumine naturali notis, deinde assentit
 aliis, que ex prædictis principiis derivantur, vel ad illa dicunt habitudinem,
 ac respectum. Unde quantum ad hoc æquè se habet fides respectu rerum,
 supernaturalium, ac lumen principiorum speculativum, ad speculabilia natu-
 ralia: & practicum ad practica: quæ ex sua specie destinata sunt ad attingenda
 principia universalis, & universaliter ab omnibus attingibilia: itaut si daretur
 lumen determinatum ad aliquod determinatum principium, & ab alio parti-
 culari intellectu dumtaxat attingibile, non esset lumen principiorum, sed di-
 stinctum specificè lumen: Ergo fides ex sua specie solum habet veritatem circa
 universaliter revelata, & ab omnibus cognoscibilia: ita quidem, quod si fides
 datur ad aliquod determinatè revelatum, & privatim cognoscibile, erit fides
 specie distincta ab ea, que circa universaliter revelata, & cognoscibilia occu-
 patur.

14. Assentior pariter cum hoc doctissimo viro propositioni quartæ, quod *sempe
 revelationes private non habent vim lucram Theologicam, & ideo Patres & Theo-
 logi liquentes, ut communis Magistri ad Ecclesiam eruditionem, nihil ex illis deducere
 possunt: quod positum principium invictè probat D. Thomas, 2. 2. q. 174. art. 6.
 ad 3. asserens: quod licet in Ecclesia sequitur temporibus non defuerint aliqui Prophe-
 tia spiritum habentes, non quidem ad utramque illorum fidem deprehendendam, sed ad hono-
 rorum aliam distributionem. Quæ quidem circa privatas revelationes regula, non tam
 à D. Thoma, quam ab Apostolo, & ab Evangelista Joanne, tradita est. Ab Apostolo
 quidem 1. ad Galatas ubi ait: Si quis vobis Evangelizaverit, præter id quod accepistis,
 etiam si Angelus, Anathema sit. Ab Evangelista autem, Apocalip. Ultimo: Si quis
 appuserit ad hæc, apponet super eum Dominus plagas scriptas in libro isto: & merito
 quidem, inquit D. Thomas supra citatum Apostoli textum lect. 2. quia nihil
 Evangelizandum est, præter id quod continetur in Evangelis, in Apostolis & in Sacra
 Scriptura implicite, vel explicite.*

15. Hujus regulæ ratio est; quia cùm omnis manifestatio spiritus unicuique à Deo detur ad utilitatem Ecclesie 1. ad Corinth 2. ad hoc scilicet, ut sive Judæi, sive Gentiles, sive servi, sive liberi, unum corpus fiant, uno spiritu potentur, eadem religione vivant, eisdemque Sacramentis, tamquam signis fidem protestantibus utantur, & aliis, ut ex Philosopho 2. Physicorum D. Thomas tradit quest. 12. de verit. art. 2. ea quæ sunt propter finem determinantur secundum ejus exigentiam, ac proinde, ad nihil amplius potest extendi Spiritus manifestatio, quam ad prædicti effectus, secundum quod per illos, & ex illis Ecclesie dimanat utilitas, sed si de novo particulares revelationes, distinctum credibile, vel rationem credibilitatis asserentes, tantum abest à prædictis effectibus, & utilitate præstandis, quin potius illos destruat; imò & architecturam Christi Domini censurat; quod insufficientis sit, ut supra diximus, suppositum fundamentum: Ergo licet ad humanorum actuum directionem aliquæ manifestationes fiant, non tamen ad novam fidei doctrinam promovendam.
16. Rem totam egregie dilucidat mirabilis, & Angelica doctrina D. Thomas 2. 2. q. 1. art. 7. ubi inquit, *utrum articuli fidei secundum successionem temporum creverint.* Comparat in corpore articuli fidei Articulos, cum principiis naturalibus dicens: *Dicendum quod ita se habent in doctrina fidei articuli fidei, sicut principia per se nota in doctrina, quæ per rationem naturalem habetur, in quibus principia vdo quidam inveniuntur, ut quædam in aliis implicite continentur: sicut omnia principia reducuntur ad hoc, sicut ad primum; impossibile est simul affirmare, & negare; ut patet per Philosophum in 4. Metaph. Et similiter omnes articuli continentur in aliquibus primis credibilibus, scilicet, ut credatur Deus esse, & providentiam habere circa hominum salutem, secundum illud ad Hebr. 11., accidentem ad Deum oportet credere, quia est, & inquirentibus se, remuneratur sit. In esse enim Divino includuntur omnia, quæ credimus in Deo æternaliter existere, in quibus nostra beatitudo existit. In Fide autem providentia includuntur omnia quæ temporaliter à Deo dispensantur ad hominum salutem, quæ sunt via ad beatitudinem. Et per hanc etiam mundum aliorum subsistentium Articulum, quidam in aliis continentur, ut incarnatio Christi, & ejus Passio, & omnia hujusmodi. Sic ergo dicendum est, quod quantum ad substantiam articulorum Fidei, non est factum eorum augmentum per temporum successionem: quia quicumque posteriores crediderunt, continebantur in fide præcedentium Patrum, licet implicite. Sed quantum ad explicationem crevit numerus articulorum, quia quidam explicitè cognita sunt à posterioribus, quæ à prioribus non cognoscebantur explicitè. Unde Dominus Moysi dixit Exodi 6. Ego sum Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob; & nomen meum Adonai, non indicavi eis: Et David dicit: Super semis intellexi. Et Apostolus dicit ad Ephes. 3. In aliis generationibus agnitus non est mysterium Christi, sicut nunc revelatum est sanctis Apostolis ejus, & Prophetis.*
17. Hæc eximie, & profundè D. Thomas: quibus constat, quod sicut scientia non crescit quoad substantiam, per hoc quod aliquæ ejus conclusiones in principio implicite præcontentæ modo sciuntur, quæ antea ignorabantur: ita Fides non crescit quoad substantiam, licet nunc explicitè quædam credantur, quæ antea latebant: quia nempe omnia quæ modo credimus implicite præcontinentur in illis duobus primis principiis Fidei, ab Apostolo traditis; *Credere enim quod accedentem ad Deum, quia est, & inquirentibus se remuneratur sit: ex quo solum est differentia Fidei pro diversis temporibus, penes magis, vel minus explicitè credibilia attingere. Quod uti rem compertissimam statuit in solutione ad primum, quod sicut quoad substantiam eadem omnino fuerunt ab omnibus speranda, eadem etiam fuerunt ab omnibus credenda: licet bona speranda distinctius cognoverint, qui fuerunt adventui Christi vicini: cum enim ut supra diximus cum eodem Angelico Magistro in solut. ad 4. Ultima consummatio gratiæ facta fuerit per Christum, inde & tempus ejus dicitur tempus plenitudinis, ideo qui fuerunt propinquiore Christi, vel ante, sicut Baptista vel post, sicut Apostoli plenius mysteria fidei cognoverunt: sicut in statu hominis videmus, qui perfectior est in juventute, & tanto habet homo perfectiorem statum, ante, vel post, quanto est juventuti propinquior. Hoc ergo & nihil amplius probat argumentum: quod sicut repugnat alium esse Christum, alterum Præcursorem, & alios*

Apostolos; ita implicat alia mysteria dari, vel ea distinctius ab aliquo ex hominibus presentibus, vel futuris cognosci: ut in expositione hujus articuli dicit Eminentissimus Cajetanus. *Ex hoc tamen non negamus, quin etiam post Christum non atas posterior habeat Doctores in his, quae sunt Fidei, praestantiores aliqua aetate anteriori, quamvis non omni, puta quod in aetate anni millesimi fuerint doctores Doctores in Fide, quam in aetate anni singentesimi: quia etsi regulariter divina doctrina procedat secundum propinquitatem ad Christum, non tamen alligata est illuminatio ejus ad hunc ordinem. . . . Nunquam tamen fuerunt aut erunt doctores, quamvis Apostoli, sicut nec perfectiores, ut patet ex glossa ad Rom. 8.*

18. Hæc Angelici Magistri alta mente defigenda est doctrina, quæ efficacissimè probat & revelationes privatas non esse sufficientes ad definitionem Fidei, & minime dari nova mysteria revelabilia; sed verba Domini nobis per scripturam, jam expressa, & per Prophetas, & Apostolos voce, & scripto nobis tradita, esse Fidei theologicæ fundamentum; quæ est communis SS. Patrum vox. Audiendus inter omnes D. Gregorius Magnus super illa verba Job 38. Ubi eras quando ponebam fundamenta terræ? Sic loquens: *Quid aliud per fundamenta, quam Predicatores intelligunt, quas dum primò Dominus in Sancta Ecclesia posuit, tota in eis subsequens fabrica structura surrexit: ne obnoxia mutationi, & corruptioni sint mysteria, & traditio. Etenim progressu temporis fides explicatur, sed nunquam immutatur. ut eleganter explicat Vincentius Lirinensis communis 1. cap. 28. & 29. Crescit igitur apertè, inquit, & multum, vehementerque proficiat, tam singularum, quam univiam, tam unius hominis, quam totius Ecclesie, aetatum, ac singulorum gradibus, intelligentia, scientia, sapientia, sed in sua duratant genere, in eodem scilicet dogmate, eodem sensu, eademque sententia. Imitetur vulvarum Religio, rationem corporum, quæ licet annorum processu numeri evolvant, & explicent, eadem tamen quæ erant, permanent. Multum interest inter Pueritia florem, & senectutis maturitatem; sed idem ipse fuit senex, qui fuerant adolescenter; & quamvis unius, ejusdemque hominis status, habitusque mutetur, una tamen, eademque natura, una, eademque persona sit. Parca infantium membra, magna juvenum, eadem ipsa sunt. Tamen quasi partularum ætas, tæ vicium; & si qua illa sunt, quæ ævi maturioris ætate parvuntur, jam in feminis ratione profecta sunt, ut nihil novum postea proficeretur in scribis, quod non in pueris jam ante latitaverat. Quod si humana species in aliquam deinceps non sui generis vertatur officium, aut certe addatur quilibet membrorum numero, vel detrahatur; necesse est, ut totum corpus, vel intercidat, vel prodigiosum fiat, vel certè debilitetur. Ita etiam Christiana Religiois dogma sequatur hæc, decet, profectumque leges; ut annis scilicet consolidetur, dilatetur tempore, sublimetur ætate, incorruptum tamen, illibatamque permaneat. Et univiam parviam suorum mensuris, cavissimæque quasi membris, ac sensibus propriis plenam, atque perfectam sit, quod nihil præterea permutationis admittat, nulla proprietatis dispendio, nullam definitionis postulat varietatem. . . . Quædamque igitur in hac Ecclesia Dei agricultura, fide Patrum satum est, hoc idem filicium industria, decet, excolatur, & observetur; hoc idem floreat, & maturifcat, hoc idem proficiat, & perficiatur. Fax est enim, ut prisca illa cælestis Philosophia dogmata, processu temporis excrescant, lumentur, poliantur: sed nefas est, ut commutentur, nefas, ut destruantur, ut nullentur. Accipiant, licet, evidentiam, lucem, distinctiorem: sed retineant necesse est plenitudinem, integritatem, proprietatem.*

19. En quæ fuit semper Ecclesie mens, & fides circa noviter prædicata dogmata, propugnata à Patribus, & Conciliis; & qualiter quæ temporum progressu Ecclesia pertinere ad Fidem judicavit, ea priorum sæculorum Ecclesiam fide, saltem implicita credidisse, necesse est; Quod totam, prout intelligo, luculenter explicat Magister Cano, de locorum usu lib. 1. v. cap. 1. ubi explicat fidem nostram non inniti revelationibus, nisiis, quas Apostoli, & Prophetæ, auctores videlicet canonicorum librorum, ediderunt. Sic ille: *Id quod Paulus confirmat, quo loco ait, fideles esse superaedificatos super fundamentum Apostolorum, & Prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Jesu. Nulla igitur alia nisi Prophetarum, Christi, Apostolorumque doctrina, Fidem Ecclesia fundat. Nulla alia principia theologicæ doctrinæ. Eadem enim sunt disciplinarum principia, ac fundamenta; non ergo quæ-*

tumque a Deo revelata ad Fidei pertinentem virtutem, sed ea tantum, quæ ad Ecclesiam etiam Religionem pertinebant. Quia verò nihil Ecclesia refert, ea credere, an non, quæ Brigide, Catharinaque Senensi visa sunt; nullo cerid modo ad fidem illa referuntur. Adde etiam quod Fides de qua hic sermo fit, non est privata virtus, sed communis: ea enim re, Catholica dicitur, hoc est universalis. Quæ circa privata revelationes, conjecturasque, & quorumcumque illæ sint, ad Fidem Catholicam non spectant, nec ad fundamenta, & principia Ecclesiastica doctrine, quæ vera, germanaque theologia: cujus rei illud item non leve argumentum est, quod, quæ non per Ecclesiam, & sicut publicos administratos Fidelibus proponuntur, illa non creditur Catholica Fides, videlicet equum erat, ut quæ ad Republicam generaliter attinerent, hæc non privati quivis homines, ad eam retulissent, sed ejus communes omnino administrati. Fundamenta ejus, inquit, Psal. 6. in montibus Sanctis: id quod explicaturus statim adjungit: Dominus narrabit in scripturis Populorum, & Principum bonum, qui fuerant in ea, Scripturæ ergo privata non sunt Fidei Ecclesiastica fundamenta, sed Scripturæ Populorum, quas nobis Principes Ecclesie tradiderunt. Quamobrem in principis theologiæ nostræ, non ea sunt habenda, quæ private, ac singulariter quibusdam hominibus significata a Deo sunt; sed quæ communiter, & publice Ecclesie sue locutus est Deus. Id si consuetanum est, ut videtur ceritè, necessario fit consequens, ut ratio fidei theologiæque formalis, non sit tam diffusa, & ampla, quam in univallis apparet, sed multò astrictior, atque contrahitior, ut intelligatur esse veritas prima Ecclesie revelant ea, quæ ad Religionem attinent. Id quod sine debito Fidei constantia, certitudo, & firmitas requirebant. Nullo enim loco firma, stabilisque, ac sua consistet, si privata revelationi sequeretur.

20. Hæc eruditè, prout de more, vir iste doctissimus; & hæc dicta sint de quacumque Persona prophetante de novo, id quod non habet auctoritatem ex Scripturis, Traditione, & SS. Patribus; secundum cujus Prophetiam non regulanda est mysteriorum cognitio; cum & ipsa Ecclesia publicam ei fidem neget. Non, alia de causa damnati olim *Catharæ, & Manichæi*, quam, quod novas de tribus Quadragesimis celebrandis, de secundis Nuptiis abdicandis, de pace majorum, criminum reis deneganda, aliasque doctrinas instar necessarij dogmatis proponerent. Quare *Seineops Catharægarum*: (a regione in qua illorum hæresis nata, est *Catharægarum* dicti, ut ait *Natalis Alexander* tom. 3. *Historiæ Ecclesiæ*.) nomine a SS. Patribus ii notati fuerunt, qui novas, non de aliquo facto particulari, sed de aliquo dogmate, revelationes induxerant. Reliendi ergo sunt Prophetæ isti, qui se Spiritu Divino afflatos esse credentes, novitates singulares, quas nescierant Patres eorum, sub specie Sanctitatis introducunt, aut introducere conantur; alia Evangelij, & Sacræ Scripturæ apponentes, tanquam Sacræ Scripturæ partem; novam, etià non Fidem, Fidei doctrinam asserentes: cum incertum, & ambiguum, revelationis ipsi factæ, postponendum sit certæ, & infallibili Regulæ Divinæ, Scripturæ Sacræ, & Traditionis, quibus hucusque cognitionem mysteriorum fidei regulavit Ecclesia: nè Christianæ Religionis Doctrina novum incrementum accipiat, & novi indices Fidei articuli, formari possint, quod a veræ Ecclesie Dogmate alienissimum fatentur omnes Theologi.

An obstet aliquid, ut revelationes privatæ omni momento, auctoritate Sacræ Scripturæ, Ecclesiasticæ traditionis, aut SS. Patrum destitutæ, ut piè credibiles proponantur, dummodo Ecclesiæ doctrinis, & bonis moribus non sint adversæ.

21. **C**um asserat auctor responsionis, nihil obstare quominus revelationibus privatis quæ omni tali sunt destitutæ Scripturæ, Traditionis, & PP. fundamento, pia fides habeatur, sive ut piè credibiles permittantur dummodo Ecclesiæ doctrinis, & bonis moribus non obstant; Patres enim tradunt plura ex dono interpretationis sermonum, inquit, & sub eodem dono non continentur ea, quæ aliunde innotescunt ex dono vel lumine Prophetiæ. Cum super hoc fundetur maximè ejus resolutio, diligentius id examinandum, momentoque suo ponderandum primo venit: nec enim ad ejus sententiam accedere possum. Huic namque primo resistit constans Ecclesiæ praxis. Enim vero cum inter immensa beneficia, quibus Dei Benignitas, & Clementia Ecclesiam suam cumulare non desinit, censenda non immerito sit veritatis cognitio, odiumque falsæ cognitionis, ut doctrina ab Apostolis, & Sanctis Patribus ipsi tradita, illibata penitus, impolluta, ac sarta tecta in omnibus servetur; hinc merito Ecclesia, quæ juxta Apostolum ad Ephes. 5. Est non habens maculam, neque rugam nec aliquid hujusmodi, nusquam prophanum aliquod, vel non divinum scriptum, tamquam divinitus inspiratum haberi permisit; distinguens, ac sepeans, quasi os Domini, præciosum a vili, mundum ab immundo. Sancti quoque solliciti semper fuerunt ne novis doctrinis fidei simplicitas alteraretur: Ideo merito S. Dionysius Alexandrinus, Nepotis Episcopi Ægyptii libros, quibus fabula de millennio Christi Regno in terris asserebatur, damnavit. Sic & legimus in actis, quæ falso dicebantur Apostolorum, falsas historias, fictitias visiones, suspecta miracula ab Apostolis reprobata; multi ex eis, qui fuerant curiosa sectati, contulerunt libros, & combusserunt eos coram omnibus. Hoc & factum legimus à S. Leone Epist. 93. ad Turibium data Cap. 15., qui libros consuetos, suppositos vel interpolatos damnandos pronuntiat. Curandum est ergo, inquit ille, & Sacerdotali diligentia maximè providendum, ut falsari codices, & à sincera veritate discordes, in nullo usu lectionis habeantur. Apocrypha autem scriptura, quæ sub nomine Apostolorum multarum habent seminarium falsitatum, non solum interdicens, sed etiam penitus auferendæ sunt, atque ignibus concremandæ. Quamvis enim sint in his quædam, quæ videntur speciem habere pietatis; nunquam tamen vacua sunt veneno, & per fabularum illecebras hoc latenter operantur, ut mirabilium narratione seductos, laqueis cujuscumque erroris involvant. Unde si quis Episcoporum, vel Apocrypha haberi per domos non prohibuerit, vel sub Canonicorum nomine eos Codices in Ecclesia permiserit legi, qui Priscilliani adulterina sunt emendatione vitiosi, hereticum se noverit judicandum, quoniam qui alios ab errore non revocat, se ipsum errare demonstrat.

22. Hujusce rei perficiendæ gratia in Concilio Romano 1. sub Gelasio libri sacri authentici ab Apocryphis sunt discreti; non solum Concilio repudiante, verum etiam ab universa Romana Ecclesia Catholica eliminante, ac in æternum, damnante plura scripta. Damnavit Evangelia nomine Apostolorum Petri, Thadæi, Matthiæ, Jacobi minoris, Barnabæ, Thomæ, Bartholomæi, & Andree, simulque, actus etiam nomine ejusdem Andree Apostoli, Thomæ, Petri, & Philippi.

Etiã

Etiam damnavit libros de *infantia Salvatoris*, de *Nativitate Salvatoris*, de *Maria*, & *obstetricæ*, & qui appellatur *transitus*, id est *assumptio S. Mariæ* necnon, & plures alias revelationes; revelationes nempe, quæ appellantur *Thomæ Apostoli*, *Sancti Stephani*, *Pauli Apostoli*, sive ejusdem *Apocalypsim* de qua *Sanctus Augustinus* tract. 98. in *Joann.* qua occasione vani quidam *Apocalypsim Pauli*, quam sana non recipit *Ecclesia*, nescio, quibus fabulis plenam, stultissima præsumptioni finxerunt, dicentes, hanc esse, unde dixerat, raptum se fuisse ad tertium cælum, & illic audivisse ineffabilia verba, quæ non licet homini loqui, etsi in plurimis non constet, errorem adversum *Fidei Catholicæ*, aut bonis moribus inveniri.

23. Hoc fit evidens ex epistola *S. Barnabæ*, quæ inter *Apocryphas* legitur teste *S. Hieronymo* in *Catalogo Scriptorum Ecclesiæ*. in *Barnabæ*, & tamen testatur idem ad ædificationem *Ecclesiæ* pertinere. Ex canone etiam librorum sacrorum expunxit *Gelasius* librum *Pastoris*, de quo idem *Hieronymus* ibi ait, *revera utilis liber*, multique de eo *Scriptorum veterum* usurpaverunt testimonia, quia ut notat ipse in *Abacuc.* ad cap. 1. *Ex quo liber ille Apocryphus stultitiæ condemnandus est, in quo scriptum est, Angelum nomine Tyri præesse reptilibus.* Damnavit *Gelasius* librum, qui dicitur *Canonum Apostolorum* ut *Apocryphum*; de quo *S. Isidorus Hispalensis* affirmat ex *Bibliotheca Ecclesiæ Toletanæ*: *Canones, qui dicuntur Apostolorum, quia eos nec sedes Apostolica recepit, nec Sancti Patres illis assensum præbuerunt, pro eo quod ab Hæreticis sub nomine Apostolorum compositi dignoscantur; quamvis in eis utilia inveniantur, tamen ab auctoritate Canonica, atque Apostolica eorum gesta constat esse remota, atque inter Apocrypha reputata.* De quo argumento eleganter, ac profundè scribit *S. Augustinus de Civit. Dei* cap. 23. num 2. *Omittamus igitur earum scripturarum fabulas, quæ Apocryphæ nuncupantur, eo quod earum occulta origo non claruit Patribus, à quibus usque ad nos auctoritas veracium scripturarum certissima, & notissima successione pervenit. In his autem Apocryphis, etsi invenitur aliqua veritas tamen propter multa falsa nulla est canonica auctoritas. Scripsisse quidem nonnulla Enoch illam septimum ab Adam negare non possumus, cum hoc in epistola Canonica Judas Apostolus dicat. Sed non frustra non sunt in eo Canone Scripturarum, qui servabatur in templo Hebræi populi succedentium diligentia Sacerdotum, nisi quia ob antiquitatem suspectæ fidei judicata sunt; nec utrum hæc essent, quæ illi scripsissent, poterat inveniri non talibus proferentibus, qui ea per seriem successionis reperirentur ritè servasse. Unde illa, quæ sub ejus nomine proferuntur, & continent istas de Gigantibus fabulas, quod non habuerint homines Patres, rectè à prudentibus judicantur non ipsius esse credenda; sicut multa sub nominibus, & aliorum Prophetarum, & recentiora sub nominibus Apostolorum ab Hæreticis proferuntur, quæ omnia nomine Apocryphorum ab auctoritate canonica diligenti examinatione remota sunt.*

24. Prudenter ergo summus Pontifex *Gelasius* libros in auctoritatem recipiendos, Sancto Spiritu instruente, præfixit; cautè hoc factum; tam ut fideles ea scripta abjicerent, damnarent, supprimerent, sive quæ Hæreticorum fraus, dolusque procuderat; sive quæ præpostera Christianorum quorundam pietas, pariter & inciticia, sub amplissimo Apostolorum nomine, vel Discipulorum obtentu, supposuerat. Et ne ut dixit *Hormisdas* Papa, *opinionis suæ lætor indulgens non quod Ecclesiasticæ ædificationi conveniret, sed quod voluptas sua concepisset assereret*: Cui consentit *S. Hilarius* scribens ad *Constantium Augustum*: *inolevit usus, ut postquam nova potius capit concedere, quàm antiqua retinere, nec veterata, nec innovata firmavit.*

25. Sed ad horum majorem evidentiam, perpendantur ea que leguntur in libro de *Infantia Salvatoris*, in quibus pleraque supra fidem, adeo sunt, ut vix credulis mulieribus persuadeantur; prout observavit Doctissimus *Calmet* in dissertatione *Evangelia Apocrypha*, cujus verba hic adducere placet. „ Hæc „ summa prodigiorum, quæ in libro infantia Salvatoris leguntur Invenimus in „ libro *Josephi Pontificis*, alio nomine *Caiphæ*, *Jesum* locutum esse, & quidem „ cum in *Cunis* jaceret (idem pariter, & in *Alcorano* sæpius legas). Cum „ *Joseph* & *Maria Bethleem* accederent, significavit mulier sancta conjugii „ suo partus sui horam instare; quare cum ad urbem pervenire non possent, ibi „ que in speluncam divertere, ubi foetum suum illa edidit. Eo temporis in- „ ter-

24. tervallo quaesiturus obstetricem aberat Iosephus, qui una cum inventa fe-
 25. mina vix spelunca limen attingerat insueto fulgore locam irradiatum, na-
 26. tumque puerum in praeseptio iacentem, pannisque obvolutum admiratus est.
 27. Tetigit Infantem obstetrix; nec mora praesentissimum illud leprae, qua to-
 28. nebatur remedium experta. Apparuerunt per visum Pauperibus in medio su-
 29. bito coruscantis lucis Angeli, quemadmodum & in Sancto *Luce* relatum
 30. est. Circumcisi in spelunca Infantis praepitium ab obstetrice solerti cura ser-
 31. vatum est, repositumque in alabastrino vase, pretiosis unguentis referto.
 32. Porro vas illud deinde emens *Maria* peccatrix, *Iesu Christi* pedes iunxit.
 33. Quarta nato Pueri die, Angelorum Satellitio stipatus, oblatu fuit in templo,
 34. in ulnis Simeonis receptus. Anna interim Prophetissa gratias agente Deo
 35. quam maximas Venerunt Magi iuxta vaticinium *Zoroastri*, quos *Maria*
 36. panniculo Infantis pretiosissimi muneris loco donavit; redieruntque deinde
 37. in Regionem suam, Angelo in formam Syderis reducente, quem ducem an-
 38. tea itineris habuerant.
36. Fascia illa à *Magis Mariae* dono accepta, in ignem projecta illaesa reducta
 37. est. Decreverat Herodes Infantes omnes Bethleemiticos trucidare; qua de re
 38. admonitus per somnium *Ioseph*, atque in Aegyptum secedere iussus, cum
 39. Alexandriam venisset, corruit idolum (*Sarapidis*), ingenti terrae concussio-
 40. ne Regio universa turbata est, obsidentes filium Sacerdotis Demones ad
 41. contactum panniculorum *Iesu* fugati. *Ioseph*, & *Maria* Paganorum metu
 42. ex Urbe se proripientes, cum divertissent in desertum, speluncam latro-
 43. num subierunt. Ne quid gravius ab illis paterentur fecit subito quidam
 44. fragor, cuius terrore in fugam se dare coacti sunt. Obsessa à malis Spi-
 45. ritibus femina sanitati restituta est. Femina quaedam singulis noctibus De-
 46. monis in formam unguis sevitie vexata, liberata est; leprae incommodum
 47. nullum ultra sensit alia itidem femina, quae aquis *Iesu Christi* lotionem sancti-
 48. ficatis corpus suum lavit, quo itidem remedio convaleuit puer quidam
 49. leprosus. Ne conjugium suum consummaret, maleficium aliquod homi-
 50. nem quendam prohibebat; exufflata sunt statim omnia. Juvenis quidam in
 51. multum transformatus erat, statim in pristinam figuram. Cum Titus, &
 52. Dimachus, ambo latrones, liberos abire permisissent *Ioseph*, & *Mariam*,
 53. ambos una secum in Crucem levandos *Iesus Christus* praedixit. Venerant
 54. Materama ad fontem ubi post lotam Infantis tunicam à Matre in fonte
 55. balsamum virescens apparuit (eo loci alia quaedam prodigia facta narrat So-
 56. zomenus l. 5. cap. 21.) Manserunt triennio in Aegypto, ubi pluribus prodi-
 57. giis, nullibi descriptis *Iesus Christus* inclaruit. Tandem monitu Angeli *Ioseph*
 58. redire Nazareth iussus, primo Bethleem contendit, ubi, & puerum
 59. gravi morbo affectum sanitati, & defunctum alterum aqua *Iesu Christi* lotionem
 60. sanctificata vita restituit.
37. Unius conjugis uxores duae filium quoque suum morbo affectum dolebant;
 38. quarum altera ad *Mariam* confugiens, panniculis *Iesu* acceptis valetudinem
 39. contulit filio. Aemula filius decessit, quod simultati in alteram augendae
 40. causa fuit. Eo processum est, ut mortui filii mater vivum alterius in can-
 41. dentem furnum immitteret, sed nihil inde incommodi in Puerum. Post ali-
 42. quos dies ceiminosi illa mulier in potentem decident, interit. Mulier altera
 43. duorum filiorum mater alterum extinctum dolebat, alterum mox extinguen-
 44. dum, sed postremi huius valetudo statim restituta est, cum in lectulo pueri
 45. *Christi* jacuit: porro idem est puer iste, qui deinde *Bartholomaeus* in Evangelio.
 46. Leprosam feminam mundavit aqua, qua *Iesus* lavit, sicut & alteram eodem
 47. morbo afflictam. Demone tandem puellam quandam Draconis assumpta
 48. forma voraturum expulit *Iesus*.
38. *Judas* filius mulieris cuiusdam Demone agitabatur (*Judas* est *Iscaariotes*)
 39. hic *Iesu* latus momordit, & salva omnia (idem est latus in passione lancea
 40. transforsum). Fabricabat semel *Iesus* per ludum è luto animalia una cum aliis
 41. pueris, sed fabricata à *Iesu* vita statim donabantur, ut nihil illis deesset, non
 42. motus, non cibi capiendi facultas (eiusdem prodigii meminit Alcoranus

28. Surat. 3. & 5. & Toldos *Jesu*) Accidit; ut versans semel in officina tinctoris,
 29. pannos, quos ibi fortè ostendit, simul omnes in cacabum tinctorium injice-
 30. ret, tum eductos peculiari singulos ad voluntatem Domini colore imbutos
 31. exhibuit. Discurrebat *Joseph* una cum filio suo *Jesu* per Urbis aedes, carpen-
 32. tariam, sive lignariam exercens: quòd si fortè aliquod minis quàm pro voto
 33. brevius, sive prolixius occurreret, *Jesus* ad mensuram reddebat. Ita Regis
 34. *Hierusalem* solum ampliavit, solum, inquam, pretiosissimis lignis, jam inde ab
 35. ætate Salomonis servatis, biennali opere à *Josepho* fabricatum.
29. Ludentium puerorum turba sese immiscuerat *Jesus*, in hædos pueros il-
 30. los transformans, tum, & ad priora restituens. Pupugerat puerum quendam
 31. vipera, & *Jesus* adducto puero ante belluæ foramen, illam accivit, jubens su-
 32. gere quantocius vulnus; ex quo factum ut anguis necaretur, tum, & puer sa-
 33. nitati restitutus, inter Discipulos liberatoris sui futurum se tandem ab ipso co-
 34. demque intellexit; ipsissimus est autem *Simon Zelotes*. Misit *Josephus Jacobum*
 35. filium suum unà cum *Jesu* ligna in nemore quæsituros; factum est autem, ut
 36. vipera *Jacobum* morderet, qui tamen *Jesu Christi* opera convaluit. Cum for-
 37. tè puer quidam cum *Jesu* versaretur, è tecto ædium lapsus in præcep- interiit;
 38. accusatus est de parricidio *Iesus*; sed ille extincto puero loquendi facultatem
 39. restituens egregie se coram omnibus purgavit. Missus asserendis aquis, lage-
 40. nam casu fregit, nec tamen inde aliquid ex aquis effluxit, quas in pallio tu-
 41. lit ad Matrem.
30. Die quadam Sabbati *Jesus* luteum quendam fontem fabricavit. Luteis item
 31. passerulis in ejus margine constitutis. Actutum violati Sabbati reus *Anano* de-
 32. fertur; accurrit ille; oculatusque testis non sine admiratione avolantes aves
 33. spectavit; fontem verò cum destruere niteretur *Anani* filius, evanuit aqua;
 34. quo pariter emblemate designari futurum, ut ejus vita evanesceret, *Jesus*
 35. non frustra pronuntiavit; illico enim arescens occubuit: quo eodem fato in-
 36. teremptus est puer, *Jesum* impellens, ut caderet, cadens enim puer ille pro-
 37. tinus expiravit. Ludi magister quidam Hierosolymæ inter Discipulos suos ha-
 38. bere *Iesum* cupiebat, quem ille altis adeò quæstionibus tentavit, ut quem Disci-
 39. pulum habere volebat, hunc sibi magistrum sentiret. Tandem solus alphabe-
 40. tum recitavit, hærente magistro præ stupore; cum autem ipse magister ver-
 41. beraturus puerum manus extenderet, aruit illico manus, tum & intercluso
 42. spiritu vir ille occubuit.
31. Duodennis *Iesus* ad Urbem Sanctam veniens, inter medios Doctores sese,
 32. constituens, plura viros interrogabat, & respondebat itidem plura, non de
 33. lege tantum, sed in Philosophia etiam, Astronomia, omnique scientiarum ge-
 34. nere; ex quo in admirationem sui rapuit universos. Rediit inde Nazareth cum
 35. parentibus suis, ad trigessimum usque ætatis annum commoraturus; atque ab
 36. hoc die miracula, arcana, & secreta sua occultare cæpit. En brevis conspe-
 37. ctus Evangelii Infantie Arabice à *Sikio* editi.
32. E Greco quodam fragmento, a *D. Cotclorio* vulgato, constat paulò alium
 33. fuisse in Græco Codice prodigiorum ordinem, & narrationem. Primum ibi
 34. prodigium occurrit de 12. passerulis luteis, quos *Iesus* ad vitam vocavit. Le-
 35. gitur etiam ibidem prodigium de aqua fontana ad puriores lapices restituta, de
 36. sanitate, & motu reddito filio *Anani*, quem prævio membrorum stupore per-
 37. culerat, quod fontanas aquas suas effudisset; ne tamen unquam prodigii me-
 38. moria intercederet, ex artubus unum arentem reliquit. Accidit ut puer qui-
 39. dam inambulans per viam *Iesum* retrò post terga teneret, cui minitans non
 40. ultra iter suum prosequendum ipse *Iesus* denunciavit. Nec mora, puer exani-
 41. matus intercudit; parentes verò ipsius querelas, ea de re suas ad *Ioseph* deferen-
 42. tes, luminum orbitate a *Iesu* percussi sunt. Sublatos ea de re clamores intelli-
 43. gens *Ioseph*, *Iesu* filii sui aures violente distraxit; quare *Iesus* in Patrem ira-
 44. scens, satis sit tibi, ait, has gentes querere nec invenire; non planè egisti sa-
 45. pienter: succurrat tibi me filium tuum esse, & quietum relinque. Secun-
 46. dum hæc legitur historia ludimagistri, & fullonis. Ex his satis, quantum
 47. arbitror, intelligimus, Græcum Evangelium plus etiam quàm Arabicum,
 48. ,, cu-

„cujus nos epitomen dedimus, impudentia, & fabellis scaterere, . Observentur ex his plura; quod nempe *Jesus* locutus sit cum in cunis jaceret; quod mulier obstetric, quæ ad præsepium accesserat viderit insueto fulgore locum irradiatum; & contactu Infantis à lepra, qua tenebatur, sanata fuerit: quod venerint Magi, & eis loco præciosissimi muneris dederit Infantis panniculum. Quid obsecro in his, & pluribus aliis, ne acta iterum agamus, adversus fidem, & adversus bonos mores? Si ergo liber iste de *Infantia Salvatoris*; etsi nihil in eo sit Verbo Dei, legique divinæ repugnans, ut inutilis, & absurdus rejectus est; quia vanissimis nugis, fabellis, & commentis sanctitatem Religionis vitiat, argumentum sane efficacissimum est ad probandum, ne quidem ut piè credibiles permittendas esse revelationes illas, ad quarum assensum non ducunt Patres, non trahunt Concilia, non inclinatur Ecclesia; non suadet utilitas. Tot sunt Ecclesiæ mysteria revelata, tot puræ Historiæ, eo puriores, quo per SS. Patres Apostolicis temporibus viciniores, ad nos pervenerunt; ut superflua, nè plus dicam, videri debeat tanta mulierum visionum indies accrescens copia; quas ut veras esse posse non nego, ita utiles, & necessarias esse Ecclesiæ Dei, persuadere mihi quis difficillimè poterit: quin potius vereor nè hujusmodi mercium Mangones, velut falsis Prophetis aures accommodantes, iucepet Dominus per *Ezechielem* 11. *Numquid non visionem cassam vidistis, & divinationem mendacem locuti estis, ait Dominus, cum ego non sim locutus.*

33. Secundo id evincitur summorum Pontificum decretis. In Concilio *Lateranensi* sub *Leone X.* sess. 11. Constit. 15. quæ incipit, *Superne*, contra Pseudoprophetas statutum fuit sequens decretum: *ut tales assertæ inspirationes antequam prædicentur, ex nunc Apostolicæ Sedis examini referrentur.* Quare *Urbanus VIII.* pro revisione, librorum, ut in suis decretis, servandis in canonizatione, & beatificatione Sanctorum pag. 51. legitur, sequentia ordinat. *Præterea etiam diligentissime indagandum est, an ille, vel illa pro cujus canonizatione instatur, scripserit aliquos libros, tractatus, opuscula, meditationes, vel quid simile; nam si scripsisse constiterit, non prius est ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in S. Congregatione examinentur, utrum contineant errores contra fidem vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam, & peregrinam, atque à communi sensu Ecclesiæ, & consuetudine alienam.* Quo sapientissimo decreto non rejicit solum revelationes contrarias Fidei, sed & illas, quæ doctrinam aliquam novam, ac peregrinam a communi Ecclesiæ sensu, & consuetudine alienam affirmant. Tum primo, quia doctrina heri nata, non soliditatem, & veritatem spirat, cum Ecclesiæ sapientia æternum quid sit, ideoque mutationis ignara. Si ergo uno quovis tempore fuit Ecclesiæ mysteriorum necessaria cognitio, cujus certitudinem nobis servat traditio; cur non ad hujus auctoritatem, sed ad privatas mulierum revelationes referenda major mysteriorum, quibus in veri Dei religione erudimur, notitia? Traditionis quippe tam magna est auctoritas, vis, aut pondus tantum est, ut firmum in nobis causet assensum. Quare *Proverb. 22.* legitur: *Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt Patres tui, & Jerem. 6.* *Interrogate de semitis antiquis, quæ sit via bona, & ambulate in ea: Ne contra illud Apostoli oraculum, novitates devota, novitatem admittentes, temeritatis, & levitatis condemnemur, alios quærentes Magistros, non Scripturam, Traditionem, Patres, & Concilia.*

34. Tum secundo id ipsum prudentissimè dispositum est à summo Pontifice. Quid namque magis adversum Spiritui Ecclesiæ, quæ teste *Apostolo Paulo* est columna veritatis, & pervigil traditionis custos, quam quod introducatur Deus, mediis hinc privatis, & multoties inter se oppositis revelationibus, falsa loquens? cum præcipiat *Apostolus ad Ephes. 4.*, *ut jam non simus parvuli fluctuantes, & circumferamur omni vento doctrine, in nequitia hominum in astutia ad circumventionem erroris.* Non ergo, ita facilis debet esse permissio, ut novæ doctrinæ indies, tanquam à Deo revelatæ, à mulieribus divulgentur; quæ nec ad utilitatem Ecclesiæ, nec ad germanam veritatis elucidationem, nec ad assultus Hæreticorum retundendos valent. Hoc Ecclesiæ minus gloriosum est; nam his novitatibus admittis, obtusa, ac defectuosa videri possent arma, quibus hætenus contra novatores invictè certavit, Traditio videlicet, Scriptura cum SS. Patribus. Id quoque paci fidelium con-

trariatur: dum discordiarum, & confusionis materiam subministrant novæ Doctrinæ, quibus omnia cimmeriis tenebris involvunt, & incredibili, ac plusquam Babilonica confusione confundunt. Et cum res relevatæ per hujusmodi relationes, non sint ab Ecclesia definitæ, Fideles in contraria scinduntur studia; ut etiam diserte pronuntiat S. Hieronymus in *Oscam* lib. 2. in Proæmio: *Omni in arte, tantæ gloria, quam obrectatio, secundas advertis que ventis oritur, dum aut amici plus merita laudant, aut inimici plus jussu detrabunt: rarumque inveniat, qui in utramque partem non livore, aut odio, sed rerum æquitate ducatur.* Quæ enim, obsecro, major confusio, quam fideles in mysteriis exponendis, non unanimi inter se consensione, conspirare, non uno ore loqui, non idem intima voluntatum, & animorum conjunctione sentire? Dissidentes intellectu sententiæ, voluntatum scindunt concordiam, qua sublata, universæ Reipublicæ Christianæ fluctuat tranquillitas. Non potest inconcussa animorum quies perdurare, ubi semper novitatum semina crescunt; & cum nova novis, quotidie mulieres ista adiciant, brevi omnia in mysteriis Christi Domini, & B. Virginis ita incerta erunt, ut nihil prorsus ratum, ac fixum futurum sit, & certum ab incerto vix, si tamen vix, poterit dignosci: cum magna, non dico hæreticorum, sed & fidelium admiratione. Audiantur *Bollandistæ* tom. 6 Jul. pag. 256. num. 106. *De reliquiis S. Annæ: ita Servatius lib. 1. Rerum Magnificarum cap. 17. in S. Stephani templo fuit olim, S. Annæ caput; sed anno Domini 1500. circa B. Virginis Conceptionis festum a lapicida furto Marcodurum sublatum, ubi & hodie magna Religione, circumfremontibus hæreticis colitur; nam ibidem illud assertari decrevit post longas lites Julius secundus anno 1507. Amphierem hanc litteram descriptionem habet Jacobus Pallus Misurita in exegetico historico S. Annæ cap. 2. & sequentibus. Et num. 116. pag. 258. "Oportet falsa esse omnia, quæ de Sacris Sanctæ Annæ ossibus hucusque protuli, si vera est revelatio, quam Venerabilis Maria a Jesu Abbatisse Agredensis in opere hispanico, cui titulus *Mystica Civitas Dei* habuisse dicitur: illic enim p. 2. lib. 6. cap. 26. num. 1468. in edit. Ulyssiponensi pag. 573. inter corpora Sanctorum, quæ *Mathei 27 v. 52.* resurrexisse leguntur, præter *Joachimum*, & *Josephum* diserte nominantur *S. Anna*, quæ cum corpore & anima ad immortalem vitam resuscitata fuisse traditur." Prosequuntur illi num. 117. "Præterea rogatos velim eos, qui omnia Abbatisse Agredensis scripta tam acriter defendunt, ut illam opinionem componant cum revelatione S. Brigittæ, quæ lib. 6. revelationum cap. 102. habet *S. Annam* attestatam esse, veras reliquias suas, quas Sacrista Monasterii S. Pauli extra muros Romæ S. Brigittæ dederat". Hæc *Bollandistæ*. Quare hoc maxime in objecto revelationum observandum esse admonet *Grævina* lib. 2. de objecto revelationum cap. 2. his verbis: *Nec solum aspiciendum est, si contra Fidei veritatem aliquid inducatur, sed si quæcumque novitas, & singularis, & particularis opinio, quam nec Scriptura, nec Traditio, nec P.P. nec scholastica doctrina commendat, sed assertivis saltem placito notitia venditur.**

35. Et sane quis non miretur de eisdem rebus in utramque partem, variis, & contrariis revelationibus certari? Veritates revelatæ sunt æternæ, & immutabiles & ideo non possunt per Spiritum Sanctum, alia, & alia revelari, ut scripsit Sanctus Cyprianus Epist. 67. ad Stephanum I. data: *Neque enim poterat esse apud nos sensus diversus, in quibus non esset Spiritus. Et ideo manifestum est, cum Spiritus Sancti veritatem non tenere cum ceteris, quem videmus adversa sentire.* Quæ ergo ex his duabus opinionibus erit reprobanda, vel quæ potius erit eligenda, ubi utriusque est eadem revelationis auctoritas? Ergo cum non sit honoris, & utilitatis Ecclesiæ, quod in gremio ejus fideles contrariis dividantur opinionibus; nec ulla prudenter sperari possit utilitas, qua tantum malum compensetur, nullo pacto tolerandæ, etiam ut pie tantum credibiles, sed reiiciendæ videntur. Ut jam taceam magnum dari etiam Hæreticis argumentum calumniæ, ut istas cum grandi chachino, & indignatione irrideant, & cum illis etiam veras Ecclesiæ revelationes reliciant, & accusent. Vanitas quippe talium revelationum, non amorem, & fidem Hæreticorum devincit, sed potius odium & indignationem constat; & cum nullum Reipublicæ Christianæ afferant incrementum, omnem potius spem abrogant, ut tamquam veras religiosè suscipiant Ecclesiæ revelationes, prout observat vir ille clarissimus Magister *Cano* lib. 11. cap. 6. dicens: *Ecclesiæ Christi hi vehementer incommodant, qui*

res *Dixerunt* præclare gestas non se putant egyptie exposituros, nisi eas fictis, & revelationibus, & miraculis adornarint. Qua in re nec S. Virgini, nec Christo Domino hominum impudentia peperit; quin quod in aliis Divis fecerit, idem quoque in Christi, & Matris historia scribenda faceret, & pro ingenii levitate multa vana, & ridicula commiseretur.

36. Anno 1677. Sedes Apostolica damnavit auctorem Italum, Imperialem dictum, qui apocryphorum librorum de *Ortu Virginis*, & Tragediæ quæ inscribitur, *Christus patiens*, deliramenta secutus, docebat, S. Annam citra suæ Virginitatis jacluram, Mariam concepisse: licet jam publici juris facta fuisset revelatio V. M. Sor. de Agreda, quæ legitur 1. par. lib. 1. cap. 15. num. 213. quod in Conceptione hæc corporali Virginis Maria absuerit omnis concupiscentiæ & delectatio. Huic, inquit illa, non multum absimile (ut ut longe admirabilius) fuit prodigium, quo Anna Mater sacratissimæ Virginis Mariæ concepit: proinde hæc in re Sancti Parentes tantum à concupiscentiâ & delectatione absuerunt, ut culpæ originali hic deficeret accidens, quod materiam, vel instrumentum quo communicatur, plerumque comitatur. Sola adsuit materia, ab omni imperfectiōne immunis, & actio ipsa meritoria existit. En fere hujus auctoris damnata sententia; non quod aliqua erroris nota iniri possit; sed quia resistit avita Ecclesiæ traditio.
37. Etiam Innocentius XI. acerrimus veritatis Vindex die 6. Marti anno 1682. Pontificatus 6. damnavit laminas, seu libros Granatenses sua Bulla, quæ incipit. "Ad circumspectam Romani Pontificis, cui gregis sui custodiam commisit Altissimus, noscitur providentiam pertinere, ut quæ Christianæ religionis, Catholicæque Fidei veritatem perniciosis dogmatibus, fictisque revelationibus, & fabulosis narrationibus corrumpere valerent, ea Apostolici censura judicii configere, & à Christianorum oculis, mentibusque procul amovere studeat &c. Porro inter libros damnatos leguntur sequentes: *Liber rerum gestarum præclare Domini nostri Jesu, & miraculorum ejus, & Matris ejus Mariæ Sanctæ Virginis. Liber historiæ certificationis Evangelii. Liber mysteriorum maguorum. Liber Colloquii S. Mariæ Virginis. Liber rerum præclare gestarum Sancti Jacobi Apostoli, & miraculorum ejus*, quos omnes pro damnatis ac reprobatis perpetuo haberi debere decrevit summus Pontifex; cum falso tribuantur Beatissimæ Virgini Mariæ, & Sancto Apostolo Jacobo majori, aut ipso distantem ejus Discipulis *Thosphoni, & Cecilio*; imo sunt pura figmenta humana, in perniciem Catholicæ Fidei composita, & respectivè contineant hæreses, atque errores ab Ecclesia Catholica damnatos, ac adversantur litteræ sacræ scripturæ, & expositioni SS. Patrum, & sensui Ecclesiæ. Non enim, inquit *Hieronymus* in cap. 1. Epist. ad Titum, garrulitas sine auctoritate fidem facit, & iterum ibi, de eisdem loquens, asserit: *Tales homines Doctores Ecclesiæ, cui anima populorum creditur sunt, scripturarum debet ratione superare, & silentium illis testimoniorum pondere imponere.* Quibus satis superque constat, quomodo Ecclesiæ revelationes particulares judicat, & resolvit per universales. An nempe cum Sacris Litteris, cum Apostolicis Traditionibus, cum SS. Patribus, cum Ecclesiæ distinctionibus, cum communi Ecclesiæ consensu consentiant, nè privatis novitatibus gaudeamus, antiquitatis scita fastidientes: quare in Synodo Ephesina hæc fuit una vox Patrum contra Nestorium: *Quod fuit antiquitus traditum, servetur, & quod adiumentum nuper, explodatur.*
38. Resistit tertio communis Theologorum opinio, asserens difficillimum esse discernere revelationes, quæ à spiritu veritatis inspirantur, & divino superinfunduntur lumine, à revelationibus, quæ à spiritu mendacii, vel à propria illusionem administrantur, ac suggeruntur. Nullus est qui neget revelationes illas, quæ adversantur Regulis morum, & Fidei esse, ut falsas rejiciendas; cum non possint esse ex Spiritu sancto, non nisi verba vitæ æternæ, & supremæ veritatis Oracula pronuntiant. At cum sint & revelationes aliæ, quæ non ita facile solidis refutari valent argumentis, an istæ merito ut commentitiæ rejiciendæ, damnandæ, & supprimendæ veniant, etsi præpostera quorundam Christianorum pietas ut divinas veneretur, hoc opus, hic labor est, cujus resolutio etiam viris Ecclesiasticis scientia, & auctoritate insignibus, cum Dei donum sit, difficillima est. Ex quo sequens depromitur argumentum. Si sufficeret ad examen revelationum harum, quod illæ non essent contra bonos mores, & contra fidem, facillima esset discretio: quid namque

que sapientibus facilius, quam scire, utrum res revelata sit adversa fidei, & regulis morum? Ergo non sufficit ut probetur revelatio, quod illa non sit contraria Doctrinae Catholicae, nec à regula Ecclesiae discedat, sed ulterius requiritur, quod in omnibus vera sit. Discursus est, S. Augustini de Genesi ad litteram lib. 12. cap. 12. his verbis. *Discretio sane difficillima est, cum spiritus malignus quasi tranquillus agit, ac sine aliqua vexatione corporis, assumpto humano Spiritu dicit quod potest; quando etiam vera dicit, & utilia predicat, transfigurans se, sicut scriptum est, velut Angelum lucis, ad hoc, ut cum illi in manifestis bonis creditum fuerit, seducat ad sua. Hunc discerni non arbitror nisi dono illo de quo ait Apostolus 1. Cor. 12. v. 10. Cum de diversis Dei muneribus loqueretur, alii dijudicatio Spirituum. Non enim magnum est, tunc enim dignoscere, cum ad aliqua pervenerit, vel perdaxerit, quae sunt contra bonos mores, vel Regulam fidei: Tunc enim a multis discernitur. Illo autem dono, in ipso primordio quo multis adhuc bonus apparet, continuo dijudicatur, an malus sit. Haec S. Doctor. Non ergo ex quo revelationes non sint contrariae Catholicae doctrinae, neque à regula fidei discedant, illis acquiescere tenemur; cum & plures vanæ, insolite, ac commentitiæ esse possint, etsi à veritate fidei non discordent, quas nonnulli viri, alioqui pii, & bona fide pleni sed instructi parum, etiam ut Religioni utiles autument; quas tamen Ecclesia non recipit, ne aliorum fidem, credulitatemque, etiam piam, extorqueant: & ne cum Sanctis revelationes inutiles ad aras ascendant, & tanto digniores in Ecclesia habeantur, quanto excellentiores fuerint Sancti, pietate, & virtute, quibus tribuuntur.*

39. Enim vero si modo ego, vel alius, publici juris librum facerem, has easdem, quas continet liber iste, vel alias similes doctrinas continentem, quæ essent res à me inventæ, non prioribus sæculis, aut antiquitati creditæ; non acceptæ, sed à me piè & devotè excogitatæ; quas ego non fide divina credendas proponerem, sed solum piè legendas; an non ipse vindex revelationum harum, & plurimi alii, sacro veritatis & antiquitatis doctrinae zelo ducti, etsi nihil contineretur in eis a catholicum, aut probis moribus dissonum; quia tamen res essent, non publicæ traditionis, sed usurpationis privatae, opus hoc detestandum, dirisque devovendum declararent; strenuamque navarent operam, ad hæc ut scilicet exsufflata? Ergo à fortiori severius agendum cum libris illis, in quibus leguntur aniles fabulæ, deliramenta, doctrinaeque novæ, aut ex obsecutorum, ut plurimum, Theologorum opinionibus excerptæ; aut ex auctoribus, plus æquo credulis, & in rebus examinandis parum diligentibus; sive ex doctrinis jam penitus antiquatis, atque a scholis Theologorum exulantibus; & vanissimis solum conjecturis excogitatæ: quæ omnia, non ut ab ipsis excogitata, sed vere à Deo revelata traduntur, tanto magis, quanto testimonium Dei fallibili hominis præstat testimonio. Non est ergo quod pro focus quasi & aris certemus, ad vindicandas revelationes has privatas, & maxime mulierum, ex quo nihil in eis impossibile, nihil adversum Fidei, & bonis moribus: sed standum Decreto summi Pontificis Urbani VIII., qui prudentissimè examen librorum, secundum communis Ecclesiae sensus normam, dirigi iussit, ut sic novis doctrinis præcluderetur aditus.

40. Sed hic opponit nobis præclarus iste Magister frequentes revelationes Sanctæ Brigittæ, quæ approbatæ sunt ab Ecclesia, ut constat ex Bulla Canonizationis hujus Servæ Dei, quæ plura referunt, absque ullo Scripturæ SS. Patrum & Ecclesiasticæ traditionis fundamento: Ergo & revelationes hujus Ven. Servæ Dei ut piè credibiles proponi possunt; etsi earum non sit apud SS. Patres vestigium; cum Ecclesia in aliis Sanctis similes piè credendas permiserit.

41. En efficacissimum argumentum, unde totum suæ sententiæ præsidium petit. At erit facilis, & in promptu responsio, si attentius tria considerentur: primò, quæ sint revelationes, quæ ibi approbatæ leguntur, & qualis fuerit earundem approbatio. Secundò, motivum maximè inducens ad laudatam approbationem; & tertio, tempus illud, in quo approbatæ ab Ecclesia fuerunt. Si oculos intendamus ad revelationes quas approbavit Ecclesia, non singulas, in suis singulis capitibus illibatas, & ab omni falsitate immunes dixit, & pronuntiavit Bonifacius, sed quas sequentibus verbis exponit: *Quibus quidem sanctis, & absque intermissione continuatis operibus, hæc generosa Vidua per gratiam Sancti Spiritus promeruit multas eorum*

*cogitationes, & affectiones intimas, & gesta secretissima propalare, & visiones, ac revelationes varias videre, & audire. Ac spiritu prophetico multa predicere, quorum nonnulla effecta completa fuere, prout hæc, & alia in ejus revelationum volumine plenissime describantur. Has ergo particulares revelationes, circa secreta cordium, facta occulta, futuros eventus, quas scimus Deum sapius communicare Sanctis suis sive pro amicorum instructione, sive ad Sanctitatem declarandam, quæque in processu Canonizationis S. Brigittæ fuerunt haud dubiè sufficienter probatæ, approbavit summus Pontifex. Absit quod revelationibus istis factis tam Sanctæ Brigittæ, quam aliis venerabilibus feminis, quæ solùm facta particularia narrant, ad aliorum fidelium solatium, ac utilitatem, aut derogare, vel invidere prærogativam, ac eminentiam sive piæ credibilitatis, aut approbationis, velimus. At loquendo de revelationibus, doctrinam novam, & peregrinam, & a communi sensu Ecclesiæ alienam continentibus, has utut legendas Ecclesia permiserit; non debent censerì propterea ab omni falsitate immunes, ut constat de doctrina quorundam Philosophorum, quam Ecclesia doceri permittit, quin ex hoc firmata sit, velut ab omni errore immunis. Quare sub die prima Julii 1642. declarata fuit apocrypha revelatio, quæ asseritur facta S. Brigittæ à Sancto Michaele, & Sancta Elisabeth, quæ incipit: *Sappiate diletti miei, che quando fui presa in questo mondo da Giudei hebbi 102. guanciate.**

42. Secundo etiam considerari debet, quod tempore illo, quo examinabantur revelationes illæ, jam S. Brigittæ solemni, & celebri veneratione colebatur in terris; ex quo minus suspectæ visæ sunt revelationes, ut testatur Eminentissimus Cardinalis *Turrecremata* cap. 5. in quo ponit quintum signum, & quintum argumentum discernendi revelationes, quæ sunt à Spiritu Dei, à revelationibus illudoriis Spiritus Diabolici, quod tale est. *Demum inter alia signa, quibus discernuntur revelationes, quæ à Spiritu Dei procedunt à revelationibus, quæ ab illusione Diabolica procurantur, non parvæ virtutis esse videtur, quod persona cui revelationes factæ leguntur approbatæ Sanctitatis est in Ecclesia Dei, quæ in Canonizatione Sanctorum, sicut nec in doctrinæ fidei errare non potest. Beata autem Brigittæ hujusmodi est. Est enim ita approbatæ Sanctitatis, ut Catalogo Sanctorum adscripta per summos Pontifices Universitati fidelium sit mandata coli, & venerari, sicut patet in duabus litteris Canonizationis ejusdem, quarum una est Papæ Bonifacii IX. in sua obedientia reputati, & nominati. En cur tantum revelationibus Sanctæ Brigittæ tribuendum voluit Card. *Turrecremata.**

43. At cum modo juxta formam Decretorum hujus Sac. Congregationis Rituum examen librorum præcedere debeat, examen Sanctitatis; licet Ven. Serva Dei sit multis virtutum, & miraculorum radiis coruscans, nondum in hisce controversiis tantæ auctoritatis est ejus testimonium, ut non ante ad examen doctrinæ & revelationum debeat descendere, an revelationes illius vanæ, inutiles, fallaces, & cum perniciosissimis erroribus commixtæ sint, necne? Ut sic non ex Spiritu fructus, sed ex fructibus spiritus cognoscatur, ut scripsit *Joannes* ad omnes, qui Ecclesiæ præsunt, & ad omnes credentes per Spiritum Sanctum: *charissimi nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus si ex Deo sint: ne ita faciles ad assensum, essent ut illico revelationes, ut pie credibiles absque omni examine proponerent fidelibus. Datur quippe magnum discrimen inter Prophetas receptos in Ecclesia, & non receptos; quod exponit Eminentissimus Cardinalis *Cajetanus* 22. q. 179. art. 6. *Ad primum ergo in oppositum dicitur, quod prophetia datur ad utilitatem, juxta tamen conditionem Prophetæ. Nam Prophetia prophetarum receptorum ab Ecclesia datur ad utilitatem, ut quid necessario amplectendum: Prophetia vero prophetarum non receptorum ab Ecclesia datur ad utilitatem tamquam aliquid prius probandum, & disentiendum, antequam cum periculo aliquo amplectatur. Nec hoc est spernere Prophetias, sed eas probare: cum ex objectis speciem sumant: qui enim nescit objectum revelationis verum esse, & revelationem esse, veram ignorat.**

44. Ex his omnibus descendit tertia discriminis ratio: quod temporibus illis, etiam essent fideles multi, qui eximiiis virtutibus ad sublimissimum heroicæ staturæ ascenderent, revelationes non erant ita frequentes, sed potius insolitæ, ac proinde minus habebantur suspectæ. At cum temporibus nostris sint ita frequen-

tes, & novis quotidie superaddantur & alia, (O utinam omni dedecore purgata, & Majestati Divinae digna) maximè Ecclesiae interest, ut omnes majori rigore probandas curet: veras, ut recipiat; falsas, ut reprobet. Primo ne fideles circumferantur omni vento doctrinae, & de eisdem mysteriis, & Sacramentis Christi Domini, & B. Virginis Mariae diversas habeant sententias; neve docti ab eis, qui res illas revelatas dicunt, ac defendunt, veluti caeci à caecis circumducti, cadant in sublatentem ignorantiae foveam. Secundo ne detur locus inveniendi doctrinas novas, ac peregrinas; cum juxta Apostolum, non debeat fidelis plus sapere, quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem; ne per rimulas curiositatis, & novitatis, sinistrum quid introducatur, quo doctrina Ecclesiae risui haereticorum, ut superius dixi, exponatur. Si ergo aliquando permixtum est quid novum, & inauditum legi: nunc in Ecclesia, juxta decretum Urbani, mutatis quam maxime circumstantiis rigidius sunt nova examinanda: praesertim dum recentiores revelationes inveniuntur antiquis contrariae; quo in casu notat Philomarinus, veteres esse novis praefereudas. Ex quo alia sequitur differentia inter revelationes S. Brigittae, & hujus Ven. Servae Dei, nimirum, quod hujus revelationes inveniuntur vetustioribus contrariae, non sic revelationes S. Brigittae.

§. III:

Aliis quatuor propositionibus quibus innititur contraria resolutio occurritur.

45. **M**entem suam quatuor aliis propositionibus aperit vindex revelationum, quae si prima fronte videntur efficaces, nihil meo judicio, in gratiam resolutionis evincunt. Opponit itaque loco primo, ut supra diximus, propositionem hanc: *Non omnia, quae Christus gessit, aut passus est, retulerunt Sacri Evangelistae*: Ex qua infert; quod plurima revelari possunt, de quibus sit in Scripturis, & Patribus altum huc usque silentium. Sed huic obvia est responsio; aliud namque est, quod multa sint miraculorum millia, quae omni spectante Populo coram Apostolis, & Discipulis operatus est Christus Dominus, quae minimè scripta sunt: sicut & quod multa etiam sint, quae passus est Christus Dominus, de quibus etiam altum est in scripturis, & SS. Patribus silentium: licet illustriora, & facta, & tormenta scripserint Evangelistae, quae sufficerent, & maximè possent legentes in fide Christi firmare: aliud vero, quod ea, quae hic revelata traduntur, sint ex illis. Sicut ergo, quae scripta sunt de miraculis, & tormentis passionis Christi Domini firma, & humili, summaque reverentia complectimur, & recipimus; ita quae scripta non sunt adoramus, eorumque veritatem in Patria contemplandam speramus. Sed unde scit arguens, & quo argumento probare usquam poterit, ea quae hic revelata dicuntur, esse ex illis, quae omiserunt Evangelistae? Argumentum est S. Augustini quo tract. 97. revincit haereticos, abutentes illo scripturae oraculo, *Docebit vos omnem veritatem*, ut plurima non solum a se ipsis, verum & a vera religione aliena doceant: Sic Augustinus tract. 97. num. 3. dicens: *Omnes autem insipientissimi haeretici, qui se Christianos vocari volunt, audacias figmentorum suorum, quas maxime exhorret sensus humanus, occasione Evangelicae sententiae colorare conantur, ubi Dominus ait; adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modo: quasi haec ipsa sint, quae tunc discipuli portare non poterant; & ea docuerit Spiritus Sanctus; quae palam docere, atque predicare, quantalibet feratur audacia Spiritus erubescit immundus*. Ergo & nos similiter tanto ardentius concupiscamus quae scripta non sunt, in Patria videre, quanto honoratius occultantur in via; ne quis fabulosa, & falsa garriens, ad vanas Fabulas, promissione scientiae, & non manifestatione veritatis nos deducat. Difficillimum quippe est explicare ea, quae fecit, & passus est Christus, quin potius audeo dicere temerarium esse hoc velle praesumere, ac dicere: sicut, & temerarium dixit Augustinus: velle manifestare quanam sint illa multa, quae

quæ Jesus habebat dicenda Discipulis. Audiendus S. Doctor tract. 96. super *Iohann.* pag. 95. *Nunc ergo, quæ ista sunt, quæ Apostoli tunc portare nos poterant, vultis forsitan scire. Sed quis nostrum audeat eorum se dicere jam capacem, quæ illi capere non valebant? Ac per hoc, nec à me spectanda sunt, ut dicantur, quæ forte non caperem, si mihi ab aliis dicerentur, nec Vos ea portare possitis, etiamsi ego tantus essem, ut à me ista, quæ vobis altiora sunt audiretis. Et fieri quidem potest, ut sint in vobis aliqui ad ea capienda iam idonei, quæ alii capere nondum valent: etsi non omnia de quibus Magister Deus ille dicebat, adhuc multa habeo vobis dicere, tamen eorum fortasse nonnulla: sed quænam sint ista, quæ ipse non dixit, temerarium est velle presumere, ac dicere.*

46. Addit vir eruditus secundo loco hanc sequentem propositionem, ex qua & eadem elicitur consecutio: *Ea quæ à SS. Evangelistis prætermissa sunt, potest Deus quando voluerit, & cui voluerit revelare.* Nulli sane dubium esse potest, quod ea, quæ à SS. Evangelistis prætermissa sunt, potest Deus quando voluerit, & quomodo voluerit revelare; injuriam quippe faceret Spiritui Sancto, qui legem illi nihil manifestandi præscriberet, quod primis Ecclesiæ temporibus non declamatum fuerit. Non Spiritus Sanctus Omnipotentiam suam amisit, aut varietati temporum subiacet; ut ei istis diebus agere non liceret, quod in præcedentibus fecisse SS. Patribus nullus Fidelium dubitare potest. At hic procedimus secundum communem gubernationis cursum, quem Spiritus Sanctus induxit in Ecclesiam; non secundum viam extraordinariam, qua Deus pro nutu, & beneplacito suæ voluntatis, & quæ occulta sunt, & quæ etiam sunt revelata, potest iterum revelare. Id ergo Deo, cui nihil est impossibile; quando voluerit, quibus voluerit, & quomodo voluerit, committimus. Non est nostrum nosse tempora & momenta, quæ Pater posuit in sua potestate: At non licet fingere apertum, quod Deus voluit manere occultum. Nec in contrarium obstant, quæ ibidem leguntur, nempe Spiritum Prophetiæ manere in Ecclesia; revelationes privatas ad Prophetiam pertinere; lumen propheticum, utpotè Divinum, omnibus temporis differentiis esse superius. Hæc non inficior: quis enim neget Spiritum Prophetiæ manere in Ecclesia; ut constat ex illo *Proverb. 29. cum Prophetia defecerit, dissipabitur populus, & docet D. Thomas 22. q. 171. art. 6. his verbis: & ideo quolibet tempore instructi sunt homines divinitus de agendis, secundum quod erat expediens ad salutem electorum.* Quis insuper inficiabitur lumen propheticum dividi, in præteritum, præsens, & futurum? Prophetia erat de præterito, quando Moyses dixit, *In principio creavit Deus Cælum; & terram.* Cum & Daniel cap. 2. enarravit Regi somnium, cujus oblitus erat; & cætera quæ de Adamo & reliquis continentur in libro genesis. Prophetia de futuro, quando *Isaias cap. 7. dicebat, Ecce Virgo concipiet; quando Jeremias cap. 31. Femina circumdabit virum.* Quando Daniel prophetavit cap. 9. *occidetur Christus, & alie similes.* Prophetia est de præsentibus quando dixit S. Joannes Baptista: *Ecce Agnus Dei, Ecce qui tollit peccata mundi:* At non arguitur, ex quo lumen propheticum sit Ecclesiæ præsens omni tempore, quod Deus actu revelet omnia quæ revelari possunt; ac per consequens, quod revelata sint omnia, quæ Christus gessit, aut passus est, vel quæ de aliis mysteriis revelari possunt, dummodo nihil desit eorum ad quæ revelatio ordinatur, ut firmat D. Thomas 22. q. 171. art. 4: quin potius consequitur, quod cum omnia opera Dei sint perfecta, nihil in rebus revelabilibus debet esse vitii, nihilque quod culpari possit, vel reprehendi: sed solum subicitur lumen revelationis, quæ ordinantur ad finem propter quem data est revelatio, nempe ad utilitatem Ecclesiæ. Reprehensibilis ergo est ista consequentia: plura sunt revelabilia: ergo actu sunt revelata; cum supponatur quod in dubium vertitur, quod eorum nempe verè facta sit revelatio. Nec minus reprehensibilis est ista: Non deest temporibus nostris Prophetia: ergo credendum est omni revelationi, quæ ut talis dicitur: ac si temporibus nostris non possent esse falsi Prophete, etiamsi non deficiat Prophetia: quemadmodum Prophetarum tempore, etiam Pseudo-prophete erant. Et modo in Ecclesia dantur falsi Doctores, quin vera doctrina in Ecclesia deficiat. Illa ergo revelabit nobis Deus, quando, & quomodo voluerit. Non est curiosius scrutandum, quod nutu, & consilio Divino occultatum est nobis. Magis, vel potius, eligit sobrietas Ecclesiæ aliquid cum pietate nescire; quam aliquid frivolum, & apocryphum tenere.

47. Nihilo plus movet, quod quinta propositio affirmat: *Postremis temporibus Deus multarevelat amicis, quæ prioribus sæculis non revelavit; cui sub distinctione respondeo. Si loquamur de Divinis, Sanctisque Sacramentis, & de rebus ad Fidem, vel doctrinam Fidei pertinentibus, falsum est, quod postremis temporibus multa Deus revelaverit amicis, quæ prioribus sæculis non revelavit. Testis sit hujus veritatis Sanctus Iræneus pag. 44. num. 9. his verbis. Postea enim quàm surrexit Dominus noster à mortuis, & induti sunt superveniens Spiritus Sancti virtutem ex alto, de omnibus adimpleti sunt, & habuerunt perfectam agnitionem; exierunt in fines terræ, ea quæ à Deo nobis bona sunt Evangelizantes, & celestem pacem hominibus annunciantes, qui quidem, & omnes pariter, & singuli eorum habentes Evangelium Dei &c. & cap. 12. Quoniam autem & Apostoli, & discipuli ipsorum, sic docebant, quemadmodum Ecclesia prædicat, & sic docentes perfecti fuerunt, propter quod, & vocabuntur ad perfectum. Rursus dicto cap. 12. Non per alios dispositionem salutis nostræ cognovimus, quam per eos, per quos Evangelium pervenit ad Nos, quod quidem tunc præconiaverunt, postea verò per Dei voluntatem vobis in scripturis tradiderunt, fundamentum, & columnam fidei nostræ futuram. Nec enim fas est dicere, quoniam ante prædicaverint, quàm perfectam haberent agnitionem sicut quidam audent dicere, gloriantes emendatores se esse Apostolorum. Et in alio loco: Perfectos semetipsos vocant, quasi nemo possit exequari, magnitudini agnitionis ipsorum, nec si Paulum, aut Petrum dicas, vel alterum quemdam Apostolum, sed plus omnibus se cognovisse, & magnitudinem agnitionis illius, quæ est inenarrabilis virtutis, solos ebivisse.*

48. Audiendus insuper Tertullianus de Præscript. cap. 22. hoc eleganter explicans: *Solent dicere, non omnia Apostolos scisse, eadem agitati dementia, qua rursus convertunt: Omnia quidem Apostolos scisse, non omnia tradidisse; in utroque Christum reprehensionem subjicientes, qui aut minus instructos, aut parum simplices Apostolos miserit. Quis igitur integra mentis credere potest aliquid eos ignorasse, quos Magistros Dominus dedit, individuos habens in comitatu, in discipulatu, in convivio; quibus obscura quæque seorsim differebat, illis dicens datum esse cognoscere arcana, qua populo intelligere non liceret? Latuit aliquid Petrum, edificanda Ecclesie Petram dictam, claves Regni Cælorum consequutum, & solvendi, & alligandi in cælis, & in terris potestatem? latuit & Joannem aliquid, dilectissimum Domino, pectori ejus incubantem, cui soli Dominus Judam traditorem præmonstravit, quem loco suo Filium Mariæ demandavit? Quid eos ignorasse voluit, quibus etiam gloriam suam exhibuit, & Moysen, & Eliam, & insuper de cælo Patris vocem? Non quasi ceteros reprobandus, sed quoniam in tribus testibus stabit omne verbum. Ignoraverunt itaque & illi quibus post resurrectionem quoque in itinere omnes scripturas edisserere dignatus est. Dixerat planè aliquando: Multa habeo adhuc vobis loqui, sed non potestis modo ea sustinere. Tamen adiciens: Cum venerit ille Spiritus veritatis, ipse vos deducet in omnem veritatem: Ostendit illos nihil ignorasse, quos omnem veritatem consecuturos per Spiritum veritatis repromiserat. Et utique implevit repromissum, probantibus Actis Apostolorum descensum Spiritus Sancti. Quam Scripturam, qui non recipiunt, nec Spiritus Sancti esse possunt, qui necdum Spiritum possint cognoscere discipulis missum; sed nec Ecclesiam defendere qui quando, & quibus incunabulis institutum est hoc corpus, probare non habent.*

49. En clarissima rerum omnium ad salutem spectantium Apostolis data cognitio. Quod si fatentur, nec semel, *Apostoli, Joannis cap. 2. v. 22. & cap. 12. v. 16. minime se esse affecutos, quorundam oraculorum sensum, tempore quo implebantur horum tamen veritatem tunc habuerunt perspectam, cum post obitum, & Resurrectionem Domini mentem ad exacta retro tempora converterunt. Enimvero si Adamus accepit quandam supernaturalium rerum cognitionem sibi divinitus infusam, qua filios suos docere posset ac gubernare in ordine ad finem supernaturalem ut docet D. Thomas p. 1. q. 94. art. 3. de supernaturalibus tantam cognitionem primus homo accepit, quanta erat necessaria ad gubernationem vite humanae secundum statum illum. Si interna inspiratio primis Patriarchis concessa fuit omnium credibilium, ut per traditionem in filios, & iis mediantibus ad posteros credenda viva voce transmitterent, ut dicit Sanctus Cyprianus: *Justitia tempore fuit Abel, & Henoch, quibus non erat lex scripta, sed naturalis tantum intelligentia, & traditio per success-**

cessionem ex Patribus ad Filios. Si Moyses etiam, teste Sancto Hilario super Psalm. 2. non legem solum divinitus accepit; sed & arcanam ipsius legis explanationem; certè, & Apostolis datum est scire omnia mysteria recondita, ut eis illa traderent, quibus ipsas Ecclesias committebant. Valde enim perfectos, & irreprehensibiles in omnibus eos volebant esse, quos, & successores relinquebant, suum ipsorum, locum Magisterii tradentes, qui munere suo probe fungi non potuissent, nisi de credendis sufficienter fuissent instructi: de credendis, inquam, nedum tempore isto, sed futuris etiam temporibus, ad quæ eorum Discipuli erant perventuri.

50. Omnia ergo, quæ a Patre didicerat Dominus, circa humani generis redemptionem, nota fecit Discipulis ante passionem; licet non omnes omnium exequendorum modos. Dixerat quidquid eos scire oportebat, quidquid cum fructu capere poterant, quidquid eorum saluti, ac muneri erat conveniens, ut tenent *Theodoretus, Chrysostomus, Theophylactus, Eutimius, Maldonatus, Monachus*, at plurima alia erant, quæ nondum erant affecti. Domini Resurrectio erat expectanda, quæ Prophetarum sigillum auferret, atque magnum evolveret mysterium, quod Judæi numquam intelligere potuerant. Divinitatis, atque humanitatis conjunctionem in *Jesu Christi Persona*; circa non temporale, sed æternum Regnum illius; statum humilitatis, & gloriæ; potestatis, atque infirmitatis, victimæ pro peccatis hominum, & hominis sine peccato, Hæc, & omne illud obscurum, quod in se præcontinebant sermones, quos locutus erat eis, ut dicitur *Joan. 16. v. 25. Hæc in proverbis locutus sum vobis; Hæc post Resurrectionem, & quidquid necessarium erat Ecclesiæ, sine involucri & citra ænigma speruit. Non jam usus est similitudinibus, aut parabolis. Dedit illis spiritum intellectu Sacrarum Scripturarum, ut constat ex verbis Lucæ cap. 24. v. 45. Tunc aperuit illis sensum, ut intelligerent scripturas. Misit ad eos Spiritum Sanctum, qui omnem edocuit eos veritatem, ut dicitur *Joan. cap. 14. v. 17. Spiritum veritatis quem mundus non potest accipere, quia non videt eum, nec scit eum; vos autem cognoscetis eum: quia apud vos manebit & in vobis erit, & cap. 15. v. 26. Cum autem venerit Paracletus, quem ego mittam vobis a Patre, spiritum veritatis, qui a Patre procedit, ille testimonium perhibebit de me & cap. 16. v. 13. Cum autem venerit ille spiritus veritatis docebit vos omnem veritatem; nec enim loquetur a semetipso, sed quacumque audierit loquetur, & quæ ventura sunt annuntiabit vobis; illa quidem, quæ ad profundiorum mysteriorum explanationem, Ecclesiæ constitutionem, statum, ac regimen spectant, quibus assequendis pares adhuc non estis, cum imbecilles, & imperfecti modo sitis, necnon veritatem omnem docebit, ad bonum regimen Ecclesiæ, ad perficiendum homines in fide, & bonis moribus necessariam. Hæc vos docebit, donumque Prophetiæ infundet vobis, ut futura prænoscat, quæ vos scire ad apostolicam functionem, Ecclesiæque regimen utile fuerit: nec aliena prædicabit, aut diversa ab iis quæ ego docui ex Patris voluntate, sed quacumque audierit loquetur quorum cognitionem a Patre, & a Me cum natura accepit. Unde de eisdem canit Ecclesia, *Disciplinam, & sapientiam docuit eos Dominus, firmavit in illis gratiam Spiritus Sancti, & intellectu adimplevit corda eorum. Ex quibus fit evidens, quod nihil circa Fidem, & Mysteriorum intelligentiam postremis temporibus revelaverit, quod prioribus sæculis non fuerit revelatum.***

51. At si solum intendit solutionis auctor, Deum nostris temporibus, antiquæ suæ miserationis prodigia instaurantem, mulieribus revelasse plura, quæ antea non erant scripta, tam ad propriam, quam ad aliorum instructionem: & quod cognoverint eventus futuros aliis enarrandos, & denuntiandos, non inficit id quidem, juxta sensum dictum supra, dummodo tamen hæc vana non sint, sed utilia; nam si quid inutile est, sequitur in Deo impossibilitas revelationis. Non ergo nimis credulis auribus excipiamus mulierum revelationes, etsi sint Sanctarum *Brigitte, Catharinæ Senensis, aut Bononiensis, Ildogavæ, Angeli Fulginatis, Gertrudis, & aliarum sanctarum mulierum*; sed juxta qualitatem rerum, quas sibi revelatas proponunt. Quod si quid de novo eis legitur revelatum ad generalem Ecclesiam, & ad certam dogmatum fidem pertinens, quod hucusque Ecclesiæ non sit revelatum, totum hoc momentis supra stabilitis, Apocryphum existimo, Insuper gra-

eis concedamus, quod aperte falsum est; dari mysteria de novo revelabilia: an Deus Ecclesie manifestaret ista mediante fallibili & suspecto semper mulierum organo? Quid nobilius Dei Matre: quid splendidius illa quam splendor elegit? An non illa inter omnes mulieres unica, & prorsus singularis? Fuitne usquam mulier aut virgo magis grata, & accepta Christo Domino, & quae perfectius puritissimas, & crysallo clariore Dogmatum Sacrorum aquas biberet de ipsis fontibus Deitatis? Et Deus tamen hoc Sacratissimo Mariae oraculo Fideles noluit docere, quae ad statum, & regimen Ecclesiae pertinent; & quod tantum Ecclesiae Magisterium, in ejus redundaret gloriam; ergo ut posteriora saecula concordent prioribus, sicut Christus nec per Matrem Sanctissimam, ea voluit manifestare Ecclesiae, credendum non est, eum temporibus nostris, organo mulierum, de his illuminare Ecclesiam velle.

52. At, inquit magister iste: *Ratio est voluntas Dei*. Ita sane. At voluntas Dei non dijudicanda est, secundum id quod Deus utens potentia sua absoluta facere potest; sed secundum cursum ordinarium, secundum quem Ecclesiam gubernare statuit, suumque in ea exercere magisterium, & dare mysteriorum intelligentiam; non per Mulieres, sed per Apostolos, per SS. Patres, & Concilia: non mediis revelationibus, in quibus leguntur alia inter Theologos controversa, alia vana & inutilia, quorum nulla memoria occurrit in veteribus historiae ecclesiae monumentis, nulla in Patribus, nulla in Conciliis, uno verbo, nullum in omni retro antiquitate vestigium. Nullus sane sibi in animum inducet, Spiritum Sanctum rebus istis vanis, novis & inutilibus Mysteriorum intelligentiam voluisse miscere. Ergo ubi carismata Domini ad horum intelligentiam posita sunt, nempe in Patribus, & Conciliis, ibi discere oportet veritatem: ibi Spiritus est lucis, perfectionis, & agnitionis omnium quae acceptae Ecclesiae, & ad mysteriorum intelligentiam pertinent.

53. „ Non magis favent, quae adducuntur ibi ex D. Gregorio lib. 4. Moral. cap. 41. & ex *Vassontis Livinensi*. Nam primum textum sibi objicit & solvit *Gravina* lib. 3. de nonnullis circumstantiis cap. 2. his verbis: „ qui cum eo seculo (quod ad intermediam Ecclesiae aetatem referri potest) diceret Petrus, multas apparitiones factas, & super hoc instrui optaret a Gregorio, respondet his verbis: *Quantum praesens saeculum appropinquat ad finem, tantum futurum saeculum ipsa jam appropinquatione tangitur, & sequit manifestioribus aperitur. Quia enim in hoc cogitationis nostrae vicissim minima videntur, in illa autem nostra in altero aetate corda conspiciunt, quae hoc saeculum, nisi novitum, & quod futurum sit nisi diem dixerim? Sed quoniam tandem cum nox fortior, & dies incipit oriri, ante solis ortum, simul aliquo modo tenebrae cum luce commixtae sunt, quae usque discedentis noctis reliquiae in luce diei subsequenti perfectae vertantur; ita hujusmodi finis, jam cum futuri saeculi exordio permisceatur, atque ipsa reliquiarum ejus tenebrae quadam causa rerum spiritualium permixtione transluet, & quae illius mundi sunt, multa jam evolvunt, sed nondum perfectae cognovimus: quia quasi in quodam mentis crepusculo haec vult ante solis ortum videri.*

54. „ Vides ergo propterea dictum esse a nobis, *Regulariter* inter tempus antiquum, & revelatae gratiae, & hoc, & novissimum non accedere multitudinem istam visorum. Cum hoc tamen fiat intra latitudinem istam hujus intermedii temporis, multiplicari posse, prout Deus, qui ab omni coarctatione alienus est, novit expedire.

55. „ Adde quod *Gregorius*, ut supra annotatum est, putabat suum saeculum in extremitatem vergere, & propterea consequenter dixit illud revelationibus abundare. Et tandem dici potest, nos posse loqui dupliciter de dictis revelationibus, uno modo quantum ad generalem instructionem, & directionem, & hoc modo non sunt illae adeo frequentes in Ecclesia hoc intermedio nostro tempore: alio modo secundum privatas particulares necessitates, vel utilitates Personarum, & sic secundum Dei dispensationem, varietatem locorum, temporum &c. non est inconveniens multiplicari secundum diversos status hujus intermedii temporis, dummodo concordent cum omnibus hucusque regulis, & documentis revelationum traditis, vide S. *Thomam* 2. 2. q. 174. art. 6.

56. Nec magis movet *Vincenſis Lirinensis*. Crescat sane, ut inquit *Lirinensis*, & multum velementerque proficiat, tam singularium oraculorum, quam totius Ecclesie, statum, ac singularium gradibus intelligentia, scientia, & sapientia. Verissimum insuper est quod affirmat *Gregorius*, quod quantum presens seculum propinquat ad finem, tantum futurum seculum ipsa jam quasi propinquitate tangitur, & signis manifestationis aperitur. At, obsecro, ubi hic quod mulierum oraculis crescant his temporibus divine manifestationis lumina? Ubi, quod Prophetis major iste profectus detur? Ubi, quod eis loquentibus, crescat, & multum proficiat, tam unius hominis, quam totius Ecclesie statum, ac singularium gradibus intelligentia, scientia, & sapientia? Crescet sane, non per hoc quod fideles aurem curiosam prebeant hisce mulierum revelationibus ad incognita scienda; sed dum omnes in eodem Dogmate, in eadem sententia, & in eodem sensu Ecclesie constantes; hæc omnia plenius, & perfectius cognoscimus, per majorem Spiritus Sancti illustrationem, ut sic posteriora secula respondeant prioribus, & nunc verificetur, quod Ecclesie crescit sapientia & ætate, eo modo, quo in prioribus seculis Apostoli incrementum acceperunt scientia. Crescet in Patria, ut profundè explicat *S. Augustinus* tract. in *Juan. 97. num. 1. Vnde me vestra dilectio meminit jam locutum, cum Sacri Evangelii verba jam tractarem, ubi Dominus ait *Juan. 16. Adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare nunc. Non ut in his Domini verbis, nescio qua secreta nimis abdita suspicemus, qua cum dicitur a docente possunt, portare a discipulo non possunt; sed ea ipsa, qua in Doctrina Religionis in quædamlibet hominum mentibus legimus, & scribimus, audimus, & dicimus, si vellet eo modo nobis Christus dicere, sicut ea dicit Angelus sanctus in se ipso unigenito Patri Verbo, Patrique esaternum, quinam portare homines possent, utique jam essent spirituales, quales adhuc Apostoli non fuerunt, quando ista eis Dominus loquebatur, qualesque postea, veniente Sacro Spiritu facti sunt? Num utique quidquid à creatura sciri potest, minus est ipso Creatore, qui summus, & verus, & immutabilis est Deus. Et quis cum tacet?... Quis est coram acies ad eius mentis accedat? Quis est, qui cum Trinitatem esse scisset, nisi ipse se immutasse voluisset? Et quis hominum jam istam sicut Trinitatem? Et tamen quis hominum sicut Angelus sciat Trinitatem... Ab eis ipse autem a quibus hæc intelliguntur, ab aliis minus, ab aliis amplius mentis vividitate cernuntur, & a nullo hominum sicut ab Angelis capiuntur: In ipsa ergo mente, hoc est, in interiore hominis quodammodo crescit, non solum, ut ad cibum a tulo transcat, verum etiam ut amplius, atque amplius cibum ipse sicut. Non autem crescit spatiosa mole, sed intelligentia luminosa, quia & ipse cibum intelligibilis lux est. Ut ergo crescat, eoque exaltat, & quanto magis crescat, tanto magis, magisque exaltat, non ab eo Doctore, qui vult auribus sonat, hoc est, forissem epovando plantat, & regit, sed ab eo qui dat incrementum potare, ac sperare debetis.**

57. En quam apertè explicat *S. Doctor* modum quo crescit Ecclesia. Non crescit, inquit, Ecclesia mole Dogmatum, non quia audit amplius, sed quia intelligit amplius. Non insuper per hoc quod in prioribus seculis aliter, & alia intelligeret, & in temporibus nostris plura hisce revelationibus cognoscamus: sed quia, cum semper fuerit idem Dogma, eadem sententia, & sensus fidelium, Dogma Catholicum cum utrisque eodem modo diceretur alii idem dogma credendo tenebant; alii spirituales, & capaces, idipsum Divino lumine plenius intelligerent. Pascat ergo sese doctissimus iste Magister his revelatis Oraculis mulierum, mihi tutius, & prudentius est credere de his mysteriis solum, quod ex Scriptura, & Traditione, Conciliis, & SS. Patribus accepimus, ne, dum aliquid eorum, controversias nostras fannis Hæreticorum exponamus.

58. Ex his sufficienter explanata manet sexta propositio, quæ ad ultimum adducitur: *Non est reprobandum, si videatur Deus frequentius se, & qua sua sunt, multipliciter, quam veris manifestare.* Hoc namque si intelligitur de voluntate Dei absoluta, certè non est reprobandum; cum Spiritus Sanctus ubi, & quando vult, & eo modo quo vult spirat, & apud ipsum nulla est diversitas sexuum: quare tam viris, quam feminis in momento scientiam, & intellectum tribuere potest, ut eorum habeant lucem quæ in Scriptura latent involuero: quod profundè dixit *D. Thomas 2. 2. q. 177. art. 2. ad 2. Quædam Prophetia attenditur secundum mentem il-*

Iuminatum a Deo; ex qua parte non est in hominibus sexuum differentia, secundum illud ad Coloss. 3. inducente: utrum hominem, qui renovatur secundum imaginem eius, qui creavit eum, ubi non est masculus, nec femina. Sic Joan. 4. v. 39. de Samaritana legitur. Ex civitate autem illa nonnulli Samaritanorum crediderunt in eum propter verbum mulieris testimonium perhibentis. Et Marci 16. vers. 7. Dixit Angelus mulieribus, in, dicens discipulis eius & Petro, quia precedet vos in Galileam, ibi eum videbitis, sicut dixit vobis. Et Luca 24. v. 9. Et regressa a monumento, nuntiaverunt haec omnia illis, nudicim, & ceteris omnibus. Ex quibus satis constat quod gratia Dei ubi se infuderit, sufficiens sit, ut non egeat, sed redundet scriptoris ingenium; Et quod Spiritus Sanctus, nulla attentata diversitate sexus, plenam rerum omnium notitiam ministrare potest, ut ex ore suo loquantur.

59. Non pariter inferior, quin potius lubenter assentior ei, quod experta est Sancta Theresia & audivit a Sancto Petro de Alcantara, mulieres majores profectus in hoc spiritali itinere facere, quam viros; & quod Deus mulieribus prae viris conferat frequentius beneficia extraordinaria, inspirationes, privatas revelationes, visiones, apparitiones, extases, raptus, aliasque gratias quibus firmantur in fide, roborantur in spe, & ad sublimem charitatis gradum ascendunt, quia nempe viris frequentius devotiores sunt. Cujus rationes assignat D. Thomas 22. q. 82. art. 3. Cum enim tertium sibi proposuisset argumentum sub hac forma: *si contemplatio esset propria causa devotionis, oporteret, quod illi, qui sunt magis apti ad contemplationem, essent etiam magis apti ad devotionem, cujus contrarium videmus, quia devotus frequenter magis invenitur in aliquibus simplicibus viris, & in femine sexu, in quibus invenitur contemplationis defectus: ergo contemplatio non est propria causa devotionis.* Sic respondet. *Ad tertium dicendum, quod scientia, & quicquid aliud ad magnitudinem pertinet, occasio est quod homo consideret de se ipso, & ideo non totaliter se Deo tradat. Et inde est quod iniquissimi quomodoque occasionaliter devotionem impediunt, & in simplicibus, & mulieribus devotio abundat abstinendo comprimendo. Si tamen scientiam, & quamcumque aliam perfectionem homo perfecti Deo subdat, ex hoc ipso devotio augetur. Fateor insuper mulieres in stadio virtutis, & pietatis decurrendo viris non impareres, item mulieres, si charitate ferventes sint, variis modis pro Dei gloria, pro Ecclesia, & salute animarum laborare posse, quod totum in seculo illo infirmo solius gratiae Dei opus esse potest. At & nobis concedere tenetur auctor responsionis, quod experientia docet, mulieres faciliores esse decipi in hujuscemodi revelationibus; & quod fere omnes revelationes quae hodie circumferuntur, sint mulierum; ita ut hisce nostris temporibus videamus, quod apud Gentiles, & Idolorum cultores observavit Horonius lib. 1. de vera, & falsa Prophetia, nempe quod habuerunt innumeras Prophetissas, paucissimos vero Prophetas: hac abundantia revelationum orta, vel ex eo quod minus prudentes sint, & cum finguntur eis vana species, falsae apparitiones, atque illusoriae visiones, carent debita constantia, & fortitudine ad resistendum, eisque repellendas: vel quia mulieres magis, quam viri affectibus abundant, frequentiusque illis, quam viris Demones vanas, & illusorias revelationes suggerunt: sic Gracina in lib. ad discernendum veras a falsis revelationibus par. 2. lib. 1. cap. 1. Raphael de la Torre de Religione 2. 3. q. 95. art. 3. disput. 3. Quare ego Julio Sacrae Congregationis Censoris munere fungens, pace & bona venia postulatorum, Revelationes istas accuratius recognoscendas duxi, an insolitae, vanae, & inutiles essent, novamque Ecclesiae addocentes doctrinam, ut merus consultor, sive relator, non ut Doctrinae Index, ne hisce assertis revelationibus, alicui, quod plurimis eruditissimis viris, praesertim Tertulliano, accidat, qui licet tanti ingenii, tantaque doctrinae fuerit, hisce tamen cujusdam mulieris commentis tradoci, atque seduci passus est. Ipsum audiamus cap. 9. de Anima: *Est hodie sicut apud nos revelationum charismata, factita, quae in Ecclesia inter Dominica solennia per extasim in spiritu paritur, conversatur cum Angelis, aliquando etiam cum Domino, & videt, & audit Sacramenta, & quorundam corda discipulorum, & medicinas desiderantibus subministrat. Jam vero prout Scriptura legitur, aut Psalmi canuntur, aut allocutiones profertur, aut petitiones delegantur; ita hodie materia visionibus subministrantur. Fuit nescio quid de anima discernimus, cum ea sicut in spiritu esset. Post transacta solennia dimissa Plebe, quo usq**

solet nobis rennuciare, quæ videtur (nam & diligentissimè digeruntur, ut etiam præbentur) immo cetera inquit, offensa est mihi anima corporaliter, & spiritus videbatur, sed non inanis, & vacua qualitatibus; imò quæ etiam teneri repræsentat, tenera, & lucida, & aurei coloris, & formæ per omnia humana. Hoc est visio. Dicit testis, & Apostolus charissimum in Ecclesia futurorum idoneum sponser.

60. Huc usque infelix Tertullianus. At audiamus Baronium de hoc infelici casu differentem his verbis: *Accessit ad faciliorem hominis lapsum, quod ipse licet durus in disciplina, in credendo tamen magna erat animi facilitate præditus: ad id ut quæcumque muliercula se aliquid secundum visum accepisse diceret, mox tantam illi præstaret fidem, ut cum aliqui eruditissimus esset, omnem illi post haberet doctrinarum veritatem. Est ea de re patens exemplum ab ipso descriptum in lib. de Anima cap. 9. quo quidem apertissimè demonstratur, insanisse plane hominem, dum arbitrio mulierculæ a cavendo dimoveatur, uno tantum Christianæ Theologiæ, sed etiam humanæ Philosophiæ, ut Animam corpoream celeratam, antropomorphitamque crediderit: tantumque valuisse apud eam phantasiae fœmine, qualibet effusa & afflicta relatio, ut omnia pro illo neglexerit catholica dogmata, atque scientiæ. Hæc Baronius de Tertulliani miserando lapsu commemorat Anno Domini 201. num. 13. Nec silendum, quod Gersonius refert Alphab. 18. de Gregorio XI. testis, inquit ille, sed tardus nimis. Hic positus in extremis, habens in manibus sacrum Christi corpus, protestatus est coram omnibus, ut caverent ab hominibus, sive viris, sive mulieribus, sub specie Religionis loquentibus visiones sui capitis; quia per talem ipse sanctus, dimisso suorum rationabili consilio, se traxerat & Ecclesiam ad discrimen schismatis imminenti, nisi miserleus provideret sponsus Jesus: quod horrendus usque hæc perficit eventus Quot & similes referri possent? Non est ergo quod & nos hinc privatis revelationibus mulierum tantam demus fidem: nè in illis revelationibus (maxime si sint ab eis quæsitæ) quibus ut revelata tradunt quæ huc usque ignoravit Ecclesia, aliud curiosius magis, quam verius queramus, præter id quod huc usque Scriptura Traditione & Sanctis Patribus accepimus.*

§. IV.

*An sufficiat, quod constat de possibilitate beneficii,
ne dubitetur de veritate revelationis asserentis
alicui Venerabili Servæ Dei fuisse
concessum.*

61. **C**ongruentissimum apparet hic, mihi venerando, Magistro, quod si mediis revelationibus privatis, enuntietur aliquis favor, aut privilegium, quod non in se manifestam involvat contradictionem, minime suspectas debere esse huiusmodi revelationes: cum regula qua metiri debent gratiæ, & carismata, sit divina potentia: cui nullus finis, aut terminus agnosci debet, cum longe plura in creaturis fecerit, quam à nobis in creaturis intelligi, aut comprehendere queant. En præcipuum & essentialè veritatis harum revelationum fundamentum. At quam infirmum & imbecillum sit, ostendo. Quot enim sunt, quæ nec in se ipsis, nec respectivè ad fidem evidentem habent repugnantiam, & quorum capax sit creatura, quæ tamen, si revelata proponerentur, essent penitus reiicienda. Sit exemplum in Beatissima Virgine, quæ gratiæ suæ præstantia merito super cæterarum rerum omnium dignitatem est collocanda. Illam *incomprehensibilem* esse, testatur *Nessus*: *inossabilem* protestatur *Damianus*; *indicibilem* dicit *Augustinus*, *inossabiliter sublimatam*, nominat, *Hugo*; *inexhaustam honorum Abyssum*, appellat *Epiphanius*: ejusque encomium, tantum supra communem mortalium sortem elevatur, ut sacrosanctè confiteri tenemur, totum Spiritum Sanctum, supervenisse in Mariam: & tamen non sit consequens ex eo; quod si aliqua Venerabilis accederet, & nobis diceret, fuisse B. Virgini concessa aliqua carismata nullam dicentia repugnantiam, quod ei esset illico adhibenda fides.

62. Quae enim, rogo, repugnantia est, quod Beatissima Virgo fuerit sacerdotio exornata: & quod baptizandi haberet potestatem? Et tamen hunc favorem minime fuisse Mariae concessum, scripsit S. Epiphanius agens contra Colyridianos Haresi 79., qui Virginem Deiparam, ut Deum colebant, & in ejus nomine colliridam panis per mulieres offerebant: quem errorem plurimis rejicit, & maxime, quia nulla mulier, ex quo mundus conditus est, sacerdotio, aut baptizandi munere sancta fuerit. Si Sacerdotium, inquit, mulieribus mandatum foret, aut canonicum, quiddam praestare in Ecclesia liceret, nulli potius, quam Mariae illud in novo testamento committi Sacerdotis officium debuit; cui tantus honor est debitus, ut gremio, sinuque suo Regem omnium, ac caelestem Deum, Deique Filium exciperet. Cajus uterum, velut templum, ac domicilium, ad Divini verbi incarnationem, singulari est benignitate Dei, magno ac stupendo mysterio preparatus. Verum longe aliter Deo est visum: ac nec Baptizandi, quidem potestas est illi facta; cum aliqui ab illa potius tingi Christus, quam à Joanne, potuissent. Miraculorum usus, dum viveret Beatissima Virgo Maria fuit ei possibilis, & tamen defuit ei etiam, dum viveret: teste D. Thoma 3. p. 2. q. 27. art. 5. ad 3. dicente: Miraculorum autem usus sibi non competebat, dum viveret: quia tunc temporis confirmanda erat doctrina Christi miraculis; & ideo soli Christo, & ejus Discipulis qui erant bajuli Doctrinae Christi conveniebat miracula facere. Propter quod etiam de Joanne Baptista dicitur Luc. 10., quod scilicet signum fecit nullam, ut scilicet unum Christo incederet. Quae insuper contradictio, quod habuerit illa usum sapientiae ad docendum publice in Ecclesia? Hic tamen ei defuit, ut dicit D. Thomas loco mox citato.

63. Insuper quae evidens contradictio, quod Beatissimae Virginis humanitas fuerit hypostatice unita personae Divinae: Quod Beatissima Virgo in instanti suae conceptionis, sive in sua sanctificatione in utero fuerit comprehensa? Certe tamen Theologis nondum visa est evidens & manifesta inter haec repugnantia; cum & plures eorum affirmant, nullam dari repugnantiam, nec in se ipso, nec comparative ad Fidem, quod in eodem subiecto detur pro eodem instanti cognitio intuitiva supernaturalis obiecti, & Fides ejusdem obiecti; quod pariter defuit B. Virgini Mariae. Audiendus super his Gersonius in Epistola De susceptione humanitatis Christi, ita scribens: Decima nona veritas. Christus, praesertim aliquid ad excusandum debere, quia deest una sic facere, fallitur id asserens, qui praesupponit, quod est aequi plac ignotum; ut si quis ita paralogizet: Christus peccat communicare Matri suae in utero, quod gloriosa, & consummata felicitate nascitur; & hoc deest ipsam facere, quia deest enim matrem honorare; ergo sic fecit. Causas quod conclusio est Hæreticalis; & tamen praemissa assumuntur à novellis in assertionibus suis confirmandis. Vigesima veritas: Christus non communicavit Matri suae, statim dum concepta, vel nata est, usum perfectae rationis; quare hoc potuisset, & si fecisset, decessisset; & oppositum asserere scribendo, vel predicando, est penitus temerarium; sicut, & quod usquam seminaverit; aut quod in unum semine semper alba Deum contemplata fuerit hic in via. Quod autem ex scripturis sacris auctoritatem non habet, nec in probabili ratione, eadem facilitate contemnitur, qua probatur. Vigesima prima veritas: Christus peccat conferre dilectissimae matri suae cognitionem lucidissimam cogitans decessisset vite suae, & Fili confisum damnata est; & si hoc fecisset, atique decessisset; ergo fecit? temerarium est, & contrarium Sacris Doctrinis hoc inferre. Contrarium insuper videtur Evangelicæ doctrinae, sic asserere fallum esse: siquidem perditus fuit Jesus ignorante Maria & Joseph. Vigesima tertia veritas. Christus si perquiratur à talibus cur Matrem suam honoravit in gratiis istis, & non in aliis omnibus, quibus poterat. Respondeas; quis es Homo, ut investiges sensum Domini? Quis es ut consiliarius ejus fias? Quis es, ut presumas dicere, cur ita fecit? Ponat ergo humana loquacitas digitum ori suo, & terminis suis contenta sit. Haec luculenter & sapientissime Gersonius, quae ad intelligentiam eorum, quae modo dicturi sumus, sunt accurate observanda; & ex quibus satis superque constat, quam reprehensibilis sit consequentia ista, tam respectu Beatae Virginis, quam respectu aliarum servarum Dei: favor iste est possibilis: ergo factus est. Deceit Deum honorare Mariam, aut aliam servam Dei honorare hoc faciendo: ergo fecit Deus. Quia nempe quod ex Scripturis sacris, Traditione, SS. Patribus, aut aliqua probabili ratione auctoritatem non habet, eadem facilitate contemnitur, qua probatur. Tum etiam,

etiam, quia etsi aliquis favor sit possibilis secundum se; potest esse superfluous aut inutilis; minime statui conveniens: nec questio facti solvitur per possibilitatem rei. Licet loquendo de B. Virgine plenus inconsideratissimæ ac demeritissimæ temeritatis esset ille, qui negaret ei privilegium alteri mortalium concessum, ut ait S. Bernardus Epist. 174. *Quicquid enim paucis mortalibus collatum est, fas non est suspicari tantæ Virgini esse negatum.*

64. Hoc efficaciter roborari ac firmari potest, si attentius consideretur quod Deus dividit singillatim gratias, dona, charismata, tam Sanctis quam Beatissimæ Virgini in mensura, numero & pondere, quibus vult & quomodo vult, ad finem & ministerium ad quod homines sunt ordinati. Id invicte demonstrat. S. Augustinus in Joa. cap. 3. tract. 14. num. 10. *Quid est hoc; non enim ad mensuram dat Deus Spiritum? Invenimus quod ad mensuram dat Deus Spiritum? Audi Apostolum dicentem Ephes. 4. v. 7. secundum mensuram donationis Christi. Hominibus ad mensuram dat; unico Filio non dat ad mensuram. Alii quidem per Spiritum datur sermo sapientiæ; alii vero sermo scientiæ secundum eundem Spiritum; alii Fides in eodem Spiritu Alii Prophetia, alii iudicatio Spirituum, alii genera linguarum; alii donatio curacionum. Numquid omnes Apostoli? Numquid omnes Prophetæ? Numquid omnes Doctores? Numquid omnes virtutes? Numquid omnes dona habent sanitatum? Numquid omnes linguæ loquuntur? Numquid omnes interpretantur? Aliud habet iste, aliud habet ille, & quod habet ille, non habet iste. Mensura est, divisio quædam donorum est. Si ergo ad mensuram datur Spiritus, & datus additur, donec cuique pro modo suæ perfectionis propria mensura compleatur: & insuper, si Deus singillatim dividit dona hæc quibus vult, & quomodo vult; sicut non est firma & inconcussa regula; quod sit secundum se possibilis divisio illorum donorum, ut credatur revelationi privatæ asserenti, hoc præ illo, uni esse concessum, vel omnia: ita pariter dicendum de specialibus gratiis, aliisque extraordinariis rebus quæ nobis hisce privatis revelationibus referuntur, eas Deum operatum fuisse in nonnullis piis mulieribus; non esse firmam & constantem regulam, ut sciamus de concessione facta, quod sciamus de possibilitate beneficii, quin potius sequeretur magnum illud inconveniens, quod unusquisque sub obtentu internæ privatæ revelationis sibi auctoritatem vindicare posset, nova pro suo arbitrio fingendi retroactis temporibus ignota de mysteriis Fidei: certus quod sufficere ei, quod res sit possibilis secundum se, & nihil adverbum Fidei, & bonis moribus habeat; ut à nullo iudice argui, damnari, & in ordinem redigi possit; sed potius libera & immunis debeat abire revelatio. Quare in asserentis revelationibus ad earum veritatem & existentiam nedum attendi debet Dei omnipotentia; sed & habenda est ratio sapientiæ Dei; necnon & aliorum ejus divinatorum attributorum, ut prudenter admonet Gersonius tract. de distinct. Verar. revelat. à falsis, signo 3. Quare si quis diceret sibi revelatum quod totus mundus moveretur motu recto: quod unus Angelus creabitur, & mox annihilabitur: talia tanquam deliramenta sunt prorsus abjicienda. Sapientia enim hic quoque Dei attendenda est, quam effudit super omnia opera sua. Hæc sufficiant de Principiis, quibus stabilita est eruditi magistri doctrina: in quibus exponendis prolixior esse debui, nè immodicæ brevitatis studio, rerum gravissimarum pondera, Orationis celeritate minuerentur.*

DISSERTATIO SECUNDA

De examine propositionum in particulari.

1. **A**D rem quam præcipue tractandam suscepimus accedendo, ut expeditius ejus veritas innotescat, observandum est primò, quòd dum de Divinis, sanctisque sacramentis agitur, non Mysteriorum Divinorum modus curiosus est pericrutandus; sed satis est Fidelibus, quòd illa noverint, quæ de illis Mysteriis revelavit Spiritus Sanctus, ut dicit S. Cyrillus Cateches. 11. *Quis est alius, inquit, qui cognoscat profunda Dei nisi Spiritus Sanctus, cujus eloquia sunt Divina Scriptura? Neque tamen vel ipse Spiritus Sanctus de Filii ex Patre generatione in Scripturis locutus est. Cur igitur curiosè inquiretis ea, quæ Spiritus Sanctus, non scripsit in Scripturis? Quæ ea quæ scripta sunt, non nosti; in his quæ scripta non sunt, non sis curiosus. Quæstiones multæ sunt in scripturis Divinis, & tamen quæ scripta etiam sunt, non comprehendimus: quid de eo, quòd scriptum non est curiosi sumus? Quòd & repetit Catechesi 16. Dicemus, inquit, de Spiritu Sancto ea tantum quæ scripta sunt; si quid autem scriptum non est, non scrutabimur curiosè. Ipse Spiritus Sanctus edocuit est Scripturas: ipse etiam de se ipso dixit, quantum voluit, aut quatenus finimus caperet. Dicantur ergo quæcumque dixit, nam quæ ille non dixit, nos non audeamus. Sic satis est scire Filium Dei esse genitum, quòd Scripturæ Divinæ testantur, quin quæstiones alias, quæ circa modum adorandæ hujus generationis excitari possunt pericrutemur, ut dicit idem Cyrillus citat Catechesi 11. *Sufficit vobis scire quòd genuit Deus filium unum solum. Non te pudeat ignorantiam confiteri: quandoquidem cum Angelis id ignoras. Qui genuit illo solus novit. & qui ab illo genitus est vobis genitorem. Qui genuit, novit quomòdum genuit. Et Sanctus Spiritus testatur in Scripturis, quòd Deus genitus est ab æternis. Loquens etiam idem Cyrillus Catechesi 12. de Incarnatione Verbi ex Virgine, & de loco, tempore, & modo, quibus hoc Mysterium adimpletum est; hæc omnia asserit ex Prophetarum testimoniis esse exponenda, non humanis rationibus esse asserenda: *Nisi & de Virgine, inquit ille, & de loco, & de tempore, & de modo, didiceris ex Scripturis Divinis, non recipias ab homine confirmationem. Qui enim nunc adest, & docet, suspiciat, vel dubius esse potest. Qui autem ante mille, & amplius annos prophetauit, quis vobis compas suspicium illum habuerit? Si igitur Christi adventus causam quæris, recurre ad primam Scripturarum librum.***
2. Eiusdem labii est S. Augustinus. Cum enim quæstionem proposuisset illi Consentius utrum nunc Corpus Domini ossa, & sanguinem habeat, aut reliqua corporis membra seu carnis lineamenta? Sic respondet ille Epist. 205. aliis 146. *Quid si adderes utrum etiam vestimenta, nonne augeres quæstionem? ... Ego proinde Dominus corpus ita in Cælo esse credo, ut erat in terra, quando ascendit in cælum. Quare molestè ferens S. Doctor huiusmodi disquisitiones, de quibus silet Scriptura, addit num. 3. ibi. *Non ergo & vos addamini inquirere; quòd ille (Christus,) non addidit dicere, & de corpore si placet finita sit Quæstio. Fortasse enim accepta verasione sanguinis, arguit eas molestè persecutor, & dicit, si sanguis, car non & pituita, car non & fetiditas, & fetiditas, quibus quatuor humoribus naturam carnis temperari etiam Medicina discipulus testatur? Sed quodlibet quisque addat, corruptionem addere caveat, ne sacre fidei sanitatem, castitatemque corrumpat. Non ergo perfectionis Heroicæ est curiosius inquirere, ac pericrutari, sive de gestis Christi Domini, sive de his, quæ fecit in Maria, & per Mariam, sive de his, quæ passus est Christus, quòd huc usque non est revelatum; quòd Deus, ut supra diximus, quando voluerit, & quomodo voluerit revelabit nobis. Ergo dum revelationes sunt ex nimia curiositate inquirendi ea, quæ ad nos scire non pertinet, vanæ, & reprehensibiles sunt. Quare S. Thomas a Villanova ardentè exoptans scire inspirationes, consolationes, aliasque speciales, & extraordinarias gratias, quas Deus operatus est in Beatissima Virgine Maria Serm. 2. Nativitatis Virginis in mentis excessu raptus exclamat. *O inquam, & Evangelista! Quare non tanto gaudis vestro silentio prævalere? Cum hæc tam lata, tam desiderata, tam jucunda continerentur! Hæc inquam vobis hæsitanti, nihil aliud occurrit, quàm ita placuisse Spiritui Sancto,***

ejusque providentia Eva angelistas tacuisse; propterea quia Virginis gloria, sicuti in Psalmo legitur, omnis intus erat, & magis cogitari poterat, quam describi, sufficitque ad ejus plenam historiam quod scriptum est in Themate, quia de illa natus est Jesus. Sufficiunt ergo nobis, ea quæ Deus huc usque revelare voluit, nec de his ultra quærere necessarium est. Quæstiones istæ curiosæ de Mysteriis perparum ad controversias faciunt, quas Sancti PP., atque Ecclesiæ Doctores, nunquam fere, nisi casu, atque obiter, & aliud agentes attingunt, per ænigmata solum, conjecturas, aut devotas contemplationes, cum nihil minus, quam illas in mente habeant. Unde de illis dubitare nos, an verè sint a Deo revelatæ, ne quis molestè ferat.

3. Hoc secundo est observatione dignum, suspectas pariter debere esse revelationes illas, quæ sunt de rebus incertis, cum falso, incognitoque communibus, & quæ merito a viris eruditis reiiciuntur. Nihil quippe interest Ecclesiæ unum potius, quam aliud; cum nec unum quid habeat reprehensionis, ut excludatur; nec oppositum quid meriti ut admittatur. At vehementer interest ei, quod id quod in se potest esse falsum, proclametur testificatum & prolatum à veritate prima. Auctoritas enim quæ convenit primæ veritati in testificando, est illa qua major esse, aut excogitari non potest: ad eum prorsus, modum, quo sapientia, bonitas aliæque perfectiones Deo convenientes, adeo sunt eximiæ, quod eis in propriis lineis non potest quid esse, & excogitari perfectius. Quæ non ergo absurditas, aut repugnantia, quod res incertæ, obscuræ, & quæ maximè in disceptationem, quæstionemque vocantur à viris eruditis, dicantur à Deo privatim revelatæ? Si namque res istæ incertæ, atque falsitati obnoxia dici possunt objectum revelationis divinæ; profecto major auctoritas in testificando, nedum excogitari potest, verum necessario esset danda: qua illa defectibilis auctoritas Dei dicentis corrigeretur: & ratione cujus tuti redderemur in credendo: ex quo sequeretur magnum illud inconveniens, quod fides firma non dabitur, sed titubando gradietur. Non ergo res quæ ordinè, & ratione carent, & quæ falsa pleneque vanæ cogitationis esse possunt, sunt objectum revelationis Divinæ etiam privatæ. Tutius ergo est revelationes istas pia cum humilitate repudiare, quam eas cupide, & confidenter recipere, eisque assentiri.
4. Tertio; Idem ferri debet iudicium de revelationibus illis privatis, quæ sunt de rebus, de quibus adhuc in Ecclesia in utramque partem varietate opinionum certatur: quæ varia rerum conceptio in hominibus ex ignorantia veritatis nascitur, ut dixit Tertull. lib. 2. ad Nationes. *Sano mera sapientia Philosophorum, cujus infirmitatem prima hæc contestatur varietas opinionum, veniens de ignorantia veritatis.* Quod enim in gremio Ecclesiæ dentur res opinabiles, de quibus auctores contrariis inter se rixantur opinionibus, parum etiam interest Ecclesiæ; cum ex earum positione, aut negatione, nec destruitur Fides; nec salus periclitatur: tunc enim habet locum quod Apostolus dicit ad Romanos 14. *Unusquisque in suo sensu abundet.* At dum opiniones istæ revelatæ traduntur, in suspicionem adduci potest revelatio. Tum quia veritas revelata non variatur de uno in aliud, sed una semper atque eadem apud omnes perseverat. Tum quia plures ex eis non habent Spiritus Sancti condimentum, utpote non Scripturæ Sacræ, Traditionis, & Patrum auctoritate fundatæ: quin potius cum nec solidis consentaneisque rationibus nitantur, parum à falso distinguuntur. Quare suspectæ videri debent; & quod tendant maxime, ut cæteris improbrent, qui diversa, vel adversa sentiunt, necnon ut eorum opinio apud Christianos animos meliorem inveniat locum; dum bona fide putant eam esse a Deo revelatam: atque ita quod ratione obtinere non possunt, revelatione quadam proposita, consequuntur, alterius partis nimis zelosi defensores. Quare Prælatorum Ecclesiæ est invigilare, ne in tanti mali discrimen Populus adducatur, ut veluti revelata recipiant, quæ an revelata sint, cum probari non possit, dubium manet. Enim vero si hæc tam dubia, & incerta manent post revelationis promulgationem, ac erant antea, quorsum permittitur harum revelationum, propalatio? An id non est credulæ legentium menti illudere? Non enim indoctæ plebis est, tot deliramenta ad falsi originem revocare; cum & eruditos homines videamus non parum inter ista fluctuare: quare inter res revelatas eas inducere,

cere, si non temeritatis, maxime certe levitatis est, quæ merito ab Ecclesia coercetur, & coerceri debet.

5. Tertio præsupponendam est, quod cum Canonizatio Sanctorum sit maxima causam, quæ ad claves scientiæ simul, & jurisdictionis pertinet (hic namque scrutari quasi debet adorabile Prædestinationis mysterium, aut nempe V. S. cuius causa canonizationis agitur verissime sit una ex paucis illis, qui in libro vite scripti sunt) hinc negotium hujus Sacre Ritum Congregationis est non leve, aut superfluum, sed summum & maxime necessarium, accuratè recognoscere libros, qui de virtutibus, visionibus, & revelationibus canonizandi tractant, ut plenum, ac perfectum posset de heroicitate virtutum formare judicium. Quare ab auctoribus sequens statuitur Regula, quod omnes examinandi sint usque ad ultimum jota. Audiendus Doctissimus Gravina lib. 2. de objecto revelat. cap. V. *Quartum, omnia & quæcumque scripta haberi per has revelationes usque minimam jota examinanda sunt.* Hujusque rationem ubert Gerson. *Alphab.* 17. litt. R. & litt. V. dicens: *Visionum qualitatem si vera sunt etiam usque ad minimam propositionem examinare oportet; quoniam in Spiritu veritatis falsitas non est; in Spiritu autem mendacii, nihil quoddamque sunt veritates aperta; ut in unica latenti falsitate decipiant.* Mei ergo muneris esse duxi, ex libro isto pleraque depromere, quorum aliqua ad formale librorum examen, juxta constitutionem Urbani VIII. pertinent, alia quæ suo tempore, ad effectum de quo agitur, inservire poterunt Illustrissimo Fidei Promotori pro examine virtutum; ne illa cum opere isto voluminoso, Hispano idiomate conscripto, sempiternæ oblivioni tradantur. Quæ omnia de novo clarius, & distinctius exposere credidi necesse, ut muneri meo perfectè satisfaciam, in obsequium veritatis; ad quod non remordendi libido, sed tuendi honoris Ecclesiæ, justus ac nobilis fecus impellit; ut his rectè expositis, omnium votis, & desideris, qualibet hesitatione remota, V. Serva Dei perillustri ac gloriosâ herois prærogativa decoretur.

§ I.

6. **E**T quidem illud primum animadversione dignum existimavi, quod legatur qualiter morabatur inter viscera *Christi*, quomodo *Christum* viderit in corde suo, & qualiter *Christi* cor illius posuerit in corde illius, ut omnes celestes Spiritus invitaret ad gustandam supremam Divini Amoris dulcedinem sequentibus verbis p. a. lib. 1. pag. 1172.

Un dia como yo estuvisera antes que comulgasse, sumida en el abysmo de la humildad, llamando al Espirita Santo, sentille entrar en mi Alma abier-ta: las Alas, con grande fuego, que era imposible sufrirlo, si Ja Magestad non me refrigerara con su sombra, con que mitigò el calor, y resplandor tan excesivo como su Magestad me mostrava, y recibí el Santissimo Sacramento con ardentissimo amor, y profundissima humildad, y conocimiento del mysterio soberano de Christo sacramentado; y ví le dentro de mi corazon con grande Magestad, y gloria que me decia. Tendras mi bija por eterna que tu

Un giorno prima di comunicarmi stando nell'abisso dell'umiltà, e chiamando lo Spirito Santo sentii entrar-lo nell'anima mia con lo ali aperte, e con sì grande ardore, che sarebbe stato impossibile il tollerarlo, se sua Divina Maestà non mi avesse refrigerata colla sua ombra, colla quale mitigò il calore, e splendore così eccessivo, come era quello, che sua D. M. mi mostrava: e ricevei il Santissimo Sacramento con ardentissimo amore, e profondissima umiltà, e conoscenza del mistero sovrano di Cristo Sacramento, e viddi dentro del mio cuore con gran maestà, e gloria,

E che

estas en mi, y yo estoi en ti, y que para siempre no te desamparare. Y tuvieron tanta fuerza estas palabras, que con ellas quedo derretido mi corazon en amor del Divino Senor; y salia del corazon de S.M. una delectosissima fuente, y mostrome unos inmensos, y incomprehensibles espacios de gloria, donde veia muchos Bienaventurados; y dixome el Senor, con virtud de este mi corazon me alabaras, anda Hija, y convida a todos los Santos que bevan de esta delectosissima fuente de mi corazon, para que sean de su santo licor, y dulzor inflamados. Luego yo ofreci aquel divino thesoro a los Angeles, y roguelos que beviessen de aquel salutifero licor, y ellos no bevieron de el; mas fueron muy regocijados de sola su presencia. Fui luego a los Patriarchas, y dixeles: tomad lo que tanto tiempo deseasteis, y suspirasteis, que aqui se contiene el corazon de Dios, y con grande humildad les suplicava diciendo: Santos benditos haced que mis deseos, y ansias se enderessen a el solo con todas mis fuerzas, y fervores, que de dia, ni noche ninguna cosa haga, que no sea por del Senor, y luego conbide a los Apostoles, y dixeles: Recivid al que con gran fervor amasteis, y haced que con todas mis entranas, y sobretodas las cosas yo le ame, y con todas las fuerzas de amor que en el centro del corazon se encubrieren; yo lo tema, adore, y quiera. De alli fui a los Martires, y les di a beber de aquel vaso preciosissimo de el corazon de Christo, y dixeles. Este es par cuyo amor derramasteis vuestra sangre, dando a la muerte los cuerpos, alcanzadme que con todas mis obras, y poder, me pueda toda sacrificar, y deshacer en su servicio. Y llegueme a los Confessores, y con grande reverencia se llegaron a beber de la fuente, y les diexo: Este es

che così mi diceva: terrai, figlia mia, per certo, che tu stai in me, e io sto in te; e che non ti abbandonerò mai; ed ebbero tanta forza queste parole, che con quelle rimase il mio cuore disfatto nell'amore del divino Signore, e sgorgava dal cuore di sua Divina Maestà una dilettoissima fonte, e fecemi vedere alcuni immensi, e incomprendibili spazj di gloria, dove vedevo moltj beati, e mi disse il Signore: Con la virtù di questo mio cuore mi loderai: Vanne figlia, e invita tutti i Santj acciò bevino a questa dilettoissima fonte del mio cuore, acciò restino infiammati del santo liquore della medesima, e della sua dolcezza. Subito presentai quel divino tesoro ai Santi Angeli, e li pregai; che bevessero di quel salutifero liquore; ed essi non bevvero di quello, mà furono molto contenti della sola sua presenza. Andai subito ai Patriarchi e dissi loro: Prendete ciò, che si lungo tempo desiderate, e sospirate, che qui si contiene il cuor di Dio, e con grande umiltà li supplicavo così dicendo: Santi benedetti fate, che i miei desiderii s'indirizzino a lui solo con tutte le mie forze, e con tutto il fervore, acciò nè giorno nè notte faccia cos' alcuna, che non sia per il Signore, e subito invitai gli Apostoli, e così dissi loro: Ricevete quello che con gran fervore amaste, e fate che con tutte le mie viscere, e sopra tutte le cose io l'ami, e che con tutte le forze dell'amore, che si racchiudono nel centro del cuore, io lo tema l'adori, e lo stimi. Doppo andai ai Santi Martiri, e diedi loro a bere di quel bacio preciosissimo del cuore di Cristo, e gli dissi. Questo è quello per il di cui amore spargette il vostro sangue dando i vostri corpi alla morte: Ottenetemi, che

el corazon del muy alto derretida en amor de aquel Jussimo Rey, por el qual dexasteis todas las cosas y menos preciasseis todos los deleites del mundo: por vuestra intercession alcanze yo, que menosprecio todos los deleites de la tierra, y que pueda subir al mas alto grado, y termino de la perfeccion. Yo vi muchas Virgenes cantando, a quienes me llegue, y dixeles con grande alegria: Beved hermosas Doncellas del corazon de aquel, al qual consagrasteis, y prometisteis vuestra Virginitad. Hacedme perseverante de oy mas en grande pureza del cuerpo, y del alma, y en todas las adversidades, y tentaciones salga con perfecta victoria. Y todos los Santos me prometieron a mi sus favores en virtud, y amor del corazon de Jhesu Christo: Y baviendo ido por todos aquellos espacios del Cielo, y gozando de su grande resplandor, y deleites de los Santos, baviome al Senor, y tomando su Magestad mi corazon, me entrò en el suyo divino, y assi fui transformada en mi amantissimo Esposo.

che con tutte le mie opere e potero mi possa tutta sacrificare, e disarmi nel di lui servizio. Mi avvicinai ai Confessori, e questi con gran riverenza si accostarono a bere alla fonte, e loro dissi: Questo è il cuore dell'Altissimo disfatto in amore; di quel sommo Rè, per il quale lasciate le cose del mondo, e disprezzaste tutti i suoi piaceri: per la vostra intercessione ottenga io poter disprezzarle tutti i diletti della terra, ed arrivare al più alto grado e termine della perfezione: Viddi ancora molte Vergini, che cantavano, ed avvicinandomi alle medesime, dissi loro con grande allegrezza: bevete belle Vergini al cuore di quello a cui consecraste, e prometteste la vostra verginità: fate che da oggi in avvenire io sia perseverante nella purità di corpo, e di anima, e che in tutte le avversità, e tentazioni n' esca con perfetta vittoria. Tutti i Santi mi promisero i loro favori in virtù, ed amore del cuore di Giesù Cristo, ed essendo stato per tutti quelli spazi del Cielo, ed avendo goduto del gran splendore del medesimo, e dei diletti de' santi, me ne ritornai al Signore, e prendendo sua Maestà il mio cuore mi fece entrare nel suo divino, e così fui trasformata nel mio amantissimo Sposo.

7. *Quod Servæ aut Servi Dei, in hac mortali vita degentes, videant Sanctos in patria regnantes ad se venire, saltem secundum visionem imaginariam aut intellectualem, sibi que communicare divinos quosdam favores, novum non est: Verum, quod in terris degens Venerabilis, mittatur ad Sanctos translatos ad meliorem vitam, eisdem communicatura diu optatos ac desideratos favores, præterquam quod novum sit, forte non satis recedit ab errore illorum, qui volebant sanctos non futuros beatos, ante generalem resurrectionem: sed pergamus. Rufus refert p. 2. lib. 2. cap. 11. pag. 141. & lib. 2: cap. 1. pag. 131. quod ferebatur in caelum fueritque inter tres Personas Sanctissimæ Trinitatis introducta.*

Decia To Trinidad Beatissima, unidad gloriosissima, que servicio te hare por los testimonios tan esclarecidos, como de ti nos has dado, y daras sin

Dicevo io: Trinità beatissima, unità gloriosissima, che servizio ti renderò io per i testimoni sì chiari, che di te ci hai dato, e ci darai senza

E: cel-

*cessar? En esto fue levantada mi Alma a una soberana incomprehen-
sible, y inexplicable grandeza, y bal-
lose entre las tres Divinas Personas
recibiendo grandes mercedes. T al
lib. 1. Cap. 10. pag. 57. Dixome, que
al tiempo que consagrò el Sacerdote
vi a nuestro Señor Jesu Christo cru-
cificado; y antes por espacio de tres
años le veia en la Hostia todas los
Viernes en diferentes maneras de
Passion. T poco desques à la pag. 58.
Al acabar de la Missa llegaron estos
Angelos, y me la pusieron en la Ca-
bena, (la corona de Espinas) y iban
poco à poco apretandomela, y yo iba
sintiendo muchos dolores. El Señor
San Diego me alcanzò la bendi-
cion del Señor y su Magestad descol-
gò los brazos de la Cruz, y con la
mano derecha me la hechò, y con la
otra me dio un abrazo, con el qual
me parece haver abrazada con toda
voluntad todos los trabajos de Chri-
sto, 3. pag. 67. En un viernes del mis-
mo año 1611. le dio nuestro Signior
a entender los grandes sudores que
Su Magestad tuvo, y en particular
quatro, que fueron los mas copiosos,
en el Huerto, en la Columna, lleuan-
do la Cruz acuestas, y ultimamente
en las agonias de la Cruz. Ella
compadecida apetecia imitar a su
Magestad en ellos; mas attendio a su
laquiza, y no se atrevio a pedirlos.
El Senior conociendo su fervorosa
voluntad a pocos dias se los comu-
nicò en cinco Viernes, en los quales,
fuera de los dolores Ordinarios que
en tales dias solia padecer, se le
añadieron otros mayores con mu-
chas angustias. Comenzava a sudar
jueves a la noche desde las 10. hasta
las 12. con tanta abundancia, que
era necesario quitarle toda la ropa
hasta las Sabanas, y calava el Cal-
chon, y las Almohadas. Otro Jador
le venia al amanecer, y durava otras
dos horas tan copioso, como el pri-*

*cessare? In questo mentre fu inal-
zata l'anima mia ad una sovra-
na, incomprendibile, e indicibil gran-
dezza, e ritrovossi tra le tre Di-
vine Persone, ricevendo grandi fa-
vori. Secondo. Asserit lib. 1. cap. 10.
pag. 57: mi disse, che nel tem-
po, che il Sacerdote consacrò,
vidde il nostro Signor Crucifisso;
e prima per lo spazio di tre an-
ni lo vedeva nell'Ostia ogni Ve-
nerdì in diverse maniere della Pas-
sione. E poco dopo alla pag. 58. Al
terminar la Messa vennero questi
Angeli, e mi posero in testa la
Corona di spine, ed a poco a
poco la calcavano, ed io sentivo
molti dolori. San Didaco m'ottenne
dal Signore la benedizione, e Sua
Maestà staccò le braccia dalla Croce
e me la diede con la mano de-
stra, e coll'altra mi diede un'ab-
braccio, con il quale mi pare aver
abbracciato con tutta la volontà
tutto le fatiche di Christo. 3. pag.
67. In un Venerdì del medesimo
anno 1611. gli diede il Signore
ad intendere i grandi sudori, che
ebbe sua Maestà, e in particola-
re quattro, che furon i più co-
piosi; nell'Orto, alla Colonna, por-
tando la Croce, e ultimamente
nell'agonia della Croce. Ella mos-
tò a compassione desiderò imitare
sua Divina Maestà ne medesimi, ma
facendo riflessione alla sua debolez-
za, non s'ardì a dimandargli. Il
Signor conoscendo la sua ardente
volontà dentro pochi giorni glie
li comunicò in cinque Venerdì, ne
quali oltre i dolori ordinari, che
in tali giorni soleva patire, se gli
aggiunsero altri maggiori, con mol-
te angustie. Cominciava a sudare
la notte susseguente al giovedì dalle
ore 10. sino alle 12. con tanta ab-
bondanza, che era necessario le-
vargli tutta la robba sino i len-
zuoli, ed il sudore passava il ma-*

nueva, tambien se le quitava en el toda la ropa. El tercero era desde las 11. hasta las 12., y el ultimo desde la una hasta las tres, todas las veces en tanta cantidad como he dicho, quedando la ropa como si la huvieran mojado en el Rio, y quantos paños le ponian junto al cuerpo.

37
tarazzo, ed il cuscino; Altro sudore gli veniva sul far del giorno, e durava altre due ore in tanta copia, come il primo; ed in questo ancora se gli levava tutta la robba. Il terzo era dalle 11. sino alle 12., e l'ultimo dalle 1. sino alle 3. del giorno; ogni volta in tanta quantita come ho detto, che la robba pareva bagnata in un fiume.

8. Qua censura, aut qualificatione hæc perstringenda sint lectoris iudicio relinquo. Mihi, ut mitius loquar, videntur hæc quædam vanæ gloriæ suspensionem præferre. Non de se, altius se, aliquid sentire debet vera humilitas, ut docet *Apostolus ad Rom. 12. v. 16. non alta sapientes, sed humilibus consentientes. Et Propheta Regius Psal. 130. Non ambulavi in magnis, neque in mirabilibus super me. At Serva Dei non potuit signantius, & elegantius gratiæ, & gloriæ suæ prerogativam describere, fuisseque exaltatum cor suum, & in magnis, ac mirabilibus ambulasse. Narrat qualiter vocatus Spiritus Sanctus cor suum, ignis vibrante lumine, ingressus fuerit; quo factum est, ut intus cor suum ita vi amoris inflammatum arderet, ut nisi fuisset ipsa a Christo refrigerata, impossibile fuisset ardoris vim ferre. Se multoties dicit elevatam ad Cælum, & ad Thronum Dei; in medio trium Divinarum Personarum: (ac si esset medium) introductam: cum nullum unquam Deus, sive angelum, sive hominem talis elevationis participem fecerit, præter solum Christum, qui æqualis est honoris, gloriæ, & potestatis cum Patre. Unde *Apostolus Epist. ad Hebræos cap. 1. ait: Ad quem Angelorum dicit aliquando, Deus, sede a dextris meis: quanto minus in medio Sanctissimæ Trinitatis elevavit aliquem. Vidit V. Serva Dei in fine Missæ, Christum pendentem e Cruce extendisse brachia, manu dextra benedictionem, sinistra charissimum dedit amplexum. Audivit factam sibi fuisse promissionem gloriæ, & manifestationem Prædestinationis; et ait in se: & in te, & non te abandonerò nisi; En Venerabili Servæ Dei concessum scire, datum sibi fuisse magnum illud usque in finem perseverantiæ donum; cujus electionis præfinitio in remotissimo ab humana cognitione secreto abscondita est; cum iudicium Omnipotentis Dei imperisrutabile, unde veniat, & quò vadat, homo nesciat. Quare admirandus exclamat S. Bernardus Serm. 1. de Septuagesima: Quis potest dicere ego de electis sum? Ego de prædestinatis ad vitam? Ego de numero electorum? Certitudinem quidem non habemus, sed ipsi fiducia consolatur nos. Nemo ergo sibi certo hoc magnum perseverantiæ donum promittere potest, ut definit *Videntium sess. 6. cap. 13. Quod & testantur SS. Patres Hieronymus lib. 2. adversus Pelagianus. D. Gregorius lib. 6. in l. Regum. 5. Prosper lib. 2. de Vocatione gent. cap. ultimo: firmatque S. Augustinus lib. 11. de Civit. Dei cap. 12. his præclarissimis verbis: licet Sancti de sua perseverantiæ præmia certi sint, de ipsa tamen perseverantia sua reperiantur incerti. Quis enim hominum se in actu, profectuque iustitiæ perseveraturum, usque in finem sciat, nisi aliqua revelatione ab illo fiat certus, qui de hac re iusto, latæque iudicio, non omnes instruit, sed nonnem fallit? Et lib. de Dono perseverantiæ cap. 13. ait: Ad quam vocationem pertinere, nullus est homo ab hominibus asseratione dicendus, nisi cum de hoc seculo exierit. In hac autem vita humana, quæ tentatio est super terram, qui videtur stare, videat ne cadat. Certitudinem prædestinationis fuisse Beatissimæ Virgini largitam docet scriptura: Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes; necnon, & Apostolus, quibus dictum est: Ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus regnum. Non me pariter fugit, & alios post Apostolos habuisse revelationem prædestinationis. Mirabilis profecto est revelatio facta B. Jacobo de Montia suæ prædestinationis; cujus veritatem probatam re, quam dictu inopinatum, atque admirabile prodigium Imaginis Crucifixi, e cuius laterali vulnere copiosus sanguinis imber effusus, totum Jacobum æternæ damnationis metu anxium, perfudit, addita cœlesti hac voce: Sanguis iste***

iste sit in signum tuæ salutis; at privilegium, quod paucorum est, non est absque gravissimo fundamento credendum ad alios fuisse extensum. Et præcipue privilegium hoc, de quo dicit S. Bonaventura in l. Sen dist. 40. art. 4. ad primum. *Sequendum ordinatissimam dispositionem hoc factum est, ut nulli reveletur, nisi prædestinatus, nisi sit a Deo confirmatus in bono, ut non possit elevari per Superbiam vel corpere per negligentiam.* Quare cum nullis certis fundamentis probetur factam fuisse Venerabili Servæ Dei prædestinationis revelationem, in dubium incertumque revocari potest.

9. Narrat insuper Christum Dominum extraxisse cor suum, fuisseque eam introductam in cor Christi, & transformatam in ipsum. An ita labiis hominum Servam Dei committere gloriam suam, sit perfecta humilitas, iudicio sapientiori resolvendum relinquo. Nulli siquidem animæ, tanta plenitudine, aut familiaritate, copiam sui Divina Majestas videtur indulgere. Hoc reprehensibile satis mihi visum fuit; cum non me fugiat prohibitam fuisse *Roma* librum Magistri Fr. Antonii de *Lara Valentia* 1679. typis editum, & inscriptum, *in M. de Hyppolita de Jesus, Epitome de suis virtutibus &c* eandem, vel similes alias narrantem visiones, & revelationes Servæ Dei *Hyppolita*; unionem nempe sui Spiritus cum Divino Verbo, & non solum unionem cum *Christo*, sed & ipsam in Christum transformatam: *Christum* Dominum aperto pectore eam in illud introduxisse, & *Christum* reciprocè in cor ejus intrasse, aliæque hujusmodi, quæ nec contradictionem involvunt, nec adversum quid fidei, & bonis moribus enuntiant. Si ergo tunc temporis tres docti Censores Fidei declararunt librum, eas præcontinentem, prohibitione dignum, hæc eadem in libro isto præcontenta oculis Sacræ Congregationis subicere, officii & muneris mei esse judicavi.
10. Crescebat magis scrupulus. *Christus* Dominus auctor, & dator virtutum, in quo omnes thesauri sanctitatis, sapientiæ, & scientiæ Dei sunt absconditi, & in quo plenitudo Divinitatis corporaliter habitat, se solum humilem dicit *Matth. 11. Discite a me, quia mitis sum, & humilis corde.* Sacratissima Virgo *Maria* omnium plena virtutum se humilem memorat, *Lucæ 1. v. 48. quia respexit Deus humilitatem Ancilla sue.* At Serva Dei non se ut cumque humilem, sed se in profundo humilitatis abyssu constitutam agnovit, *Stando nell' abisso dell' umiltà*, huiusque profundissima humilitate, & perfectissimo amore repletam, ut corpus Domini lumeret: *Ricordi il Sacramento, con ardentissimo amore, e profundissima humiltà*, cujus sui amoris versus Deum excellentiam, & Dei versus eam explicat 2. p. lib. 2. cap. 5. & 6. cum humilitas eo sublimior, & præcellior sit, quo minus homo se humilem agnoscit, extraneum profus extat ab humilitatis virtute, propriæ humilitatis commendationi insilire.
11. Rursus narrat vidisse ex corde *Christi* Domini, intra ipsam posito, scaturientem, amoris divini fontem, & quod jussisset ei Dominus Sanctos omnes Paradisi ad bibendum invitare, ut hoc divino, & dulcissimo amoris poculo intra ipsam existenti inflammarentur omnes: Quæ sane verba nedum humilitatis defectum indicant, videntur, sed & vanitatem sapere. Cumque juxta omnes Theologos, visiones & revelationes Divinæ humiliorem reddant animam: miror Servam Dei, licet alibi se in profundo humilitatis constituam asserat, hic non se indignam, ut Sancti solent, hisce favoribus agnoscere. D. Bonaventura lib. de *prof. ita religiosi* cap. 19. refert, & laudat duos SS. Patres, unum, cui cum *Damon* transfiguratus in Christum diceret, *Ego sum Christus te personaliter visitam; confestim clausit oculos utraque manu vociferans: volo hic Christum videre, satis est ipsum in gloria si videro: statimque disparuit*; & alterum dicentem: *exi a me Domine, quia peccator sum, quia vilis sum, quia visionibus tuis indignus sum, quia hic neque quærens, neque accepto, sed repello: si in alio, non in hoc seculo, visio tua merces mea Domine Deus, & sufficit. Quid ad me de visionibus tuis in hac vita?* Et *Stephanus Julianus* in *Beate Virginis Coleta* refert cap. 5. quod ipsi Deo, multa ei secreta cælestia revelare volenti, respondit: *Domine Deus sufficit mihi te solum cognoscere & peccata mea, eorumque ab te veniam obtinere. Est perfecta sanctorum humilitas.*
12. Etiam in suspicionem venerunt assertæ continuæ apparitiones *Christi* Domini in Sacramento Eucharistiæ, per triennium omni die Veneris: ex eo, quod notat

Grosina lib. 3. de nonnullis circumstantiis revel. cap. 2. n. 2. Congeminate vero in diversis temporibus eadem, vel alia revelationes, diligenter expendenda, ne multiplicitas earundem, sine necessitate, magnam suspicionem generet. Rursus supponit D. Thomas 3. p. q. 16. art. 8. quod quandoque in hoc Sacramento miraculose videntur caro, aut sanguis pueri. Qui plures huiusmodi mirabiles transmutationes Eucharistiæ in lapidem, in puerum, in carnem & sanguinem, infantem in carbonem flammantem scire velit, consulat doctissimum *Lupum* tom. XI. Oratione Panegirica in laudem Sacrosanctæ Hostiæ. Apparitionem hanc dupliciter posse contingere explicat S. Doctor. Dicendum, quod dupliciter contingit talis apparitio, qua quaecumque in hoc Sacramento miraculose videtur caro, aut sanguis, aut etiam aliquis puer. Quaecumque enim hoc contingit ex parte videntium; quorum oculi immutantur tali immutatione, ac si expressè viderent exterius carnem, vel sanguinem, vel puerum, nulla tamen immutatione facta ex parte Sacramenti, & hoc quidem videtur contingere, quando uni videtur sub specie carnis, vel pueri, aliis tamen videtur sicut & prius sub specie panis, vel quando eidem ad horam videtur sub specie carnis, vel pueri, & postmodum sub specie panis: nec hoc tamen pertinet ad aliquam deceptionem, sicut accidit in magorum prestigiis, quia talis species divinitus formatur in oculo ad aliquam veritatem figurandam, ad hoc scilicet, quod manifestetur vere corpus Christi esse sub hoc Sacramento; sicut etiam Christus absque deceptione apparuit Discipulis euntibus in Emaut. . . Quandoque vero contingit talis apparitio non per solam immutationem videntium, sed specie, qua videtur, realiter exteriori existente: & hoc quidem videtur esse, quando sub tali specie ab omnibus videtur, & non ad horam, sed per longum tempus ita permanet. Et rejecta quorundam opinione, dicentium in tali casu esse propriam speciem Corporis Christi, concludit: dicendum est, quod remanentibus dimensionibus, quæ prius fuerant, sit miraculose quadam immutatio circa alia accidentia (puta figuram, & colorem, & alia huiusmodi) ut videtur caro, vel sanguis, aut etiam puer, & sicut prius dictum est, hoc non est deceptio, quia fit in figuram cuiusdam veritatis, scilicet ad ostendendum per hanc miraculosam apparitionem, quod in Sacramento est vere corpus, & Sanguis Christi: & sic patet, quod remanentibus dimensionibus, quæ sunt fundamenta aliorum accidentium, ut infra dicitur, remanet Corpus Christi in hoc Sacramento. En qualiter explicat D. Thomas id contingere divina virtute producente species vel in oculo externo, vel etiam in potentia imaginativa: quemadmodum in visionibus Prophetarum usu venit.

13. At cum doctissimus Pater *Snarez* Disp. 55. sect. 1. notabili 5. in fine notet, quod huiusmodi apparitiones in Sacramento possunt sepe fieri virtute Demonis, & ideo necessariam esse Spirituum discretionem, multa considerare necesse est, & præcipue orationibus ad Deum, & prudentium consilium recurrendum. Quia etiam interdum possunt accidere ex vehementi imaginatione, aut læsione; vel debilitatione phantasiæ: de quo videri potest *Alexander Alexsi* 4. p. q. 53. membro 4. art. 3. in nova editione q. 1. membro 2. art. 4. §. 3. Hinc apparitiones istas, quibus representabatur ei Christus modo crucifixus, modo aliis passionis suæ doloribus & ignominiiis affectus, ut suspectas adduxi. Si namque Demon eas causare potest: ergo suspectæ dici possunt: quia suspicionis actus, non correspondet malitiæ actuali apparitionis: (quippe apparitio determinatè mala, non est suspecta, sed positive rejicienda:) sed in suspensionem adducuntur etiam ea, quæ aliquam falsitatis speciem habere possunt. Magis magisque hic augetur suspicio: Enim vero apparitiones istæ miraculose solum contingere possunt, ut vidimus ex D. Thomas. An ne ergo verisimile, quod ita frequenter replicata fuerint miracula, ut per triennium singulis sextis feriis contingerent: Miracula diminuant meritum Fidei, nolentium credere, nisi per miracula, ut docet D. Thomas 3. p. q. 43. art. 1. ad 3. Ergo vel vacillans fuit V. Serva Dei in Fide Eucharistiæ Sacramenti: vel inutiliter sunt multiplicata miracula, si vacillans illa non fuit circa existentiam Christi Domini in Eucharistiæ Sacramento: nec enim Deus miraculose operatur frustra.
14. Circa coronam spineam ab Angelis ei magnis, & vehementibus doloribus impositam, & Quatuor relatos copiosissimos sudores Christi Domini, quorum participem fecit Deus V. Servam suam, nihil probare omnino, aut improbare audeo. Referam quod scripsit P. *Ribadeneyra* in vita S. Iguatii de Loyola lib. 5. cap. 10 ubi sic ait: Anno Domini 1553. Franc. Reginaldus Dominicana familia Monachus. Cir gravit.

& vita, & atate, atque prudentia inter sui Ordinis viros apprimè nobilis, nostrique perstudiosus, Ignatium 23. Maii officii gratia Romæ convenit, & me, ac P. Benedicto Palmo presentibus, inter alia, Bononiæ in Cœnobio seminarum suæ curæ commisso, Virginem quandam esse dicit admirabilem, & orationis virtute præstantem: quæ sæpè numero alienaretur a sensibus, atque extra se ita poneretur, ut neque admotum ignem, neque stimulos corporis adhibitos sensu perciperet: ad omnia denique mortuæ jacere similis, præterquam ad unam obedientiæ vocem. Excitabatur enim, ac veluti de levissimo somnio expergefacta surgebat ab oratione, simul atque vocem Præfecti Monasterii se vocantis audiret. Hæc eadem virgo Domini nostri Jesu Christi cruciatus ferebatur imitari, & quos ille in corpore suo pro nobis dolores perentit, ipsa suis doloribus ita representabat, interdum ut in Christum ipsam amore transformatam diceret: nam stigmata habere in manibus videbatur, perfossum latus, caput veluti compunctum Spinis atque transfixum, guttatim distillans, cruore madidum, & id genus alia quædam: eaque bonus Pater suis vidisse aiebat alienis oculis fidem negantem. Hæc cum narrasset, ex Ignatio quaesivit familiariter, quod ejus esset de istiusmodi rebus iudicium? quas ipse non audebat, vel probare omnino, vel improbare. Cui Ignatius illud tantum ipse seæ omnibus, inquit, quæ narrasti Pater, nihil minus habet dubitationis, quam illud promptæ obedientiæ signum. Reginaldo a nobis discesso, rogavi ego Ignatium solus, quæ ejus recondita esset de proposita quaestione sententia? At ille: Proprium, inquit, Dei est, Pater, animas hominum sanctificare, in eas influere suis eas donis complere: idque tam copiose fuit nonnunquam, ut animæ Dei gratiæ plenitudo, in corpus etiam derivetur, emineatque foris, quod iustus est, sed id peccatum est. Dæmon verò quoniam vim ipsam non habent in animam, simulatis rerum, atque adumbratis imaginibus, mortalium mentes vanitatum seclatrices, & novitatis avidas, per corpus sæpe deludit. Idque exemplis etiam mihi notis confirmavit. Virginem autem illam Bononiensem, quam admiratione stupefacti homines intuebantur, pessimum exitum habuisse audio, fumumque ex fulgore dedisse: Hæc Ribadeneyra. Ego vero cui sapida illa scientia, intellectum illuminans, & affectum inflammandum deficit, pariter, hic suspensus hæreo; quare totum iudicio Sacræ Congregationis submissi, ut Illustrissimus Promotor Fidei ex processu examinet, quales fuerunt hujus Servæ Dei cogitationes, quibus ducta affectibus, qua intentione, & quo Spiritu revelationes istas; suam, humilitatem profundissimam, perfectissimumque suam versus Deum amorem, Deique versus ipsam, manifestaverit; quas auctor hujus libri veras fuisse affirmat; & si verum est quod affirmat, non fuerunt illæ fallaces quædam imaginationes, seu imaginariæ, apparentiæ, sed veræ coelestes extases, visiones, revelationes, & divinæ, communicationes. Quare præ oculis habendum quod admonet D. Bonaventura lib.2. lect.6. proces.3. de relig. dicens: *Aliæ consolationes, sicut non sunt necessaria salutis, ita etiam (observa) suspectæ sunt, & sæpe falsæ, fictæ, & deceptorie, ut visiones, revelationes, prophetiæ, sensuales consolationes, oblectationes, miraculorum operationes, maxime modernis temporibus; licet quandoque reperiantur vera, sed in paucis.* Quod si talis erat temporibus suis Revelationum abusus, quid scriberet Sanctus Doctor si superstes esset nostris?

15. Unum tamen, quod ad revisionem attinet librorum juxta Urbani decretum non omitam, magnum nempe Evangelistarum SS. Patrum, & traditionis super tribus ex his quatuor copiosissimis sanguineis sudoribus silentium. Christum in illis mortis imminentis circumstantiis, in extrema anxietate, & angore animi constitutum, sanguinem sudasse in Horto, scimus ex sacris Evangelistis. Tribus vicibus postea, nempe ad columnam, dum crucem ferret, ac in mortis agonia, hoc tam in Scripturis, quam in SS. PP. obiectum huc usque fuit: licet sanguineum etiam sudorem sudasse iteratis vicibus ante passionem, nobis jam annuntiaverit V. Mater Sor Maria de Agreda; quin etiam dum adhuc erat parvulus presente ac vidente Sanctissima Matre, sic p.2. lib.4. cap.29. num.695. lib.5. cap.18. num.912. & ibi cap.12. num.849. cujus hanc asserti rationem. *Timesi enim, inquit illa, Evangelistæ non nisi unius sanguinei sudoris mentionem faciunt, ante Passionem scilicet in Horto, quoniam verò constat, eos non omnia, quæ a Christo Domino per totam Sanctissimam ejus vitam facta sunt, scripsisse; ita proculdubio verum est, eum iteratis vicibus sanguinem sudasse idque vidente Sanctissima Matre.* Mihi verò certis indiciis ita declaratum fuit. Ex quo sane principio legitima consecutione deducitur; quod & alios san-

guinis sudores scire in spe sumus, totque erunt nobis pie credibiles, quot notas fecerint assertæ mulierum private revelationes. Sed de his satis.

§. II.

Circa Puerum Jesum lactentem.

16. **E**Xplicat V. Serva Dei lib. 2. cap. 14. pag. 145. dulcia colloquia quæ habuit cum Puerio Jesu: quod rogaverit ipsum, ut diceret, quanto tempore lac sumpserit ex uberibus sacratissime Virginis? Qui respondit ei per biennium integrum, nec toto tempore illo ullum alium sumpsisse cibum, nisi purissimum lac Virginis Mariæ: dispiciebant enim reliqui cibi, eo quod preparati erant, inquit ille, manibus peccatorum. Rogavit iterum, an lac miraculosè descenderet ad ubera Mariæ? Qui respondit formatum fuisse lac, sicut cæteris mulieribus ex naturali alimento. Tum prosequitur.

Tambien me dixo: sabrás Hija, que si no eran las tetas que lo havia de mamar no venia leche à los Virginales pechos de mi SS. Madre; mas entonces azudia bastantissimamente todo lo necesario, para que yo quedasse bastantissimamente satisfecho. Tambien le pregunté, que quantas veces mamava al dia; y el divino Niño me dixo, que tres, una entre once y doce de la noche, y la segunda entre nueve, y diez de la mañana, y la ultima despues de las tres de la tarde. Dixele: por que, mi bien, fueron tres tan solamente cada dia? Respondio su Magestad: Por que tienen misterio; y es que la de las dos de la noche significava mi prendimiento, y la de la mañana, quando me pusieron la Cruz acuestas, y la ultima quando ya bube dado la vida por los hombres. Digote, mi amada, que siempre mamava con consideracion en los pechos de mi amantissima Madre; quando me ponía al uno, considerava, que tomava sustento para criarme con ansia de crecer, del gran deseo que tenia de verme ya entregado en las manos de los hombres para verme atado, y preso por ellos, y quando me ponía al otro pecho considerava lo mucho que havia de padecer, y me causava gran temor, y

Mi disse ancora, saprai figlia, che se non quando io dovevo puppare non veniva il latte al petto verginale della mia Madre Santissima, ma allora veniva bastantissimamente tutto il necessario per poter rimanere io bastantissimamente soddisfatto. Gli dimandai ancora quante volte il giorno prendeva il latte? E il Bambino Divino mi disse, che tre, una tra le ore 11. e 12. della notte, la seconda tra le 9 e 10. della mattina, e l'altra dopo le tre della sera: è io gli soggiunsi: perche, mio bene, furono tre sole volte il giorno? Risposemi sua Maestà; perche hanno il suo mistero, e questo si è che quella delle Ore 12. della notte significava la mia presa, quella della mattina, quando mi posero sopra le spalle la Croce, e l'ultima, quando già ebbi data la mia vita per gli Uomini. Ti dico, amata mia, che sempre puppavo con considerazione alle mammelle della mia amantissima Madre. Quando mi mettevo ad una, consideravo, che prendevo sostento per crescere per il gran desiderio, che avevo di vedermi già consegnato nelle mani degli Uomini per esser preso, e legato da medesimi, e quando mi mettevo all'altra parte del petto,

horror, y así me estremecía, y temblava de la gran tristeza que tenía mi corazón; de suerte que en el uno deseava con gran deseo que se compliese en mí la voluntad de mi Padre, y en el otro con la vehemente consideración temía como hombre. La segunda vez que era después de las nubes del día recibía este divino sustento con más hambre, y apresuración de tragos, considerando que se me acercava tomar sobre mis Ombros la pesadísima Cruz de los pecados del Mundo y como paratan gran carga eran menester mayores fuerzas, por esso mamava más apriesa, y más cantidad. Dígame mi amada que era grande el deseo que tenía en esta ocasión de verme ya abrazado con la Cruz, y era tan vehemente que apretava mi boca, y rostro amorosamente con el pecho de mi Madre; mas en pasandome al otro me dava la misma tristeza, y aun mayor que la pasada, por quanto en el tiempo de mi pasión a esta hora havia de estar ya más cercano a la muerte, y por eso eran mayores los angustias, y dolores. La tercera vez, como te he dicho, mamava después de la tres de la tarde, y en ella considerava que á aquella hora havia de estar ya redimido el mundo, y cumplido todo lo que estava escrito de mí; y esta consideración causava á mi alma gran gozo, y por esso mamava á esta hora entrambos pechos con grandísimo contento, y recreación, y de lo falso de placer que dava mi corazón, dava amorosos, y tiernos abrazos á mi Santísima Madre.

consideravo il molto, che avevo da patire, e mi causava, gran tremore e orrore, e così tremavo per la gran tristezza, che pativa il mio cuore, di modo che in una parte desideravo che si facesse in me la volontà del mio Padre; e nell'altra con la vehemente consideratione temevo, come uomo. La seconda volta, che era dopo le hore 9. della mattina, prendevo questo divino sustento con più fame, e con forsi più frettolosi, considerando, che si avvicinava il dover prender sopra le mie spalle la Croce gravissima de peccati del mondo, e com'è che per sì grave carico erano necessarie forze maggiori, per questo prendevo il latte più in fretta, e in maggior quantità. Ti dico, figlia mia diletta, che era grande il desiderio, che in questa occasione avevo di vedermi abbracciato con la Croce, ed era così vehemente, che stringevo la mia bocca, e la mia faccia amorosamente al petto della mia Madre; ma passando all'altro parto mi causava il medesimo dolore; ed anche maggiore dell'altro, per quanto nel tempo della mia passione dovevo in quest'ora esser più vicino alla morte; e perciò erano maggiori le angustie, ed i dolori. La terza volta come ti ho detto, prendevo il latte dopo le tre hore del giorno, ed in tale occasione consideravo, che in quell'ora doveva esser redento il mondo, e compito tutto ciò, che di me era scritto: E questa considerazione cagionava all'anima mia un gran contento e perciò prendevo il latte in quest'ora da ambedue le mammelle con grandissima allegrezza, e ricreazione, e da salti di allegrezza, che dava il mio cuore, davo amorosi, e teneri abbracci alla mia Santissima Madre.

17. En primò circa lactationem pueri *Jesu* curiosa valde inquisitio! Si merito reprehensibilis est omnis curiositas inquirendi, ut supra ex SS. Patribus diximus, quid de hac inquisitione dicemus? Nova inquisitio novam peperit sententiam; non habuisse scilicet Beatam Virginem *Mariam*, sicut reliquæ mulieres, in uberibus lac permanentem ad lactationem Filii; lacteumque potum descendisse solum ex voluntate Filii cum eum vellet sumere. Noviter etiam revelatio ista Ecclesiam docet, quod Pueri *Jesu* tribus tantum vicibus singulis diebus per biennium ubera sacratissima Virgo dederit; licet id ipsum non multis annis antea revelatum sibi dixerit V. Mater de *Azreda* 2. p. lib. 4. cap. 25. num. 659. his verbis: *Divino Pueri singulis diebus ter lac dabat: per hoc enim, quod ei primam horam lactationis signatè constituerat, utique non inbibuit, ne secunda, & tertia vice lactaret, prout prius statim a tempore natiuitatis assolebat.* At superaddit præsens revelatio, *Christum* eisdem immutabiliter horis, primò ante mediam noctem; secundo post tertiam ante meridiem horam; & tertio à tertia post meridiem hora ad ubera Matris accessisse. Novam insuper nobis, paucis lineis interiectis, doctrinam tradit fol. 146. quod revelaverit ei *Jesus* non fuisse, sicut cæteri Pueri, avulsam ab uberibus Matris; sed quod accedente statuto tempore a suo æterno Patre, amplius lac non sumpserit; defuitque lac Virginalibus mammis: *T mas me dixo su Magestad. Ami no fue necessario destetar me como à las demas Criaturas, sino en llegando el tiempo por mi Eterno Padre no tome mas el pecho, y luego salto la leche.* En quam vanis, nusquam auditis, & commentitiis colloquiis celebratur actus ille divinus lactandi.

18. Sed his noviter revelatis horis lactandi prætermisissis, primò mihi in suspicionem maximam venit, quod revelatione ista asseritur, lac ad mammam naturaliter delatum non esse, sicut cæteris lactantibus, permanentem ad lactationem Filii. Argumento desumpto ex certissima Doctrina D. *Thomæ* 1. p. q. 99. art. 1. ubi inquit; *Utrum Pueri in statu innocentia, mox nati, virtutem perfectam habuissent ad motum membrorum?* Cui negativè respondet S. Doctor, hanc nobis præclarissimam doctrinam tribuens, quod de his, quæ sunt supra naturam soli auctoritati creditur: *Dicendum, quod ea quæ sunt supra naturam, sola fide tenemus, quod autem credimus auctoritati debemus: unde in omnibus asserendis sequi debemus naturam rerum, præter ea, quæ auctoritate divina traduntur, quæ sunt supra naturam. Manifestum est autem naturale hoc esse, utpote, & principii humana nature competens, quod pueri mox nati non habeant sufficientem virtutem ad movendum membra. Quia homo naturaliter habet majus cerebrum in quantitate, secundum proportionem sui corporis, quam cetera animalia.* Hanc eandem regulam sæpius repetit S. Doctor, præsertim in eadem 1. p. q. 101. art. 1. ubi querit; *utrum in statu innocentia Pueri mox nati fuissent in scientia perfecti?* & respondens negativè assignat pro ratione dictam regulam: *Respondeo dicendum, quod, sicut supra dictum est (scilicet q. 99. art. 1.) de iis, quæ sunt supra naturam soli auctoritati creditur: unde ubi auctoritas deficit sequi debemus nature conditionem. Est autem naturale homini &c.* Ex quibus infero; sed naturale est mulieribus, & principii humana constitutionis conveniens, quod permanentem habeant in uberibus lac ad conservationem filii; cum sanguis ille, qui ante partum descendit in uterum ad alimentum filii, post partum, colore mutatus, ad eundem effectum accedit ad ubera; quare sicut partus est quid naturale, & naturalis est filii conservatio: ergo cum nihil hic supra naturam auctoritate Sacre Scripturæ nobis traditum sit, secundum naturam judicandum est, lacteum potum in mammis Sanctissimæ Virginis, non unice, quando erat certis horis voluntas lactandi in filio, sed perseveranter ad lactationem ibi fuisse. Vellem enim hic percunctari, quid magis, quidve minus in gloriam Beatissimæ Virginis cederet, quod ubera non impleverentur lacte, nisi dum pendens esset ad ubera *Christus*, an e contra? Quidve detraheret honestati, & excellentiæ Matris Dei, quod lacteus potus descenderet ad ubera, eo naturali jure, quo id ipsum in reliquis mulieribus evenit?

19. Ad vindicandam hanc singularem revelationem plura acutè, & ingeniosè adducit eruditissimus Vindex. Supponit, & quidem verissimè, quod cum excludendi sint à Beatissima Virgine *Maria* omnes defectus, qui in cæteris Matribus procedunt ex vitio concupiscentiæ; consequenter ei concedendas esse vires omnes, seu vegetabiles, seu animalis nature, rectissimè ordinatas: necnon, & vi-

res supra corpus, quas omnes in primo Parente amisimus: quare libera mansit Beata Virgo *Maria* ab omnibus illis penalitatibus, quæ ex intrinseca propria nature deordinatione, & corruptione ortum habent, vi gratiæ, omnia nature, quin immo & maternitatis, vitia eliminantis. Supponit etiam *Christum* Dominum immunem fuisse a prædictis aliorum puerorum inordinationibus appetendi inordinate alimentum: ex quibus infert, quod lac non sugebat *Christus*, nisi quando integre ejus humanitati debebatur: quia si præter necessarium, aut minus quam necessarium cepisset, fuisset corruptæ nature apertissimum vitium. Hæc ille.

20. At parcat, amabo, illationi subscribere minimè possum. Fateor peccato illo magno primi Parentis universam in deterius mutatam fuisse naturam: quod vulnus rectè explicat *D. Thomas* 1. 2. q. 185. art. 5. ubi hæc ex professo propugnat Catholicam veritatem, & sic loquitur: *Subtrahit hoc originali iustitia per peccatum primi Parentis, sicut voluerata est humana natura, quotam ad animam, per deordinationem potentiarum, ut supra dictum est: ita etiam est corruptibilis effectus per deordinationem ipsius corporis; subtrahit autem originali iustitia habet rationem pœnæ, sicut etiam subtrahit gratia. Unde etiam mors, & omnes defectus corporales consequentes, sunt quadam pœna, originalis peccati: & quomvis huiusmodi defectus non sint intenti a peccante, sunt tamen ordinati secundum iustitiam Dei punientis. Nullas pariter ignoravit usquam plenitudinem gratiæ Sacratissimæ Virginis *Mariæ* in suo primo conceptu. (ipsam namque in iustitia fuisse conceptam piissimè cum Ecclesia credimus) per cuius effulso gratiæ abundantiam ligatus fuit fomes peccati & libera mansit ab omni inordinato motu mentis, sive corporis: fuitque semper appetitus rationi obsequens, nunquam resistens, nusquam præveniens, præclarissima facta passionum harmonia: & nihilominus tamen nescivit Ecclesia, quod descensus lactis ad ubera ejus non fuerit permanens, & quod solum tribus vicibus lactabat dilectissimus filius: ergo ex gratia in qua fuit concepta non deducitur, quod unicè lac descendebat, dum filius esset ad ubera pendens, & quod debuerit solum tribus vicibus, & eisdem horis, puer lactem potum sumere.*
21. Secundo, quia auctor responsionis non rem hanc miraculo tribuit: supponit enim prædicta revelatione miraculum excludi: quia interroganti *V. Mariam*, an lac ad Beatissimæ *Mariæ* Virginis ubera descenderet? Refert illa respondisse Dominum: *che il latte le veniva, come alle altre Donne*: sed naturale est mulieribus lactantibus in uberibus lac permanenter habere, ex quo pepererunt: quod & habuissent femine nedum in statu puræ nature, & in natura integra, sed etiam in statu innocentie. Enim vero, si hoc fuit naturale in Virgine Matre, ut sibi esse revelatum asserit serva Dei, & ut quid naturale approbatur a vindice revelationis, qua ratione negari potest, futurum fuisse in mulieribus innocentibus, iustitia originali adequatè sumpta, & quoad omnes effectus, prædictis? Ergo permanentia lactis compossibilis erat in Sacratissima Virgine cum gratia in qua fuit concepta.
22. Rursus: quæ naturalis appetitus inordinatio, aut quæ vel levis imperfectio *Christi* Domini lac surgere iteratis vicibus, & non præcisè tribus? Aut si tribus tantum, non certis, determinatis & eisdem infallibiliter horis? An ne pueri in statu nature puræ, integræ, & innocentis tribus tantis vicibus, & eisdem infallibiliter horis accedere ad ubera matrum, ex perfectione illius status tenerentur? Quis hoc dixit, vel somniavit usquam? Ergo à fortiori *Christus* Dominus, absque omni naturalis appetitus immoderatione, non tribus tantum vicibus, non eisdem horis lac sugere potuit. Fuisse namque in *Christo* Domino veram famem, & sitim, clamant passim sacrae litteræ. Legitur *Matthæi* cap. 4. *quia jejuna esset ... postea esurivit*: & cap. 21. *revertens in Civitatem esurivit*. Idemque videre est *Marci* cap. 2. & *Lucæ* cap. 4. & 6. Assumpsisse etiam *Christum* Dominum communes nature defectus, mortis, famis, & sitis, docet *D. Thomas* 3. p. q. 14. art. 1. *Dicendum, convenient fuisse, corpus assumptum a Filio Dei humanis infirmitatibus, & defectibus subiacere, & præcipuè propter tria. Primo quidem, quia ad hoc Filius Dei carne assumpta, venit in mundum, ut pro peccato humani generis satisfaceret. Unde autem pro peccato alterius satisfecit, cum penam pro peccato alterius debitam, in se suscipit. Huiusmodi autem defectus corporales, scilicet mors, famis, sitis, & huiusmodi, sunt pœna peccati, quod*

est... per *Adam* introductum, secundum illud *Rom. 5. Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors. Unde conveniens fuit quantum ad finem incarnationis, quod huiusmodi parvitas in nostra natura susceperet vice nostra, secundum illud *Isaia 53. Verè languores nostros ipse tulit. Quod idem magis explicat S. Doctor ibid. arc. 4. ubi inquit; Utrum Christus omnes defectus corporales hominum assumere debuerit? His verbis: Dicendum, quod sicut supra dictum est, Christus defectus humanos assumpsit, ad satisfaciendum pro peccato humana natura: ad quod requirebatur quod haberet perfectionem scientia, & gratia in anima. Illos ergo defectus Christus assumere debuit, qui consequuntur ex peccato communi totius naturae, nec tamen repugnant perfectioni scientia, & gratia. Sic igitur non fuit conveniens, ut omnes defectus, seu infirmitates humanas assumeret: sunt enim quidam defectus, qui repugnant perfectioni scientia, & gratia: sicut ignorantia, pronitas ad malum, & difficultas ad bonum. Quidam autem defectus sunt, qui non consequuntur communiter totam naturam, propter peccatum primi Parentis, sed causantur in aliquibus hominibus, ex quibusdam particularibus causis: sicut lepra, & morbus caducus, & alia huiusmodi. Qui quidem defectus, quandoque causantur ex culpa hominis, puta ex inordinato victu, quandoque autem defectu virtutis formativa: quorum neutrum convenit Christo; quia & caro eius de Spiritu Sancto concepta est, qui est infinita sapientia & virtutis, errare, & deficere non potens, & ipse nihil inordinatum in regimine sua vite exercuit. Sunt autem tertii defectus, qui in omnibus hominibus communiter inveniuntur ex peccato primi Parentis: sicut mors, fames, sitis, & alia huiusmodi: & hos defectus, omnes Christus suscepit, quos vocat *Damascenus naturales, & indetractabiles passiones: naturales quidem, quia consequuntur communiter totam naturam humanam; indetractabiles autem, quia defectum scientia & gratia non important.***

23. Hæc disertè, & profunde *Ang. Magister*: si ergo in *Christo Domino* fuit in Infantia vera fames, & sitis poenalis; quid contra debitum rationis ordinem, quod iteratis vicibus, & non tribus præcisè lac fumeret? Si juxta debitum rationis ordinem est, tribus omnino vicibus, & eisdem horis cibum sumere: ergo *Christus* toto vitæ suæ tempore tribus vicibus, & eisdemmet horis cibum sumpsit; quod nescio, an ita fuerit. Præterea an esset inordinatus victus, ex quo non certis, & eisdemmet horis fumeretur? Ordinata voluntas tendit ad actus sibi convenientes; sed fugere iterato potuit esse conveniens *Christo*, ut animale corpus molestia plurimum esuriendo, ac sitiendo sentiret: ergo absque omni imperfectione potuit iterato fugere, & non certis illis statutis horis: Si enim *Christus* in adulta ætate vitam communem in cibo, & potu voluit gerere, ut *S. Thomas* nos docet 3. p. q. 40. art. 2. per hæc verba: *Qui cum aliquibus conversatur, convenientissimum est, ut se eis in conversatione conformet, secundum illud Apostoli 1. ad Corinthios 9. Omnibus omnia factus sum; & ideo convenientissimum fuit, ut Christus in cibo, & potu communiter cum aliis se haberet.* Convenientissimum etiam fuit, ut in modo lactandi communiter se habere cum aliis Pueris. Qui sic immunem voluit *Christum* Puerum ab infantia defectibus, audiant *Gaericum Abbatem, S. Bernardi Discipulum* serm. de Assumpt. Beate Virginis. Dolentibus Discipulis, quod Sacratissima Virgo ægra decumberet, & percunctantibus illis, cur ex toto decumberet, sic Sacratissimam Virginem respondisse refert: *Non est, inquit, quod hæc miremini, si illud ipsum Corpus Filii mei, quale aliquando fuit, recordemini. Et ipsum enim quàm infirmum, quantisve defectibus subditum fuerit, voluntate tamen, ego cognovi, quæ ipsum in utero alui, uberribus lactavi, sinu fovi: nec solius infantia, sed & sequentium defectus ætatum vidi, & eis, ut potui, ministravi.* En *Christus Dominus* obnoxius defectibus infantia; qui enim naturam passibilem, & non impassibilem voluit assumere; habuit huiusmodi defectus, non contrahendo coacte, sed voluntarie assumendo, propter opus nostræ Redemptionis. Quare inquit *D. Thomas* 3. p. q. 14. art. 3. Dicendum quod *Christus Dominus* in huiusmodi defectibus, assimilatus est aliis hominibus, quantum ad qualitatem defectuum, non autem quantum ad causam: & ideo *Christus* non contraxit huiusmodi defectus, sicut alii.

24. Tertio, quia solutio sub num. 16. & 17. defectum superfluitatis lactis in cæteris mulierum repertum, uti poenam peccati originalis, aliosque similes defectus, & poenitates ex intrinseca nature deordinatione procedentes, a Beatissima Virgine *Maria* excludi debere affirmat: non solum propter sententiam, quam digna pie-

© 2008 Enciclopedia de los Santos. Originalmente publicada por UFRGS. Biblioteca Universitaria. 2009

pietate amplectitur Ecclesia, de ejus conceptionis immunitate, sed etiam quia quamvis eam non amplecteretur, fatendum esset cum D. Thoma 3. p. q. 27. art. 3. saltem in Verbi conceptione extinctum ei fuisse per superabundantem gratiam, peccati fomitem, ac proinde habuisse Mariam Sanctissimam sibi magno privilegio restauratam primæ justitiæ integritatem, ad cujus probationem plures adducit auctores, & præcipue eundem Sanctum Thomam ibidem, ubi ex negatione fomitis in Beatissima Virgine apertè deducit, quod quantum ad memoratos effectus, *gratia sanctificationis in Virgine matre habuit vim originalis justitiæ*, ideoque libera mansit ab omnibus illis defectibus, ex intrinseca nature deordinatione procedentibus, & ornata tanta gratia, quæ omnia vitia eliminavit. Ex quibus deducitur efficacissimum argumentum. Revelatio affirmat descensum lactis ad ubera Mariæ, non fuisse miraculosum, seu miraculosè, & supernaturaliter Virgini concessum, quod & concedit solutio, ut supra dixi; sed si hoc habuit Beatissima Virgo Mariæ vigore privilegii immaculatæ Conceptionis, vel superabundantis gratiæ, fomitem peccati extinguentis, vim originalis justitiæ habentis, ipsique magno privilegio integritatem primæ justitiæ restaurantis, apertè miraculosum evincitur: ergo vel falsa est revelationis pars asserens descendisse lac ad ubera Mariæ naturaliter, & absque ullo miraculo; vel si vera est ista, falsa est revelationis pars altera, affirmans non habuisse lac permanentem in uberibus Beatissimam Virginem.

25. Quarto, quia fundamentum, cui innititur semper laudatus vindex hujus revelationis num. 15. est, quod hæc abundantia lactis, & superfluitas, corruptivum naturæ est necessarium argumentum, quo sanè intendit, vedum ab statu innocentie, sed etiam ab statu naturæ integræ eliminare omnes superfluitates, quod apertè est contra D. Thomam minime a statu innocentie, & a statu naturæ integræ superfluitates rejicientem. Audiendus Ang. Magister 1. p. q. 97. art. 3. ubi querit: *Utrum homo in statu innocentie indigebat cibi?* Cui affirmative respondet, quia nempe homo in statu innocentie habuit vitam animale[m] cibi indigentem, ad cujus evidentiam considerandum est, quod anima rationalis, & anima est, & spiritus. . . In primo enim statu anima rationalis communicabat corpori id, quod competit ei in quantum est anima: & ideo corpus illud dicebatur animale, in quantum habebat vitam in anima. Primum autem principium vitæ in istis inferioribus, ut dicitur in libro de anima, est anima vegetabilis, cujus opera sunt alimento uti, & generare, & augeri, & ideo hæc opera homini in primo statu competebant. Et cum sibi objecisset quarto loco, *Ad sumptionem cibi sequitur emissio superfluitatum, quæ habent quandam turpitudinem non convenientem dignitati primi status: ergo videtur quod homo in primo statu cibi non uteretur;* His verbis respondet. *Ad quartum dicendum, quod quidam dicunt, quod homo in statu innocentie non assumpsisset de cibo, nisi quantum fuisset ei necessarium. Unde non fuisset ibi superfluitatum emissio: sed hoc irrationabile videtur, quod in cibo assumptio non esset aliqua facultas, quæ non esset apta, ut caro rareretur in hominis nutrimentum, unde oportebat superfluitates emitti. Tamen fuisset divinitus provisum, ut nulla ex hoc indigentia esset. En qualiter D. Thomas agnoscit superfluitates cibi in statu naturæ innocentie, & quam apertè resistit doctrinæ solutionis asserentis: Debitis horis affluere lac: tutto il necessario: quia si præter necessarium, aut minus quam necessarium, fuisset corruptæ naturæ apertissimum vitium, quæ aliorum assertio, imo ista, irrationabilis D. Thoma visa est, sed hoc irrationabile videtur. Superfluitates ergo cibi essent in statu naturæ integræ, & innocentie, sicut in illo statu fuissent urinx, & aliorum excrementorum superfluitates; licet, ut asserit S. Doctor, fuisset divinitus provisum, ut nulla ex hoc indigentia esset. Cur ergo non potuit in Beatissima Virgine fuisse lac permanentem, sicut est permanentem in cæteris mulieribus lactantibus? Quod quidem præter quam quod potuit, sine miraculo, esse permanentem in uberibus virginalibus absque superfluitate, sicut in multis aliis invenitur sufficiens, & non superfluum; potuit etiam, si quid superfuisset, intra ipsa ubera manere, ut in multis aliis mulieribus contingit, quin ex earum uberibus, ipsis volentibus, aliqua effluat lactis superfluitas.*
26. Id firmatur, ac roboratur magis, si consideretur causalis, quam assignat in eodem num. 15. hisce verbis: *Nam in natura integra, cum & ratio inferiores*

ut anima corpus uniuersum regeret: ipsa tota sanguinis massa cum ceteris humoribus, & naturis facultatibus, procedenter, atque suaviter ordinaretur, ut omni gravamine excluso omni incongruenti superfluitate rejecta, illud dumtaxat lac efflueret, quod huiusmodi natura desinit non importaret. Hæc ille. Verum sane est, quod in natura integra, & ratio inferiores vires, & anima corpus omnino regeret, sed indubitatum etiam omnibus debet esse, non ita in statu nature integræ, aut etiam innocentis, sed potuisse extendere imperium rationis superioris ad inferiorem, & ad corpus, ut huic illa imperare potuisset vivere, nutrirî, & augeri sine cibo, imperium enim illius erat, ut pars inferior non resisteret, nec se moveret contra debitum ordinem rationis superioris, & non est contra debitum rationis superioris ordinem appetitus, & sumptio cibi ad vitam, & nutrimentum, sed juxta eum. Sicut enim ratio inferior subiciebatur superiori, ita superior subdita erat Deo, qui Gen. 2. dixit: de omni ligno quod est in Paradiso comedite; quibus verbis legitur non solum concessa facultas edendi de omnibus, (excepto ligno scientiæ boni, & mali) sed etiam datum præceptum ut docet D. Thomas 1. p. q. 93. art. 3. ad 3. dicens: Dicendum quod si homo non subtraheret sibi de cibo peccaret, sicut peccavit sumendo vitium cibum; simul enim sibi præceptum fuit, ut a ligno scientiæ boni, & mali abstineret, & ut de omni alio ligno Paradisi vesceretur: Idem docet in 2. dist. 19. q. 1. art. 2. ad 3. Dicendum, quod si Adam non comedisset mereret, nec tamen mali poterat ante peccatum, quia hoc ipsum quod erat non cunctis re tempore determinata, fuisse sibi peccatum, tum quia erat contra præceptum dominici promulgatum: quo præceptum erat sibi, ut de ligno omni Paradisi comederet. Gen. 2. Tum quia non existentis præcepti foret contra legem naturaliter insertam; tempus autem comedendi, non per experientiam desinit, sed iudicio rationis cognovisset. Non ergo rationis superioris imperium potuit inferiori rationi imperare vivere, nutrirî, & augeri sine cibo: Quo certissimo statuto principio sic infero: ergo nec erat contra debitum ordinem rationis superioris emulio superfluitatum, seu seculentiarum cibi, esse parce sumeretur, quas nullas in statu innocentis futuras fuisse irrationabile dicit D. Thomas: & cuius esimiam rationem tradit in 2. d. 30. q. 2. art. 1. ad 1. dicens. De quolibet cibo aliquid secedit, & hoc est necessarium, quia oportet pari ab impuro separationem fieri. Nullas autem cibi assumitur, in quo non oporteat aliquid impuritates esse: ex hoc quod in principio est diffusibile. Unde si ad similitudinem reduci debeat, oportet quod tollantur illæ partes secundam quas dissimilitudo erat. Ver. gra. Si in cibo dominantur partes terrestres, magis quam in eo quod nutritur, oportet id quod terrestre est removeri, & quod subtilius est assumi, & similiter etiam quæcumque partes magis dominantur.

27. Nec oppositum evincitur, ex adducta auctoritate D. Thomæ 3. p. q. 27. artic. 3. Loquitur enim D. Thomas de solo principali defectu peccati originalis consistentis in concupiscentia inordinata appetitus sensibilis, non quidem actuali, inquit S. Doctor, quæ est motus peccati, sed habituali. Et dicitur inordinata, in quantum respicit rationem, per hoc quod inclinatur in malum, & dissimilitatem facit in bono. Ita expresse S. Doctor. Et ab hac concupiscentia, & somno fuit immunis Virgo Mater ex abundantia gratiæ in ipsam, ut cuius dispositio virginitatis in ipsa fuit talis, ut inferiores vires nunquam succederent sine arbitrio rationis; sicut dicitur est facta in Christo, quem constat peccati somitem non habuisse; & sicut etiam fuit in Adam ante peccatum; ita quod, quantum ad hoc, gratiæ sanctificationis in Virgine habuit vim justitiæ originalis. Ita S. Doctor. Ubi est notanda illa limitatio opposita, quantum ad hoc, ut intelligatur ipsum nunquam sensit, nec somniasse, in Virgine Matre non fuisse alias penalitates (licet non per modum poenæ, quia nulla fuit in ea culpa) de se non inclinantes in peccatum: immo expresse asserit S. Doctor, fuisse in ea, ut conformaretur filio, in quo etiam fuerunt. Sic in solutione ad 1. dicens, quod mors, & huiusmodi penalitates de se non inclinant ad peccatum. Unde etiam Christus licet assumpsit huiusmodi penalitates, somitem tamen non assumpsit. Unde etiam in B. Virgine, ut filio conformaretur (de cuius plenitudine gratiam accipiebat) primo quidem fuit ligatus somne, & postea subditus: non autem liberata fuit a morte, & aliis penalitatibus.
28. Ad cuius evidentiam observandum, quod dictæ penalitates in nobis sunt poenæ; quia, cum Deus creaverit hominem rectum, immortalem, impassibilem (non quidem per naturam, sed per donum gratiæ) & sine poenitentia sint dona Dei, ut dicitur

citur ad *Rom.* 11. certum omnino est, quod homo per peccatum, donum ipsius & quæ ex illo sequebantur, amisit, ideoque mors, & aliæ miseriæ sunt in nobis poena peccati originalis. At in statu puræ naturæ prædictæ miseriæ, & mors non defuissent; sed tamen non fuissent poenæ peccati, sed naturales defectus, ex principiis naturæ fluentes, seu ex constitutione corporalis materiæ ex contrariis compositæ, sicut rubigo oritur ex materia ferri, ut explicat D. *Thomas*, 1. p. q. 76. art. 7. ad 1. & magis diffusè q. 5. de malo art. 5. ubi inquit, *utrum mors, & alii defectus hujus vite sint homini naturales?* & resolvit esse naturales ex parte materiæ, quod est corpus ex contrariis compositum: ex quo sequitur esse corruptibile, & aliis subiecti defectibus, quia natura non potest invenire corpus, quod sit ex contrariis elementis compositum, quod secundum naturam materiæ sit incorruptibile, sicut nec faber potest invenire ferrum infrangibile, & rubiginem non contrahens. Unde tales defectus non sunt electi ab agente, sed sunt ex necessitate materiæ. Si ergo mors, & aliæ miseriæ secundum se considerentur, non sunt effectus peccati, alias enim non fuissent in statu puræ naturæ, quem possibilem esse cum prædictis miseriis contra *Boetium*, *Josueum*, eorumque affectus docet D. *Thomas* in 2. sent. Dist. 31. q. 1. art. 2. ad 3. & super *Epist. Pauli ad Titum* cap. 3. litt. 1. & quodlib. 1. art. 8. ubi etiam tenet, quod in eo statu homo pugnam concupiscentiæ haberet, cujus solidam adducit rationem 1. p. q. 37. art. 1. ex hoc quod illa subiectio corporis ad animam, & inferiorum vitium ad rationem, ac rationis ad Deum, nequit esse naturalis, quia alioquin post peccatum mansissent, ut *Diogenes* dicit *Cap. 4. de Divinis nominibus*. Quod & repetit in 2. Dist. 19. q. 1. art. 4. in argumento sed contra, per hæc verba: *Quia Diogenes dicit, quod data naturalia Deum non per peccatum non periderunt; sed bona quæ Deum peccatis non amplius regunt si immortalitatem naturaliter habuisset, eam nullatenus amisisset.* Nec ergo amisisset illam subiectionem vitium inferiorum ad superiores, si naturalis fuisset.

29. Sciendum secundo, quod prædictæ miseriæ (dempto solo dissidio inter appetitum inferiorem, & rationem) fuissent etiam in statu naturæ integræ, ut contradistincte ab statu innocentie, licet, ut jam dictum est, non per modum poenæ, uti sunt in nobis. Status enim naturæ integræ, solum ad statum naturæ puræ, donis naturalibus instructæ, internam pacem, & carentiam dissidii inter appetitum sensitivum, & rationem addit. Unde in illo fuissent mors, & aliæ miseriæ, quæ in nobis sunt poena peccati, & potiori ratione fuissent in eo superfluitates omnes, quæ in corpore humano, ratione materiæ ex contrariis compositæ fluunt, ut sialor, urina, sputum, & aliæ feces, sicut ex ferro fluit rubigo: & potiori jure fuisset in illo statu lac permanentes, tempore lactationis fluens in uberibus mulierum: immo sic etiam fuissent in statu innocentie, nempe feculentia cibi, etiamsi parvè sumeretur in illo felicissimo statu, ut supra diximus ex D. *Thomas*. Fuissent capilli, ungues, urina, & aliæ feces, quæ ex superfluitatibus generantur. Et licet aliquæ superfluitates expellantur a natura, quasi ad nihilum utiles, & ad perfectionem corporis humani non pertinentes, aliæ tamen sunt superfluitates, quas sibi natura retineret ad generationem capillorum & unguum, quibus indiget ad membrorum conservationem, inquit D. *Thomas* in 4. Dist. 19. q. 1. art. 3. quæstionculla secunda ad primum: & asserit esse de intentione naturæ, saltem secundario, ibidem in corpore. Numquid ergo imaginari rationabiliter potest in statu illo justitiæ originalis, mulieres lactantes solum habituras fuisse lac tribus diei horis statutis, post quæ, in illa temporis interspedine, minus horæ ad aliam defuisset, nec etiam una unica guttula in earum visceribus mansisset? Ergo nec id cum fundamento in B. Virgine Matre asseri potest. *Dicitur* *Isaqui* *ausi fuerint*, (ut cum *Augustinus* loquat lib. de *Peccat. merit. cap. 36.*) *audiant qui voluerint: credant, qui potuerint*. Quare illud animadversione dignum duxi. Verebar enim, ne hæc, quæ dicitur revelatio, esset aliqua species à Diabolo immixta, ut servam Dei deciperet, nimis curiosam, & revelationum avidam, novitatumque sat cupidam, quod ipsius interrogationes, & sciscitationes à *Christo*, & Beata Virgine satis ostendunt.

*Circa exteriorem Oris, Capillorum, & Corporis
Christi formam.*

18. Lib. 2. p. 1. pag. 147. Se fixis oculis vidisse Christum narrat, ejus formam; singula oris lineamenta, membrorumque compositionem integram describit sequentibus verbis.

*Mostróseme Nuestró Señor Jesu Chri-
sto en el modo que su Magestad vi-
vio, y estuvo en el Mundo, con el
trage, y vestidura, y hermosura,
que tenia, y venia en compañía de
su SSñia Madre, y dixome ella:
Por que te goza con lo que yo tanto
me gona, en el mundo he alcanzado
de mi Santo Hijo, le veas en
la hermosura, y belleza de su hu-
manidad, y para que te muevas mas
a compasión de lo que padeció, des-
figurando sus Criaturas su santo
Cuerpo, fabricado con tanta per-
fección. Quedame mirando la gar-
tarada del Cuerpo, y la hermosura
de su SS. Rostro, y la perfección
de sus manos; la blancura de sus
pies, y la descalcez de ellos, que
parecian bucar ventaja a la nieve
sin bollar en el suelo. Traia una
tunica tan larga quanto era el cuer-
po Divino, y un Manto en su ombro,
y el color de esta vestidura era un
morado clarissimo, el cuello de la
Tunica escotado, la garganta, y
Rostro era un blanco, como de Cri-
stal, y sobre esto la hermosocavan
los colores muy encarnados, que en
sus mexillas tenia; y lo que mas me
admirava, dexada las perfectissí-
mas facciones de su rostro era la
gran serenidad que en el tenia. De
aquí procedian a mi corazón unos
Rayos de purissima honestidad, y
composura, y verguenza, y res-
pcto. Et pag. 149. Miravale yo los
cavellos que los tenia muy hermosos,
y el color muy agradable, que aun-
que eran como castanos, eran un
poco*

Mi si diede a vedere il Nostro Signo-
ro Gesù Cristo nel medesimo mo-
do, come sua Maestà visse, e andò
per il Mondo con il portamento,
abito, e bellezza, che egli aveva.
Veniva accompagnato dalla Sua
Madre Santiss. quale mi disse, ac-
ciò tu provi quel godimento, che
Io ebbi nel Mondo, hò ottenuto
dal S. Figliuolo, che tu possa ve-
derlo nella bellezza, ed'avvenenza
della sua Umanità; ed'acciò più
ti compassioni di quanto patì nel
vederti sfigurare dalle Creature il
suo corpo. Miravi le fattezze del
Corpo, la bellezza della sua Sani-
tissima faccia, la perfezione delle
mani, la bianchezza de' i di lui
piedi, e la nudità de' medesimi,
che comparivano più bianchi della
neve, ne lasciavano impresse le
pedate sopra la terra. Portava una
veste lunga quanto il suo Corpo
Divino, ed un gran manto alle
spalle; la veste era di color pavo-
nazzo, ed il collo della tonaca
affai larga. La gola, e la faccia
erano bianche come un cristallo,
e soprattutto lo rendeva bello il
colore molto incarnato delle guan-
cie, e ciò che più dava meraviglia
era il gran sereno del di lui volto,
lasciando da parte la fattura per-
fettissima del medesimo. Di qui
procedevano al mio cuore alcuni
raggi di purissima onestà, compo-
sizione, erubescenza, e rispetto.
... Guardavo i di lui capelli, che
erano molto belli; ed un colore
affai aggradevole, e benchè pare-
vano

pocomas claros, y Nazarenos, largos que caian sobre sus ombros, y todos al derredor tenian las pantas enfortijadas, lo qual causava gran grazia a su bendito rostro. Teniale muy assombrado, y la frente muy espaciosa. Vi que los cavellos mas altos que caian sobre los ombros, estaban mas rubios, Dixele: Señor mio suplico te me digas como hay tanta diferencia en tu S. Cabeza, siendo todos los cavellos unos? Respondiome su Magestad: Estos que ves de color de oro, hamelos curado el Sol, por que nunca cubri mi Cabeza, las aguas y nieves me labavan.

vano di colore come castagno, erano però un poco chiari, alla nazarena, e lunghi che cadevano sopra le di lui spalle, e tutti all' intorno erano nelle loro estremità arricciati, il che dava molta grazia al suo benedetto volto, quale avea molto maestoso, e la fronte assai spaziosa. Viddi, che i capelli più alti, che cadevano sopra gl' altri erano più rossi, ed' allora gli dissi. Signor mio, io ti prego, volermi dire, perche nel santo tuo capo vi sia tanta differenza, essendo tutti i medesimi capelli? Mi rispose Sua Divina Maestà: questi che vedi di color d'oro me gli hà coloriti il Sole, perchè mai cuoprij la mia Testa, e l'acqua, e le nevi me la bagnavano!

29. Fallacem. & vanam hanc corporis Christi descriptionem dixi cum S. Scriptura, Apostoli, & Ecclesie Patres priorum seculorum, qui propiores Christo vixerunt: nihil de corporis Christi forma reliquerint: quia potius Augustinus lib. 8. de Trinitate cap. 4. & 5. hanc Christi corporis formam incertam, ignotamque esse omnino affirmat. At ecce, inquit vindex hujus revelationis, 1. „ Quod ad Patres attinet, „ non recte ait censor (eorum verditio, etsi non unum, ut ne quidem alius instraverit, „ tamen laudanda satis, vel sua avianadversione ostenditur) nihil esse de veris Christi, corporisque forma scriptura reliquisse, ut statim dicemus. 2. Si pe ist, uti diximus, cum „ Evangeliste nihil de corporis Christi forma egerint: & in presenti non agatur de „ interpretatione, aut explicatione eorum, quae ab Evangelistis scripta sunt, sed „ de revelatione eorum, quae ab illis scripta non habemus, sequitur quod has re- „ velationes ad publicam Evangeliorum fidem coarctate, ellet privatas revelatio- „ nes ab Ecclesia omnino repellere: quo enim jure revelatum dicetur, quod pu- „ blica Ecclesiae fide creditur?
30. Quantum ad primum miror satis, quod me de omnibus SS. Patribus id afferuisse affirmet, cum solum de SS. Patribus priorum seculorum id scripserim, ex quibus, sicut ex sacris litteris, nec minimum potest circa formam Corporis Christi adduci documentum. Nihil ex sacris litteris; cum enim Matthaeus cap. 17. & Marcus cap. 9. totam transfigurationis historiam describant, ut insolitum, fulgorem, in vultu referunt: Resplenduit facies ejus sicut sol: nihil etiam legitur in PP. priorum seculorum, qui proximiores Christo fuerunt (quorum auctoritates in re illa magni debent esse momenti) quod sanè concedere ipse tenetur, & satis apertè declarat, dum loquendo de ceteris SS. Patribus num. 20. ait: Patres, qui multa de externa Christi specie, consiliana magis, quam vera veritate ducti, dixerunt: si conjectura magis, quam vera noticia ducti locuti sunt Patres: ergo nihil est ex Scripturis, Traditione, & SS. Patribus priorum seculorum de hoc argumento traditum: illorum quippe testimonium indubiam redderet de forma corporis Christi fidem.
31. Accedit, quod incertum adhuc satis est, in quo sensu locuti sint Patres ab ipso citati. Tertullianus, Clemens Alexandrinus, Athanasius, Cyrillus, Ambrosius, Hieronymus, Origenes, Chrysostomus, Augustinus, Theodoretus, & alii, an nempe de pulchritudine corporali, aut de pulchritudine quadam spiritali Jesu Christi, à Divinitate, & morum Sanctimonialia petita. Audiendus solum Clemens Alexan-

aut super illa verba Isaia: *Vidimus eum; & non erat aspectus; neque decor*, qui nihil in carne *Jesu Christi*, quod oculos caperet, spectandum fuisse affirmat *Padag* lib. 3. cap. 1. his verbis: *Quis autem Deum praeferat? Sed non carnis pulchritudinem, quae videri apprehenditur; sed veram animam, & corporis ostendit pulchritudinem; anima quidem benevolentiam; carnis vero mortalitatem, de quo modo, sicut de ceteris SS. Patribus, redibit sermo.*

32. Quantum ad id quod secundo loco reponitur, quod esset privatae revelationes ab Ecclesia omnino repellere, aut quod solum revelatum dicatur, quod publica Ecclesiae fide creditur, absque profus est illatio illa; non est hoc negare lumen desuper infusum, quo Deus privatae Personae absensa, & incognita aperiat, cum eis, ut supra dixi, possit Deus revelare fortuitos quosdam effectus, e causis liberis, & in utraque partem dispositis, pendentes v. g. praenuntiare victorias, res gerendas, obitum alicujus personae; uno verbo, possunt futura praedicere, praeterita, & quae longè a nobis sunt: nec non plura de mysteriis, & modo eorum, quae sive formaliter, sive virtualiter praec continentur in Sacris Litteris, privatae personae, potest Deus revelare. Rursum revelabilia agnoscimus ea, quae ab uno, vel pluribus ex Sanctis Patribus tradita legimus; & tunc revelatio ista non est coarctata ad id quod publica Ecclesiae fide creditur; cum plurium SS. Patrum, seu Ecclesiae Doctorem auctoritas, ubi non asserunt aliquid simpliciter, sed loquuntur tantum opinative, ac ex propria sententia; imo etiam si loquantur assertive, & aliquid, veluti fidei dogmata proponant, si tamen alii ex SS. Patribus dissentiant, quorum sententia ab Ecclesia non fuit reprobata, non omnino certum in Theologicis subministrat argumentum. Non ergo immerito, dum agitur de rebus tanti momenti, requiritur, quod revelationes istae privatae de mysteriis, & rebus *Christi Domini*, sint Sacrae Scripturae, vel SS. Patrum auctoritate fuisse, ne scilicet humana ratio, sibi permittens, in eis formandis revelationibus cecutiat, hallucinetur, & in absurdissimas vanitates imponat. Qui enim plus scire volunt, quam quae ab eis scripta sunt, audiant Clarissimum *Bossuet* Episcopum Meldensem *Quaestio vero quisquam affirmavit, Patres in ea re non satis attendisse omnia, plura aliqua celes- tique quaevidentem, quam sollicitate sua invenissent: ille plura eo magis a divina in rebus vi- ris observantia recessisse credendum esse, quo alio fatetur, ea, quae in hoc sacrae veritatis studio de suo invenit, illuc se laboribus, & studio non debere.* Haec clarissimus ille Praeful.

33. Se haece omnibus in medio relictis, ad rem praesentis revelationis nos conferamus. Non fuisse in *Christo Domino* formam corporis ignobilem, deformem, specie omni ac pulchritudine vacuum, sed potius fuisse bene constitutum corpus, vultu ad majestatem composito, colore, & aspectu modesto, ut certum supponi debet, cum *Judaei* insensibilium hostes *Christi*, qui tot ad ejus ludibrium consisterent, nunquam deformitatem vultus, & neglectam corporis habitudinem ei exprobrarint: tum quia natura humana in *Christo* est nobilior, quam in aliis ratione unionis ad Verbum, ut docet *D. Thomas* 3. p. q. 2. art. 2. ad 2., & art. 3. ad 1. Tum quia id invicte probat principium ejus formationis, ut docet *D. Thomas* ibi q. 24. art. 4. dicens: *quia & caro ejus de Spiritu Sancto concepta est, qui est infinita sapientia, & virtus, errare, et d. fieri non potest, & ipse nihil involuntarium in regimine sua vitae excoerit.* Quod dilucite explicat doctissimus *Calmus* in *Dissert. de forma Corporis Christi*, his verbis: *Fidelissimo sane erat ejus corporis accretio, cum omnes abesse cause, sine dam fuerit formaretur, sine dam in lacum tenderet, sine tandem cum vita spatium conficeret, quae corporis elegantia, sine invidenda efficiant, sine in illa jam uocant, nihil enim ad fragrem, sordidumque vitam habendam sibi reliquias fecerat. Præcipue etiam prohibito Periculis natus est, nulla futura, sine parvas incommoda Mater senserat, vultum ejus plantis habitudinem turbaverat nihil, quae utraque causa magis est ad eam rem momenti, *Jesu Christi* Matrem habuit Virginem sibi, cum matrem, ut parvas, cujus phantasma sordidum, nulla a peccato originali caliditate nubes effuscari poterat. Multam sane ad valetudinem, vultumque corporis configurationem, sicut & ad pulchritudinem vocent, sine excessus hominum, sine morbi, sine secessus alia, quae in hoc vita cursu adversa patiuntur, omnia esse abierunt a *Jesu Christo*, quare nihil fuit, quod conibat numeris speciosissimus esset, nempe speciositate virili.*

34. En perfecta Corporis Christi forma. At non sibi quis fingat fuisse in illo tantam, tam præclaram, egregiam, & eximiam corporis formam, ut nulla species corporis possit excogitari quidem ornatior, non muliebram venustatem, que carnalibus oculis capiendis, & mollioribus affectibus excitandis plurimum valeat, sed virilem dignitatem, talem nempe, que officio suo congruebat, ut docet D. Thomas Psal. 44. dicens: *Pulchritudinem Christus habuit secundam quod competebat ad statum, & reverentiam sue conditionis. Non est ergo intelligendum, quod Christus habuerit capillos flavos, vel fuerit rubens: quia hoc non decessit eum.* Hujus labii est fidelissimus ejus Discipulus RR. Magister Fr. Joannes Interlanus de Ayala, mihi tot nominibus venerandus, in suo opere *Pictor Christianus*, rem eleganter exponens lib. 3. cap. 1. *Maneat igitur alta veritate fixam, atque repositam Pictori, atque Sculptori Christiano, quem admodum, in hoc qualicumque opere suscipimus, Christum Dominum, quod ad vultum, aspectum, statum, denique ad totam corporis decorem, & perfectionem attinet, liberali, bonæque forma fuisse, planaque pulchra: quamquam non ea pulchritudine, que imbecillitatem, leucisiam, nullitatem, infirmitatem denique, atque nequitiam præfert, seu quasi foeculosus pingetur ab elegantia Scripturae fabule Theognes, sed virili plane, & angustissimè decoris plena. Unum verbum decorus fuit, atque pulchre Christus Dominus, non effeminata, ne muliebri quadam venustate, sed ea, quam vocat Cæsar, dignitatem virilem.* Si namque speciosus forma præ filiis hominum dicitur, non hic sermo de dotibus pulchritudinis, & perfectionis muliebris rapientibus oculos, sed de dotibus spiritualibus, de pulchritudine virtutis, & totius justitiæ: de fulgore Divinitatis, que etiam in humana facie resultabat, quam propheta Regius dilucide significat, dum post illa verba, *Speciosus forma præ filiis hominum*, prosequitur dicens: *Diffusus est gratia in labiis tuis propterea benedixit te Deus in æternum.* Quare in exposit. Psal. 44. v. 3. perdocte asserit D. Thomas. *Pulchritudo consistit in proportione membrorum, & colorum, & ideo alia est pulchritudo unius alia alterius, est hæc pulchritudo Christi, secundum quod competebat ad statum, & reverentiam sue conditionis habuit. Non est ergo intelligendum, quod Christus habuerit capillos flavos, vel fuerit rubens: quia hoc non decessit eum, sed illam pulchritudinem corporalem suam habuit, que pertinebat ad statum, & reverentiam, & gratiositatem in aspectu: ita quod quoddam Divinum radiabat in vultu ejus, quod omnes reverebantur, ut dicit Augustinus.*
35. Hæc est genuina, & verissima textus intelligentia, quam communiter, amplectuntur Patres. S. Cyrillus Alexandrinus in illud Psalmi: *Speciosus forma præ filiis hominum*. Nemo potest labi, quin pulchritudo intelligatur de ea, que est in gloria, & natura Divinitatis omnia superantis, quandoquidem carnis glorificationem non asseripserit Christo, nec in carne ipsius versaverit. *Alibi hoc, totum enim Maximinus Incurvationis suo est exinavitio, & humiliatio, sicut scripsit de eo Isaias propheta: Et vidimus ipsum, & non habebat speciem, neque pulchritudinem.* Idem repetit in Isaiæ 53. Consentiant, & alii Patres Eusebius Casareensis, Theodoletus in Psal. 44. Simeon Basilias in Isaiam 5. Sanctus Ambrosius Ep. 1. Tertullianus in Marcionem lib. 2. cap. 17. S. Isidorus Pelusiota lib. 3. Ep. 130. Talis erat in Christi facie refulgens majestas, talis Divinitatis occultæ magnus splendor, & gratia eximia, que omnium in se convertebat aspectum, & excitabat affectum.
36. Hæc sine probant imbecillitatem revelationis hujus, cum ea solum mollior referatur venustas, quam que Jesum Christum decet. An ne Jesu Christi muneris, rebusque gerendis conveniens erat, pulcherrima vividi, & speciosissimi vultus elegantia, nitor gutturis crystallo similis, egregia manuum perfectio, & pulchritudo, candor niveus in pedibus. Rubens ille genarum color, & quod essent capilli flavi, & crispi, qui proluxiores descendebant ad humeros, & tota illa corporalis pulchritudinis effigies, que nulla excogitari potest ornatior! Ss. atres non aliquam muliebris pulchritudinis formam in corpore Christi laudant, sed, ut vidimus, venustatem dignitatis, aut pulchritudinem corporis aptam compositione membrorum, que eximia dicitur, hoc ipso, quod inter se omnes partes cum quodam ordine, & lepore consentiant. Quis ergo non miratur a Deo revelatam, hanc femineam potius, quam virilem corporis Christi descriptionem. Dixi nec illam utillem Ecclesie, aut Personæ cui facta

facta est revelatio, cogitare possumus. Quid namque prodest Ecclesiae id quod per hanc revelationem manifestatur? Nec enim ibi occupatur fides nostra, imò nec humilis Christiana devotio; sed potius est vana curiositas in quaerendo a nostro Redemptore (uti quaesivit V. Serva Dei) qua facie, quibus capillis, quibus manibus, quibus pedibus, quibus corporis lineamentis, quo vestitu indutus fuerit Christus, sed quod fuerit verus homo, natus ex Virgine, ab hominibus per contumeliam perductus ad mortem, & vere pro Nobis mortuus, hoc nobis utile est credere. Non prodest etiam nobis, aut Personae, cui fuit facta revelatio, immo potius nocere timendum est: quia cavendum maxime est, ne animus, revelationes istas legentis, fingat sibi in corpore Christi aliquid, quod non est, & diligat quod falsum est; cum ut plurimum revelationibus istis diversa insinuetur corporis Christi descriptio. Quod si diversa pariter in scriptoribus Ecclesiasticae Historiae, aut in SS. Patribus legitur, non nobis stupori, aut admirationi esse debet, cum solum per conjecturas, aut devotas contemplationes locuti sint: at quod Spiritus Sanctus qui semper unam, & eandem veritatem loquitur, diversam Christi corporis formam exhibeat, hoc nos in admirationem magnam traducere merito debet.

87. Silentio pratero indumentum, quo indui voluisse Christum asseritur. Christum Dominum gestasse in hoc mundo indumentum corporis humile & honestum, non dubito. At me penitus fugit, quis fuerit verus ille habitus, quo Christus indutus se populis spectandum obtulit, & quo tunc temporis utebantur Judaei; an insuper fuerit cerulei coloris? Primum eruditi scient: secundum mihi in suspicionem aliquantulum venit, cum non concordet ei, quod circa colorem habitus revelatum fuit V. M. Sor de Agreda, & legitur p. 2. lib. 4. cap. 28. num. 686. Duo verò in ejus confessione prodigioidè effecta sunt: primo quidem, quod undique plena, aequalis, & sine ruga, aut plica sit absoluta: deinde quod potente divina textrice color lanae naturalis immutatus sit in eum, qui inter ferrugineum, & argenteum perfectè medius est, itaut qualis ex duobus his revera esset facile dici non potuerit, neque enim videbatur omnino ferrugineus, neque argenteus esse, neque etiam plane fuscus, s. à de omnibus his aliquid referebat. Hic color indumenti dicitur medius inter ferrugineum, & argentum, & V. nostra asserit ceruleam. Sed hoc omisso, quod magis scrupulum asserit est illa curiosa inquisitio, ed allora gli disse: Signor mio, io ti prego, volermi dire, perchè nel santo tuo capo vi sia tanta differenza, essendo tutti in medesimi capelli? Mirisposo sus Divina Mestà, questi, che vedi di color d'oro me gli ha coloriti il Sole, perchè mai cuoprii la mia testa, e l'aqua, e le nevi me la bagnavano. Quod Christus nullo unquam usus fuerit capitis tegumento, non invito credo, cum familiare esset Hebraeis; ut nudo capite incederent; sed an quaesito satisfaciat responso alii videant, hoc unum scio, ut supra dixi, quod in his rebus perquirendis, curiosa esse rectè, & cautissimè prohibemur.

© 1848 University of Michigan. Digitized by Google. Original from the University of Michigan.

§. IV.

An Christus toto vitæ suæ tempore discalceatus incesserit?

*Entonces me prostrava á aquellos pies
dixéron, no osando levantar mis ojos
á mirarlo; y declame el Señor
Mira esos pies bien, que aunque
cansados que merecen estar en trono
de Magestad, digote, que desde que
pisaran la tierra anduve descalzo.*

Allora io mi prostravo, e non ardivo d'alzar gli occhi per mirarlo, ed il Signor mi diceva: guarda bene questi piedi, quantunque tu conoschi, che meritano stare in trono di Maestà, io ti dico, che dopo che calpestarono la terra andai sempre scalzo,

38. **N**Udipedem semper ambulasse Christum Dominum affirmat revelatio; cum tamen ad oppositum statuendum, satis superque nobis esse deberet id, quod verbi Dei Præcursor clarissime de Christo pronuntiat *Luce 3. v. 16.* *Venies autem fortior me, cujus non sum dignus solvere corrigiam calcamentorum: quem* textum versans *Clement Alexandrinus lib. 2. cap. 11. ait: tenuis, ac simplicis calcamentorum testis sufficit Joannes, qui dicebat se non esse dignum solvere corrigiam calcamenti Domini. Non enim curiosos, aut superstitios habebat calcos, qui verè Philosophi typum ostendebat Hebræis. Quare Christus Dominus cum calcamentis, juxta consuetudinem illius regionis incedebat. Nec Discipulos nudis pedibus misit ad prædicandum: quod enim *Luce cap. 22. legitur v. 33. quando misit eos sine sacco, & pera, & calcamentis, numquid aliquid defuit vobis? non sic intelligendum, ut exponit doctissimus Calmet ibi, quod illis misisset Evangelium nudis pedibus prædicaturos: sed quod illis dimisit sine comestis, sine vestibus, & calcamentis duplicibus, quibus muniti possent.* Fateor quod textus non proverbialiter intelligi potest, ut hic asserit vindex actionis, ut tunc loquendi plurali intinuetur vilitas, aut inferioritas persone, sicut simili loquendi forma *Ecclesiast. 46. v. 23. legitur, Ne calcamentum quidem accepit, id est nec minimum quidem, & Aios cap. 2. v. 6. super tribus secleribus Israel, & super quatuor non curceriam unum: pro eo quod vendiderit pro argento justum, & pauperem pro calcamentis, quibus Israelitas exprobrat Propheta, quod justum, & pauperem pro nihilis vendiderint. Idemque repetit cap. 8. v. 6. dicens: Ut possiderent in argenteo equos, & pauperes pro calcamentis, i. e. viliori pretio. At præferentia est S. Augustini litteralis expositio dicentis *ser. 101. de verbis Evangelii Luce 10. n. 7. nam de his calcamentis, quibus calcari ambulamus consolatur me idem Dominus meus: Si enim ipse calcaretur non esset, non de illo Joannes diceret, non sum dignus solvere corrigiam calcamentorum ejus.* De quo eodem argumento videndi sunt *Dionysius Carthusianus, Bonaventura, Iohanni, & alii doctissimi Theologi.* Hincque orta est hæresis Nudepedalium de calcamentis non inducendis, contendentium nudos pedibus omnes ambulare debere, quia *Christus et calcatus ambulabat, nobis relinquens exemplum, ut sequeremur vestigia eius. Capis Jesus facere, & docere M. 5., ut notat S. Augustinus hæresi 68. dicens: Insuper hæresis est, quia non propter corporis afflictionem, sic ambulant, sed quia testimonia divina valde intelligunt.***

37. Verum quidem est quod non defunt Auctores alii oppositum variis momentis asserentes, sed ut prudenter dixit laudatus supra *Magister Iohannes de Ayala, Vir omni genere eruditionis præclarus lib. 3. cap. 9. num. 8. Questio est, quæ agitarum, modoque agitant plerique magistri fortasse commissa, quam fructu: at si questio etiam in scholasticis controversiis est parum fructuosa, non temere suspicari potest inutilis præsens revelatio, cum Deus non sit parum fructuosa, aut inutilia docens. Adde contradictionem revelationum. Hic asseritur Christus Dominum toto vitæ suæ tempore nudis pedibus incessisse: cum tamen Venerabilis Mater*

Sanctae Mariae de Agreda 2. p. lib. 4. cap. 28. n. 685. sibi fuisse revelatum asserat, usque ad tempus praedicationis. Ibi enim piissimam Matrem introducit rogantem filium, ut calceos admittat suis veteris: *Fili, & Domine mi, ne velis, obsecro, tua sacra Missilas in animum inducere, ut in tam tenella aetate, nudos huiusmodi pedes defigat. Puer Jesus ad haec respondens dixit: Mater mea, rependis pedibus velle quoddam calcamentum admitto, usque dum tempus praedicationis tuae adveniat, ex tunc enim discalceatus incedo: quo sane praeccluditur distinctio illa a vindice revelationis allegata de calceamentis, ac sandaliis, quibus si Christus usus est ante tempus praedicationis, minime tamen praedicationis tempore; ut sic verificaretur: *ex tunc enim discalceatus incedo*. Ergo fallum est, quod asserit revelatio, quod toto vitae suae tempore discalceatus incesset.*

§. V.

Exponuntur quaedam pia Apostolis à Christo Domino exhibita amoris officia.

Digote mi Hija, que la caridad de mis Apostoles era grande, y aunque querian executarla con migo; yo no los dexava. Nunca consenti me hiciesen algun regalo, o beneficio. To les acudi muchas veces à su necesidad: y estando dormidos me levantava, y con lagrimas en mis ojos de ternisimo amor, y compassion por el cansancio que tenian, cogia con mis manos blandaente sus pies, y se los regalava, y sanava de todo el dano, que havian recibido por los caminos. Tambien se los cubria envolviendolos en sus vestiduras, porque siempre estuviessen aplicados, y con honestidad; tambien les componia sus brazos, cruzandolos, y la cabeza se la ponía bien, porque no estuviessen torcida, y despues junto à ellos hacia oracion al Padre, los aumentase en nuevos bienes espirituales, y bendandoles mi bendizion los dexava dormir el tiempo de la necesidad natural.

Rursus ait eadem pag. 147. Ti dico Figlia mia che la carità de i miei Apostoli era grande, è benche volevano usarla meco, io non lo permettevo. Mai acconsentii, che mi facessero alcun regalo o beneficio. Io soccorsi molte volte alla loro necessità, è mentre stavano dormendo, mi alzavo è con lagrime d' un tenerissimo amore per la loro fatica, e stanchezza prendevo leggiermente con le mie mani i loro piedi, e glieli curavo dal danno, che avevano sofferto ne viaggi, glieli ricoprivo ancora, avvolgendoli nelle loro vesti acciò stessero honestamente composti. Parimente gli accomodavo le braccia mettendole in forma di croce, e gli aggiustavo bene la testa, acciò non la tenessero storta, e poi vicino à loro facevo orazione al Padre, acciò maggiormente li arricchisse di nuovi beni, e dando loro la mia benedizione li lasciavo dormire, quanto il loro natural bisogno richiedeva.

40. **F**allax profectò, nimisque suspecta viâ est revelatio ista. Anne revelatione opus est, ut sciamus ardentem SS. Apostolorum affectum versus proximum. *Ti dico Figlia mia, che la carità de i miei Apostoli era grande: cujus*

jus tot certissima nobis exhibent sacre literæ testimonia? An ut instruantur Fideles, *Christum* Dominum fuisse ab omni munere receptione, etiam ab Apostolis alienum? An si miserator & misericors Dominus aliquid ab illis beneficium recepisset, timendum fuisset ne putaretur non gratuite inservisse omnibus; aut de turpi lucro suspectus esse potuisset? Apage commentum, fere dicerem, anile, imò non satis cum divinis literis coherens, ut nos videbimus. *Christum* insuper introducit revelantem nobis, quod Apostolis inopia, & egestate laborantibus succurreret ipse: *Io. securosi multe vultu la loro necessità.* Quid hic excellens, & heroicum de *Christo* revelatur nobis, quod inter sit Ecclesie nova revelatione scire? Sciunt fideles quod pertransierit benefaciendo. Non ignorant, quod manus ejus assidue occupate erant circa varia, & omnigena opera misericordie. Nunc enim suscitabant mortuos, nunc illuminabant cecos; nunc multiplicabant panes, nunc aquam mutabant in vinum, nunc Eucharistiam dabant: quomodo ergo continere se potuisset *Christus*, quin visa Apostolorum necessitate, eidem remedium auferret? Quid ergo in his occultum, quod revelatione nobis fieri debeat manifestum? At licet omnes istæ sint veritates aperte, me quidam scrupulis stimulat, ac pungit, an sub illis falsi quid delitescat, nempe quod charitatis officia, quæ maximus Apostolorum amor erga eum exercere desiderabat, detrectaverit, & *benche voffero n'parla more, à non lo permettano.* Hoc si non incredibile, inauditum videri debet. Quæ in subsidium egestatis erogabant ei Fideles alii, accepisse *Christum* Dominum passim legimus in sacris literis, præcipuè *Matth. 25. Esurivi, & dedistis mihi manducare: siti, & dedistis mihi bibere: hospes fui, & suscepistis me, nudus, & cooperastis me:* Si ergo cuncta hæc humanitatis aliorum officia suscepit *Christus* in se; cur abnueret illi, quod eisdem, velus eum, bonis operibus, ac misericordie actibus, insisteret Apostolorum studiosa propensio, quasi *Christus* in Apostolorum, benevolentie & amoris, non delectaretur electu? Intenti etiam passim leguntur in sacris literis Apostoli præstantes *Christo* alia eximia charitatis officia. Sui omnino obliti, & de eo tantum curam gerentes rogant Dominum *Matth. 25. Ubi vis, paremus tibi comedere Pascha? non, inquit, nobis, sed Tibi.* Ubi maxime observandum, quid de Apostolis inquit *Chrysostomus Hom. 8. 2. Idem pater, nullam sibi domum, nullam sibi divitiarum fuisse, pater autem, nec discipulis eius, quia profecto ipsam ad nos duceret evocasset & quibus satis ostendit eos maxima inserviendi *Christo* accensos fuisse cupiditate: quam vero hoc non abnueret *Christus*, docet nos Evangelium. Apud *Matthæum* cap. 21. dicitur & *adduxerunt Asinam, & pullum, & imposuerunt super eos vestimenta sua, & eum desuper sedere fecerunt.* Imposuerunt vestimenta: *Cæcilianus, ne timetis incedere. Hieronymus, tulerunt vestimenta sua, ut Jesus nullius sedeat.* An non hæc sunt charitatis officia, & quæ minime recusavit *Christus*? ergo non immerito in suspicionem vocari potest, quod *Christus*, quam versus eum charitatem exercere volebant Apostoli, recusataverit. Plura prætereo, quod passim obvia sunt.*

41. Dubius pariter sum de cæteris, quæ a Deo revelata sibi tradit V. nostra, quod nocte surgebat *Christus*, præ maximo illo erga Apostolos amore, ut lacrymis plenus, defatigatos labore Apostolorum pedes manibus propriis sanaret, quod & eorum pedes propriis veilibus operiebat, brachia in formam crucis componebat, nec non caput eis disponebat, ne, eis dormientibus, distoetum remaneret, & sic essent in lecto ad honestatem compositi. Non est sane quod ad hæc ludicra, mulierum instar, afficiamur. Sed demus paulisper, hæc omnia *Christo* digna fuisse: tunc rogo an Apostolos ita arde, & graviter tenebat somnus, quod nullus id viderit, ut tam magnum charitatis, & humilitatis *Christi* officium ad futuram memoriam commendaret? Non id profecto vidit *Petrus*, cujus amor, & fides certassent cum humilitate *Christi*, ut omitteret tam eximium charitatis documentum, sicut in cenaculo, *Dominicæ* humilitatis altitudine exterritus, exclamavit, dicens: *Dominus tu nihil lavas pedes?* Non id viderunt, & alii Apostoli, qui minime rem hanc tacuissent. Quæ enim res unquam gloriosior, aut dignior ut hominum memorie sempiternæ commendaretur? Ergo dum hoc silentio prætermiserunt omnes, a *Christo* Domino minime factum, prudenter credi potest, cum nullum extet aliud in SS. Patribus documentum.

42. Ut revelationem vindicet, ad possibilitatem, & honestatem facti recurrit, sepe laudatus Magister, cum omnia præferant christiane humilitatis, & charitatis argumenta. „ *Latio primum discipulorum*, inquit ille, *visi Evangelista verum* „ *isset potuit simili s. veritate refelle?* Et tamen vera fuit. Et potuit Dominus, quam- „ vis Evangelista tacuisset, illam privatim revelare. Quid ergo prohibet; quæ- „ Ven. Mariana refert, etiam tacentibus Evangelistis, vera fuisse. At hæc, pæ- ce ipsius dixerim, in antecessum præoccupata manent. Non hic agitur de rei pos- sibilitate, quid potuerit Deus facere, sed quid revera egerit *Christus*, cum reve- latio connectatur cum objecto, prout in re est. Non possibilitas facti secundum se in suspitionem vocatur, sed an revera factum fuerit hoc charitatis officium, ut refert revelatio. Lavit Christus Discipulorum suorum pedes, deditque nobis præclarissimum illud humilitatis exemplum, ut dicitur *Joann. cap. 13. exemplum enim d. di vobis, ut quemadmodum Ego feci vobis, ita & vos faciatis*. At qua majestate id fuerit factum describit *Joannes cap. 13. Ante diem Pascha, sciens Jesus, quia venit hora ipsa, . . . sciens quia omnia illi d. ei Pater in manus, & quia a D. o exivit, & ad D. o. vadit: surgit à cena, & ponit vestimenta sua, & cum accepisset linteam præ- cinxit se: deinde mittit aquam in pelvum, & cepit lavare pedes Discipulorum, & extergere linteis, quæ erant præcinctus*. En qua majestate speciem, & dignitatem facti describit Evangelista. Non silenter, nescientibus, vel dormientibus Apostolis, extra horam; sed Discipulis suis testibus tantum humilitatis, & charitatis exem- plum nobis æstimandum, & imitandum reliquit, ut clarissimo veritatis æternæ testimonio testata, consignataque esset sua humilitas, quod Dei Filius, Dominus, & Magister usque ad pedes Discipulorum se humiliaverit. Si ergo quæras cum illo, quid prohibet, quæ Ven. Mariana refert, etiam tacentibus Apostolis vera fuisse. Prohibet ipsam Evangelistarum, & Patrum silentium, qui, si vera & utilia nobis essent scire, non hæc nobis prætermisissent. Prohibet, & ordo sapientie Dei, qui sicut palam locutus est id, quod ad nostram utilitatem, & exemplum dirigi deberet, fecisset utique, quod ab Apostolis, ad tam humile ministerium se dimisisset *Christum*, non taceretur, sed ita potius, ut ab eis usque- quaque predicaretur. Si ergo hæc Apostolos silentio præterire *Christus* utique voluit, verosimillimum est ea nunquam contigisse.

§ VI.

Circa primam Christo Domino inflictam alapam.

Declame el Señor: muchas causas tuvo para que xarme en la primera bofetada, y dos fueron las mas particulares: la una la ingratitud, y la otra el grande, y desmesurado atrevimiento de aquel que fue el primero que comenzó a desfigurar la hermosura que Dios havia criado en mi rostro. Este que me dio tan cruel bofetada, fue causa para quitar la verguenza a los demas que se atrevieron poniendo sus pulmas en mis mejillas, y como ya desfigurado, no respetaban la gravedad, y belleza de mi faz; y assi como en un Rincon

Narrat insuper ibi: Mi diceva il Signore; molti motivi ebbero per la mentarmi della prima guanciata, e duo furono i particolari, l' uno, l'ingratitude, e l' altro, il grande, e smisurato ardore di quello che fu il primo, e cominciò a sfigurare la bellezza, che Dio aveva creata nel mio volto. Questo che mi diede sì crudele guanciata fu causa, che gli altri deposta ogni vergogna s'ardirono di mettere le loro mani sopra le mie guancie, e senza rispettare, vedendomi già sfigurato, la gravità; e la bellezza

de Immundiela escupian en el. Digo que fue con tan grande fuerza, y rabia el darne la primera bofetada, que se blincho mucho todo el lado hasta el ojo: banoje mi boca en sangre, y en tanta cantidad, que era vertida por el suelo, y pisada de aquellos Ministros que me seguian. Quedaron en mi rostro los cinco dedos señalados con obscuros cardenales que llegaban hasta la sien.

del mio volto, sputavano in quello appunto come in un luogo d'immundizie. Io ti dico, che la prima guanciata mi fu data con sì gran forza, erabbia, che si gonfiò molto tutta quella parte fino all'occhio. Bagnossi la mia bocca di sangue, e in tanta quantità che si versava per terra, ed era calpestatoda i Ministri, che mi seguivano, rimasero stampate nel mio volto le cinque dita con nere lividure, che arrivavano fino alle tempia.

43. **T**otum hoc animadversione dignum dixi, & iterum dico. Scimus in illo speciosissimo vultu Christi Domini, magnam gratie coelestis elegantiam, magnumque Divinitatis splendorem refulsisse, teste D. Hieronymo in *Matt.* cap. 9. dicente: *Quid fulgor ipse, & Majestas Divinitatis occulta, quae etiam in humana facie relucebat, ex primo ad se videntes erabere poterat aspectu.* Nihil, ait idem in *Matt.* 21. 12. 13. *fulgor quidam Coelestis, Divina quaedam in vultu Majestas, quae latentem Divinitatem pandebat.* Qui enim potuisset aliter inquit idem *Epist. ad Principianum*, Apostolos ad sui sequelam allicere; qui profrenere solo aspectu milites in Horto Olivarum, si nihil supra hominem in ejus vultu spectaretur? Vix potuisset e templo ejicere mercatores, & negotiatores *Joan.*, nisi eos prius vultus Majestate perculisset. Quoties voluerunt Judaei ipsum predicantem apprehendere: nemo tamen ausus est manum in illum immittere. Sed non de fulgore illo Divinitatis in ejus visu refulgente, quo revelationem excusare praetendit vindex revelationis, procedit revelatio; sed de illa venustate, & pulchritudine temporali visus, quam supra nobis revelatam tradidit, & quam in sensu obvio, & naturali praefereunt haec verba: *è l'altro, il grande, è smisurata ardore di quello, che fu il primo, e cominciò a figurare la bellezza, che Dio aveva creata nel mio volto; Que sanè pulchritudo naturalis est, cum creatas minime possit dici fulgor Divinitatis refulgens.*
44. Praeter quam quod hic falsum impanitur, quod tempore illo Passionis refulserit splendor ille Divinitatis, quod aperte adversatur Sacrae Scripturae, perpetuae traditioni Ecclesiae, quae docet Christi corpus caruisse usque ad resurrectionem, dotibus corpori glorioso debitis, quo impleteretur per Passionem, Christi Mysterium redemptionis. Quod *Isaia* cap. 52. v. 14. legitur: *Sicut obstupuerunt super te multi, sic inglorius erit inter vivos aspectus ejus, & forma ejus inter filios hominum, & cap. 52. v. 2. Non est species ei, neque decor; & vidimus eum, & non erat aspectus, & desideravimus eum.* Et v. 3. *Despectum, & missimum Virorum, virum dolorum, & scieramus infirmitatem, & quasi absconditus vultus ejus, & despectus, quod nos reputavimus eum.* En juxta Prophetam inglorius, absconditus, & despectus vultus ejus, cui tempore illo passionis non erat species, neque decor. Testis sit ejusdem veritatis *Apostolus ad Philipp. ult. 3. v. 7. Semetipsum exornavit, formam servas accepit in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo,* quibus verbis omnem ad aspectu Christi gratiam abiecit. Talis erat in oculis infidelium, qui sub ipsa jam hora Passionis, cum infirma humanitatis pateretur, divinitatis potentiam exercere noluit. Id ipsum firmant SS. Patres. *S. Irenaeus* lib. 2. cap. 19. novae editionis olim cap. 21. de Christo dicit. *Homo indolens, & passibilis.* *S. Cyrillus Alexandrinus*, cujus haec sunt verba in illud *Psalmi*, *speciosus forma praesentis filii hominum.* Absit hoc: totum enim mysterium Incarnationis suae, est humilitas, & humiliatio, sicut scripsit de eo *Isaia* *Propheta*: *& vidimus ipsum, & non habebat speciem, neque pulchritudinem.* Quinimmo aperte affirmant, quod si Judaei vidissent internam divinitatis pulchritudinem, nusquam

manus in illum iniecerint, sic Tertullianus in lib. de Idololatria. *Quis ausus est aliquis unquam summo perstringere corpus eorum, sputaminibus contaminare faciem non sacerdotum?* Concinit S. Hieronymus in *Matth.* 27. asserens vilem adeo, & contemptibilem apparuisse Christum intuentium oculis, ut a supplicio crucis in illum decernendo Judaei non abstinerent: *Mibi inter omnia signa, quae fecit, hoc videtur mirabilissimum; quod unus homo, & illo tempore contempnibilis, & in tantum vili, ut possit crucifigetur &c.* Et tandem S. Augustinus in *Psalmum* 137. scripsit: *nisi scidum putarent, non insillirent, non flagellis caderent; ergo falsum est, quod aliter responsio quod primus, qui aliam dedit splendorem majestatis suae despexerit.* Loquitur ergo revelatio illa de externa vultus formositate: ex quo mihi in suspitionem venit, quod nempe acerbissimo dolore contritus fuerit Christi Dominus ex inflata Alapa, quia ex illa externus vultus fulgor fuerit deformatus, quod absurdum nimis, omniumque sapientium cachinnis excipi debere, dixi, ac si tempore passionis hujus externae pulchritudinis, & venustatis curaret Christus.

45. Etiam contra reliqua, quae referuntur revelatione ista, dixi, obstare Evangelistarum, & SS. Patrum silentium. Scimus ex sacris litteris, quod exuerint in faciem ejus, quod genus contumeliae gravissimum signum erat summi contemptus, & abominationis, ut constat ex illo *Nu. 13. v. 14.* Et *Deuter. 25. v. 9.* Quod Colaphis eum ceciderunt, alii contracto pugno caput ejus, & tempora ferientes, alii alapas illi impingentes plana palma, quod injuriarum est atrocius genus, cum facies in homine sit praecipua hominis pars, sedes honoris, & pudoris, totusque homo in vultu sit. Scimus insuper, quod totum Christi caput, tunc, tota facies fuerit livida, & quod velatis oculis ne percutientes videret, illi insultabant dicentes: *Prophetiam nobis Christe, quis est, qui te percussit?* At nulla nec in Scripturis, nec in Patribus est mentio de eo, quod ille, qui primus colaphum impexit, fuerit causa quod alii tam insolens seculus commiserint. Etiam in suspitionem reliqua veniant. *Credo*, inquit D. Bernardus tract. de *Passione Domini* cap. 38. *non sine aliqua sanguinis effusione id periculum, ac quod tali vi fuerit Alapa inflata, ut sanguinem ex ore tanta copia expresserit, ut nedum totum corpus fuerit sanguine cruentatum, sed quod in terram defluerit, & conculcatus fuerit a ministris: totum hoc absque ullo fundamento dictum, mihi visum fuit, vel eo solo nomine, quod tales, tanque graves circumstantiae non referantur ab Evangelistis, & SS. Patribus, parumque haec scribens videtur attendisse ad Christi majestatem, quasi parum indignitatis flagitiosissima contineret impacta a puro homine in vultum Dei alapa, de qua loquens S. Augustinus in *Jo. tract. 113. num. 4.* ait: *si cogitamus quid accipere alapas, nunc vellemus eum, qui percussus, aut calidum igni confundi, aut terra debilescente suberi, aut corruptam Demonis colitari, aut aliqua hujusmodi qualibet poena, vel etiam graviter puniri? ut propterea deberent addi reliqui effectus, qui nobis ipsam horrendam, & terribiliorem reddant.**

46. Verum illud adhuc suspitionem facit, quod digiti illius, qui primo formidanda prorsus temeritate, porrecta manu verendum, sacrarumque Dei hominis vultum incusso colapho temeravit, in vultu Christi remanserint impressi, quod admirationi debet esse, cum Sudaria impressam Christi faciem representantia non digitos impressos designent. Errursus quod sanguis ille effusus in terram conculcatus fuerit impiorum pedibus, cum V. Mater de *Arcedi.* sibi revelatum fuisse dicat, 2. p. lib. 6. cap. 19. num. 1320. *Miriam* SS. jusse Angelos colligere Divinum sanguinem hinc inde effusum. Ergo, vel hoc falsum est, vel falsa est revelatio de qua in presenti.

§. VII.

Circa visionem Pueri Jesu pulmenta
parantis.

*Entrando en Casa se fue derecha à ver-
le, y vio al niño Jesus con una ro-
pita marada, y ensaldadicos los bra-
zos, con unos cavellos largos, y muy
hermosos, y al Señor San Diego ve-
stido como Frayle lego de la manera
que andava en el mundo, y ensalda-
do el Habito, y debajo tenia su tu-
nica interior, el qual tenia en la
mano la escudilla con que estava cu-
bierto el puchero, y el Niño estava
bajado suplandole el berror para
que no se saliese, el rostro sonro-
seado del calor de la lumbre; y con
admirable gracia cogia los cabellos
en las manos, y los hecòava trat de
la Oreja, como desembarazando se
para mejor acudir à lo que estava ha-
ciendo.*

*Rursus ait lib. 1. cap. 5. pag. 21. En-
trando in casa vidde il Bambino
Gesù scalzo con abito pavonazzo
con le braccia nude, con i capelli
longhi, e molto belli, e con esso
lui San Diego, in abito di Frate
Converso, del modo col quale an-
dava per il mondo, con l' abito al-
zato, e sotto di questo portava la
tonica interiore, aveva nella sua
mano la scudella con la quale sta-
va coperto il pignatto, e il Bambi-
no stava calzato soffiendo il bollo-
re, acciò non uscisse fuori, con la
faccia alquanto accesa dal fuoco,
e con grazia ammirabile prendeva
con la mano i capelli, e se li accom-
modava dietro l' orecchie quasi di-
simbrogliandosi per meglio atten-
dere à quello che stava facendo :*

47. **S**I fidelis Christi sponsa in hunc amandi venit affectum, ut caritatis jaculo transita dilecti corporalem presentiam meditetur: sicque tandem in hoc desiderio elaborat, donec per amoris incendium ei copulata, ab ejus amplexibus divelli non valeat: ita & ipse Christus ad eam, tanquam ad proprium locum currere non desistit, ut testatur ipse Joan. 14. v. 23. *si quis diligit me, serventem mecum servabit, & Pater meus diliget eum, ... & mansionem apud eum faciemus.* Hoc quam libenter in eam animam venit, ubi diligi novit. Hinc agebat sponsa Cant. 5. v. 1. *Veniat dilectus meus in hortum suum, ut comedat fructum pomorum Jovium: ubi Cornutus a lapide: Per pama inquit, acce e virtutes quaslibet carumque exercitationis, progressus, perfiltures, quas comedit Christus, dum iis se pascit & oblectat.* Quod prius dixit D. Gregorius sequentibus verbis: *in hortum dilectus venit: & fructum comedit, quando Christus mentes visitat, & bonorum operum delectationem se facit in idem redit illud Cant. 6. v. 1. Dilectus meus descendit in hortum suum ad arulam aromatam: quem textum versans Eminentiss. Cardinalis Hugo sic ait: id est, ad fidem animam, diversis speciebus aromaticis vedolentem: ubi enim Christus invenit sponsam amore quidem sauciam, amandi avidam, & amati sitibundam in eam libentissimè descendit, ut ejus odore virtutum oblectetur. Sic, ut utar exemplo, quod in medium adfert vindex revelationis: Christus ad nostram S. Rosam Limentem ardentissima caritate ignitam descendebat fere quotidie: cum illa loquitur, discurret, ambulat, currit, ludit, eximit dilectionis protulit verba, eo dulciora, quo affectus Rosa erat vehementior. Dum illa, etiam extra horam, fame, lassitudine, & doloribus cruciabaturs fecit sponsus, ut ad ejusdem Rose instantiam Angelus ejus, potum ei, vulgo ciocolata ministraret, ne matri incommodum ferret: hoc materiali poculo, cor tam matris, quam*

quam Filie interiori exultatione implens, ut agnoscerent quod anima, quae divinis intenta laudibus, similibus in terris roboratur, & reficitur alimoniis, eterno saginabitur convivio. Non ergo hic in anima. Inventionem venit, quod puer *Isai* provocatus singultibus *V. Servae Dei* advenerit, quod ei se visendum placido ostenderit aspectu, quod in tali urgentis necessitatis casu, ne affligeretur sibi dilecta, illud exhibuerit dilectionis solatium. At quod ipse met Christus prandium apparaverit, decumbentique saginatum apposuerit cibum, comite *D. Didaco*, eo nempe modo, quo à Ven. nostra utriusque id exequentis exprimitur effigies: hic fateor anceps & dubius haesi: super quibus morari nolui; quia satis erat, sicut & modo, ad confutationem retulisse illa.

§. VIII.

Circa Sacramentum Eucharistiæ.

Haziame nuestro Señor grandes mercedes en la oracion intelectual, leyendo los cinco sentidos del cuerpo, y avivando los del Alma, y clarificandolos de tal suerte, que particularmente quando recioia el Santissima Sacramento, veia la figura de pan apartada de su substancia por que Dios con su Omnipotenzia la destruyo, poniendo en su lugar su cuerpo, y sangre. . . Tambien otras veces se descubria a mi entendimiento la junta de aquel exterior de pan con la Magestad de Christo, donde me admirava de ver juntos dos extremos tan distantes, uno tan pequeno, y bajo como accidentes de pan, y vino, y otro tan grande, y alto como es hombre, y Dios, encubriendo la grandexa de su resplandor con el velo de tan vil Criatura.

Lib. 1. parte 2. pag. 715. sequentia refert: Facevami nostro Signore grandi favori nell' orazione intellettuale legando i cinque sentimenti del corpo, e rattivando quelli dell' anima, e chiarificandoli di modo tale, che quando ricevevo il Santissimo Sacramento vedevo la figura del Pane separata dalla sua sostanza: perche Iddio con la sua Omnipotenza, la distrusse, portandovi in di lui lungo il suo corpo, e sangue. E poco dopo alla pagina 716. Altre volte ancora si discopriva alla mia mente l'unione di quello esteriore di pane con la Maestà di Cristo, e in quanto mi maravigliavo di vedere uniti due estremi così distanti.

48. **S**uspicionem non levem asserit visio ista. Asserit se vidisse accidentia panis separata ab ejus substantia: ex quo legitima consecutione arguitur, & vidisse *V. Servam Dei* substantiam panis ab accidentibus separatam, nec enim aliter intelligi valet. Certissimum quippe omnibus debet esse, quod de facto desinit panis transubstantiatione, & transitu in aliam substantiam, quae sublatis imperfectionibus, cum proprietate, simul, & cum eminentia praestat omne illud, quod faceret praecedens substantia, si adesset. Insuper lumen naturale, & miraculo, verum & Angelorum, & Daemonum, seclusa revelatione, & miraculo, judicaret ibi solum panem, & vinum adesse; quia licet absentia sola, & pura, esset opus naturale, absentia tamen, cui succedit alia substantia, ejus vices cum tanta proprietate, & sine ulla imperfectione gerens, est mysterium supernaturale Fidei. Unde *D. Thomas 2. p. 9. 58. art. 5. docet, quod Demones decipi possunt quantum ad ea, quae supernaturalia sunt: sicut si considerant hominem mortuum, judicet eum non esse resurrecturum, & si vident hominem Christum judicet non esse Deum, etiam*

etiam videns hostiam consecratam decipi potest iudicans esse purum panem. Constat ergo, quod seclusa revelatione, aut miraculo intellectus humanus, aut Angelicus, visis solis accidentibus non possunt cognoscere absentiam panis, sed præsens visio non procedit de cognitione absentiae panis visis accidentibus, quæ habita fuerit speciali revelatione, aut miraculo interveniente: ergo alius debet assignari modus, quo V. ista videndo figuram panis cognoverit non esse ibi substantiam panis, & cum hoc non cognoverit etiam lumine Fidei, sicuti omnes fideles id credunt, nec per hoc quod ejus intellectus vivacius confortatus, viderit substantiam corporis Christi sub eisdem accidentibus, cujus præsentia substantialis in Sacramento, ita per se est impossibilis cum præsentia panis, & vini, ut sit repugnantia etiam in ordine ad potentiam Dei absolutam, quod non excludatur ista ex vi præsentiae corporis Christi, ut docet D. Thomas 4. contra gentes cap. 63., & in 4. SS. Dist. 11. q. 1. art. 1., sit consequens, quod sic viderit accidentia panis a substantia ejus separata, ut non viderit substantiam corporis Christi sub eisdem accidentibus, quam vidisse solum alia visione asserit V. Serva Dei. *Altre volte &c.* ergo solum verificari potest, quod viderit accidentia panis separata a substantia, per hoc quod videndo accidentia panis separata, viderit etiam eandem substantiam ab accidentibus separatam; quod esse falsissimum dixi. Etsi enim substantia panis sine accidentibus, & secundum se visibilis sit ad intellectum, cujus objectum est *quod quid est*, ut dicitur 3. de Anima tex. 26., & præsertim ab intellectu, cujus, sublato impedimento sensuum, cognitio est clarior, ut evenit in casu nostro. *Legando & cinque scintille del corpo*, non tamen ibi desinit panis transubstantiatione, cum non desinat substantia panis, & corpus Christi incipiat esse, alia, & alia actione, sed unica, & eadem, quæ est transubstantiatio, & sit in instanti, ut probat D. Thomas 3. p. q. 75. art. 7. ad 1. ubi rem hanc perdocte explicat. Agnoscendum est ergo unicum instans, quod sit primum non esse panis, & primum esse corporis Christi, in quo dum ille desinit, illud incipit. Si ergo desinit substantia panis, & prius intelligitur desitio panis, quantum ad suum esse substantiale, quam desitio ejusdem panis, quantum ad unionem cum suis accidentibus, aut quantum ad existentiam sub illis, quia ista sunt posteriora, & accidunt substantiæ panis, non visionem terminare potuit substantia ab accidentibus separata; quare non pro eodem accipitur vidisse figuram panis a substantia separatam, ac vidisse separatam a figura substantiam, sed unum, ut consequens deductum ex alio. In quo forte in exemplari ex defectu scribentis, aliquis potuit esse defectus, omissione alicujus lineæ.

49. Crescebat 3. ejusdem visionis suspicio, ex eo quod dicitur Deum destruxisse substantiam panis, & loco ejus posuisse substantiam corporis Christi, *perche Iddio con la sua omnipotenza ha destrutto portandoci in di lui luogo il suo corpo è sangue*. Anne expressus potuit manifestari annihilatio panis? Sic & non aliter auctores annihilationem propugnantes eam explicant. Quid namque aliud est annihilatio, inquit illi, quam cessatio in nihil. Destitutio enim rei, vel sit per corruptionem, vel per annihilationem, sed panis non corrumpitur, ut fateri debent omnes Catholici, ergo annihilatur. Rursus consecratione desinit panis totaliter, non solum quoad formam, sicut cum corrumpitur, sed etiam quoad materiam: ergo nihil illius manet, siquidem necesse est alterum contradictorium esse verum, sed hæc est falsa, facta consecratione substantia panis, vel vini est aliquid: ergo hæc est vera substantia panis, vel vini est nihil. Cum ergo annihilatio sit desitio in nihil, desitio panis est annihilatio. En argumentum Doctoris Sabellii in 4. Dist. 11. q. 4. §. ad questionem dico, ubi problematicè utramque partem sustinet: sed in hanc magis inclinat *Vers. Si potest ergo teneri, & quodlib. 30. art. 3.* In eisdem docent Major ibi q. 1. §. *Contra rationem conclusionem*. Gabriel in 4. Dist. 11. q. 1. art. 3. dub. 6. Sed in contra stat D. Thomas 3. p. q. 75. art. 7. dicens: *quod concorsio tollitur per sua annihilationem substantiæ panis: & ibi ad 3. quod licet post consecrationem hoc sit falso: substantia panis est aliquid, id tamen in quod substantia panis est conversa est aliquid. Et ita substantia panis non est annihilata*. Eiusdem labii est in 4. dist. 11. q. 1. art. 2. ad 3. *quod quantum panis non sit aliquid, tamen id in quo conversus est panis est, aliquid conversione facta: & ideo non sequitur quod panis sit annihilatus*. Et ad 4. *quod quantum non maneat panis, nec*

in alio, neque in se, manet tamen corpus Christi, in quod conversus est panis: & idea non sequitur, quod sit annihilatio. Quod explicat Emin. Caj. tanus art. 3. citato, & art. 4; quia nempe annihilatio est desitio rei in nihilum, ita quod ex vi suae desitionis petat, nihil illius ullo modo remanere: alioquin non desineret in nihil omnino: panis autem, & vinum non desinunt in nihil, quia convertuntur in corpus Christi, in quo panis, & vinum manent, secundum rationem communem substantiae, non eadem numero. vel in specie, sed genere, ac proinde non omnino in nihil abeunt: quam explicationem dicit Granados tract. 3 disp. 8. n. 10. esse ad mentem D. Thomae, S. Bonaventurae, Henrici, Richardi, & aliorum, & esse veram: quod & docent Nuno hic art. 3. S. Legitimus ergo, Serra §. ad hoc, & alii.

50. Hanc ergo annihilationem panis facta consecratione sibi fuisse revelatam tradit V. Serva Dei, quod aperte colligitur ex sequentibus verbis: *portandovi in di lei luogo il suo corpo, e sangue*. Est namque certum apud Doctorem Subtilem, & Auctores hanc opinionem propugnantes, per accidens esse ad rationem annihilationis, quod desitioni totius substantiae succedat alia substantia, quia illae desitiones essent ejusdem rationis: sicut corruptio formae, quando nulla alia succederet, est ejusdem rationis cum illa, quae est de facto, quando generatio unius est corruptio alterius, eo quod privationes sumunt speciem a formis, quibus privant: & in utroque eventu privationes formae essent ejusdem speciei: unde si corruptiones in utroque casu essent ejusdem rationis, ita & annihilatio: ex quo inferunt, quod sicut verum est, quod si desitioni panis non succederet corpus Christi, ut fatetur D. Thomas, esset annihilatio, haec eadem datur, destructo totaliter pane, etsi succedat, & loco illius ponatur substantia corporis Christi. sed quid aliis egemus argumentis, ubi pro nobis stat invictum probationis genus, ipsa nempe confessio partis, seu libri Auctoris, qui sequentia ad marginem notavit: *Vide Suarez. tom. 3. disp. 50. Sect. 7 citantem Innocentium lib. 4. de Eucharistia, & plurimos pro annihilationis opinione; quem non citra necessitatem cautus citat, ut asserit vindex revelationis, sed ut sic praecaveret, ne in criminationem veniret revelatio.*

51. Videamus ergo quid asserit P. Suarez de opinione ista, quam minime ipse propugnat. Censet ille hanc opinionem non esse improbabilem, nec ulla censura dignam; judicatque esse quaestionem de modo loquendi: quod videtur sequi ex solutione; (seu doctrina supra allata). Cum enim nihil panis remaneat, quod succedat corpus Christi, in quod tendit illa desitio, non facit, quod illa intrinsece non sit annihilatio. Per hoc enim solum verificatur, quod transubstantiatio adaequate sumpta non sit annihilatio, eo quod includit positionem Christi. Sed tamen de hac non loquitur, sed inadaequatè, & partialiter est sermo de sola desitione panis. Ideoque nulla videtur ratio, cur sic inadaequate sumpta non sit, & dicatur annihilatio. Sed, bona venia hujus Doctissimi viri, falsum est primo, quod quaestio ista sit quaestio solum de modo loquendi, sed de ipsa re, cum ponentes panis annihilationem, re ipsa non videntur salvare conversionem & transubstantiationem panis; ideoque, ut vidimus ex D. Thoma, ad hanc cum proprietate salvandam, oportet negare panem annihilari, nec enim, annihilato pane, esset dari aliquis modus, quo corpus Christi verum esse incipiat realiter, & substantialiter sub Sacramento. Ex quo dixit D. Thomas citatus, quod *conversio tollitur per se ipsa annihilatione substantiae panis*. Secundo quia adhuc inadaequatè sumendo transubstantiationem falsum est, quod verificetur desitionem substantiae panis esse annihilationem, propter essentialem connexionem positionis corporis Christi; desinit namque panis vi actionis conversivae, qua ejus substantia transit in corpus Christi, quare ejus desitio non est annihilatio, sed transubstantiatio, cum iudicium, & denominatio sumatur ex termino, ad quem, & non ex termino a quo.

52. Hoc ita certum huc usque visum est Theologis, quod loquendo de illa transubstantiatione inadaequatè sumpta, seu desitione panis, hanc opinionem multi gravi censura inurunt. Mag. Sententiarum Dist. 11. illam rejicit, cui subscribunt Alexander Alensis 4-p. q. 38. membro 1. S. Bonaventura Dist. 11. q. 3. Mag. Soto Dist. 9.

© Del documento, los autores. Digitalización realizada por U-PCC. Biblioteca Universitaria, 2009

q. 3. art. 4. §. *Igitur cunctis in fine ait: Quare annihilationis opinio nescio quomodo extra errorem sustineri possit. Illustrissimus Araxjo num. 11. hic dicit, periculosam. Nam, & Corajo asserunt esse omnino improbabilem. Pater Vasquez disp. 183. cap. 1. eum. 7. dicit: quod sententiam de annihilatione: Hæretici nostri sœpe pœne libenter amplectuntur. Refertque Petrus Martyrem, contra Gardinerum, object. 14., & Calocæm lib. 4. Instit. cap. 17. §. 14. dicentem: Catholicos non posse disputare veram conversionem, sed annihilationem panis, hoc ipso, quod asserunt substantiam panis, & vini secundum se totam desinere esse. Quocirca, inquit P. Vasquez, in illa opinio de annihilatione panis, & vini, adversariis nostræ Fidei favore videtur. Ego tamen ab his censuris abstinco propter auctoritatem P. Suarez asserentis non esse censuram dignam: munus tamen meum esse duxi, hoc ob oculos Sacre Congregationis ponere, ut solum Eminentissimi Patres videant, an hæc doctrina prudenter credi possit fuisse a Deo revelata?*

53. Suspectam pariter dixi mihi esse visionem aliam, qua Ven. Serva Dei asserit, vidisse oculo mentis, seu intellectu (de quo præcisè est sermo, & non de oculo corporeo, quod nusquam dixi) conjunctionem seu simul existentiam accidentiam, & corporis Christi, cum nec hic, nec in prima visione, vel minimum legatur verbum, quo agnosci possit, prodigium hoc fuisse factum vero supernaturali lumine participato elevante intellectum Servæ Dei, ad videndum modum supernaturalem, quo Christus existit in Sacramento. Quare visio ista debet intelligi consequenter ad primam, quod cum intellectuali fruebatur oratione, ligatis quoque corporis sensibus, magisque ad veræ refecti, & clarificatis oculis mentis, habuit tunc modum perfectiorem intelligendi convenientem substantiæ separatae, quod in hoc statu conjunctionis animæ ad corpus, est profus magnum privilegium, & inter privilegia ei concessa recenseri potest, magna mihi conferebat Dominus privilegia. En obvius, verus, & geminus sensus visionis hujus. At ecce pariter revelata nobis sententia Doctoris Subtilis Scoti, qui loquendo de intellectu non alligato sensibus, in 4. Dist. 10. q. 3. concl. 2. ait: quod omni intellectu, seu Angelico, seu anima separata naturaliter potest videre existentiam Christi in hoc Sacramento: cuius sententiam, necnon & ejusdem fundamenta refert Euseb. Cyprianus 2. p. q. 26. art. 7. Hoc, inquam, mihi in suspicionem venit, num visio ista fuerit vere ex Deo, an spiritu humano inventa? Cum sit communis aliorum Theologorum sententia, Angelos, Bestos, animam separatam, seu intellectum non alligatum sensibus, minime posse videre modum illum supernaturalem essendi Christi in hoc Sacramento, qui solum videri potest ab intellectu supernaturali, nempe Divino, vel ejus participatione, ut tenet D. Thomas loco citato his verbis: *Corpus Christi secundum modum essendi, quem habet in Sacramento, acque fœtu, usque imaginatione perceptibile est, sed solo intellectu, qui dicitur scilicet spiritualis. Percepit autem diversimodè a diversis int. H. Sedat. Quia enim modus essendi, qui Christus est in hoc Sacramento, est penitus supernaturalis, a supernaturali intellectu, scilicet divino, secundum se simpliciter est, & per consequens ab intellectu Beatorum, vel Angelorum, vel hominum, qui secundum participatam claritatem divini intellectus, videtur, quo supernaturalia sunt visum essentia: ab intellectu autem hominis videtur, non potest concipi nisi per fidem, scilicet, & cetera supernaturalia: Hec D. Thomas. Ejusdem sententiæ sunt S. Bonaventura, Richardus, Davides, & scèc omnes Theologi, quos refert, & sequitur P. Suarez Disp. 53. Sect. 3. Si ergo testis D. Thomas videre modum illum supernaturalem, quo Christus existit in Sacramento, non potest intellectus hominis viatoris nisi per fidem: si juxta eundem S. Doctorem intellectus Angeli, sive Beatorum modum hunc essendi videt secundum participatam claritatem intellectus Divini, visum essentia, ubi in Ven. illa Serva Dei participata illa claritas intellectus Divini, qua visum essentia, vidit modum hunc essendi supernaturalem? Numquid credendum erit Servam Dei statum viatoris reliquisse, & in via claram usque ad visionem divinæ essentia pervenisse? Ergo claritas illa, qua Ven. Serva Dei vidit modum illum essendi, non fuit claritas ordinis divini, seu luminis gloriae; sed claritas inferioris ordinis, seu naturalis, orta nempe, ex eo quod libera fuit ab impedimento sensuum habueritque perfectiorem modum intelligendi convenientem animæ separatae,*

qui est ejusdem naturalis ordinis : quæ est ipsamet Doctoris subtilis opinio.
 54. Sed gratis demus id ipsum quod impossibile docuit D. Thomas, intellectum viatoris aliter, quam per fidem, posse videre talem modum supernaturalem essendi : an ex hoc recta consecutione deduci potest, quod de facto eam viderit miraculose Deo sic operante? rem explico in oculo corporeo Christi, & Beatorum. Asserunt communiter Theologi oculum gloriosum supernaturali lumine adjutum, sicut & Christum Dominum, posse videre se ipsum in Sacramento existentem, quod tamen miraculose accidere posse docet D. Thomas in 4. Dist. 10. q. 1. art. 4. quæstionculla 1. ad 1. his verbis. *Ad primum ergo dicendum, quod si oculus Christi esset extra species Sacramenti, non videret substantiam suam infra species contentam ex natura gloria nisi miraculose, & ideo non oportet, quod oculus glorificatus videat nisi per miraculum.* Constat ergo, quod oculus Christi extra species Sacramentales existens, non videt se ipsum intra species Sacramentales existentem, nisi miraculose, & similiter alii oculi gloriosi non vident ipsum hic, nisi forte per miraculum. Rogo modo. Si accederet alia Venerabilis Serva Dei, & nobis diceret fuisse ei revelatum, oculum gloriosum, sive Beatorum, sive Christi Domini actu videre extra Sacramentum Christum Dominum intra Sacramentum; quis adeo despicens, ut ei etiam pie crederet? Et tamen hoc fieri cum miraculo possibile est, ut dixit D. Thomas: ergo licet intellectus viatoris Deo miraculose operante, possit videre modum supernaturalem essendi Christi in Sacramento, non ex hoc pie credendum revelationi asserenti, sic de facto accidisse. Primo, quia reprehensibilis est modus ille arguendi a potentia ad actum. Et 2. Ad quid miraculum hoc? Ac si non sufficeret Servæ Dei Fides ad infallibilem hujus veritatis certitudinem. Sed de his satis, sufficiat reflexisse, nullum aptius medium excogitari posse ad canonizandam Doctrinam Subtilis Scoti, quam si præcipua illius doctrinæ capita dicantur, & credantur alicui Ven. Servæ Dei revelata.

55. Suspicionem etiam non minimam habet, quod adducitur pag. 716. vidisse Servam Dei unionem exteriorum accidentium panis cum majestate Christi, quam cum aspiceret, mirabatur maxime videre unita duo extrema ita distantia. Quænam, rogo, eratio mirabilis, & admiranda unio, quam illa vidit? Anne vidit hypostaticam unionem inter species, & Christi corpus & sanguinem, vi cuius utrumque extremum esset physicè unitum cum altero ut quod? At quis Catholicorum credit, aut credere potest, salva Fide, corpus Christi esse unum extremum hypostaticè unitum speciebus panis, uti altero extremo? Anne unio illa, quam stupens aspexit, est unio illa, quæ a Theologis Sacramentalis dicitur, quia videlicet, realiter continetur corpus, & sanguis Christi sub speciebus panis, & vini? Sed quis sibi in animum inducere poterit, vidisse Servam Dei modum illum ineffabilem, quo corpus Christi unitur speciebus? In quo exponendo vehementer laborant Theologi, quin aliquid certum aut ratum de ejus essentia habeatur apud eos, cum potius tot sint sententiæ, quot capita. Modum hunc ineffabilem dicit D. Thomas 3. p. q. 75. art. 1. esse proprium Sacramenti: quem textum versans Emin. Cajetanus in fine Commentarii addit: *Merito demum modus iste proprius dicitur huic Sacramento, non solum propter differentiam a reliquis Sacramentis: sed etiam quia in toto universo non apparet unus aliquis modus huic similis. Propter quod cum admiratione, & veneratione suscipiamur defectum cognitionis nostræ circa hoc. Si ergo est ita ineffabilis unio ista, & est dissimilis omni unioni naturali: si hanc unionem cogitatio solum Fide divina illustrata assequi potest, ut definit Tridentinum. Sess. 13. cap. 1. his verbis: *Christum esse in hoc Sacramento ea existendi ratione, quam etsi verbis exprimere vix possimus, possibilem tamen esse Deo, cogitatione per Fidem illustrata assequi possimus, & constantissimè credere debemus: Quis ita bonus erit, ut credat Ven. istam toties fuisse extra statum viatricis positam, ut videret unionem hanc mirabilem, & ineffabilem: quam, ut dixit Innocentius 3. lib. 4. cap. 9. erudere jubemur, discutere prohibemur.* Res tanti momenti, visio ita mirabilis, & omnino inaudita hætenus, non est facile admittenda.*

*Circa notitiam Myfteriorum Passionis
Christi.*

56. **U**T explicet atrociffima Christo inflicta vulnera, multa confifta video, & proprio arbitrio a pia contemplatrice ex proprio cerebro adjecta: incerta, dubia, ac etiam magna ex parte falſa. Afferit illa p. 1. lib. 2. cap. 8. pag. 161.

Les halvois à preguntat : A quien buscaste ? y quando ellos respondieron que à Jesús, y el Señor dixo: Yo soy, no tornaron à caer. Antes el Señor se puso en sus manos, pidiendoles dexassen à sus discipulos: y mirandome el Señor me dixo: Hago esto por que se cumpia mi palabra, y entendi, que essa palabra era, quando Nuestro Señor dixo: No perdi alguno de los que me dije, y dixo à lo Sarones, que lo havia de ir con su Magestad, y entonces agarraron de aquella ropa, y de todo aquel cuerpo sagrado, unos de brazos, y otros de los cabellos, y otros trahian sogas parala garganta, y cordales fuerica paralas manos. Ataronle fuertemente, y tanto, que entee do se oprimaron los Cordales a los Muneos, con tal rabia que se rebentaron sangre en cantidad por ellas: y como yo iba con Su Magestad y era su voluntad que padeciese, senti unos dolores tan grandes que por los nervios de los brazos resultaban a todo el cuerpo, adormeciendome las manos, que si me las cortavan lo suetava por alluo.

Tornò il Signore di nuovo a dimandargli, chi cercate? e quantunque rispossero, che cercavano Gesù, e il Signore soggiunse: Sono io, non cadero di nuovo, anzi il Signore si diede nelle loro mani, pregandoli che lasciassero i discepoli; e guardandomi il Signore mi disse: faccio questo, acciò si adempisca la mia parola, ed io intesi, che questa era la parola di Cristo quando disse al Padre non perdei alcuno di quelli, che tu mi desti, e disse ai manigoldi, che io dovevo andare con sua Divina Maestà; e allora alle di lui vesti si afferrarono, e a tutto il suo sacro Corpo, altri prendendolo per le mani, ed altri per i capelli, altri portavano la fune per il collo, ed altri corde per le mani, legaronlo sì fortemente, che in due gli strinsero le corde ai polli delle mani con tal rabbia, che viddi escirne gran copia di sangue, e come che io andavo con sua Maestà, ed era sua volontà, che patissi, sentii dolore sì acerbo, che da nervi delle braccia si difondeva per tutto il corpo, e tale era il tormento delle mani; che se me l'avessero tagliate, mi avrebbero alleggerita la pena.

57. **D**ixi animadversione dignum quod praesens afferit revelatio, orasse Christum milites, ut discipulos sinerent liberos, & illatos Abire: idem namque ex parte rei significat verbum illud *petite*, quo usitur revelatio, ac *rogavit*, quo facta est Italica versio. Quid enim apud omnes significat *peto*, nisi *posco, postulo, quaeso, exposco, imploro*? Quid verbum *Rogo* nisi *precor, quaeso, deprecor, obsecro, obtestor*, ut nos Grammatici docent? ergo idem est dixisse V. illam, sibi

sibi fuisse revelatum, quod petierit, ac quod rogaverit milites, ut sinerent abire Discipulos: quod aperte adversatur veræ sacri textus intelligentiæ, juxta communem SS. Patrum intelligentiam, qui in hoc verbo *sinite* potentiam in jussione dimittendi Discipulos observant. Hoc quasi jure suo imperans; & jubendo protulit Christus; nec enim aliter Sanctus Petrus, post abscissam servi Pontificis auriculam illæsus dimissus fuit. Audiendus Chrysostrmus Homil. 82. in Joann. Admirari quis posset cur non comprehenderint etiam cum Jesu, ut verberarent, discipulos, & Petram maxime, qui eos servi aurem abscindendo irritarat. Quid ergo eis contulit? Nemo alius, quam qua eis retrosum profecerat potentia. Quod Evangelista, non coram mentis, sed supernæ virtutis eos coercentis fuisse significat, inquit: ut sermo impletur quem dicit, non perdidit in eis quemquam. Hæc S. Chrysostrmus. Non aliter Theophylactus textum exponit. Idem asserit D. Augustinus in Joannem Tract. CXII. num. 4. Si me, inquit, queritis, sinite vos abire. Inimicos videt, & hoc faciunt, quod jubet: sinite vos abire: quia non vult perire. Non, hoc audito verbo, milites comprehenderunt Discipulos; abierunt illi; quia hoc voluit, qui potuit quidquid voluit. Cui concinunt Tillemontius tom. 1. de vita Christi art. 13. Calmet super Joa. cap. 18. v. 8. sinite eos abire. Sua vitæ auctoritate, atque ipse imperat inimicis: nec non, & alii. Solum ergo ut dixit D. Chrysostrmus, imperium Christi continuit, ne milites Apostolos, homines imbelles ac infirmos comprehenderent. Hinc cum fugissent omnes, ut constat ex illo Matthæi cap. 26. v. 56. Discipuli omnes, eo relicto fugerunt: & ex S. Marco Cap. 14. Tunc Discipuli ejus relinquentes eum, omnes fugerunt; addit hic Evangelista v. 51. Adolescens autem quidam sequebatur eum, amictus sindone super nudo, & tenebant eum. Et quisquis ille fuerit, sive S. Joannes, ut autumant S. Ambrosius in Psal. 36. D. Gregorius lib. 14. Moraliam cap. 24. Ven. Beda hic, & Baronius 34. §. 68. Sive S. Jacobi Domini Frater, ut sentiunt Hieronymus in Psal. 37. Epiphanius Hæresi 78. Nazianzenus contra Arianos: vel aliquis ex domo illa ubi Christus coenaverat, ut volunt alii; hoc certissimum est, quod milites tenuerunt eum, Discipulum esse Jesu suspicati.

59. Totum hoc sibi fuisse revelatum tradit, Mater Sor Maria de Agreda 2. p. lib. 6. cap. 14. n. 1240. his verbis *Cætera cum universa militum phalange in comprehendendo, ac ligando mansuetissimo Agno, amabilissimo Jesu esset occupata, omnium serore in unum conspirante, Apostoli inobservati fuga occasionem nati sunt, adeoque etiam fugerunt, quia à Judæis curam haberetur ratio: licet utique (nisi visa auctor prohibuisset) niterentur Apostolorum Collegium simul comprehenderent, præsertim si trepidantes fuga libi consulerent velle tanquam facinorosi viderent. Verum Apostoli ea tempore gloriosa captivitate, ac martyris nondum erant maturi. Ita autem Domini velle se manifeste edixit, quando ad milites inquitabat, si se quererent, illos sinerent abire: & sic plane divina providentia sua potentia rem disposuit. Interim tamen Pontificum, ac Pharisæorum odium absque dubio etiam Apostolos infestabat, ut, si liceret, omnes non tollerent: atque ea ipsa de causa Pontifex Annas Dei Filium etiam de Discipulis suis, ac doctrinam interrogavit. Quare assentiri minime possum his, quæ asserit responsio, exponens textum hunc: Respondit Jesus: dixi vobis, quia Ego sum: Si ergo me queritis; sinite vos abire. Quis non videat, verba hæc ut sonant, non imperantis, sed suadentis esse? nempe tali usus est Dominus ratiocinio: Si me, nec alium queritis, nihil ad propositum vestrum facit, istos, qui mecum sunt, simul mecum capere: cum ergo vestra non intersit, comprehendere illos, sed me: Ecce me vobis trade, illos autem abire permittite. Hoc quippe falsum, cum profundius, expressius explicaverit suæ celsitudinem majestatis, suæque divinitatis potentiam, simpliciter inquitens, sinite vos abire, sicut eum dixit: Ego sum. quo verbo manum illam ex ferocissimis congregatam, quasi quodam fulmineo ictu, sine telo ullo percussit, repulit, stravit.*

*An armata fuerit manus ministri dantis
Alapam Jesu.*

Apenas hubo acabado la razon , quando se levantan una mano con gran fuerza , y vengança , y dio una gran bofetada á mi buen Jesus , de tal manera que le rebento sangre por la boca , y narizes . Hincósele mucho aquella parte del rostro ; por que la mano la tenia armada . Mas acudieron dentro de poco espacio con muchedones igualándole el otro lado , empujaron , y perrazos : cargaron tantos á escurpirle , que no se puede decir el numero de las salivadas .

Pergit illa pag. 263. Appena ebbe finito di parlare , quando veddi alzarsi una mano con gran forza , e diede una guanciata al mio Gesù di tal maniera , che li uscì sangue dalla bocca , e dal naso ; gonfiossi molto quella parte della faccia , perche la mano era armata , e dentro breve spazio di tempo accorsero altri à gonfiargli con schiaffi , urti , e pugni l'altra parte del volto , e furono tanti , che non può redirsene il numero .

19. **M**inime credendum dixi , quod manus illa fuerit armata , cum constet ex Evangelio , quod impator alapæ non fuit aliquis ex militibus Romana cohortis , sed ejusdem Pontificis minister , aut famulus , dicente Joannis cap. 18. vers. 22. *hæc autem cum dixisset , unam assisum ministrorum dedit Alapam Jesu dicens : sic respondit Pontifici ?* In quo ego secutus sum sententiam sapientissimi Mag. Fr. Joannis Interiani de Astila , qui lib. 3. cap. 14. num. 7. sequentia scripsit , prudentissime admonens , ne similibus fictis , & commentitiis fabulis , aut revelationibus , ut quibus nec veræ , nec verisimiles res continentur , etsi sint alias possibiles , nobis illud pariamur , *R. Respondenti Christo Domino ad interrogata Pontificis , ubi Evangelista Joannes impalium fuisse illi a teterimo , insolentique Pontificis famulo , ut ministrum colaphum in facie venerandam : Hæc autem , inquit , tum dixisset , unum assisum ministrorum dedit Alapam Jesu dicens : sic respondit Pontifici ? Cetera quæ indignissimum facerent , aut verba , aut penicillo depingendum multa dicantur a pluribus , quæ non solum probare debet , aut lecto , aut piteo . Sicut enim , qui asserunt , tam atrocem fuisse colaphum , ac sanctum Christum Dominum ea , quæ ipsam dicebat modestia , sole assisum , in terramque dejecit . Plurimifortasse hæc : sed quod non fert spiritus , penitentis fisionis , vel ex sola voce , quod tunc , tamque grande circumstantia non referatur ad Evangelistam . Et certe , qui talia meditantur , aut potius effragant in rebus tam magni momenti , parum , ut mihi videtur , attendunt ad ipsam Christi majestatem : quasi vero parum indignitatis flagitiosissima contineret impatia ab impuro humano in vitam Dei alapæ , ut propterea diceret addi , fuisse tam ingentem , ut Dominum dejecit ad terram . Quæ hæc depingendum non est , neque , judicio meo , credendum quidem . Alii narant , impalium fuisse alapam a ministro armata manum , nobisque ferro , illo nempe armature generis , quod per unum gravem armatura milites , quod non Coram vocantur , & partem illam , quæ manuum obarmat , dicimus Alapam . Plurimifortasse hæc , sed falsitate , levitatisque cogitandi nimis suspellam . Tum quia impalio alapæ non dicitur fuisse aliquis ex militibus Romana Cohortis : sed ejusdem Pontificis minister , aut famulus : cui certe , neque liceret inter Romanos agentem tam graviter armari , neque etiam si maxime vellet , permitteretur . Tum quia armorum illud generis , quod , ut modo diximus , vocantur Coram , & quo corpus totum , etiam manus , & pedes ferro obarmantur , aut ego nimium fallor , aut neque usitatum , neque cogitatum erat apud Romanos milites . Tum denique , quia imaginatio hæc fallere ipsam non solum arguet , Nanique ferus ille*
- (ut

(*ut ita dixerimus*) chiroteca, ex parte interiori, aut sola manus, qua sola ferit ejus faciem cui infligitur alapa, obiecta ferro non est, neque ferrum praefert, sed spissiorum quandam telam lineam: ut proinde armentum hujusmodi necesse non sit imaginari, depingere, quamvis tolerabile videri possit rem non ita exacte discutientibus. Haec prudentissime sapiens iste Magister. Quod si B. Veronicæ a Binascho fuit etiam revelatum, virum, qui in facie percussit Christum, manum habuisse tectam chirotheca ferrea, cum laudato Sap. Viro respondeo: *Pium fortasse hoc, sed falsitatis, levitatisque cogitandi nimis suspectum.* Quod si depictum videtur in plerisque imaginibus, quas toleravit Ecclesia, ejus silentium approbationis loco haberi non potest. Pietatem habeant novitates illæ, quantam unusquisque velit, revelationibus mulierum adjuventur illæ, auctoritatem quidem nullam, nec fidem comentitis rebus adjungere debemus, ubi resistit communis sensus Ecclesiae, qui non ex abditis picturis, sed ex SS. Patrum scriptis accipi debet, quorum doctrinam pie, sancte, inviolateque servare debemus, cum hoc, ut supra diximus, sit maxime praesentis instituti.

§ XI.

Expenduntur alia circa Passionem Christi Domini.

Levantose el Principe de los Sacerdotes con grandes voces, y dixo que havia blasfemado; y todos dieron voces diciendo: Para que queremos mas testigos sino a el mismo? Fue tanto lo que aqui cargo de gente sobre el Señor, que dentro de poco espacio, caid no se le figurava el rostro de salivas, porrazos, y Coces: y eran tantas las salivas que hacian fuerzas para sacarlas; que de asco ya no le podian bechar manos a las barbas. Pusieronle un velo en el rostro, y al fin podian mejor, sin tanto asco, darle de bofetadas. Davonle muchas, diciendo: Adivina quien tedia con grandes risadas. Todas decian: Bien merece la muerte, por que blasfemò. Algunos por sumalicia natural decian: Arañamosle la Cara; y llegavan, y se la arañavan, que por cima del velo rebentaba la sangre. Llegò uno de estos Ministros muy robusto, y cargose sobre mis Espaldas, y dixo: Note levantas? No eres tu el que dices que tienes poder para desbarcer, y hacer el templo? Embelecador,

Etiã pag. 165. sequentia refert. Alzossi il Principe de i Sacerdoti, e con gran voce disse, che aveva bestemmiato, e tutti allora gridando dissero: Perche cerchiamo più testimoni, bastandoci egli medesimo. Fù tanta allora la gente che si lanciò sopra del Signore, che in breve spazio di tempo quasi non si conosceva il di lui volto dagli sputi pugni, e calci; e furono in tanta copia gli sputi che facevano forza per levarglieli; non potendo per la schifezza dar di mano alla barba gli posero un velo al volto, e così meglio, e senza alcuna nausea potevano dargli le guanciate; gliene davano molte dicendo con gran risa indovina chi ti percosse. Tutti dicevano: bensì merita la morte, perche bestemmid; altri per loro natural malizia: dicevano; Grassiamogli il volto, e venivano, e glielo grassavano, di modo tale, che di sopra al velo usciva il sangue: Prosequitur id ipsum p. 2. lib. 1. cap. 8. pag. 675. Arrivò uno di questi Ministri assai robusto, e lan-

72
*dor, como no tienes fuerza para al-
 zarte de ai? y cruxiendo los dientes
 con mucha rabia dixo: Mas fuerza
 tengo yo en los huesos de mi boca pa-
 ra levantarte y hazerte pedazos,
 molendote entre mis dientes. En
 esta Sazon me dio un mordiscon en
 el murecillo del brazo izquierdo,
 que traspusò la carne con sus dien-
 tes: y tirando fuertemente del mis-
 mo bocado de mi brazo me levanto.
 Digote hija mia que fue muy vehe-
 mente el dolor que padeci en esta
 parte como era cerca del corazon,
 hinchòse mucho, y corrio cantidad
 de sangre. Otra vez derrame san-
 gre antes de esta en casa de Cay-
 phas, que buciendome caer con otro
 empellon, me assio uno de la parte
 baja de la Oreja derecha y tiro
 fuertemente de ella con danada in-
 tencion: todoparaque padeciesse mas,
 y dio tal estiron que me arrancò un
 pedazo de ella, el qual quedo alli
 pendiente. Tambien salio mucha
 cantidad de sangre, que corria por
 la garganta abajo, y despues de
 haverme hablado estas razones, me
 mostro la herida de la oreja corrien-
 do sangre.*

e lanciatosi sopra le mie spalle, disse: non t'alzi? non sei tu quello che dici aver podestà di fare, e disfare il tempio? Come non hai forza per alzarte di qui? è dirugginando i denti con molta rabbia disse; più forza ho io negli offi della mia bocca, per alzarti, e farti in pezzi nella mia bocca, e in così dire mi diede un morso nella parte superiore del braccio sinistro, che mi trapassò la carne con i suoi denti, e tirandomi fortemente per il braccio con la bocca mi alzò. Ti dico, figlia mia, che fu molto grande il dolore che patii in questa parte, e come era vicina al cuore, gonfiòsi molto e ne uscì gran copia di sangue. Un'altra volta, prima di questa, sparsi sangue nella Casa di Caifasso, dove facendomi cadere con urti mi si attaccò uno alla parte inferiore dell'orecchio destro, e tirò fortemente con depravata intentione, tutto acciò io più patissi; e fu tanta la violenza, che mi strappò un pezzo di orecchio, che restò pendente al medesimo. Uscì una gran copia di sangue, che scorreva giù per la gola, e doppo di avermi raccontato tutte queste cose mi fece veder la ferita dell'orecchio grondante di sangue,

60. **Q**uidquid Domino illusionis, contumeliae, quidquid vexationis, & poenae intulit furor impiorum, quidquid de calumniis Sacerdotum, de falsitatibus testium, de cadentium, & consequentium injuriis, vere, abundeque legimus in Scripturis, quae ad detestabilem Judaeorum impietatem, & ad voluntariam Christi Domini passionem pertinent, quis Catholicus in suspicionem vocare potest? de quibus multa credimus, quae si Deo videntur indigna, passibili tamen naturae, pro redemptione humani generis oportebat inferri, ut de elatione superbiae victrix triumpharet humilitas. At cum Passionem Christi per multas significationes omnibus retro Saeculis nuntiatam, non adhuc expectamus manifestandam, sed jam adoramus expletam, concurrentibus ad eruditionem nostram, & novis testimoniis, & antiquis, dum, quod prophetica cecinit tuba, plane, & lucide Evangelica pandit historia, annitendum, & sistendum nobis est his, quae nota fecit sacra narratio. Non enim ita Dominicae Passionis consideranda est magnitudo, ut liceat unicuique dicere sibi revelatum, quod imaginari potest, etsi totum quod passus est Christus nequeat explicari. Non ergo animadversio vim facit in his omnibus, quae in textu relato leguntur, sed solum de il-
 lis

lis rebus est sermo, de quibus altissimum silentium est apud Evangelistas, & PP., & quorum plurima ridicula sunt, quibus maiestas Passionis Christi, potius depremitur, quam celebratur.

61. Scimus ex sacris litteris, quot implacibilis populi insania fuerit *Iesus* dehonestatus ludibriis, & immodicis vexatus iniuriis, quod maxillas ad palmas dederit, & faciem non averterit a confusione sputorum, & quod velarint faciem ejus: maxque pugnis faciem cederint incredibili sania, & insania perfurantes: ut quod talis, & tam vehemens fuerit sputorum copia, ut inutiliter vim adhibuerint ministri ad illa solida, & teterrima spurcimina auferenda, quod & tali turpitudinis labe, totaque sputamentis fuerit vultus ejus dedecoratus, ut minime *Civiles* agnosceretur, quod barbam fædæ sputorum immunditia contaminatam minime precludere patuerint, ex coque velarint faciem ejus, ut minori nausea, seu commotione, aut perturbatione stomachi, cum alapis, colaphisque cederent, hoc nec Evangelistis, nec Patribus debemus. Velare faciem illius tanquam morti condemnati, coeperunt. *Cass* enim, inquit *Alexander Natalis* super *Marcum* cap. 14. v. 12. aliqui mortis reus iudicatus erat, *Iohes* ipsum dimittit libere, qui faciem ejus velaret. *Romano* more: 1, *liber*, colliga maxas, caput obstruibe. *Quis* & *Paphes*, unde *Hist.* v. 7. vers. 8. de *Anan* dicitur: *Nudum v. r. d. de ore Regis excirat, & faciem aperuerunt faciem ejus*. Aliam huiusce rei causam sibi revelatam tradit *Ven. Mater Agreda* 2. p. lib. 6. cap. 16. dicens: *Porro causa, ob quam faciem ejus velaverunt, multum habet mysterii, quippe de júbilo illo, quo mundi Dominus ob infabile desiderium patiendi in perfectione istiusmodi blasphemis, ac opprobriis (uti mox dicam) afflictebatur, in venerabilem faciem ejus extraordinarius quidam decor, & splendor refulgebatur, fuitque hoc omnibus illis iniquitatis incredulis summa imprævis admiratio, & dein etiam pudori, ac dolori. Ut autem rem adeo insolitam dissimularent, præstiterunt, & artem magis imputabatur tam peregrinæ faciei nitore. Repentinum ergo consilio occipiendo Domini cultui adhibetur est obvium quidam, isque valde immundus puniculatus, seu cinctus, siquæ indigni a deo abstrata se excluserunt, tormento enim erat unicus inde divina lux, visusque Diabolica scivilla per eam sicut debilitata. Hoc loquens, ut merum Dei instrumentum! Non ergo verisimile, quod Deus huic *Servæ* Dei revelaverit, velatam ei fuisse faciem, eo nempe, quia cum esset fæda sputorum spurcitia contaminata, satellites, incredibili sania, & insania perfurantes, liberius, & sine nausea possent pugnis faciem cedere.*

62. Scimus quod furens, & persequentis populi insania, nihil aliud in Dominum majestatis operata sit, quam atrocem crudelitatem, & immitte supplicium, quod eum jam pugnis, jam calcibus, pupugerunt sanis, atque blasphemis, quasi æmuli decertantes. At cum *Christus* in terram cecidisset, nec surgere posset, quod fuerit tanta impii hominis dementia, ut virulento risu dixerit ei: *Eial Iesu Nazarene, qui te jactabas in triduo edificare templum, vide quod nulla, & infirmæ sunt vires tue, qui te erigere non potes. Modo agnosce meas. Quodque de præstantioribus dentium suorum viribus jactabundus, crudelissimo morsu brachium Salvatoris apprehendit, quod morsu illum, magno prostratus dolore, e terra sustulerit, & erexerit, & cum dentibus carnem brachii laceraverit, magna inde sanguinis copia esluxerit, tumorque magnus excreverit. Hoc nobis notum non fecit sacra narratio: hoc & deprimere majestatem Passionis Christi Domini dixi. Non tamen que adduximas, propterea possunt eodem sensu ridicula dici, ut ardeat vindex revelationi. Hæc scripta sunt, & fide credimus. Tormenta ista, non necessitate, sed voluntate passus est, oblati est quia ipse voluit: ut quod superadditur, omnino a fide, & veritate alienum, totique antiquitati ignotum ipse fateri tenetur.*

63. Scimus *D. Petrum*, qui animosissime constantis Domino cohercebat, & contra violentorum impetus fervore sanctæ charitatis exarserat, aurem servi Principis Sacerdotum ferocis instantis abscidisse, & quod hanc, jam ipsa sectione demortuam, & a compage viventis corporis alienam in sedem dehonestati capitis relocavit manus Christi, reformans, quod ipse deformaverat. Nec satis Evangelistis id retulisse, sed & circumstantias facti silentio preterire noluerunt, fuisse auriculam illius, non sinistram, sed dextram. *Luce* cap. 22. v. 50., & *Joan.* 18.

v. 10. Abscifforem fuisse D. *Petrus*, illum vero, cui fuit absciffa, nominatum *Michelem*; locum etiam adnotant, & tempus describunt: at absciffionem auriculæ Salvatoris, quem in domo *Caiphas* fecerant cadere impii homines, seu partem illam auris sciffam, quæ pendens remansit, siluerunt Evangelista, & Patres. Cui ergo mirum non videri debet circumstantiam hanc Passionis, non contemnendam quidem, de auricula absciffa neglexisse Evangelistas, Apostolos, ceterosque ecclesiasticæ historiæ scriptores, nobis his temporibus per revelationem hujus Servæ Dei divinitus factam, declarandum relinquentis, quam auris partem absciffam vidisse affirmat ipsa, ac perconsequens, an modo sit pendens ab aure *Christi* Domini? Et præcipue, cum anima *Christi* Domini in resurrectione corpus cum cicatricibus resumpserit: non enim pertinent illæ ad corruptionem, vel defectum, sed ad majorem cumulum gloriæ, in quantum sunt quædam virtutis insignia, & in illis locis vulnerum, quidam specialis decor apparebit: quod totum docet D. *Thomas* 3. p. q. 14. art. 4. Hoc iterum dico mirabile satis, quod apud eosdem prætermiffa sit absciffio auriculæ *Christi*, qui *Malebi* aperte declarant, quam sane nobis scire minus conducebat, Nugæ, nugæ profecto sunt illæ, & levissimæ, indignæ, ut nomine revelationum typis dentur, quibus deprimitur Majestas Passionis *Christi*: cum catholica *Christi* Passio, nec macula commenti, nec ruga, aut suspitione mendacii, debonificari debeat.

64. Has nihilominus revelationes vindicare contendit eruditissimus Apologista, quam plures referens irrisiones impiorum in Salvatoris nostri contumeliam peperat, & tandem concludit his verbis: *Hic non solum, quæ Ven. Mariana tradit, sed quicquid excogitavit vobis, & ultra passus est Christus, neque enim in malo excogitando pares sumus Diabolo. At parcat, amabo, nemo, nec ipse pius & doctus vindex, hæc considerans fatebitur. Si namque hæc vindicatio locum habet, licebit alteri mulieri, ut sibi revelatum tradere, & ut divinitus revelatum typis dari, & legilibere permitti, quod impii illi carnifices tauros pingues, vitulos multos, canes rabidos, frementes bestias, leones, & urfos adhibuerint, cum quibus luctaretur Christus, quorum unus dentium morfu brachium ejus apprehenderit, & e terra retraxerit: alter vero ei oculos eruerit, alter autem ei aurem absciderit, aut denique unum ex illis impiis hominibus, ei fregisse digitos, manus, aut pedes, alium vero abscidisse nasum, aut dentes cruisse, & mille alia a nobis, non solum dormientibus somniabilia, sed vigilantibus etiam imaginabilia: Omnia enim, ut asserit eruditissimus Vindex a nobis imaginabilia, & ultra, & non tantum, quæ tradit Ven. Mariana passus est Christus: quæ tamen omnia digna sunt, quæ omnium irrisione ludantur. Sed hæc insinuata sufficiant: indecorum quippe de parvis rebus amplissimis verbis dicere.*

§ XII.

Circa Columnam flagellationis.

Avia una columna que llegava poco mas de á la cintura de un hombre, y allí arrimaron de pecho a nuestro Redentor agoviado el cuerpo sobre la columna: Por la otra parte de los pies havia una argolla, donde fuertemente con cordales le ataron, y rodearon los cordales á la otra parte de la Columna, para que quedassen muy apretados, con tanta crueldad que ni rebentaron sangre por

Narrat p. 1. l. 2. c. 5. Eravi una colonna, che arrivava poco meno che alla cintura d'un uomo, & questa appoggiarono col petto il nostro Redentore incurvando sopra della medesima il di lui corpo; alla parte che corrispondeva ai piedi, eravi un grosso anello di ferro, al quale lo legarono fortemente con funi, e queste poi avvolsero all'altra parte della colonna

por las unas; y las manos se las ataron, y bobieron con los cordeles à las espaldas, para que rodeados los cordeles por la columna, quedasse el cuerpo sin poderse rebullir. De la soga que tenia à la garganta trabaron, trabaron de ella, y la ataron à otra argolla que estava de la parte donde estava el rostro, de suerte que no podia meneare la cabeza.

na acciò fosse più stretta la legatura; e questo fecero con tanta crudeltà, che viddi per la violenza uscir fuori il sangue dalle unghie. *Et proseguitur ibi*: Ravvolsero parimente la fune, che portava al collo, e la legarono all' altro anello posto alla parte della Colonna dove il Redentore stava in modo tale con la faccia, che non poteva muovere la testa.

65. **I**ncertum dixi, quod hic nobis revelatum tradit Ven. Serva Dei, ita exigam fuisse Columnam, qua fuit alligatus *Christus* Dominus, ut flagellaretur, ut adminus, quam ad cingulum hominis esset alta. Etsi enim pars affirmativa variis argumentis probetur ab eruditissimo vindice, non desunt tamen pro parte negativa viri quidam, iique non minima præditi eruditione, qui hanc propugnarint cum D. *Hieronymo* asserente oblongam fuisse *Epist.* 27., eo quod illi innitebatur superior pars porticus: *Ostenditur illic*, inquit S. Doctor: *Columna Christi porticum sustinens, infecta cruore Domini, ad quam vinculus dicitur, & flagellatus*: In quo textu me fugit sane quid corrigendum videatur auctori responsionis. Unus sufficiat Doctissimus *Intarianus de Ayala* lib. 3. cap. 15. dicens: *In qua Columna depingenda, video passim Pictores uti parva quadam; ad suæ ipsorum phantasiæ modum descripta: in cuius superiori parte extat ferreus prorsus annulus in quo innixi sunt funes, quibus est Christus Dominus alligatus. Ego vero non ita censeo: sed columnam fuisse unam ex illis, quæ erant in præsidis atrio, & quibus innitebatur superior pars porticus..... Nam quod conspiciatur Romæ Columna multo minor, quam ut porticum sustinere quiret, tantum probat esse fortasse partem illius Columnæ, ad quam alligatus est Dominus.*
66. Huic opinioni non parum favet V.M. *Sor Maria de Agreda*, quæ columnam, cui Salvator noster alligatus fuit, magis quam ad cingulum hominis, altam fuisse, sibi revelatum dicit 2. p. lib. 6. cap. 20. num. 1336. *Hi tales igitur ferocientis Demonis satellites sequentibus multis aliis, Jesum reparatorem nostrum adduxerunt ad usitatum hujus supplicii locum, quod erat atrium quoddam juxta domus impluvium ubi alii facinorosi torqueri, & ad delictorum confessionem adigi solebant. Erat porro hoc impluvium in edificio non multum excelso, ubi plures circumstabant columnæ, quarum aliqua intus sub tecto erant cooperta, alia autem juxta, & extra textum, nec ita in altum porrecta. Ad unam ergo ex his, quæ ex solido erant marmore, eum arte, fortiterque alligaverunt. Et licet juxta revelationem hujus Servæ Dei columnæ, cui alligatus est Christus non ita alta erat, sicut alia porticum sustinentes, at non ita exigua, ut minus, quam ad cingulum hominis ascenderet. Nihil ergo hac in re certum alicubi inveniri potest. Solum creditur columnæ alligatum fuisse Christum Dominum juxta Romanorum consuetudinem, ut scribit *Prudentius* in *Diptych.* 21.*
- Vinculus in his Dominus stetit adibus, atque
Adnexus tergum dedit, ut servile flagellis.*
67. Creditur etiam pie, sicut & ultrò profiteor, columnam, quæ ad hanc usque diem in templo S. *Praxedis* ostenditur, & quæ aliquando videbatur sanguine *Christi* rubens, fuisse illam, cui *Christus* Dominus fuit alligatus, illusus, & verberatus in suæ Passionis nocte, quam *Joannes Cardinalis Columna* Legatus Apostolicus in partibus Orientalibus sub *Honorio III.* circa An. Domini MCCXXIII. asportavit, & in præfata Ecclesia, ubi aservatur, collocavit. Cujus inventionem, & Romam transportationem, non est animus impresentiarum excutere, esset enim longius, & ultra quam par est, dilatare responsionem. Verum an sit Columna integra, vel pars tantum Columnæ, quæ visitatur in templo S. *Praxedis*, dissentiant doctissimi viri cum *Cornelio a Lapide*, asserente columnam hanc esse

erit partem, & appendicem illius majoris, quam nominat D. Hieronymus basim scilicet, aut capitellum. Quod non obstat, ut, siue pars sit, siue ipsa columna integra, inter res sacras aservetur, & adoranda fidelium devotioni offeratur.

68. Enim vero columnam hanc non fuisse exiguam probabile satis videtur. Tum quia Romani damnatos flagellabant ad columnas altas, ut patet ex illis, ad quas alligati fuerunt SS. Petrus, & Paulus, ut de more flagellarentur ante necem, quæ hominis altitudinem æquant. Tum quia ita fuisse exiguam nullis certis momentis probari potest. Enim vero nullius roboris est argumentum, quo utitur Cornelius a Lapide cap. 27. super *Matthæum* v. 26. dicens: *est ea humilis altitudo trium palmorum, ne si altior foret, flagellatores impedivissent, ne Christum utrumque, id est, tam ante, quam retro, tam in pectore, quam in dorso flagellare possent.* Hic quippe discursus, vel hoc unico argumento revincitur, quod magis certum, ex minus certo probare intendit. Est quippe magis certum columnam fuisse parvam quam quod Christus ante, & retro, tam in pectore, quam in dorso flagellatus fuerit: cum nulla talis flagellationis ante, & retro apud antiquos Patres, & veteres Scriptores Ecclesiasticos habeatur mentio: quin potius ex illo *Isaia* 38. v. 17. *Projecisti post tergum tuum omnia peccata tua,* colligitur voluisse Dominum, præcipue flagellari in dorso, quia peccata nostra luenda susceperat: ubi autem flagella, nisi ubi peccata? Quare de opinione ista laudatus Interianus num. 6. sequens profert iudicium. *Sed ne quidquam præterisse videamur, id breviter addimus, solere nempe a viris pietate insignibus, neque indolis meditandum proponi Christum Dominum post tam aram flagellationem in dorso, cuiusmodi esse a pessimis turribus, scapulis ad columnam versis, accipere tuto pectore, atque etiam ventre verum, duasque plagas. Ego vero etsi hoc factitatum legerim cum aliquibus ex Christi servis, quo accedat, atque ignominiosior esset ipsorum pena, immo clarior etiam & spectabilior martyrium: tamen ita pingi factum cum Christo Domino probare non ausus, neque adhuc alio modo debere pingi obstat enim, & silentium Evangelistarum, & ipsa rei iniquitate illius temporibus indignitas, quæ neque asseri, neque minus pingi patitur citra solidam, firmissimamque vel virtus sacri, vel Patrum testimonium.*

69. Eodemque pariter vitio laborat argumentatio, qua utitur vindex revelationis num. 59., qui ad duplicem columnam sanguine Christi consecratam recurrit, ut salvet unam ex illis fuisse exiguam, sequens opinionem quorundam asserentium, bis fuisse Christum Dominum flagellatum; semel quidem ad correptionem. postquam illum dimittere cograbat Pilatus, & iterum ad mortem iuxta morem Romanorum, qui sane discursus eodem vitio laborat. Indubium certe est talem fuisse Romanorum morem, ut testatur D. Hieronymus in *Matthæum* cap. 27. his verbis: *sciendum est, Romanis non legitur ministrasse, quibus sancitum est, ut qui crucifigitur, prius flagellis verberaretur.* Ita etiam Vatablus, *Dreyfus* hic *Binus* de *source Christi*: lib. 3. cap. 4. num. 5. At minus probabile bis fuisse Christum virgis caesum, quod auctores ab eo citati nulla certa, atque indubia fide probant, nec id ex antiqua, & extra omnem dubitationis altam posita traditione haustum asserunt, sed potius levisimo persuasi fundamento, eo nempe, quod *Matthæus* cap. 27. v. 26., & *Marcus* cap. 15. v. 15. videntur loqui de flagellatione, ut de prævio supplicio ad damnationem: patet quippe ex D. *Joanne* non modicum intercessisse tempus inter *Jesum* flagellis dilaniatum, atque eundem damnatum, & licet Evangelistæ citati de flagellatione ante damnationem mortis videantur loqui, sic locuti sunt, inquit doctissimus *Calmet* sup. *Joan.* cap. 27. *locuti de præterita actione, & per anacaphalogram.*

70. Non ergo ex opinione ista, quæ nec minimam speciem veritatis habet, argui potest, quod fuerint columnæ divæ Christi sanguine consecratæ. Si ergo incerta usque modo est longitudo columnæ, si & dubiæ veritatis sunt momenta, quibus ab utriusque partis defensoribus sua propria stabilitur opinio, hinc mihi in suspitionem venit talis revelatio. Primo, quia sequendo probabiliorem sententiam, quod columna S. *Proxedis* ea est, & integra, ad quam iubente *Pilato* flagellatus est *Christus*, non ista duplicem anulum habet, quibus fuerit alligatus *Christus*, cum solum quoddam sit unius in parte superiori vestigium: Et secundus
quia

quia verebar satis an ex Deo habita sit. Cum nec utilitati Ecclesie; nec propriae Servae Dei consolationi ullo modo deservire possit. Quid utilitatis Ecclesie; cui res ita incerta, & dubia remanet, sicut erat ante hanc revelationem? Quid etiam consolationi Servae Dei? An non illi, sicut & toti Ecclesie sufficiens est consolationis argumentum, quod Deus Omnipotens, Rex gloriae, & Dominus virtutum, cujus potentiae nemo potest resistere, in se ponere voluit iniquitatem omnium nostram, ut pro ea satisfaceret flagello contumelioso, quo duntaxat servi, fures, alique scelestissimi homines afficiebantur? Lege quippe cautum, erat, ut ne homines honesto loco nati, ac praecipue Romani Cives, loris aut virgis crederentur, ut dicit D. Hieronymus sup. *Mattb.* cap. 27. his verbis: *facinus est vincere Circos Romanum, scelus verberare, prope parricidium necare; quid dicam in Crucem tollere? Verbo satis digno restans uestigia exprimi nullatenus potest. Hoc vel unum sufficit, ut vanitas revelationis inspiciatur.*

71. Sed in contra ex dictis iterum insurgit eruditus vindex num. 55. dicens: *Non contendo, illum statuere (nempe sensum) tanquam irrefragabilem veritatem; nec id opus habeo; satis enim proposito meo est, potuisse esse verum. Nam si potuit id satis est, ut nequeat reprobari tanquam falsum. Privatim ejusmodi revelationibus ostenduntur, ut plurimum, quae alioquin dubia aut ignota sunt. Et in fine num. 59. unam pro vindicatione revelationis semper pra oculis habendum volent, scilicet, nihil certi contra ipsam opponi posse, quod satis est, ut ab omni censura libera evadat: Ergo eius mihi concedatur, quod res, quae dicitur revelata, secundum se sit possibilis, nec possit quis contra eam quid certi obijcere, non est reprobanda revelatio.*
72. Sed parcat, amabo, inefficax est argumentatio ista. Primo, si ipse pie, & prudenter credit rem esse à Deo revelatam; pie, & prudenter credere etiam, debet rem revelatam esse irrefragabilis veritatis; aliud quippe est, non esse irrefragabilis veritatis existere hujusce rei revelationem, aliud vero quod supposita pia credibilitate revelationis, non teneatur quis pie credere rem revelatam esse irrefragabilis veritatis. Hoc secundum cernissimum est, cum res à Deo dicta sit certa, & infallibilis veritatis; ergo eo modo, quo creditur, rem esse à Deo dictam, & credi debet esse irrefragabilis veritatis. 2. Quia solutio falso nititur fundamento, quod nempe, ut pie credatur rem esse revelatam, sufficit quod ipsa secundum se sit possibilis, & quod contra eam nihil certi possit opponi, cujus insubsistentiam tota dissert. 1. satis ostendimus. Quot enim in libris Apocryphis leguntur res secundum se posibles, contra quas nihil certi opponi potest, quas tamen prudentissime ab oculis fidelium removit *Galasius*; quin ad oppositum sufficeret, quod asserit solutio, quod privatim hujusmodi revelationibus ostenduntur ut plurimum, quae alioquin dubia, aut ignota sunt.
73. Tertio, quia in presenti non agitur de possibilitate revelationis, sed de credibilitate existentiae talis revelationis; & non est idem rem esse possibilem, ac esse credibilem: enim omnis res credibilis sit possibilis, non tamen omne possibile, credibile est, cum ex diversis principiis desumatur possibilitas, ac credibilitas. Illa ex principis intrinsicis: haec ex principis extrinsecis suadentibus ejus credibilitatem: ergo ultra hoc quod in presenti res sit possibilis, ultra possibilitatem, & quod nihil certi contra eam possit opponi: alia adduci debent momenta, quibus existentia talis revelationis reddatur credibilis. Et tandem, quia si possibilitas assera sufficit, ut reprobari nequeat revelatio, cum columnam fuisse oblongam, superius dixerimus cum S. Hieronymo, vel saltem majorem, tribus palmis, ut colligitur ex revelatione V. M. *Sax Mariae de Agreda*; sequitur, quod accedente alia venerabili, quae asserat sibi fuisse revelatam hanc columnae altitudinem, haec, eisdem momenti, non erit reprobanda revelatio: & cum revelationes istae sint inter se contradictoriae, fatendum erit, quod & duo contradictoria sint à Deo revelata, quod maxime opponitur aeternae, ac infallibili Dei veritati. Si namque homines diversa opinari possunt: Deus enim reliquit mundum disputationibus eorum: haec tamen Deo, qui est essentialis veritas, repugnat opinionum diversitas, ut modo juxta unam, modo juxta alteram opinionem loquatur. Sed de his satis.
74. Incertum similiter dixi, quod vincus fuerit *Christi* Dominus manibus retro

ligatis, gli legarono con corde dietro; de quo nihil nobis tradunt Scriptura, & Patres, nec spectata, ut par est, historię antiquitate, aut antiquorum. probateque fidei auctororum testimonio, probari valet, ut assensus præberi possit. Hanc tamen revelationem vindicat auctor responsionis dicens: *tandem fieri potuit, ut ita brachia Christi Domini retro ligarentur, ut in pectore liberius posset flagellari: quam rationem aliam ex Cornelio Aspidio repetimus supra num. 55. quod iterum ille in S. Quares, atque opportunè est animadvertendum, quod de more hujus pœne infligende tradit Calvus Dissert. de suppliciis Sac. Script. scilicet: Pœne flagra illa adhuc erant producta, ut vel ad pectus pertingerent, quatenus, nec desunt, qui affirmant, senies dorsum, ter inde pectus cædi alternatim consuevisse alligabatur vero reus strictis vinculo brachia ad columnam. Hæc ille.*

75. Me fugit profus, quid ex utroque extundi possit ad probandum hanc manuum retro alligationem. Fieri potuit, inquit ille, ut brachia Christi Domini retro ligarentur. Non hic queritur, quid potuerit fieri, sed quid factum revelata sit. Causalis adducta ex Cornelio a Lapide, ut nempe liberius posset Christus flagellari ante & retro, nihil evincit: utrumque enim flagellari posset Christus, et si manus essent ante ligatæ; cum juxta eundem Cornelium columna erat admodum brevis, unde facile intelligitur ante, & retro virgis cædi potuisse. Accedit, quod id quod adducitur, ut impedimentum, ut flagellaretur in pectore, agnoscitur pariter debet obstrans, ut flagellaretur in dorso. Si ergo ligatio manuum retro, non fuisset impedimentum ad supplicium inferendum in dorso, nec ligatio manuum ante, potuit esse impedimento, ut virgis caderetur in pectore. Eadem responsione revincitur, quod ex doctissimo Calvo dicitur ad vindicationem hujus revelationis. Solum quippe asserit ille, quod alligabatur reus strictis vinculo brachia ad columnam, quod flagra adeo erant producta, ut vel ad pectus pertingerent: quod vero legitur, sexies dorsum, ter inde pectus cædi alternatim consuevisse, non ex propria, sed ex aliquarum opinione refert; atqui totum hoc optime verificatur, ligatis ante, & non retro manibus ad columnam, quin potius sic melius producerentur flagra è dorso ad pectus, & non è converso: ergo insubstans est allata ratio in confirmationem revelationis. Credat ergo, qui voluerit rem hanc fuisse Ven. Servæ Dei revelatam, quæ nec ad pietatem fidei excitandam nec ad demonstrandam Christianæ Fidei veritatem deservit, nec ullo Historiæ Ecclesiasticæ monumento probari potest. Mihi satius est ignorantiam hujus circumstantiæ fateri, quam temerè quidpiam definire, aut revelationem credere sub specie pietatis, quod hæcenus ignoravit Ecclesia. Ex quo elicitur, quod alligatio manuum Christi retro, est doctrina nova à communi Ecclesiæ sensu remota, ideoque reprobanda, quod jam pluribus superius evicimus, quæ denuo hic inferere supervacaneum omnino esset.

§ XIII.

Circa nuditatem Corporis Christi.

Senti muchissimo de ver en tanta necesidad, y tan a solas el Criador del Cielo, y al Señor de todas las criaturas. Traspasavame dever desnudo al que vísse los Cieles, y da el ser a todas las cosas: compadecia me de ver a quella humanidad mas hermosa, y lindo de los mortales. Parce-me que le oya con tan grande deseo de que llegassen ya los Verdugos con

Sentivo trapassarmi dal dolore in vedere nudo quello, che veste i Cieli, e cho dà l'essere a tutte le cose. Mi compassionai in vedere quella Humanità la più bella, e più gratiosa fra le mortali. Sembrami vederlo con un grandissimo desiderio, che arrivassero una volta i manigoldi con i flagelli a cavargli dalle vene il sangue, per ricoprire con questo

los azotes o sacar a quella sangre por que se veisiese el cuerpo, por que su Mag. Divina tenia tan grande verguenza, que lo era menos tormento el padecer. Hazia memoria de una gran pena, y verguenza que pasò en mi passion, que fue quando me desnudaron mi hermoso, y honesto cuerpo los sayones para azotarle. Digote que deseava yo mucho recibirlos, por que fuesse cubierto, y desfigurado con la sangre derramada, y assi fue mayor el dolor interior, que causava la verguenza de mi honestidad, que el sentimiento del dolor de los latigos, espinas, y cadenas que desgarravan mi carne. Trajassavame el corazon verle desnudo en carnes, que si la Sacratissima Virgen no pidiera un Paño a una devota que estava alli no tuviera con que cubrirse.

sto il di lui corpo, poiche sua Divina Maestà pativa sì gran vergogna, che gli erano minor tormento i flagelli. Et lib. 1, cap. 8. pag. 670. Mi disse il Signore: ricordati d'una gran pena, e vergogna, che patii nella mia Passione quale fù nello spogliare i manigoldi il mio onesto, e bel corpo per flagellarlo. Ti dico, che desideravo molto ricevere le battiture, acciò fosse ricoperto, e sfigurato collo spargimento di sangue, e così fù maggiore l'intero dolore, che mi caggionava l'erubescenza della mia onestà, che il sentimento de i flagelli, delle spine, e delle catene, che mi sguarciavan le carni. Et pag. 172. Mi traspassava il cuore vederlo collo carni nude, e se la Sagratissima Vergine non avesse rimandato un panno ad una devota, che si trovava presente, non averebbe avuto con che ricoprirsì.

76. **A**N fuerit talis nuditas Christi Domini tempore flagellationis, & crucifixionis, ita ut relictus sit tam nudus, sicut illum Virgo Mater peperit nec ne, non conveniunt PP. nec Scriptores Ecclesiastici. Pluribus placet sententia negans nuditatem. *Memorie de Repub. Hebraeorum* lib. 6. cap. 2. *Tyflato Paradoc.* 5. cap. 42. *Salmonan.* tom. 10. tract. 25., quæ sententia probabilis est, tum auctoritate auctorum eam propugnantium, tum quia docent vixi Historiæ prophane periti, antiquitus cruciarios, seu eos, qui in crucem agebantur, verenda rectos fuisse, cætera vero, e cruce nudos pependisse. Aliis e contra sententia affirmans videtur probabilior D. *Chrysostomo* Hom. 6. in cap. 2. *Epist. ad Colossenses.* *Cywill.* *Hierosolymitano Cathedra Mystagogica* 2. *Athanasio* orat. de Pass. & Cruce Domini. D. *Amrosio* lib. 10. in Lucam S. *Augustino* lib. 16. de Civit. c. 22. & lib. 13. contra *Pestum* cap. 23. S. *Cypriano* *Epist.* 63. *Mediat.* de vita Christi cap. 78. *Salmonio* de Cruce, & *Jac. Gretser* de Cruce lib. 1. cap. 12. *Brug.* in *Martib.* hic. *Cornelio a Lapide* in *Isaiam* 20. 2. *Lagsee* hic. *Gerhard.* *Voss.* *Herib. Evang.* lib. 2. cap. 7., & aliis. Nec enim Romani consulebant pudori eorum, quos cæterno supplicio damnabant. Et valde consentaneum est, quod Christus voluerit nuditate sua, nostram operire nuditatem, & tale, tantumque animæ tormentum, quale est nudum omnino comparere, etiam impudicissimis oculis, voluisse sustinere, Patrique offerre, ut hac ratione modestetur impudentiæ nostræ, ac inverecundiæ.
77. Non unanimiter etiam consentiunt pie istæ, ac venerabiles mulieres. Ven. *Mariano* nuditatem totalem asserit, quam & firmat S. *Brigitta Revel.* lib. 4. cap. 70. Totalem nuditatem negat Ven. *Mater Sor Maria de Agreda*, quæ loquens de nuditate flagellationis p. 2. lib. 6. cap. 20. num. 1337. asserit. *Hæc itaque ratione Deus homo coram adhibat ex integro tam nudus excipit quibusdam lineis, quibus naturali consuebat honestati secreto sub tunica asis.* Pergit nam. sequenti. *Cæterum non latet me, Doctores quosdam, aut manifesta sua opinione, aut certe pia meditatione tenere, quod Jesus Redemptor noster tempore flagellationis, & priusquam crucifige-*

geretur: cuius fuerit deudatus, dimissa nimirum hac divinissima persona sua ignominia, pro Majori, qui desiderari voluit tormento, Verum, falsa intervenit obedientia Super rei veritate literata disquisitione, compertum jam habeo, Dei hominis patientiam ad excoetanda ea omnia, que decenter fieri potuerunt paratam fuisse, quin ullum opprobrium a se repelleret. Et Carnifices quidem in animum inducisti, ut nefario ludibrio Sacratissima Corpus positus deus darent: atque adeo deripendi etiam illis velis, quibus solis jam in natura reverentiam eras habitus, manus admisse, id tamen non licuit; dum enim contredicere ea paraverant, illicet brachia stupore quidam fugebantur: hanc Jecus, atque prius in domo Caiapha, ubi Celi, & Terrae Dominum ignominiose nudum prostituere parabant, uti supra cap. 17. declaratum est. Quod totum ita fuisse testatur etiam, num. 1379. dicens: *missi in terram illos panniculos, quoniam cum Sacratissima Mater in Aegypto sub iuvca praecinxit, ope divina potentie sua sibi perpetua reservavit, isti namque, neque in flagellatione a Carnifices poterant deripi, nec modo istum excutus est in Crucem agendus: quam ad rem tot omnino in sepulchrum secum tulit, prout iterata revelatione certum teno.*

78. En duplex opposita revelatio. Rogo modo: cui ex illis adhibenda est fides? Scimus aliquando Prophetam Spiritu humano loqui: & Prophetiam non esse in, ipsis virtutem permanentem, & habitualementem, que semper eorum animis praesto adsit, ut ait S. Gregorius Hom. 4. in *Ezechielem*: At, illi non afflati Spiritu Dei loquuntur, facit Deus ut dicta sua revocent. Sic Propheta *Nathan* consultus a *David* an templum Domino edificaret, qui primum illius mentem commendavit, ut constat ex lib. 2. *Reg. cap. 7.* *unus quod est in corde tuo, vade, fac, quia Dominus tecum est: ipse iussu Dei revocavit dictum suum: factum est autem in illa nocte; & ecce sermo Domini ad Nathan. Vade & loquere ad servum meum David: verum, cum nulla ex servis Dei revocaverit sententiam, hinc urget scrupulus, quanam ex eis piam meretur Ecclesiae fidem? Non eliditur vis argumenti, duabus aliis adductis revelationibus contrariis, nempe S. *Brigitte*, que lib. 1. suarum *Revel. cap. 8.* ait, se edoctam a Beatissima Virgine, quod Dominus *Iesus* post Ascensionem suam ipsam dilectissimam Matrem in terris degenere invenerit: cui ex adverso opponitur S. *Thomasa* asserens, se Dei revelatione intellexisse nunquam Dominum in terram venisse extra Eucharistiae Sacramentum post ejus in Coelum Ascensionem: ex earundem enim contradictione crescit potius vis argumenti facti, reditque facta interrogatio. Enim vero si utraque revelatio ex Deo est; cum Deus fidelis, & verax sit in omnibus operibus suis: cum & perpetua sibi que constans sit ejus divina locutio, utraque revelatio debet esse vera; sed hoc est plane impossibile; cum una neget, quod altera affirmat: Ergo necessario una ex illis non verax, nec divina est. Quare questionem hanc certo, & in deficienti sacrae Congregationis iudicio dirimendam velim: meum quippe solam est scire, quod Deus non potest falli cum sit summe sapiens, nec fallere cum sit summe bonus.*

79. Non me in suspensionem revelationis vocat haec potius, quam illa sententia. Sua igitur utrique opinioni constet probabilitas, cujus examen ad praesens non pertinet institutum. Duo solum me suspensum tenent, quae hic merito examinanda veniunt. Primum, an supposita totali Corporis *Christi* nuditate, fuerit in eo de tali nuditate verecundia, & erubescencia. Deinde, an doluerit *Christus* magis de nuditate, quam de ceteris passionis tormentis? Et quidem primum salio exaggeratur *Christi* patientis verecundia, & erubescencia eo quod nudus conspiceretur, nec illas quidem velatas haberet partes, quas in nobis naturalis pudor obtegi postulat, cum nihil erat in *Christo* quod puderet. Haec assertio inconcussa stabilitur primum, ex defectu erubescenciae nuditatis in statu innocentiae. Non enim primi Parentes erubuerunt de sua nuditate, ante, sed post peccatum ut constat ex illo *Genesis 2.* *Cumque cognovissent se esse nudos, confecerunt folia ficus, & fecerunt sibi perizoniata, quibus pudenda velarent: quae verba exponit Augustinus lib. 13. de Civitate Dei cap. 13. dicens postquam praeccepti facta est transgressio, confestim gratia deservente divina, de corporum suorum nuditate confusi sunt: unde etiam folia Ficus, quae forte a perturbatis prima comperta sunt, pudenda tacebant, quae prius eadem membra erant, sed pudenda non erant. Senserunt ergo novum motum inobedi-*

dentia carnis suae, tanquam reciprocam penam inobedientiae suae. Quod etiam firmat S. Doctor lib. 5. operis imperfecti cap. 16., ubi sic Deum loquentem inducit: *Non tibi nuntiata esset nuditas tua, nisi esset pravavocata lex tua*: his verbis prosequitur quid est autem nuditas nuntiata, cui procul dubio ignota non erat, nisi eo motu stultitantes, & usitato aspectu seurgeret adverti, pudor tanque incideret; quoniam peccato factum erat, ut hominis pars inferior contra superiorem, hoc est, vero contra Spiritum concupisceret. Quare iterum Julianum redarguit lib. 4. contra eundem cap. 12. num. 59.: *illa vero qua foliis ficulinis tegerant conjugis primi, nec interibant utique, nec horrebant, quando nudi erant & non confundebantur. Et nunc publicitatis castio, potius melibet, quam ut horreat illa species, carnalem membrorum devitas aspectum* &c. lib. 5. cap. 24. Ego vero, inquit, non à Pilate inaniam fabularum, sed à scriptura divinarum didici litterarum; quia ille primi homines nudi erant, & non confundebantur. In quibus aliter, ut tanta innocentia impudens esset, sed nondum inerat quod pudori. Peccaverunt. Et adhuc clamant nihil illic indecenti, utrumque senserant; Hanc plane impudentiam tuam nimis incredibilem, adfer ut dicam, nullas te Apostolus, aut Propheta, sed nec pater docuit, nec Poeta. Si ergo in Paradiso ante venena serpentis, ante corruptam sermone sacrilego voluntatem nec docuit Apostolus, nec Propheta, nec Pictor, aut Poeta fuisse nuditatis erubescerentiam; si etiam post resurrectionem non erit libido, quae confusionis sit causa, ut docet S. Augustinus lib. 12. de Civitate Dei cap. 17., cui concinit D. Thomas in supplemento q. 82. art. 3. dicens: *& quarevis sit differentia sexuum deest tamen confusio mutua visum; quia abest libido incitans ad turpes actus, ex quibus confusio causatur*: hoc magis releganda est à Christo Domino nuditatis erubescerentia.

80. Hic praeterire non possum quod num. 66. scripsit eximius responsionis auctor: *importat deinde illa exclusio rationis timoris de possibili, quod exprobrari possit. Exprobrari certe, nedum possit, sed & quis deberet, exclusionem timoris de malo possibili à Christo Domino: cum constet ex illo Marc. 11. cap. 1. si sui peccati, & tedere: qui pavor ex timore oritur, sicut, & rubor, ex verecundia, teste D. Thomas 3. p. q. 72. artic. 9. dicente: Unde verecundia erubescant; timentes autem pallescant, ut dicitur 1. Thimothae: At non video, connexionem consequentis cum antecedenti: defectum nempe timoris, in Christo, ex defectu verecundiae. Ita est, quod in statu innocentiae non fuit timor ut expresse docet D. Thomas 3. p. q. 95. artic. 2. citans S. Augustinum 11. de Civitate Dei, qui cap. 10. sequentia profert: Timor quidem non erat. Quid enim timere poterant primi homines instantibus affluentia bonorum; ubi nec mori metuebatur, nec ulla mala vitanda? Nec dolor, quando quidem nihil inerat, quod curiam, animum de hominis feliciter viventi offenderet. . . . Erat devotio tranquilla peccati, qua manserit, nullam omnino allunde malum, quod contrivisset, iram. At timorem subsecutum ad peccatum primi Parentis liberè assumpsit Christus Dominus, secundum tamen conceptum, minime perfectioni eius repugnantem. Timor quippe dupliciter potest considerari; vel quantum ad motum appetitus sensitivi ex apprehenso malo futuro, vel quantum ad motum ejusdem ex apprehenso malo futuro incerto. Hoc secundo modo importat defectum perfectionis Christo Domino repugnantem, non tamen primo; quare secundum istum, non tamen secundum illum fuit timor in Christo Domino, quam doctrinam diserte tradit D. Thomas 3. p. q. 15. art. 7. his verbis: Sic ergo timor potest considerari quantum ad duo, uno modo, quantum ad hoc, quod appetitus sensitivi naturaliter refugit corporis lasivam, & per tristitiam, si sit praesens; & per timorem, si sit futura. Et hoc modo timor fuit in Christo Domino, sicut & tristitia. Alio modo potest considerari secundum incertitudinem futuri eventus: sicut quando visus timor ex aliquo sonitu, quasi ignorantem quid hoc sit; & quantum ad hoc, timor non fuit in Christo, ut Damascenus dicit in 3. lib. Haec D. Thomas, cujus mirabilem sequentes doctrinam, timorem hoc secundo sensu expositum rejicimus à Christo Domino, non tamen primo, qui minime excluditur ex defectu erubescerentiae, & verecundiae, cum verecundia solum involvat timorem rei turpis praesentis, ut docet D. Thomas 3. p. q. 85. a 1. ad 2. Verecundia respicit turpe factum praesens, pro quo timet confundi. Datur ergo cum defectu erubescerentiae verus timor in Christo Domino, licet non detur timor mali, aut turpis facti praesentis, a quo fuit immanis, sicut a verecundia.*

81. Nec quis reponat, quod sicut *Christus Dominus* ad satisfaciendum pro peccato, quo infecta erat natura humana, alios defectus assumpsit, provenientes ex originali peccato, etiam hanc nuditaris erubescentiam, ex originali culpa originem trahentem, libere suscepit. Hoc quippe absque omni fundamento asseritur. Theologi cum *D. Thomas* 3. p. q. 15. distincte explicant defectus omnes, quos assumendo naturam humanam, sumpsit voluntate, & non necessitate *Christus*, sive corporis, cujusmodi sunt mors, fames, sitis, tristitia, lassitudo, dolor, & alii; sive etiam anime passionibus, videlicet metum, dolorem, spem, gaudium, iram, odium: tamen nec verbum quidem faciunt erubescentia assumptæ, ubi hominis naturam induit. Quod ergo magis efficax argumentum, ut credamus, persuasum habuisse omnes, minime assumptum fuisse a *Christo Domino* hunc erubescentia defectum. 2. *Christus* eos tantum assumpsit defectus ex peccato communi totius nature consecutos, qui minime repugnant perfectioni, scientia, & gratia, ut docet *D. Thomas* dicta q. 15. art. 4: sed juxta eundem *S. Doctorem* 22. q. 144. art. 1. erubescencia importat perfectionis defectum: Ergo non fuit assumpta a *Christo Domino*. Minor multis momentis evincitur 1. ex art. 1. citate q. 144. ubi inquit. *Utrum verecundia sit virtus? cui negativè respondet, sed contra est quod Philosophus dicit in 2. & 4. ethicorum, verecundiam non esse virtutem.* Quod probat in corpore articuli sequenti discursu. *Omne illud quod repugnat perfectioni, deficit a ratione virtutis: sed verecundia repugnat perfectioni: est enim timor alienius turpis, quod scilicet, est expugnabile: Unde Damascenus dicit, quod verecundia est timor de turpi alia, unde verecundia, proprie loquendo, non est virtus: deficit enim a perfectione virtutis.* Idem inculcat art. 2. ejusdem questionis ubi inquit, *utrum in virtutibus humanis possit esse verecundia? Negative respondet, tam auctoritate Philosophi in 4. Ethic. dicentis quod verecundia non est virtuti studium, tam quia verecundia est timor alienius turpitudinis, ut supra dixerat art. 1. & 2. Nec minus apertè id pronuntiat *S. Doctor* 3. p. q. 31. art. 1. Ubi quaerit *utrum Penitentia sit virtus?* obijcit sibi secundum argumentum. *Secundum Philosophum 2. Et hic verecundia non est virtus: tam quia est passio habens corporalem incontinentiam: tam etiam quia non est dispositio perfecti: cum sit de turpi alia, quod non habet locum in homine virtutoso: sed similiter penitentia est quantum passio, habens corporalem incontinentiam, scilicet ploratum (sicut *Gregorius* dicit, quod penitere, est peccata praterita plangere) est etiam de turpibus factis scilicet de peccatis, quæ non habent locum in homine virtutoso: Ergo Penitentia non est virtus.* Ad quod respondet. *Dicendum, quod Penitentia secundum quod est passio, non est virtus, ut dicitur est, sic enim habet corporalem incontinentiam ad peccatum: est tamen virtus, secundum quod habet ex parte voluntatis electionem rectam: quod tamen magis potest dici de Penitentia, quam de verecundia. Nam verecundia respicit turpitudinem, ut presentem, pro quo timet confundi: Penitentia vero, ut prateritum. Est autem contra perfectionem virtutis, quod aliquis in presenti habeat turpi factum de quo cum oporteat verecundari: non est autem contra perfectionem virtutis, quod aliquis prius commiserit turpia facta, de quibus oportet eum penitere.* Quibus verbis clare, ut nemo non videt, ostendit verecundiam deficere à perfectione virtutis, à qua tamen non recedit Penitentia, secundum quod habet ex parte voluntatis electionem rectam. Si ergo rescitur à viris virtuosis verecundia, & à *Christo Domino* Penitentia, que magis potest habere rationem virtutis, quam verecundia, ut dicit *D. Thomas*: extra omnem dubitationis aleam debet esse positum, quod verecundia non datur in *Christo*.*

82. Tertio firmatur id ipsum doctrina ejusdem Angelici Magistri citato art. 1. cum enim sic procederet primum argumentum, videtur quod verecundia sit virtus. Esse enim in medio secundum determinationem rationis, est proprium virtutis, ut patet, ex definitione virtutis, que ponitur, in 2. Et hic. *Sed verecundia consistit in tali medio, ut patet per Philosophum: Ergo verecundia est virtus,* huic respondet *D. Thomas*. Ad primum ergo dicendum, quod esse in medio non sufficit ad rationem virtutis, quamvis sit una particula posita in definitione virtutis: sed requiritur ulterius, quod sit habitus electus, id est ex electione operum: verecundia autem non nominat habitum, sed passionem, neque motus ejus est ex electione, sed ex opera quodam passionis: unde deficit à ratione virtutis: sed hic motus ex impetu passionis, non fuit possibilis *Christo Domino*.

Ergo nec verecundia. Minorem perdoctè demonstrat D. Thomas 1. p. q. 15. art. 4 loquens de passionibus animæ, quæ propriissimè dicuntur affectiones appetitu sensitivi, quæ in Christo fuerunt, sicut & cætera, quæ ad naturam hominis pertinent, his verbis: *sciendum tamen est, quod huiusmodi passiones aliter fuerunt in Christo, quam in nobis, quantum ad tria, primo quidem, quantum ad obiectum, quia in nobis plerumque huiusmodi passiones feruntur ad illicita, quod in Christo non fuit. Secundo, quantum ad principium, quia huiusmodi passiones frequenter in nobis præveniunt iudicium rationis: sed in Christo omnes motus sensitivi appetitus creabantur secundum dispositionem rationis. Unde Aug. dicit 12. de Civ. Dei, hos motus certissima dispensationis gratia, ita cum voluit Christus suscepit animo humano, sicut cum voluit, factus est homo. En quam apertè negat fuisse in Christo Domino passiones prævenientes iudicium rationis: Si ergo verecundia passionem nominat, neque motus ejus est ex electione, sed ex impetu quodam passionis, non fuit profectò in Christo Domino; quippe qui, uti particeps non erat maculæ genitalis, ita nec reliquiis ejus fuit obnoxius.*

83. „ Hic ingeniosè arguit perdoctus revelationis vindex, ex Philosopho in 2. Ethicorum cap. ultimo dicente: *vitanda sunt virtuosè tam ea, quæ sunt mala, secundum veritatem, quam ea, quæ sunt mala secundum opinionem.* Et hac de causa (ut S. Thomas docet 2. 2. q. 144. art. 4. ad secundum, verificatur id, quod idem Philosophus dicit 2. Rhetoricæ cap. 6. quod *homines non solum erubescunt vitia, sed etiam signa vitiorum.* Cum ergo genitalia, post originale peccatum, communia sint signa in humana natura, & secundum hominum opinionem, deordinationis ejusdem nature: hac ratione passus est Dominus verecundia opprobrium, & confusionem, quia coram obscenis, illud foribus, & scurrionibus, ut rectè Cornelius a lapide notavit, denudatum fuit callissimum ejus corpus, & opinione communi, inò in ista eidem nature humanæ nature post lapsum existimatione, genitalia membra significant turpia, sive libidinis ab imperio rationis solute turpitudinem, de quo tanto magis erit dolendum Christo Domino, quanto injuriosius ipsa sanctitas, & integritas sita, ut pudendum signum oculis hominum contemptorum, Ecce quo ingenio intelligitur dictum, Psalmo 43. v. 15. *tota die verecundia contra me est.* Et Psal. 68. v. 8. *Quoniam propter te substitui opprobrium, operuit confusio faciem meam.* Hæc ille.
84. Verum cum vis hujus argumenti hausta sit ex doctrina S. Thomæ loco citato art. 4. ubi inquit, *nam etiam in virtuosè hominibus posse esse verecundia?* priusquam ad solutionem accedamus, audiendus est Angelicus Doctor. Objicit sibi secundo loco textum adductum ex Philosopho. Philosophus dicit in 2. Rhetor. quod *homines non solum erubescunt vitia, sed etiam signa vitiorum, quæ quidem etiam contingunt esse in virtuosè: Ergo in virtuosè potest esse verecundia.* Cui argumento respondet. *Ad secundum dicendum, quod ad virtuosos pertinet, non solum vitare vitia, sed etiam ea, quæ habent speciem vitiorum secundum illud 1. ad Thim. 5. ab omni specie mali abstinete vos, & Phil. dicit in 1. Ethicorum, quod vitanda sunt virtuosè, tam ea, quæ sunt mala secundum veritatem, quam ea, quæ sunt, mala secundum opinionem: quod & antea art. 2. hujus quæstionis docuerat D. Thomas, dicens ad 2. Vituperium quancvis debeat soli culpæ: respicit tamen ad minus secundum opinionem hominum quancumque defectum.* Et ad tertium. *Dicendum, quod de operibus virtuosè per se confertatis, non est verecundia. Contingit tamen per accident, quod aliquis de his verecundetur, vel in quantum habentur ut vitiosa, secundum hominum opinionem, vel in quantum homo refugit in operibus virtutis notam de presumptione, aut etiam simulatione.* At maxime observandum, quod doctrina Angelici Magistri, non est intelligenda: primo, ubi actio est honesta, & ad altiorem finem ordinata, quam homines solum ira in operantem stimulat, & invidia depravati acriter insectantur: ex quo secundum communem eorum estimationem defectuosa habetur actio. Quare Christus Dominus non omisit prædicare Judæis; etsi renuissent ei discipuli, quod Scribis, & Phariseis ejus prædicatio scandalo, & offensionis esset ut testatur D. Matthæus cap. 15. *Scis quia Pharisei, audito hoc verbo, scandalizati sunt?*

85. Non pariter intelligenda venit doctrina Angelici Magistri, ubi actio, quæ secundum hominum æstimationem habet defectum, est poena ab agente extrinseco influcta, iniuste, & non pro peccato proprio; sic namque *Christus* non solum debuisset verecundari de nuditate corporis; sed etiam de cæteris, quæ passus est, & maxime quod ab hominibus infami Crucis fuerit addictus supplicio. *Ibat ad locum* (inquit *Augustinus tract. 117. in Evang. Joan. n. 5. loquendo de Christo,*) *ubi erat crucifigendus, portans crucem suam, grande spectaculum; sed si spectet impietas, grande ludibrium, si pietas grande Mysterium. Si spectet impietas, grande ignominia documentum, si pietas, grande fidei munimentum; si spectet impietas, videt Regem, pro virga Regni, lignum sui portare supplicii, pietas, videt Regem bajulantem lignum ad semetipsum figendus, quod futurus erat in fontibus Regum. In eo spernendus oculis impiorum, in quo erant gloriatura corda Sanctorum. Quod ergo majus secundum hominum existimationem ludibrium? Quod majus ignominia documentum? de quo tamen minime verecundatus est *Jesus*; etsi esset apud Romanos supplicium maxime infame, & probrosum, sicut testatur *Cicero*, in Oratione contra *Verrem*, & se videret huic turpissimæ morti cum sceleratis addictum, ut clare prædixit *Isaias cap. 53. & cum sceleratis reputatus est*: etsi audiret oblocutiones, derisiones, probra, quæ impii moventes capita sua in eum, e Cruce pendentem, jaciebant, quæ & prædixit *Propheta Regius Psal. 108. Ego factus sum opprobrium illis: viderunt me, & moverunt capita sua, & Psal. 21. Ego autem sum verus, & non homo, opprobrium hominum, & abjectio plebis. Omnes videntes me deriserunt me, locuti sunt labiis, & moverunt caput. Quare hanc etiam verecundiam rejicit D. Thomas ab Apostolis, & aliis iniuste persecutionem patientibus art. 2. præcedenti, ubi quarit utram verecundia sit de turpi actu? Partem affirmativam, tuetur cum *D. Damasceno, & D. Gregorio Nysseno, asserentibus, quod verecundia est timor de turpi actu, vel in turpi perpetrato. Primum sibi objicit argumentum, ex eisdem in responsione adductis, & nobis objectis Propheta Regis testimoniis. Videtur, quod verecundia non sit de turpi actu. Dicit enim Philosophus in 4. Ethic. quod verecundia est timor ingloriationis; sed quandoque illi, qui nihil turpe operantur, ingloriationem sustinent, secundum illud Psal. 68. Propter te sustinui opprobrium, operuit, confuso faciem meam: Ergo verecundia non est de turpi actu: Cui argumento ad rem nostram dilucide, & diserte respondet S. Doctor. Ad primum ergo dicendum, quod verecundia respicit proprie ingloriationem secundum quod debetur culpæ, quæ est defectus voluntarius. Unde Philo. dicit in 2. Rhet., quod omnia illa homo magis verecundatur, quorum ipso est causa. Opprobria autem, quæ inferuntur alicui propter virtutem, virtuosus quidem contemnit, quin indigne sibi irrogantur: sicut de magnanimis Philosophus dicit in 4. Ethic. & de Apostolis dicitur Act. quinto, quod ibant Apostoli gaudentes a conspectu Concilii: quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati. Ex imperfectione autem virtutis contingit, quod aliquis verecundetur de opprobriis, quæ sibi inferuntur propter virtutem, quia quanto est aliquis magis virtuosus, tanto magis contemnit exteriora bona, vel mala. Unde dicitur *Isaias 51. Noli timere opprobrium hominum. Quid, amabo, expressius, ut constet, quod solum ex imperfectione virtutis provenit, quod virtuosus verecundetur de opprobriis, quæ sibi inferuntur propter virtutem; quia quanto magis virtuosus, tanto magis ea contemnit, quæ si attentius considerentur, sicut & quod docet art. 4. in sol. ad 3., dicendum, quod infamations, & opprobria virtuosus, ut dictum est, contemnit, quasi ea quibus ipse non sit dignus: & ideo etiam nec de his multum verecundatur. Est tamen aliquis motus verecundia, præveniens rationem, sicut & cæterarum passionum: persuasivissimum omnibus debet esse juxta doctrinam Angelici Magistri, quod virtuosus non verecundatur de opprobriis, quæ iniuste patiuntur, & quæ secundum existimationem hominum sunt signa vitiorum. Quod si aliquando de his verecundari accidit, hoc solum provenit ex imperfectione virtutis, aut quia in eis datur motus verecundia præveniens rationem. Motus enim isti nos necessario pun-gunt, nobisque invitis licet, ac reluctanter dominantur propter peccatum originale, quod est principium & fons, ex quo scaturiunt illi defectus, qui tamen motus rationem præveniens in Christo locum habere non potuit.****

86. Id sibi duntaxat voluisse *D. Thomam* ea illius verba significant, quibus aperte ex-

exprimit, verecundiam respicere proprie ingloriationem, secundum quod debetur culpæ, qui est defectus voluntarius: vel signum culpæ, aut vitii, quorum ipse verecundans est causa, Ergo ubi non est defectus culpæ voluntarius, nec signa vitiorum, quorum virtuosus sit causa, non est verecundia locus: & quia in Christo, nec culpa fuit, nec signum, quo erubescere posset, ab illo causatum, sed tantum passum, eique injuste illatum, non potuit proprie verecundari. Dixi proprie, id est vera ex parte ipsius Christi verecundia; quia, si satellites, & iniquos Diaboli ministros attendamus, certum est eos intendisse illum opprobriis onerare, verecundia de turpibus factis, ei injuste, ac malitiose attributis perfundere, faciemque ipsius confusione operire, in quo sensu intelligenda veniunt illa a vindice revelationis adducta verba ex Psalmis 43., & 68.: *tota die verecundia contra me est, & operuit confusio faciem meam.* Ex quibus fit consequens, quod etsi Christus passus fuisset nuditatem etiam genitalium partium, nusquam tamen fuit de ea verecundatus, tanquam de signo venereæ turpitudinis causato ab ipso, sed injuste passus, eique violenter ab extrinseco illato. Signa enim vitiorum, & maxime venereorum, unde virtuosus verecundatur, ea sunt, quorum ipsi sunt causa, etiamsi sint sine culpa, ut de actu conjugali, honestate nuptiarum decorato, & de signis commixtionis venereæ, ut sunt aspectus impudici, oscula, & tactus (de quibus maxime homines verecundantur) docet, cum D. Augustino D. Thomas 22. q. 151. art. 4. in corpore: circa quæ signa venereæ attenditur pudicitia: cuius nomen, a pudore sumitur, in quo verecundia significatur, inquit ibi S. Doctor. Ubi ergo virtuosus nullam admittit culpam, nullam causat turpitudinem, nullaque turpitudinis signa (licet ea sibi injuste illata patiat) omnia illa contemnit, nec verecundatur, dignum per Dei gratiam se habitum existimans, pro illius gloria contumeliam pati. Unde cantat Ecclesia de S. Lucia V., & M. quod cum ei minaretur Tyrannus ad Lupanar duci, respondit invicta: *si inquitam jusservis violari, castitas mihi duplicabitur ad coronam.*

87. His observatis, & statatis veniamus ad objectionem, quæ meo videri ex diametro opponitur revelationi. Illa namque ut vidimus supponit Christum nudum e Cruce ita pependisse, ut nec velatas haberet partes, quas pudor obtegi jubet: cui resistit responsio, cum ex ea inferatur, quod nedum voluntate, & libere opprobrium nuditatis non sustinuerit, sed quod tenebatur ex necessitate talem nuditatem vitare. Argumentum sic conficio. Christus ratione summæ sanctitatis, & honestatis vitare tenetur, quod vitandum est ab homine virtuoso, sed juxta solutionem ex Philosopho, vitanda sunt virtuoso, tam ea, quæ sunt mala, secundum veritatem, quam secundum hominum æstimationem, non solum vitia, sed etiam signa vitiorum: ergo cum juxta solutionem, partium verendarum nuditas secundum communem æstimationem habeatur ut vitiosa, & genitalia post originale peccatum, sint communia signa deordinationis naturæ, quia magis in ipsis rebellis deprehenditur ex quo legibus suis prorsus relicta est animalis natura, remoto prorsus rationis imperio: ergo talem corporis nuditatem impedire in Christo debuit summa ejus sanctitas, & infinita honestas. Non ergo potuit permittere, quod e Cruce nudus penderet, ut affirmat revelatio.
88. Jam ad præcipuum objectionis caput respondeo, minime probare, fuisse in Christo ita nudo in Cruce pendente, quod erubesceret. Ita sane est quod nuditas illorum partium est poena, quæ adheret naturæ nostræ a primigenia protoparentis labe originem ducens: qui enim vestitus gratia non habebat in nudo corpore, quod puderet, spoliatus sensit, quod operire deberet: unde membra quæ ante peccatum jam erant, pudenda non essent, nisi legi mentis lex peccati invade repugnaret, cum ea, quæ Deus fecit honesta condendo, nos fecimus inhonesta peccando. Verum similiter est, quod passiones in nobis, propter naturæ nostræ peccato Adami sauciata depravationem, feruntur in id, quod esset repudiandum, quod & præunt rationi, cui obedire deberent, quo fit ut visio talium partium vertatur in occasionem, materiamque peccandi: & quamvis virtuosus opprobria, irrisiones, contumelias, & infamationes contemnat, hæcque animo, nedum impavido, verum alacri, quasque gestienti excipiat, tamen de eis verecundari potest ex imperfectione virtutis, & quia in eis potest dari metus verecundia præ-

veniens rationem. Quod & maxime verum in sorditate talium partium, est injute insulsa, quæ tanto magis oculis hominum, est exprobrabilis, quanto magis habet de ratione turpidinis. At latissimum discrimen, inter *Jesus Christum* & ceteros omnes mortales, qui justo Dei judicio propter peccatum primi Parentis subduntur poenis, ac miseriis. *Christus* quippe naturam assumpsit immunem ab omni depravatione vitiorum, nec poterat affectibus nature ad malum sollicitari, qui uti particeps non erat originalis maculæ, ita nec reliquiis ejus fuit obnoxius. Non timere potuit *Christus* incidere in ingloriationem, quæ talis esset ratione culpæ, quæ non erat in eo possibilis, nec quæ talis esset secundum communem estimationem, cum timor iste rei turpis in homine virtuoso, si aliquando datur, ut dixit *D. Thomas*, oriatur ex impetfectione virtutis, aut ex eo, quod motus inordinatus rationem prævenit, qui motus in *Christo* excitari non poterant, qui ejus rationem perturbarent.

89. Quæ ergo verecundia, quod videretur ille factus homo in similitudinem carnis peccati, & habitu inventus, ut homo, ubi nuditatem sponte, libere, nullaque necessitate adactus passus est, sicut, & ceteros dolores passionis non invitus persensit, sed libere, ut dicunt *SS. PP. S. Hilarius* enarrat. In *Psalm. 53* *Passus ergo est Deus, quia se subiecit voluntarius Passioni, ut vobis offerret remedium.* S. *Hieronymus* sup. *Isaia 53*. *Obiatus est, non enim necessitate Crucem, sed voluntate sustinuit.* *D. Bernardus* *serm. 3. de Purific.* *Obiatus est, non quia mori, non quia Judæis prævaluit; sed quia ipse voluit.* Quæ iterum dico verecundia? Ubi *Christus* apprehendere non potuit turpidinem possibilem sibi? Quæ in videntibus libido, aut petulantia nasci poterat, ubi *Christus*, est nudus, pendeat in Cruce, flagellis vulneratus, & attritus, lividus, tumefactus, ulcerosus, vir potius dolorum, percussus, & humiliatus? Quare Ven. nostra revelatum sibi fuisse refert *lib. 3. cap. 28. Jussisse Pilatum, Jesus* dirissime flagellari, ut, si forte crucifigendus esset, Romani enim flagellationem crucifixioni præmittebant, quia nudus crucifigendus, nudus pensurus e Cruce, ne videntibus quid ex nuditate corporis offensionis accederet. Verba sunt: *Diximus el Señor, dos motivos tuvo Pilatos para que me parafice de esta manera. El uno fue etc. El segundo motivo fue, por que se leviese de sí crucificado, levándose precusado los azotes segun la ley de los Romanos que lo ordenaban así, para que el crucificado no offendiese con su vista a los que le miraban desnudo, antes con las muchas llagas desfigurasen el cuerpo; y moviessen a compasión a todos los presentes. Por esse fin azotado por todo mi cuerpo sin quedar en el parte nada.*

90. Rursus. An non præstare poterat *Christus* videntes nihil ex nuditate corporis sui offensionis habituros? An non erat ab ipso petulantia ab aliis facile evitabilis? Cum ratione divinitatis poterat compescere, frenare, affectus, & passiones videntium ad turpia nitentes, ne videntium pudor, vel minimum laderetur, aut mulierum honestas offenderetur, aut perturbaretur, quod satis evincitur ex his, quæ refert Ven. *Mater Sor Maria a Jesu de Agreda* p. 2. lib. 6. cap. 17. num. 1290. his verbis: *At Principi tenebrarum, qui vel unicum saltem minus patientem nostram vide admodum operiebatur: dixit ad hoc modum turbatur, videntis Dominum ad cœnia innotum. Quapropter amicis, & famulis suis satellitibus id in animum fecit venire consilium, Dominum vestibus omnibus exuere, & tum ea in ipsum loqui, & azere, quæ nemo nisi usque adeo in omnium malicia collucem, præfigatissimæ spiritus extogitarit, Equidem sceleratissimi cœcula tentationi isthæ minime resistunt; sed omnia opere extremisse jurabat. Verum facinus adeo horrendum, ac sacrilegum prudentissima Virgo lacrymis, precibus, ac suspiriis suis repulit, imo etiam manifeste Regine imperio obstitit. Rogavit enim Deum Patrem, ut in tam nefario opere causæ fovendis suam negaret concursus: Ergo & *Christus* ratione suæ divinitatis potuit videntibus compescere affectus ad turpia nitentes. Horrui ergo *Christus* nefandum facinus, & ignominiosæ nuditatis supplicium, fuit in illo mæstitudo, tristitia, anxietas, dolor nuditatis! O quanta Crux erat honestissimo cordi illius quod tam turpiter nudatus coram vilibus illis scurris assistere cogebatur. *Deus Israel* dicitur *Isaia 24. v. 1. & nudavit eam, & affliget faciem ejus: ut Israelis* dolor vehemens exprimeretur, est namque magna ex nudato corpore afflictio. In persona *Christi*, ait *Propheta Regius, Psal. 37. v. 18. Quoniam ego in flagellis pavatus sum;**

factum; quia nempe nudatus erat ad columnam, & subdit: *Et dolor meus in conspectu meo semper*. Hunc inter dolores dolorem nominat, quia vere ei erat ingens afflictio, quod totum corpus sic nudum spectaculo fuerit expositum. Hoc non inficiatur, at ubi verecundia, & erubescencia? Paulus est hanc contumeliam, at amore nostri non recusavit opprobrium. Quod horruit naturæ fuit, quod huic duro opprobrio se objecerit virtutis est. Si sensus nollet sic hominum oculis objici, sciebat tamen spiritus hoc opprobrium, quippe qui generis humani sciebat salutem, & se totum paternæ voluntati permittit, quare exclamat Apostolus ad Hebræos 11. v. 2. *qui propositis sibi gaudis sustinuit crucem, confusione contempta*: Ergo hæc, quæ in Christo imaginatur, verecundia, nota est pudoris, atque reverentia: Fidelium maxime mulierum, non tamen veræ erubescencia, quæ in Christo fuerit, argumentum.

91. Sed gratis admittitur, nusquam tamen concessa, ut ad secundum deveniamus, hac præsentia nuditatis erubescencia, quod eidem fuerit *Christus* obnoxius, sicut eum alius animæ passionibus, voluntate, etiam non necessitate, subditum veneramur: me iterum in suspensionem vocat, quod hic etiam revelatum nobis traditur, doluisse plus *Christum* de nuditate, quam de aliis Sacratissimæ Passionis tormentis. Hoc novum est, & huc usque inauditum, parumque verisimile. Anne dolor nuditatis excessit horrendam, severissimamque tot dolorum seriem, ipsamque amissionem vitæ corporalis, quæ naturaliter est horribilis humanæ naturæ? Hoc profusè difficillimum est, cum vita in *Christo* tantæ fuerit dignitatis, & æstimationis propter divinitatem unitam: quare hanc, quæ tantæ in *Christo* fuit dignitatis, & quam ipse *Christus* maxime dilectam dixit, & exposuit propter bonum charitatis, secundum illud *Hieremiae* 12. *Dedi dilectam animam meam in manibus inimicorum*. At nedum nuditas non excessit dolorem amissionis vitæ, sed nec acerbiteriam aliorum tormentorum. Ad cuius intelligentiam observanda est doctrina Angelici Præceptoris in additionibus ad 3. p. q. 96. art. 6. ad 4. ubi sic habet. *Dicendum, quod sicut delectationes tactus, circa quas est temperantia, præcipuum locum tenent inter omnes delectationes interiores, & exteriores, ita doloris tactus, omnibus aliis doloribus præeminens. Et ideo difficultati illi, quæ accidit in sustinendo doloris tactus, præta, qui sunt in verberibus, & hujusmodi, debetæ aureale, magis quam difficultati sustinendi interiores dolores, pro quibus tamen non proprie dicitur aliquis *Martyr*. Sed dolor nuditatis, solum est dolor interior proveniens ex apprehensione nocimenti nuditatis: ergo non potuit excedere acerbiteriam tormentorum, ex corporali nocivo causatam. Quod si tam ingens fuit nuditatis dolor, cetera superexcedens tormenta, mirum profecto, quod perpetua, & nulla seculorum serie interrupta Passionis *Christi* traditio id siluerit nobis, quod vel unum sufficit, ut falsi conviciatur revelatio.*

§. XV.

Examinantur alia circa Passionem Christi Domini.

Al principio de la semana santa fue llevado mi espíritu al Pretorio, donde vi à Nuestro Señor Jesu-Christo atado fuertemente à la Columna, y tambien à los verdugos que andavan con gran diligencia, y malleto para los mas crueldad mostrar sus fuerzas, y executarlas en el Divino, y delicado cuerpo del Señor.

Lib. 3. cap. 28. sequentia refert: Al principio della settimana santa fu trasportato il mio spirito al Pretorio, dove veddi il nostro Signore Gesù Cristo legato fortemente alla Colonna, e viddi ancora i Manigoldi, che con ogni diligenza, e malizia cercavano tutti i modi di mostrare le loro forze, e farne pro-

hor . Oia yo à estos malvados verdugos (que eran seis) decir unos à otros , yo tengo buenas fuerzas , otro decia , nadie me la ganara : y otro decia : Tengo fuerzas para derribar de un porrazo con el puno a quatro hombres , como vos otros . Otro decia : yo se una invencion con que darle con mas fuerza que vosotros , y ellos le preguntaron que qual era ? Y dixo ; para no cansarme , y mas atormentarle tengo de darle de espacio tomando buelo con el brazo , y todos dixeran decia bien , y que seguirian su parecer . Otro dixo ; yo no quiero hablar , que por la obra hecharci de vermis fuerzas . Tambien les oy decir , que havian almorzado y bevido muy bien , para con mas animo hacer su officio . Tambien vi se despojaron las vestiduras mayores , y se enfaldaron los brazos , para que mas libre , y ligeramente pudiesen castigar al Señor ; y de dos en dos , yendose de rato en rato remudando , descargaron sus furias infernales , dando crueles azotes al author de la Vida .

Y à la pag. 1162. dice lo siguiente . Sabrás , que estando en este passo entrò mi amado Juan , que siempre me siguió en mis trabajos ; y mavi- le tanto à compassion que con muchas lagrimas , y blandura rogo à los verdugos , que aflojassen la mano , y no usasen de tanto rigor conmigo , que se compadecies- sen del gran sufrimiento que yo tenia , mas era tanta su malicia que lo hizieron peor , y en lugar de usar clemenzia me azotaron con mas rigor .

Ya la pag. 1116. profigue , Quedaron

va nel divino ; e delicato corpo del Signore . Sentivo questi malvagi (che erano sei) dirsi gl' uni à gl' altri : io ho buone forze ; un altro diceva : nessuno di voi mi supererà ; è un altro replicava : hò forze bastanti per gettare à terra con un solo colpo di pugno quatro Uomini come voi ; ripigliava un altro ; io ho ritrovata una invenzione per poterlo battere con maggior forza di voi , e dimandandogli li altri qual fosse ? Egli rispose : per non istancarmi , e per maggiormente tormentarlo lo percuoterò adagio , riposandomi fra un colpo , e l' altro , è stendendo più il braccio . Soggiunsero tutti che diceva bene , e che avrebbero seguitato il di lui parere : Un altro disse : io non voglio parlare , ma delle opere conoscerete le mie forze . Sentii ancora dirgli che avevano mangiato , e bevuto assai bene , per poter con maggior vigore esercitare il loro officio . Viddi ancora che si spogliavano dalle vesti di sopra , e si snudarono le braccia per potere con minore impaccio , e più alla leggiera castigare il Signore , e à due per volta , mutandosi di tanto in tanto scaricarono le loro furie infernali , dando crudeli battiture all' autor della Vita .

Paulo inferius pag. 1162. narrat sequentia . Saprai che ritrovandomi in questo passo entrò il mio amato Giovanni , che sempre mi seguitò ne miei travagli , ed afflizioni , e lo messi tanto à compassione , che con molte lagrime , e tenerezza pregò i Manigoldi à non usar meco tanto rigore ; ma era così grande la loro malizia , che niente si mitigarono , anzi fecero peggio , è in vece di usar meco pietà , mi flagellarono con più rigore .

Etiam pag. 1166. profequitur ; E stan-

non tan cansados los verdugos que me azotaron, que de la gran fuerza con que lo hizieron, se les rebuyo la carne de las Manecas, y del dolor se les bincharon, y poniendose bandas para descansar el brazo, fueron à Pilato, y congratandose con el exagerando, y blasonando hincada la rodilla en tierra le decian. Mira Señor quan bien te vemos deseado agradar, obedeciendote en el castigo de este delinquente, y malhechor, poniendo todas nuestras fuernas como veras por el quebrantamiento del nuestros brazos, y sacando las manos de las bandas se las mostravan, y todos decian; Dignos son de agradecimiento. Y Pilatos dixo; Paguefeles bien puet se han mostrado unicos en su officio. Y algunos de los Escribas, y Phariseos les dieron premios.

stancaronsi tanto i Manigoldi che mi flagellarono, che dalla gran forza, che fecero se gli ritirò la carne da polsi, e se gli conharono dal dolore, e con le braccia sostenute da fasce pendenti dal collo se ne andarono à Pilato, e per guadagnarsi la di lui grazia esagerando, e gloriandosi, gli dicevano con el ginocchio piegato; mira, o Signore, quanto abbiamo desiderato di compiacerti, ed ubbidirti nel gastigo di questo delinquente, e mal fattore, avendo usato tutte le nostre forze; come vedrai dalle rotture de nostri bracci, e mettendo fuori le mani glielo mostravano, e tutti dicevano: Son degni di gradimento, e Pilato soggiunse: Sieno ben pagati; poiche si sono dimostrati singolari nel loro officio; ed alcuni degli Scribi, e Farisei gli diedero premii.

92. **T** Otum hoc mihi, & intellectu, & creditu difficillimum visum fuit. Imo & nescio, quomodo quis hæc legendo, caelestia, divina, ac proflus vera proclamare possit. Non etenim hoc unum nos sollicitos tenere debet, ut inquit vindex harum revelationum, an aliquid doctrinæ, moribus, aut communi Ecclesiæ sensui adversetur, quasi ubi id non apparet, in tuto sint omnia futura: Jam quippe usque ad nauseam tota dissertatione prima diximus, non solum attendendum esse, ut id, quod revelatum dicitur, sit conforme Fidei catholice, & bonis moribus; sed etiam ne aliquid his revelationibus dicatur, aut apponatur minus conforme Sapientiæ Dei, prudentum judicio, aut verisimilitudini. An ne ergo credibile quod Deus docens nos utilia, revelaverit, quid in illo tenebrarum concilio, nefarii sceleris, & audaciæ comites inepte, & insulse disputaverunt, & quid putidè excogitarunt, ut furorèm omnem, quantus esse posset, in Christum exercerent? An quod tot vanas, nimisque ridiculas confabulationes, dixerit Deus, ut has tanquam veras suscipiant fideles, & ad eam perpetuam memoriam posteriorum animis alius infingerentur. Quis enim est tam bonus, quem ista moveant? Incredibile plane videtur etiam revelasse Deum, quod lictores robusti; ita pro virili eum flagellaverint, ut caro in eis à carpo, seu manus junctura recesserit; quod unus cogitaverit rem novam, & hastenus nunquam visam, & qualis hæc? ut paulatim virgis eum cederet; quod & brachiis inflatis, tumefactis, ruptis, & ad collum fascia appensis adierint *Pilatos*, ut mercedem aquam crudelissimæ flagellationis acciperent. Fabulæ pene aniles! Non *Pilatus* ardore, & furore succensus licitoribus tradidit Christum flagellandum; quin potius hanc Christo Domino *Pilatus* induxit poenam, non uti delicto debitam, sed ad correctionem, ut constat ex *Luca* cap. 23. v. 22. *corripiam eum & dimittam*, ut hac via ingratisimi Populi furor, placata Pontificum, ac Scribarum invidia, acquiesceret; cumque emendatum dimitteret. Quod & dicit *S. Augustinus*. In *Joa.* cap. 19. *Traet.* 116. *Hæc Pilatus non ob aliud fecisse credendus est, nisi ne ejus injuriis Judæi satiati sufficere sibi existimarent, & usque ad ejus mortem servire desisterent.* Et infra: *Hinc apparet non ignorante Pilato hæc a militibus facta, sive jus-*

serit ea, siue permiserit, illa scilicet causa, quam supra diximus, ut hæc ejus ludibria inimici libentissimè biberent, & ulterius sanguinem non scirent. Id ipsum affirmat D. Chrysostomus: Hæc Pilatus, inquit, non ob aliud fecisse credendus est, nisi ut ejus injuriis Judæi satiati, sufficere sibi existimarent, & usque ad mortem ejus scire desisterent. Audiendus etiam est D. Leo sermone 8. de Passione, qui sic eleganter loquitur: Quod ergo Pilatus Jesum debonestari ludibriis, vexari permisit injuriis: quodque eam flagellis casum, spinis coronatam, & amictu irrisoria vestis indutum, persecutium aspectui ostentavit, mitigandos inimicorum animos existimavit: ut exsaturatis odiis, non ultra jam crederent persequendum, quem tæi modis intuebantur afflictum: ergo inverisimile prorsus est, quod ad eum accesserint tortores, ut crudelissimæ flagellationis mercedem acciperent. Et sane si hæc omnia præfatus Magister supponit potuisse esse propria imaginationis figmenta, plæque ejusdem feminae cogitationes, cur hæc Fidelibus venditat, & ostentat libri auctor, ut vere a Deo revelata, in discrimen adducens hujus V. Servæ Dei sanctitatem?

93. Suspicionem conceptam confirmat, quod ibi etiam legitur sex fuisse lictores Christum cædentes; quæ revelatio variis momentis fallax, & opinabilis videri potest. Primo quia de eadem re contrarium, Spiritu Dei, revelatum nequit esse, ut ait Sanctus Cyprianus Epist. 67. ad Stephanum I. data. Neque enim, ait, poterat esse apud nos, sensus diversus, in quibus unus esset Spiritus. Et ideo manifestum est, eum Spiritus Sancti veritatem non tenere cum cæteris, quem videmus adversa sentire. Et de numero lictorum minime conformes sunt revelationes. Revelatum quippe legitur S. Magdalena de Pazzis Christum à triginta paribus hominum, id est a sexaginta ministris fuisse flagellatum; cum alii alii novi, recentisque succederent. Si ergo variæ, & contradictoriæ sunt revelationes istæ, nequit uni magis stari, quam alteri; nec ullum certum potest de eis formari judicium, ut notat Gravina lib. 2. de objecto revelationum cap. 3. Consequens est ad hanc regulam, quod si pugnantes ad invicem advertamus revelationes, ut utraque sit suspecta, contradictoria a Sanctis verificari nequeant; sed alterutram esse veram, vel falsam dicere necesse est, & certum de utraque non potest esse judicium irrefragabile. Hanc regulam diffuse profequitur Picus lib. 9. cap. 2., & cap. 4. Et concludit: propterea periculum majus est, ait Picus, dum, qui Prophetæ creduntur, contraria proferunt, & ambigitur cui nam sit assentiendum.

94. Secundo quia, ut inquit Gerson de probatione spirituum, cum semel loquatur Deus, & id ipsum non repetat, onerosum certe est, ac vanum, reiteratas diversis temporibus, maxime circa idem objectum, in immensum visiones super visiones multiplicare. Et rursus ait: Certe non est verisimile hæc reiteratas, & multiplices revelationes a Deo proficisci, sed quo tempore hoc Ven. Servæ Dei dicitur fuisse revelatum, eodem fere tempore fuit etiam id ipsum revelatum Ven. Matri Sor. Mariæ Agreda, ut ipsa testatur p. 2. lib. 6. cap. 20. num. 1336. his verbis: Iniquissimum hoc judicis decretum: quod suadente Diabolo conceptum erat, ut executioni daretur, sex robustissimi, ac validissimorum lacertorum ministri, seu lictores exquisiti sunt, qui, uti erant homines viles, abjecti, seculi, ac impii, idcirco carnificis munus subierunt, Et n. 1339. Hunc itaque in modum Virginis Filius coram copiosa plebe nudus stetit, mox vero a sex illis tortoribus columna cuidam illius ædificii non absque crudelitate alligatus est, ut nempe favori eorum paratior esset. Extemplo dein bini, & bini, mutatis in ordinem vicibus cum flagellaverunt, ita truculenter, ut inaudita hæc barbaries omne hominis inventum, utique superasset, nisi ipse Lucifer impium savissimorum hominum cor subjisset: Ergo si juxta Gersonium verisimile non est reiteratas, & multiplices revelationes circa idem objectum a Deo proficisci, etiam diversis temporibus, a fortiori in dubium revocari debuit, an similitudinem veri consequatur reiterata ejusdem objecti revelatio eodem tempore huic Servæ Dei facta.

95. Tertio, quia non ita inverisimile videri debet, lictorem fuisse unum, cum Pilatus judicium tulerit Romanorum more, ex jure autem, & more Romanorum lictor unus ministerium obibat, ut probat solemnitas illa judicii formula: I. Lictor, colliga manus, caput obnubito, virgis cadito; quæ ita regularis, & communis est apud Auctores, ut vix reperiatur unus de suppliciis agens, qui non eam referat. Ipse Calaneo, dissertatione sæpius a vindice laudata, de Suppliciis Scripturæ eisdem

eisdem fere verbis eandem commemorat: *¶* *lictor*, colliga manus; caput obnubilo, arbori infelici suspendio: licet hic sermo solum sit de his, qui suspendendi erant, formula tamen iudicii mox relata, aperte de his, qui flagellis cadendi erant, loquitur. Probant id ipsum phrasæ illæ, quæ apud *Ciceronem* passim occurrunt: *Adorat Janitor carceris, carnifex Prætoris, lictor Jæstius, & alibi: Sit lictor non Juxæ sed tua levitatis apparitor. Ponite ante oculos carnificem, tortoremque Samaritum. Scellus carnifex Verris, & aliæ similes.* Id insuper evincit, quod de *Claudio Imperatore* narrat *Suetonius de Claud. cap. 34. Cum & spectare antiqui moris supplicium Tiburi concupisset, & deligatis ad palam nocentis carnifex desisset, accitum ab Urbe, vespertinam usque operiri perseveraverit.* En unus solus carnifex. Et sane quid aliud sibi vult *Christianus Andronicus* relatus a vindice revelationis, qui in descriptione Urbis *Hierosolymæ* num. 57. de domo *Pilati* agens hanc iustionis formulam circa Domini flagellationem in veteribus Annalibus repertam refert: *Jesum Nazarenum virum seditiosum, & Moysæ legis contemptorem, per Pontifices, & Principes suæ gentis accusatum, expoliato, ligato, virgis cadite. ¶ lictor expedi virgas.* Hic dum de lictore loquitur, singulari numero utitur. Quod si plurali etiam numero prioribus verbis loquitur, hoc profecto est, vel quia iudicis imperio loquebatur, vel quia executionem sententiæ militibus etiam committeret, ut moris erat apud Romanos, vel tandem, quia sæpius pluralis numerus pro singulari usurpatur, veluti cum *S. Matthæi* cap. 27. v. 38. ait, latrones, cum *Jesu Christo* crucifixos huic illustrasse, licet unus tantum illustrerit, ut aperte *S. Lucæ* cap. 23. v. 39. testatur. Quod & conceptissimis verbis habetur apud *B. Albertum magnum: Jubente lictore se ipsum vestibus exiit, columnam sponte amplectens.*

96. Non est ergo, quod tam severe vir eruditus stylum acuat in Theologos illos, qui sex lictores ad Passionem *Christi* minime necessarios existimant: Scimus solum ex sacris Litteris, *Christum* fuisse flagellatum, & flagris cæsum: nihil ultra asserunt Evangelistæ. *S. Matthæi* cap. 26. ait: *Jesum flagellatum tradidit eis: Marcus* cap. 15. *Tradidit Jesum flagellis cæsum. Joannes* cap. 19. *Apprehendit Pilatus Jesum, & flagellavit.* Hoc breviter, simpliciterque dixerunt Evangelistæ, & cum Prophætæ Dei spiritu afflati, mortis, quam *Jesus Christus* passus est in Cruce, tam distincte, ac perspicue notent, atque singillatim circumstantias referant, nihilque tamen dicant de prætenso illo senario numero, mirari vehementer subit, quod sint, qui sibi persuadeant, & velint intento veluti digito præmonstrare nobis pluralitatem, numerumque determinatum lictorum. Non lictorem unum, nec sex, sed congruentius textui *Joannis* quatuor quis diceret. Scribit enim Evangelista cap. 19. v. 23. *Militibus ergo cum crucificissent eum, acceperunt vestimenta ejus, & fecerunt quatuor partes: unamque militi partem:* Et verisimile satis est, quod ab eisdem lictoribus prius *Christus* fuerit flagris cæsus, a quibus postea fuit crucifixus. Quidquid tamen sit de hoc, an ad actum flagellationis concurrerint omnes, sicut postea ad crucifixionem, de quo nihil certum haberi potest ex sacris Litteris, id in controversiam venire nequit, quod *Christi* Domini flagellatio tam acerba, & dira fuit, ut nullum sit tam ferreum pectus, cujus duritiem non emolliat maximus ejus dolor: Non est dolor, sicut dolor ejus: dicitur *Thren. 1.* Hujus flagellationis acerbitas descripta est a Prophetis: *Psal. 31.* dicitur: *Diminueruntque omnia ossa mea: Psalms 128. v. 3.* *Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores: Isaiæ 50.* *Corpus meum dedi percutientibus: Et 53., & 55.: Vidimus eum, & non erat aspectus & desideravimus eum despectum, & novissimum virorum, virum dolorum, & scientem infirmitatem: & quasi absconditus vultus ejus, & despectus, unde nec reputavimus eum. Vere languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit, & nos portavimus eum quasi leprosum, & percussam a Deo, & humiliatum. Ipse vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra, disciplina pacis nostræ super eum, & livore ejus sanati sumus. Hoc etiam horrendum spectaculum describit *S. Augustinus* serm. de Pass. citatus a *D. Thomas* in *Cat. Aaræ.* *Eccè Dominus aptatur ad verbera, ecce jam vaditur, rapit sanctam cutem violentia flagellorum, repetitis ictibus crudelia verbera scapularum terga conscindunt. Proh dolor! facit extensus ante hominem Deus, & supplicium patitur rei, in quo nullam peccati vestigium potuit inveniri. Vulnera vulneribus, plagæ plagis addebantur. Hinc livor tumens, inde mo-**

mento temporis sanguis erumpens, ut revelatum sibi fuisse a Beatissima Virgine affirmat S. Anselmus Dialogo de Passione. Heu! momento temporis, totalis corporis ejus superficies, ita sanguine superfundebatur, ac si purpura circumdatus, & in stuporem, & deformitatem transformatus, omnibus apparuit, quasi lepra percussus. Sed quid opus est tot lictoribus? An non ferus, crudelis, & inhumanus, etiam unius tortoris animus hoc horrendum, tanta amaritudine, & dolore plenum spectaculum, præbere potuit, ut rupta sacri corporis cute, totum Christi corpus flagris concisum, & laceratum relinqueret? Quanto aliquod patiens est magis sensibile, tanto major sequitur dolor passionis, ut dicit D. Thomas 3. p. q. 46. art. 6. ad 3. ex quo probat dolorem passionis Christi fuisse majorem omnibus doloribus his præclarissimis verbis: Quod etiamsi per impossibile ponatur, quod Adam in statu innocentia passus fuisset minor fuisset dolor ejus, quam Christi: quia nempe corpus ejus erat delicatioris constitutionis. Ad quam sententiam accedit S. Bonaventura medit. Pass. Quanto delicatior caro illa fuerat, atque tenerior, tanto acerbior imprimebatur dolor; Quod idem observavit Luspertinus de Passione Domini dicens: Caro enim tenerissima non modo vulnerabatur; sed discerpebatur etiam, lacerabatur, sulcabatur, ut ossa quoque nuda apparerent: Ergo si corporis Christi Domini delicatissima fuit constitutio, cur unius, aut alterius lictoris immanis sævitia, ita inhumane, & crudeliter sevirere non potuit, ut plagas usque ad ossa, ordinarium flagellationis modum graviter excedendo infligeret, cum, ut recte observat Interianus cum aliis, Pœna hæc non est inflicta a Judæis lege sua agentibus; sed a Gentilibus, qui nulla circa hæc etiam lege civili tenebantur, & quos suis constat sæpius verberibus, & flagellationibus damnatos a se reos interemisse; quo frequentius nihil est in Sanctorum Martyrum actis, Quod autem S. Martyres, non ab uno, sed a pluribus lictoribus fuerint usque ad mortem, flagris cæsi, hoc probandum restat eximio vindici revelationis. Nec enim, ut id præstet unus, agnosci debent in illo Samsonis, aut Herculis robustissimæ vires.

97. Fateor insuper Christum Dominum dirisime fuisse flagellis cæsum, iētuum numero minime observato, quem lex Moysæica Judæis excedere vetuit Deuteron. 25. : Si cum, qui peccaverit, dignum videbitur plagis, prosternent, & coram se facient verberari. Pro mensura peccati, erit & plagarum modus: ita dimittat, ut quadragenarium numerum non excedant, ne fœde lacertatus ante oculos tuos abeat frater tuus. Ineptam, & parum piam etiam asserimus opinionem dicentium, Christum Dominum solum, uti præscriptum erat in lege, quadraginta plagas sustinuisse, cum certissimum omnibus debeat esse immanem fuisse flagellationem, ut probat illud Psalmi, supra dorsum meum fabricaverunt peccatores, quem textum Theodorus, & alii interpretantur: super dorsum meum araverunt aratores, quasi supra ejus corpus sacratissimum fiasco sulcos duxerint, sacram ejus carnem proscindentes, sicut aratrum proscindit terram, ut ita sanguis ex toto illius corpore effunderetur. At quomodo facta fuerit hæc sævisissima flagellatio, ignoratur penitus, inquit Calmet super Mattheum cap. 21. v. 26. his verbis: Quomodo hoc supplicio Christum affecerint, non satis liquet. Variè narratur a pluribus vulnerum, seu flagrorum numerus. Fuisse 500. affirmat S. Bonaventura, V. Mater de Agreda lib. 6. cap. 20. incussa in flagellatione Domino nostro verbera numero 5115., sibi fuisse revelatum tradit. Ascendisse ad 400. revelatum fuit S. Geltrudi. Aquilanus refert revelatum S. Bernardo fuisse 6666. Landolphus de Vita Christi, scribit fuisse 10537. Salmeronius 10549. Verum quamvis totum hoc sit pia meditatione excogitatum, incertum, ac infirmum omnino est. Si consulas Interianum, quid credendum sit, considerate respondet: Quod ad secundum attinet, hoc est de plagarum numero: Scriptores pii, iique permulti, præsertim e recentioribus, asserunt fuisse plagas Christo illatas in ipsius flagellatione ultra quinque millia. Hoc tamen viris gravissimis, & doctis, neque ob id minus piis, plane videtur incredibile. Etenim præterquam quod Romani, (ut de Judæis nihil dixerim) non consueverunt, maxime per illa tempora, tam multis plagis verberare: Pilatus non id intendit, ut Christum flagris omnino conficeret, imo propterea flagellavit eundem, ne illum morti traderet, necaretque, sed quoquomodo, quamvis acerbiori, servatum eriperet a Judæorum ira, ejus nocem, & crucifixionem efflagitantium. Non igitur sit verisimile, neque jussisse

neque permisisse etiam tam duriter; & cum mortis evidenti periculo flagellatum
iri.

98. Si Patrem Suarez adeas, eum ejusdem labii invenies. Tom. 1. in 3. p. q. 46. art. 2. disp. 35. sect. 2. Quarto de numero plagarum nihil invenio ab antiquis Patribus scriptum, multi tamen pii Scriptores, praesertim ex recentioribus, affirmant fuisse ultra quinque millia quod aliquibus videtur incredibile. Quia nec Judaei, nec Romani consueverant ita flagellare, & quia tot verbera sufficerent ad necandum hominem; cum ergo Pilatus flagellaret Christum, ne illum necaret, non est verisimile permisisse eum tam acriter verberari. Et licet Ludolphus Carthus, in vita Christi 2. p. c. 58. & Echius in Serm. de Passione Domini, & alii referant hoc fuisse revelatum cuidam feminae, tamen neque hujusmodi revelationes feminarum cogunt nos, ut eas veras esse credamus, neque ibi dicitur plagas flagellorum sed vulnera Passionis eum numerum excessisse. Itaque haec res incerta est. Unde licet verisimilius sit flagella multum excessisse quadragenarium numerum propter rationes adductas, & quia Christus non more Judaeorum, sed Romanorum flagellatus est: tamen quantus fuerit ille numerus affirmare non possumus, quia neque in Evangelio habetur, neque in Scriptura, neque à S. S. Patribus traditus est. Ad eandem sententiam accedit Calmet sup. Joan. Cap. 19. v. 1. dicens: Asceticos apud quosdam libros legitur numerum verborum, sed haec revelationes in Ecclesia fidei minime obtinuerunt.

99. Res ergo incerta; at non incertum, Christum crebris, & multiplicibus ictibus fuisse verberatum. Non opus est scire vulnerum, aut lictorum numerum, ut sciamus immanem, & crudelissimam Christi Domini flagellationem, quodque ruperit sanctam cutem violentia flagellorum; quod Christus immanem passionem sustinuerit pro nobis; & quod dolor Passionis ejus fuit major omnibus doloribus: quod theologice, & profunde more suo explicat D. Thomas 3. p. q. 46. art. 5. his disertissimis verbis: Sed secundum genus passus est omnem passionem humanam, quod quidem potest considerari tripliciter. Uno modo ex parte hominum, à quibus passus est. Passus est enim aliquid & à Gentilibus, & à Judaeis, & à masculis, & à feminis, ut patet de ancillis accusantibus Petrum. Passus est etiam, & à Principibus, & à ministris eorum, & popularibus secundum illud Psalmi secundi. Quare fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania? Astiterunt Reges terrae, & Principes convenerunt in unum adversus Dominum, & adversus Christum ejus. Passus est etiam à familiaribus, & notis, sicut patet de Juda eum prodente, & Petro ipsum negante. Alio modo, patet idem ex parte eorum, in quibus homo potest pati: Passus est enim Christus in suis amicis, eum deserventibus; in fama, per blasphemias contra eum prolatas; in honore, & gloria per irrisiones, & contumelias ei illatas; in rebus, per hoc quod etiam vestibus spoliatus est; in anima per tristitiam, tedium, & timorem; in corpore per vulnera, & flagella. Super quae verba Eminentissimus Cajetanus: Ergo non est quod transeat imaginatio ad alia, quae cogitari possunt, ut sciamus Deum omnes passiones sustinuisse. Fuit pariter dolor Christi major omnibus, ut probat D. Thomas art. 6. sequenti: non quia attenta lesione corporali, non fuerint quidam Martyres, qui graviores passiones, & diuturniores sustinuerint, sicut D. Laurentius affatus in craticula, & S. Vincentius unguibus ferreis laceratus, sed aliunde. Quare cum ex his S. Doctor hic primum sibi proposuisset argumentum, sic respondet: Ad primum ergo dicendum, quod ratio illa procedit ex uno tantum praedictorum scilicet ex lesione corporali, quae est causa sensibilis doloris; sed ex aliis causis multo magis dolor Christi patientis augetur, ut dictum est. En vivis coloribus descripta passio Christi, cum summa ignominia, doloribus, & opprobriis conjuncta. Vanus est recursus ad incertum lictorum, & vulnerum numerum, ut horrenda dolorum, qui nobis debebantur, & crudelissima perpesio evidens fiat. Fuerit ergo solum numerus lictorum pia hujus Ven. Servae Dei cogitatio; non tamen induci possum, ut credam, hunc determinate numerum fuisse ei à Deo revelatum; maxime, eo quod referatur, ut supra meminimus revelatum Sanctae Mariae de Pazziis, Christum à triginta paribus hominum fuisse flagellatum; & cum de his altissimum sit Scripturae silentium, sileamus & nos ea, quae Scriptura sic incerta reliquit.

100. In nonnullam pariter dubitationem venit, quod hic legitur, S. Joannem lacrymas offerentem accessisse ad milites, enixeque rogasse eos, ut mitius cum
Cברי-

9:
Christo Domino agerent: Primò, quia hic supponitur S. Joannem corpore præsentem fuisse flagellationi; & nihil ex sacris Litteris adduci potest, nec in SS. PP. reperio, ut plane ea de re dubium moveri possit, Scimus ex Mattheo cap. 26. v. 22. dixisse Apostolis Jesum: Omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte; scriptum est enim percutiam Pastorem, & dispergentur oves gregis, quod adimpletum fuisse constat ex v. 39. Tunc Discipuli omnes relicto eo fugerunt, omnes enim ignavo, ac mundano timore capti, & in Fide Divinitatis Christi vacillantes, cum à militibus capi cum ad supplicium viderent, fugerunt, veriti, ne comprehenderentur; Quare Propheta Regius Christum introducit loquentem Psal. 68 v. 25. Et Jossini, qui simul contristaretur, & non fuit, & qui consolaretur, & non invenit, Et Psal. 141. v. 3. Considerabam ad dexteram, & videbam, & non erat, qui cognosceret me; Si ergo notant Evangelistæ Discipulorum fugam; quod Petrus sequebatur eum a longe; quod introductus est in aulam Principis Sacerdotum, precibus illius Discipuli, qui notus erat Pontifici, ut haberetur ex illo Joan. 18. v. 15. Sequebatur, autem Jesum Simon Petrus, & alius Discipulus. Discipulus ille erat natus Pontifici, & introivit cum Jesu in atrium Pontificis, quem Discipulum esse Joannem autumant D. Chrysofost. in Matthea. Homil. 66, & D. Hieronymus Epist. 16., quibus minime resistit S. Augustinus tract. 123. in Joa. dicens: Quisnam iste sit Discipulus, non temere affirmandum est, quia tacetur. Solet autem se idem Joannes ita significare, & addere, quem diligebat Jesus. Fortassis ergo, & hic ipse est: Si, inquam, non tacerent Evangelistæ Petrum, & alium Discipulum secutos fuisse Jesum, an ne tacerent illi, quod præsens adfuert Joannes flagellationi? Quare cum hujus in sacris Litteris, nec levis quidem umbra appareat, cum S. Augustino dicere non ambigimus, hoc non temere affirmandum, quia tacetur. Accedit, quod refert Ven. Mater Maria a Jesu de Agreda 2. p. lib. 6. cap. 20. Cæterum Domino ad locum flagellorum adducto, ad angulum quemdam atrii illius se recepit cum tribus Mariis, & Sancto Joanne, quos tunc miseria sua sociis habuit, prudentissima Virgo: atque illuc loco posita, omnia flagrorum verbera, ac tormentis, quibus Santissimus ejus Filius excipiebatur, clarissima visione perspexit; & licet quidem corporis oculo ea non fuerit intuita, nihil tamen illam latuit, laudæ secus, ac si singula coram conspexisset: Si ergo revelatum fuit huic Ven. Servæ Dei B. Virginem ad angulum quemdam atrii se recepisse cum Joanne, ex quo loco Christi flagellationem videre oculo corporeo minime poterat, idem existimare debemus de D. Joanne Quomodo ergo lacrymas offerens, supplicabundus ad Milites accesserit, enixe rogans, & flagitans, ut mitius cum Christo agerent? An ne verisimile, quod Joannes reliquisset vel modico tempore, Beatissimam Virginem solam, expositam scilicet ludibrio & insultibus furentium Judæorum? Si Petrus, ob solam suspensionem quod Gallilæus esset, insultarunt, quid Virgini Matri, lamentis se prodecenti, facturos fuisse putamus, nisi Joannis præsentia ei indivulsa adherentis, fuisset protecta? Dicamus ergo aut Virginem atrium non intrasse, aut Joannem, ne per momentum quidem, ab ea discessisse, id est, alterutram revelationem esse falsam, aut saltem legitime suspectam.

101. Rursus quo non simulationis artificio, ficto non modo sermone, sed etiam vultu Petrus sedit ad ignem cum ministris, dolorem premeus, & simulans audaciam, ne suspicarentur, quod ille sectator & Discipulus Jesu esset, ut affirmant SS. PP. Non appropinquabat loco, ait D. Hieronymus, ubi Jesus erat, ne ministris suspicio aliqua nasceretur: Cum introisset Petrus, ait Cyrillus Alexand. in Joan. lib. II. cap. 42., ne maestus vultus condolere capto videretur, ac ita expulsus, videre non posset quæ vellet, cum ministris se miscuit, & quæ illi faciebant, alto corde premeus dolorem facere simulat. Hisce artibus sibi præcavit Petrus, ne cuiquam in suspensionem veniret, se ad Christi sodalium ullo modo pertinere, sed crederent omnes, vel casu illuc advenisse, aut animo sibi calefaciendi ad ignem. An ne ergo verisimile, quod Joannes erumpentibus lacrymis, dolori, quo amar cor ejus compungebat locum daret, ut ex maestitia vultus, aut ex precibus, ministris seu tortoribus eisdem innotesceret, aut saltem suspicarentur isti, esse unum ex Discipulis, quos tam insanus Summi Pontificis furor, quam populus implacabili iracundia incitatus, detegere, & perdere quærebat? Placet ut super hoc Scripturæ Sacræ admirabile silentium venoremur.

102. Duo hic reponit perdoctus hujus revelationis vindex. Primo, quod scimus Deum obsequiis nostris non indigere, & tamen cum illa præstamus, acceptat. Scimus ope nostra non indigere illum, ut peccatores convertat, & tamen nos Deum, & ipsos peccatores, ut Deum ipsum non offendant, precamur. Ergo & potiori jure, id officii, & amoris sui erga Magistrum præstare poterat *Ioannes*; siquidem tunc *Christus Dominus*, etsi Deus, erat tamen in derelictione sua, quæ in horto inceperat, sustinens servitutem ut homo, ut peccator, qui debita solveret, tandem, qui virtute Divinitatis suæ non uti, ut patetur, decreverat. Secundo quia nihil reprehendi est a vera ratione alienum. Maxime cum humanus affectus naturaliter in has sui explicationes erumpat, quas non cohibere pium, & sanctum est, & propterea dignæ erant mitissimo *Ioanne*. Certè si quis nostrum, vel ipse Censor præsens esset, similiter abs dubio pro Domini obsequio, & reverentia rogaret. Ille, dicemus, *ligatus est non funibus vestris, sed pietate in nos sua, atque suæ voluntatis decreto, at nos animum continere non possumus, ut propterea precemur vos, mitius ergo agite cum illo, qui vos non impedire decrevit*. Hæc ingeniosus vindex.

103. Sed tantum abest, ut ex eis aliquid contra dicta possit extundi, ut potius maxime confirmetur. Verissime dicitur, non egere Deum orationibus nostris, quas tamen libenter acceptet, cum docuerit nos, qualiter debeamus orare. At nullum hujus orationis reliquit exemplum, ut pro Deo homine fieret ab hominibus oratio: cum solum oraverit ille, non ut pro se obsecret, sed ut pro nobis impetret. Verissimum insuper est, peti à se Deum velle, quæ potest etiam non orantibus dare; cujus præclarissimam rationem assignat *S. Augustinus de Dono Perseverantiæ* cap. 7. num. 18. dicens *Propter quod, & posci à se voluit, ne inferamur in tentationem; quia etsi non inferimur, nulla ab eo ratione descendimus. Quod poterat nobis, & non orantibus dari; sed oratione nostra nos voluit admoneri, a quo accipiamus hæc beneficia. A quo enim nisi ab illo accipimus, a quo jussum est, ut petamus? Prorsus in hac re non operosas disputationes expectet Ecclesia, sed attendat quotidianas orationes suas, orat, ut increduli credant; Deus ergo convertit ad fidem. Orat, ut credentes perseverent: Deus ergo dat perseverantiam usque in finem; At à vera ratione discedit, qui non Deo pro hominibus, sed pro vero Deo hominibus vehementes preces effundit; ut ab eis accipiat, Deus, aliquam tormentorum, quæ voluntate, & non necessitate patitur, mitigationem; quo sane nihil indignius dici, aut commemorari potest. Non crederem in agnoscente *Christum* verum Deum, proprium amoris, & caritatis hoc esse officium. Pater omnipotens, vel ipse *Christus* erat orandus, qui pro suprema potestate, de ipsis hominum voluntatibus, facit ipse quod vult; habens nedum humanorum cordium, quo voluerit, quando voluerit, & quomodo voluerit, inclinandorum omnipotentissimam potestatem; verum magis habens in potestate sua savientium voluntates, quam ipsi suas. Ad ipsum ergo *Ioannes* se convertere debuisset, ut vellet persecutorum savitiam mitigare. An non hæc magis accepta Deo fuisset oratio? An non & ista summi amoris, & charitatis eximie manifestatio?*

104. Enim verò argumentum fieri nequit ex puro homine, ad hominem Deum. Nullus sane videret purum hominem, quem præcipue innocentem crederet, sic excipi, sic tractari, sic invalidum, & infirmum crudeliter verberari, sine miserationis sensu, acerbè dolens, oraret etiam listorem, ne ita crudeliter cum eo ageret: ad hunc modum misereri certe est naturæ inditum. At dicat, amabo, quæ unius cum altero comparatio? aut quod unius ad alterum argumentum constitui potest. Sciebat Discipulus ille, quem diligebat *Iesus*, quod patiens, erat verus Deus; quod nullam haberent listores potestatem adversus *Christum*, nisi datum eis desuper esset; quod oportuerit eum non erui, non defendi, sed savientium manibus, & furori derelinqui; quod tradi Dominum, & sic crudeliter flagellari, tam fuit Paternæ, quam ipsius voluntatis; & tandem, quod perfectam obedientiam exhibebat Deo Patri, qui ad redimendum genus humanum præceptum mortis ei imposuerat. Quorsum ergo, aut quo respexisset asserta illa efficax ad tortores oratio? Horrui profectò ille tormentorum *Christi* acerbiteriam; nihilque illi ad dolorem acerbius accidere potuit. At vana, & inutilis erat dire-
sta

Eta ad tortores deprecatio, ut ab eis peteret id, quod, stante infallibili voluntate Dei ipsi nota, sciebat non esse facturos. Ergo non res ista ex sensu carnis, & commiserationis humane iudicio estimari debet: sed ex Divina Sapientie regulis, & ex Decreto, & voluntate Dei? Nec est quod amoris Joannis plusculum etiam, quam concedit veritas, largiamur.

§. XVI.

Circa Coronam Spineam,

Era esta Corona larga y recogida de lo alto para que cogiese toda la cabeza. Con gran crueldad se la assentaron sobre su Santissima Cabeza, apretavanla todo lo mejor que podian, para no ser ellos lastimados con las espinas, hazian fuerza con invenciones, apretandola con palos, unos por una parte, y otros por otra, hasta que llegaron a hacer asiento las espinas, unas salian por la frente abasso, hasta las Cejas, otras por las sienes, y algunas se quedavan enclavadas, como topavan en el buesso se quebraban con la fuerza que hacian aquellos perversos.

P. I. lib. 2. cap. 18. sequentia narrat.

Era questa Corona larga, e chiusa per la parte di sopra, acciò pigliasse tutto il Capo. Con gran crudeltà la posero sopra la sua Santissima testa, e la calcavano più che potevano, e per non fare alcun danno à se medesimi con le spine, facevano forza, con invenzioni, calcandola con bastoni; altri da una parte, ed altri dall'altra, sino a tanto che arrivavano a penetrar le spine; delle quali alcune uscivano all'ingui sino alle ciglia, e altre per le tempia, ed alcune rimanevano inchiodate, ed altri incontrandosi con l'osso si rompevano con la forza, che facevano quei perversi.

105. **S**I verba versionis Italice cum phrasi Hispanica comparentur, vis ulla in verbis Italicis reperitur immutatio. Sic namque in textu Hispanico legitur: *Ancha, y recogida de lo alto, para que cogiese toda la cabeza*: quibus satis exprimitur, quod non utcumque ex parte superiori corona erat contracta, sed cum in modum, quo totum caput tegetet, & tangeret, quod fieri non poterat, nisi perfecte fuisset ad modum pilei clausa, ne pars aliqua capitis indemnis evaderet. Sed totum caput, occiput, sinciput, vertex, & frons spinis transfigerentur. Quare his terminis exprimitur spherica corona: & non circularis, de quibus duobus coronæ species loquuntur Auctores agentes de forma coronæ Domini. Coronam ergo illam Christo Domino impositam, non solum caput per tempora, sed & totum insuper caput usque ad verticem comprehendisse, pium dixi utpote pie, & devote excogitatum a nonnullis, quos citat laudatus Mag. num. 81. At cum nihil aliud affirmare possim nisi sententiam & opinionem meam, pace dicam hujus eximii viri, minime credere possum hoc fuisse Ven. Servæ Dei revelatum, cum oppositum probabilius rationi, & apertius sit. Fuit namque corona Christo Domino imposita ad modum coronæ, quæ imponebatur victoribus, nempe in circuli formam, ut coronam gestans spineam, ad aspectum talis ludibrii, magis esset illusio populi: quare in festo coronæ Domini, corona diadema dicitur: *Per diadema spineum vitæ coronam contulit, & diadema caput solum per tempora circumdat*. Huic sententiæ adstipulatur P. Suarez 3. p. Disp. 35. Sect. 3. his verbis: *Omnes tamen intelligunt, illam coronam fuisse integram ac circularem, quæ coronæ insulat regis totum uniusque caput Salvatoris ambiat*. Sed audiendus inter omnes

nes eruditissimus *Interpretans*, qui maxima, qua pollet eruditione in rebus illis idem facit. Sic ille lib. 3. cap. 15. num. 10. „ Circa formam vero ipsius coronæ sunt, qui dicant (*Cornelius Jansenius* in concord. Evang. cap. 14. vide *Pavicum* pag. 536.) impositam Christo in galeæ modum, sicut fuerit non circularis tantum, sed spherica, neque solum caput per tempora undique circumdederit, sed totum insuper usque ad verticem ipsum obtexerit. Pium hoc fortasse: neque enim de hoc disputamus, aut ullo modo controvertimus: sed (quod pace, ita imaginantium dictum sit) parum solido assertum fundamento. Etenim præterquam quod coronæ omnes, quibus victores, & qui præclaram aliquam operam Reipub. navaverant, a Romanis, aliisque donabantur, formate non erat in modum galeæ, sed tantum in circuli modum caput ambientis, sive illæ ex gramine, ex lauro, ex olea, aliisve hujusmodi conficerentur, de quo argumento plura sunt apud *Lippium de Militia Romana* præter hoc, inquam, quis nesciat coronam Christo Domino per ludibrium impositam, non solum his, quas memoravimus, sed præcipue illis, quibus utebantur Reges, vocabanturque passim Diademata, fuisse simillimam? Adeo certum videtur hoc, ut, quisquis auctor fuerit ejus hymni, qui in solemnitate coronæ Domini communiter canitur, habeantur illa:

*Cum spinarum aculem
Christus pro nobis pertulit,
Per diadema spinarum
Vixit coronam sustulit.*

„ Diadema autem, vel pueris ipsis notum est, fuisse albam tunicam, sive vittam, tempora totumque caput Regis ambientem, stringentemque. Quæ ratione *Silius Italicus* cecinit non ineleganter.

— *Vittæque majoris,
— Divorcibus frons sine ullo
Dilecta vitæ modis tempora Regis.*

Quod & pluribus aliis videm firmat. Eo qualiter hoc haberi potest ut pium, sed parum solido assertum fundamento. Si ergo opinio ista parum solido nititur fundamento, nemo prudenter potest contendere, aut asseverare vere fuisse a Deo revelatam. Perlegantur ea, quæ supra diximus hac secunda disertatione num. 3.

106. Quantum ad secundum, quod hic asseritur, idem esto judicium. Et quidem quod milites spinarum coronam capiti Christi Domini palis ingerent, hoc nedum ex testibus Evangelicis, aliisque antiquitatis monumentis non comprobatur, verum minus conforme videtur Scripturæ *Matthæi* cap. 27. v. 10. asserenti: *Et circumdedit in eum acciperunt arundinem, & percutiebant e caput ejus*: nempe a manu Christi eam tenente, ut textum exponit *Mag. Fr. Emmanuel ab Incarnatione* his verbis: *Et percutiebant e caput ejus, circibus nempe vitæ, non tam acrima molissimæ (scilicet essentia arundinis percussio) quam illudicis, non quicquidamque, sed ut ait D. Thomas nunquam solus: qui scilicet satius molis aspirasset ad Regnam, bene pæpæ, iuræ, & ois. Itaque loco ejus, quod Rex consuevit supplices scepro tangere in signum favoris, & clementiæ, prout colligitur *Esaiæ* 4. v. 11. ipsi scepro e manu hujus Regis accepto, verberabant ipsummet Regem, tanquam non Regem, sed morionem, ambitam Regis dignitatem in caput ejus retorquentes. Quod firmat auctoritate *Cheysstiani* dicentis: Non membrum unum, sed univertum corpus atroces has injurias patiebatur: caput corona, calamo, pugnis, facies sputis &c. Hoc tamen pie credibile dixi: ductus solum auctoritate *D. Bonaventuræ*, quem unicum id pie meditantem reperi in meditatione *Passionis*. *Statim ex his ferrum quoddam in formam coronæ conficitur, quod se spinis condensum veteranda imponitur capiti, utque tunicis configatur, fastibus coaptatur, ac baculis.* At non ex hoc, quod hoc sit pie excogitatum, ab aliquo credi debet id revera fuisse supernaturaliter revelatum. *Logesii*, quæ dixi hac *Diss.* 3. num. 3., & 4.*

107. Non etiam sequentia, quæ hic referuntur dubitatione carent, an fuerint vere a Deo *Ven. Servæ Dei* revelata, vel potius ab aliis accepta? Quod profunde calmina spinarum sanctissimum Christi caput intrarint, quod & duriter tenuem

carnis ejus pellem cum ossibus, & nervis læferint. Quod venerandum ejus caput tot aculeis confixum, & incredibili etiam dolore vexatum fuerit, ut ipse in doloribus, gestans coronam spineam, nos a doloribus liberaret, hoc totum habemus ex sacris Litteris, & PP. Hinc ille in figura sponsi adumbratus inquit *Gent.* 5. v. 2. : *Aperi mihi foras mea, amico mea, columba mea, immaculata mea; quia caput meum plenum est ruro, quæ verba exponens doctissimus Sotomajor, inquit, quia caput meum plenum est sanguine, quatenus fuit spinis acutissimis coronatus. At quales fuerint spinæ istæ, non omnium una est vox, & sententiâ. Plerique volunt fuisse juncos marinos, adeo aculeis pungentes, ut si quis super eos calceatus incedat, ipsos quoque calceos transigere valeant. Unde ad illud *Joan.* 19. v. 5. *Exiit ergo Jesus portans spinam coronans, legitur Joannem, aut papyracum. Sic S. Augustinus Dialogo de Passione. Hac corona non fuit de spinis, sed de juncis marinis, qui habent acutiores aculeos, quam vera spinæ, Guillelmus Durant, in rationali divini officii, Cornelius a Lapide, Toletus, Perriculus, necnon & alii. Displicet opinio ista Cardinali Baronio asserenti: nullatenus audientes puto, qui ex junco marino Domino contextam coronam fuisse dicere: Eiusdem sententiæ est *Deirio* lect. 6. de *Passio.* Eo quod junci, cum unam tantum habeant cuspidem, parum idonei videntur coronæ plestendæ, quam multis enim juncis opus fuisset, ut eorum cuspides caput undique cingerent. Huic rationi addit oculorum testimonium, dicens, se lustrasse non semel magnam illam coronæ partem, quæ Parisiis in sancto sacello asservatur: vidisse præterea Legionem Civitate Hispaniæ, & in Monasterio de spina, & Lovanii, & alibi coronæ spinas varias, nullamque earum quidquam cum junco commune habere, sed omnes rhamnium, vel plurimum ostentare: Parisiensemque uni ramo plures spinas in latere coherentes habere, quod a junco procul est alienum. *Barraclot* tom. 4. lib. 7. cap. . utrumque amplectitur, dicens, coronam Dominicam ex juncis marinis fuisse contextam, non solis, sed permixtis, ideoque potuisse caput cingere: neque videri in multis coronæ partibus, quia cum sint duriores, & majores, per se asservantur aliis locis. Nihil ergo certum haberi potest de hoc, inquit *Calmet* in *Joan.* cap. 19. v. 2. *Interpretes operam ludunt, quærentes cujus generis essent spinæ, ex quibus Salvatoris corona compacta fuit, aliis ex aculeis, illam ex nigra spinæ, aliis ex spinæ alba, his ex pruno, illis ex junco marino spinis horrenti fuisse constructam. Thomas Bartholinus hypomn. 5. de corona Christi spinæ hæc de re dissertationem quandam tenuerunt, quam vides, si lubet curiositatem explorare: cæterum hæc in re nihil certum alicubi inveneri. Si ergo nullum haberi potest argumentum de qualitate spinarum, ex quibus contexta fuit corona, nec constans in opinione hominum potest esse, quantus fuerit cruciatus spinarum, & quousque puncturis speciosum ejus caput fuerit compunctum, & divulneratum: ex quo, & dubia redditur veritas hujus revelationis, num vere ex Deo fuerit, an potius sit pie excogitatum, quod refertur per ipsam: an omnia ista sint peracta, sicut describit præsens revelatio, an vero sint pie excogitata.***

108. Enim vero. Dum asserit illa sibi fuisse revelatum, quod spinæ sacratissimum Christi caput penetrarint, quod ex his aliæ usque ad supercilia, & tempora pervenerunt, quod aliæ infixæ manserint, & aliæ vi tortorum ruptæ, ex quo in ossa ostenderent: rogo an Christi, prout hic describitur aculeos spinarum usque ad sanguinis effusionem sustinens, his spinarum aculeis perforatum fuit cranium vel non? Si primum incredibile hoc propugnat P. Suarez tom. 2. in 3. p. 9. 46. art. 2. Disp. 35. sect. 3., quem sequitur sæpe laudatus *Interioranus* lib. 3. cap. 15. num. 9. His ita gestis, inquit ille, plestentes, ait Evangelista, coronam de spinis, posuerunt super caput ejus, & arundinem in dextera ejus. Quæ fuerint hujusmodi spinæ, sane grandes, atque peracutæ, e quibus milites coronam plexuerunt, ut venerando imponerent capiti, varie ab interpretibus discutitur, aliis affirmantibus fuisse ex marinis juncis, qui oblongas, & acutas spinas habent duriores terrestribus, & ita præcipue consent illi, qui putant spinas coronæ, non tantum pellem, carnemque Christi sacratissimam perforasse, sed cranium ipsum: quod minime tamen credibile videtur viro certe pio, in primisque docto, & erudito P. Suarez. Aliis vero asserentibus fuisse

„ fuisse ex illis, quæ immasci in arbore appellata rhamno, quæ in Syriz locis
 „ crescit fortior, & frequentior. Hoc secundum videtur mihi verisimilius,
 „ qui sentio cum laudato super authore, spinas illas pellem (quæ non debilis
 „ est in capite) carnemque insuper Christi perforavisse, imo, & quodammodo
 „ lauciasse, ut loquitur Tertullianus, severus admodum author, & qui non le-
 „ viter loqui solet, non tamen os illud, quam calvariam appellamus, aut
 „ cranium: etenim præterquamquod cuspides, quæ cranium penetrassent non
 „ poterant non inferre vulnera lethalia, quæ certe Pilatus conatus Christum Do-
 „ minum eripere à morte, non solum non iussisset (quod enim non iusserit lon-
 „ ge videtur verisimilius) sed neque fieri permisisset, in quod tamen inclinant
 „ Ecclesie Patres Augustinus tract. 16. in Ioan. Chrysost. hom. 83. in Ioan. Leo Papa
 „ Ser. 10. de Pass. Domini. Præter hæc inquam, quæ, amabo, spinæ essent, quæ
 „ tantam haberent penetrabilitatem, atque duritiem, nisi essent, non dico
 „ marinx, sed ferreæ „? Si dicatur secundum, minime hac revelatione inten-
 „ di cranium fuisse perforatum, ut ex formalissimis verbis, quibus concepta est
 „ revelatio, nobis persuadere contendit vindex revelationis, resistit veritati hu-
 „ jus revelationis, revelatio alia, eodem fere tempore, ut superius observavi, facta
 „ Ven. Matri Sor. Mariae a Iesu de Agreda, cui revelatum fuit, ut testatur ipsa,
 „ spinas cranium perforasse. Sic illa p. 2. lib. 6. cap. 20. num. 1344. his verbis:
 „ Quapropter amabilissimum Iesum reparatorem nostram sine macula in Prætorio addu-
 „ ctum, novaque iterum immunitate, ac insolentia vexatum exortum vilissima quodam
 „ atrita, ac fœdatis puerperæ laverna vellunt, ut tanquam Rex sericis omnibus in ri-
 „ sum, & sibilum detur. Aequali rabie acili, etiam sacro capiti imponunt furtum et
 „ brevibus spiritus contentum, quod corona loco esset. Erat autem contentus iste et fœdit
 „ spinosa, aculeis oblongis, densis, & præcatis asperissimis, quæ deo tam aridi capiti ap-
 „ prederunt, ut scilicet amara, perforata esse inde cranium, usque ad aures, & vitæ
 „ prætorium.

109 Ergo duæ revelationes eodem fere tempore, ut supra notavi, a Deo
 factæ, quarum una necessario debet esse falsa, cum locutio Dei, sive per se
 ipsum, sive per ministrum debeat esse essentialiter vera cum omnimoda repu-
 gnantia falsitatis. Vel enim Deus, dum loquitur per alium, loquitur per alium
 moraliter, id est discendo ei immediate, quod nomine Dei dicturus est, vel
 loquitur per ministrum, tanquam per instrumentum purè physicum: si hoc se-
 cundum, tunc Deus est, qui loquitur immediate per se ipsum. Si primum:
 Ergo si per Ministrum loquitur falsum, etiam loquitur falsum per se ipsum.
 Hoc cum impossibile sit, dicendum, quod una ex illis revera Dei locutio non
 est: licet ut talis æstimata sit, proponens, ut revelatum a Deo, quod revera
 revelatum non est. Fator quætionem satis dubiam esse, an subtile illud, &
 solidum iuncorum os non cranium penetraverit? Affirmat D. Basaventura in
 M. d. P. s. Equat spinæ toti prætorissimæ, usque ad cerebrum penetravit. D. Lau-
 rentius Justinianus de Triumph. Christi agone cap. 12. Spinarum punctiones cerebrum
 perforavit. Alii negant. Tertullianus de Corona Domini. Christi tempora concia-
 nocerunt mortifera quibus vulneribus spinæ, sed novarum passiarum ardore sustento-
 batur animi. D. Petrus Dantonus de Exalt. S. Crucis. Divinum illud caput multiplici
 spinarum insidate perforatum, usque ad cerebri tenuitatem confutum est, dum
 configitur spinæ. At licet homines, etsi sanctissimi, aliquid præ opinari possint,
 quod certissimis monumentis nesciunt, minimè tamen Deus opposita loqui
 potest, qui nec fallere, nec falli potest, ut discretè pronuntiat S. Augustinus
 lib. 1. de Symbolo in principio: Deus omnipotens est, mori non potest, falli non
 potest; non si mori potest, non esset omnipotens: si mori, si fallere, si falli potest, non est
 omnipotens.

110 Sed quidquid sit de hoc, in suspicionem revocari debet revelatio ista ex illo
 certissimo Gersonii principio, statuentis lib. de prob. Spiritus sequentia: confide-
 randum est, an quod revelatum fuit, id humana intelligentia poterit assequi, Sed
 totum, quod in hac parte revelationis revelatum dicitur apertissimum est in
 libris agentibus de Corona Domini: unum referam Thomam à Kempis de Passi.
 Christi: Alio Domino Deus, quous profunde culmina spinarum Sanctissimum caput
 1100

taum intrarunt! quam devotè tenuis carnis tua pellem; cum affinis, & nervis leserunt! Ergo suspecta debet esse revelatio, ut supervacua, & minime necessaria: si sic intelligenda sit, quod spinæ cranium Salvatoris penetraverint.

*Vi per una parte de la calle algo le-
jos, venir a la angustiadissima
Virgen Maria Madre de Dios. Tra-
ia delante de si una calle de An-
geles, y a la redonda de su cuerpo,
que venian acompañandola, y ha-
ciendo lugar, para que no fuesse
tocada de gente tan mala.*

In eadem pag. aliam visionem refert.

Viddi per una parte della strada
alquanto da lontano venire l'afflit-
tissima Maria Madre di Dio; por-
tava avanti di se una strada d'An-
geli, cho l'accompagnavano, fa-
cendo luogo; accid non fosse toc-
cata da gente sì perversa.

111. Hic affirmat V. Serva Dei, se vidisse Sacratissimam Virginem Mariam magno Angelorum comitatu, e domo Pilati descendentem, dulcissimum Filium, suum Jesum jugiter in omnibus, quæ usque ad Calvarium supererant, insecuturam, ne, ubi tam magna erat plebis confluentis compressio, Sacratissima Virgo à perversis hominibus tangeretur. Suspecta nimis mihi fuit visio ista. Ad quid enim in caso isto illa Angelorum multitudo? Non, ut honori Mariæ essent, cum non in triumpho duceretur Sacratissima Virgo: invisibilesque erant Angeli isti. Non ut sub illorum esset tutela, & custodia, & ne quis eam in via extremis digitis attingeret; cum ad hoc Angelus custos vel alter, satis superque esset, ut in medio eorum procedens, à nullo tangeretur. Angelum custodem dixi, ne ad questionem descenderem de numero Angelorum qui Sacratissimæ Virgini fuerunt deputati ad custodiam; id quippe in presenti disputare à proposito alienissimum est; cum ad argumentum unus ex illis sufficiat vel omnes qui ei fuerunt destinati. Quorsum ergo illa innumera Angelorum multitudo? Hoc observatione dignum mihi visum fuit, maxime cum legissem, ut mea mihi suggereret memoria, apud Mag. Gravessoniam tom. 8. Historiæ Ecclesiasticæ Colloquio 3. in fine qualiter Parisiensis Universitas visionem similem censorio stigmate confixit. Sic ille rem refert: *Alla censura perstrinxit eadem Parisiensi facultas anno MDCXCVII. quondam librum, cujus Auctoris nomini parco, in quo vocæ, & hæc-
vna mandata jactabantur revelationes, quas non recipit Ecclesia. Scripture Sacre ad sensum improprium detorquebantur, & multa stupenda ubique miracula, ac prodigia, inter quæ hæc unam præ cæteris aliis. olim legisse adhuc memini, quod, videlicet Beatissima Virgo Maria, postquam nata est ab Angelis fuerit educata, & abiturum celebri pompa, ac solenni Angelorum comitatu in Calvariam eam corpore transfata, & posita in Altissimi throno: quod insuper, Sanctissimam Virginem Mariam mille Angeli semper stiparent in terris, itant nonaginta Angeli, centum videlicet ex unoquoque ordine, ad ejus custodiam essent destinati, duodecim Angeli in corporali forma sæper ei ministrarent; septuaginta Seraphini ad colloquia assignati jugiter, assisterent, ceteri verò Angeli ad Legationes, sive ordinarias, sive extraordinarias continuo præsto essent. Prefecti bisve Revelationibus opus non habet Ecclesia, nec illis scilicet prodigiis indiget Beatissima Virgo Maria, quæ benigna celestium donorum copia abunde exornata, innumeris, ac viciis cumulatur donibus. Hinc merito culpari debent illi Scriptores, qui, sive describendo vitas Sanctorum sive Christi Domini, ejusque Virginis Matris texendo Historiam novam, sed falsas revelationes publicarunt, commenta, & fabulas inseruerunt, & insolita prodigia excogitarunt, quæ suo nocturno simplicium animos allicere possent. Grande illud malum, pietati, ac Religioni exitiale, observavit summus sui ævi censor, ac doctissimus scriptor noster, Melchior Canus. idemque depelli vehementer optavit lib. XI. de locis Theologicis Cap. VI. ubi hæc habet. Nec Sancta Virgini, nec Christo Domino hominum impudentia pepercit, quin, quod in aliis Divis (seu in vitis Sanctorum) fallerent, idem quoque in Christi, & Matris ejus historia scribenda faceret, & pro humani ingenii levitate, multa vana, & ridicula comminisceretur.*

112. Duo hic crudite, pie, ac religiose nobis objicit vindex revelationis. „ Pri-
mo. Unus quidem Angelus ad tocendam Sacratissimam Virginem satis fuisse,
„ non

non dubitamus, cum ad percutiendum in castris Assiriorum centum octingenta quinque millia hominum unus fuisset. 4. Reg. 19. Nihilominus, etsi unum sit esse Angelum, ad ministrandum Domino post jejunium, mittere, plures Pater mittere decrevit: *Eccc Angeli accesserunt, & ministrabant ei.* Matth. 4. 11. Non hæc ad indigentiam pertinent, sed ad obsequium, atque ad personæ dignitatem. Quamobrem ipse Dominus suam Petro commemorans: *As putas,* inquit, *quia non possum rogare Patrem meum, & exhibebit mihi modo plusquam duodecim legiones Angelorum?* Matth. 26. 53.: Unus si subveniret, sufficeret; sed plures congruebant majestati. Assirit a. num. 86.: Satis enim mihi, si confideremus, feminam illam Sanctissimam matris Dei omni tempore dignitate fulgentem. Nam qui Dei genitricem dicit, & intelligit, omnium Angelorum obsequia parum ducit. Invisibiles illi hominibus erant, quia tunc maxime: *Omnis gloria ejus Filia Regis ab intus.* Psal. 44. Nunquam tamen defuit invisibilis honor invisibili majestati. Nec cogitandum puto, Angelorum Dominam, solum cum triumphans penetravit Cælos, ab Angelorum multitudine obsequiosissime habitam fuisse, & obsecundatam longe enim liberalior cum illa fuit divina munificentia, quam possit esse humana cogitatio.

113. Hæc sane sunt pie, ac religioso excogitata. Dignam fuisse, & esse Sacratissimam Virginem, quod ei occurrant Angeli omnes, quod eam suscipiant, venerentur, & colant, utpote quæ omnem Angelicam superat dignitatem: quis adeo insanæ mentis, qui hoc in controversiam trahere possit? At quod Sacratissima Virgo dum corpore peregrinabatur in terris illo innumerabili, atque invisibili supernorum Civium vallata præsidio incederet, nusquam legere contigit, meritoque ut apochryphum haberi debet: cum hoc Angelorum obsequium, nusquam nobis Deus notum fecerit. Scimus ex sacris Litteris ad Beatam Virginem in Civitatem *Nazareth* a Deo missum esse Angelum, qui insolito fulgore vestitus in humana specie descendit ad Virginem, quam tanquam Dominam suam, honore dignissimam, ac a Deo singulariter electam, atque dilectam salutavit. Scimus insuper, quod ubi virginem eius corpus exanime jacens dormitionem acceperat, harmonia cœlestis, suavique Angelorum concentu honorabiles ejus fuerunt celebratae esequiæ. Quod totus etiam, ut creditur, dum assumpta est in cœlum festivas Angelorum, Archangelorum, ceterarumque virtutum Deo famulantium exercitus eidem occurrerit, negare nolum. At quod magna ista, quæ exprimitur, stipante Angelorum caterva inceserit in terris, hoc, iterum dico, ignotum hæc usque fuit. Nec derogat excellentiæ Sacratissimæ Virginis, si hoc ita factum fuisse negetur. Quis dignior illo magno comitatu Angelico, quam *Christus* Dominus? Filius Altissimi, Deus de Deo, imago substantiæ, gloriæ splendor, verbumque Dei incommutabiliter manens in Patre, qui ubi in stabulo nascitur, ibi fuerunt Angelicæ potestates, ibi erant millia millium: exultavitque tota illa multitudo cœlestis exercitus resonans. *Luce 2. Gloria Deo in altissimis, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis*: & tamen dum asseritur, uti legitur in libro de *Infantia Salvatoris*, & videre est *Dissert. 1. sub num. 25. Quod quarta nato puero die, Angelorum satellitia stipatas, oblatas fuit in templo: hoc ut apochryphum, rejicitur: ergo nec derogat excellentiæ Virginis, quod magno illo Angelico comitatu invisibili per orbem stipata fuisse negetur.*

114. Nec oppositum, sane evincitur ex adductis testimoniis. Quid enim ex his colligant proliis ignoro. *Matthæi* cap. 4. dicitur, quod postquam victus a *Christo* Domino, fugatusque Diabolus recessit: *Eccc Angeli accesserunt, & ministrabant ei.* Unus profecto ministrare poterat, tamen accesserunt plures: ut illius magnitudo, potestas, & imperium manifestaretur, respondet auctor operis imperfecti ad finem *Homiliæ 5. Tamen manifestum est, quod non propter necessitatem impotentia ejus ei ministrabant, sed propter honorem potestatis ejus: non enim dicitur, quid adjuvent eum, sed quod ministrent.* Idem sentit *D. Augustinus* lib. 9. de *Civit. Dei* cap. 21. *Post illam vero tentationem, cum Angeli, sicut scriptum est, ministrarent ei, boni utique, & sancti, ac per hoc spiritibus immandis metuendi, & tremendi, magisque innolescebat Demonibus quantus esset, ut ei jubenti, quamvis in illo contemptibili videretur carnis infirmitas, resistere nullus auderet: En cur non unus, sed plu-*

res accesserunt, ut ministrarent ei, ut sic innotesceret De demonibus quantum esset, per quaedam temporalia sive virtutis electa signa, quae Angelicis sensibus etiam malignorum spirituum potius, quam infirmitati hominum possent esse conspicua. D. Gregorius in Homil. 25. Ex his autem unius persona utraque natura offenditur, quia & homo est, quem Diabolus tentat, & idem ipsi Deus est, qui ab Angelis tentatur.

115. Idem plane sensus est alterius testimonii *Matthaei* cap. 26. v. 53. : An putas, quia non possum rogare Patrem meum, & exhibebit mihi modo plusquam duodecim Legiones Angelorum? Unus quem ei mitteret auxilio sufficeret, & tamen non uam se rogare posse ait *Christus*, sed duodecim Legiones Angelorum: quasi dicat, inquit *Hieronymus* citatus a D. *Thoma* in catena aurea: Non inuige duodecim Apostolorum auxilio, etiamsi omnes me defenderent, quia possum habere duodecim Legiones Angelici exercitus. Vel ut ait *Origenes* tract. 35. Non autem, quasi indigeat auxilio Angelorum hoc dicebat, sed sicut estimatiuam Petri uoluit ei auxilium ferre. Magis enim Angeli ipsi habent auxilio Unigeniti Filii Dei, quam ipse illorum. En qualiter, & suam omnipotentiam, & bonitatem ostendit, & in medio inimicorum in suam perniciem conjuratorum, tranquillitatem: quod ut hostium suorum eum comprehendere uolentium consilia, & conatus impediret, non duodecim Apostolos, non duodecim Angelos dumtaxat, sed & duodecim Legiones Angelorum, Pater auxilio mitteret. At quae, rogo, unius ad alterum consecutio? Quorsum hic magnus Angelorum numerus Mariam ambientium, omnemque uiam occupantium, ne quis eam tangeret? Non profecto, ut in hoc inuoluto spectaculo ostenderetur Mariae maiestas, & potestas: ergo solum quia sic ad eius maiorem gloriam cedit. At, non est nostrum investigare qualis comitatus ad maiorem matris Dei gloriam cedat. Si rem pia aliquorum SS. cogitatione meriri uellemus, non quot hic dicuntur, sed innumerabiles essent ad eius tutelam destinati. Sic *S. Bernardus* in serm. qui inscribitur laus Mariae. In circuitu (Mariae) inquit, acies validas spiritualium uirtutum suo se iuuecomordine tuentium, sed & innumcrabiles Sanctorum spirituum militiam delegatam, nullatenus ambigimus, ut custodirent leuolum Salomonis gratissimum, ac providerent, ne preperatum uteris Regi hospitium alienus hospes intraderet. *S. Bernardus Senensis* serm. 51. art. 3. tom. 2. aduirt *Virgini*, inquit, Angelorum praesidio: affidebant enim illi innumcrabiles multitudines Angelorum. Pie etenim credo, quod plurimas habuit Legiones Angelorum ad custodiam suam, cum & *Elisus*, ut legitur 4. Reg. 6. Angelorum multitudinem habuit ad suam defensionem. In maiorem ergo gloriam Sacratissimae *Virginis* cederet, si fuissent tot Angelorum Legiones, si & ipsi uisibiles incessissent. Quod si ita fuit, necesse est, falsam esse reuelationem minorem designantem numerum Angelorum, qui uiam prepararent, ne Maria tangeretur ab hominibus impiis. Quid honor, quid gloria *Virginis* postulet, uix eius dulcissimus Filius, nostrum est hanc investigare procul ablegatis religiosi commentis, quae in suspicionem merito reuocantur.

§. XVII.

De voto Castitatis ab Apostolis emisso.

De aqui passò mi alma a la virtud de la castidad. Y dixome : Esta guardò con gran pureza , de la qual haze voto : como los demas Apostoles , y guardò siempre .

Factam fuisse Castitatis votum ab Apostolis omnibus . Sanctumque Paulum sibi loquentem inducit p. 2. lib. 3. cap. 3. pag. 1072. dicem : Da qui passò l'anima mia alla virtù della Castità , e mi disse , questa conservai con gran purità , della quale feci anche voto come gli altri Apostoli , e sempre mantenni .

116. **H**ic refert Ven. Serva Dei , qualiter eam affatus est *Paulus* , docens emissum ab ipso , sicut à cæteris Apostolis , fuisse castitatis votum , della quale feci anche voto , come gli altri Apostoli , & quod fidem Deo promissam servaverit , è sempre mantenni . Non certè dubitare fas est circa hanc secundam revelationis partem , cum nec revelatione opus sit , ut sciamus D. *Paulum* semper in perpetua castitate vixisse , quam rem egregie commendant Patres : *Tertullianus* lib. 1. *Ad uxorem* ; *Tyrodoretus* in hunc locum : *S. Epiphanius Hereti.* 58. *Hieronymus* lib. 1. *de Custodia Virginitatis* , *Cyresostomus* Homil. 19. *Augustinus* lib. *de gratia* , & lib. *arbit.* cap. 4. At cum primum peculiarem habeat difficultatem , peculiariter quoque venit examinandum . Incertum quippe , dubiumque satis esse hoc ab Apostolis emissum castitatis votum non dubitaverim affirmare ; non eo momento , quod temporibus illis ignotum fuerit Judæis votum , ut autumant aliqui , cum vota approbasse Apostolos , tanquam utilia , evidens sit ex sacris Litteris . Sic *Actuum* 18. v. 18. legitur , quod *Paulus* habuit comites *Priscillam* , & *Aquilam* , qui sibi , cum haberet votum , totonderat caput : *Paulus* vero cum adhuc sustinisset dies multos , fratribus valescens , navigavit in *Syriam* , (& cum eo *Priscilla* , et *Aquila*) qui sibi totonderat in *Cæcebrís* caput ; habebat enim votum , Etiam *Actuum* 21. *Jacobus* ad *Paulum* ait . *Sunt vobis viri quatuor votum habentes super se . His assumptis sanctifica te cum illis . Actuum* 24. *Paulus* de se inquit v. 17. *Post annos autem plures elemosynas facturus in gentem meam veni , et oblationes , et vota .* Merito ergo solum scrupulus , & quidem non levis pungit , ex eo , quod ex sacris Litteris , priorumque seculorum Patribus nihil ea de re colligere liceat ; & quæ demum producantur , hinc inde momenta rationum , cum ex congruis solum petantur , nihil certum probant , aut evincunt , rem hanc proprium esse objectum revelationis Divinæ .

117. Quod Apostoli omnes assumpti in Apostolatam , alii Virginitatem coluerint , alii continentiam , abdicatis uxoribus professi sint , expresse affirmat D. *Hieronymus* lib. 1. in *Jovinianum* : *Petrus* , & cæteri Apostoli , ut ei ex superfluo interim concedam , habuerunt quidem uxores , sed quas eo tempore acceperant , quo Evangelium nesciebant , qui assumpti postea in Apostolatam reliquerunt officium conjugale ; ex quo remanserunt plures , habentes uxores , tanquam non habentes , libidini , & operi carnali minime servientes ; ut affectum omnem divino servitio , aternæque salutis procurandæ serio impenderent . Hoc firmat , & munit textus ille *Matthæi* 19. *Eecce vos reliquimus omnia , & secuti sumus te .* Quod magis explicans *Christus* dixit v. 29. *Omnis qui reliquerit domum , vel fratres , aut sorores , aut Patrem , aut Matrem , aut uxorem , aut filios propter nomen meum castipans accipet , & vitam æternam possidebit .* Quibus verbis , tendenti ad perfectionem continentiam suadet , dum centuplum ei pollicetur . Etiam ipsemet *Paulus* se a conjugii vinculo , & opere liberum dixit *Epist.* 1. ad *Corinth.* cap. 7. v. 7. *Volo enim omnes vos esse , sicut me ipsam .* Et mirum profectò , quod tibi ad ea , quæ potiora sunt eligenda se ipsum exemplat

ponit, optans singulos, si fieri posset, spectatis rerum circumstantiis, perpetuam castitatem servare, factum castitatis votum, quod longe excellentius, silentio omiserit? Quod ubi castitatis suæ thesaurum coactus est Corinthiis revelare, votum eisdem castitatis siluerit, reservans illud, ad Servam Dei loquens, notum facere? ergo cum de hoc Apostolorum castitatis voto altissimum sit apud Patres silentium; quod illud emiserint, quid potius novum, & de novo excogitatum judicari debet, aut probabiliter deductum ex illo Petri, ex persona Apostolorum ad Dominum, *Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te: cui Dominus respondit: Amen dico vobis: quoniam nemo est, qui dimiserit domum, aut parentes, aut fratres, aut uxorem, aut filios. . . . qui non recipiat multo plura in seculo isto, & in seculo futuro vitam æternam.* En ergo Apostolorum, tempore Apostolatus, continentia efficax argumentum, & quod perpetuam castitatem servaverint: cum hæc vitæ ratio, sit per se excellentior, Apostolorum officio maximè conveniens; tum & propter exemplum; prædicaturi enim erant hominibus virginitatis consilium, ad quam amplectendam aliis exemplo suo promovere oportebat. At nihil, nec ex hoc testimonio, nec ex Patribus de voto castitatis emisso colligere licet; ex quo maxime in suspensionem venit revelatio:

118. Rursus dubiam satis facit revelationem hanc, quod ibi legitur, dixisse Paulum, se voto ad observantiam castitatis obstrictum, sicut cæteri Apostoli, cum exploratissimum debeat esse, non idem votum castitatis potuisse ab illo fieri, sicut a cæteris Apostolis. Extra omnem quippe dubitationis aleam debet esse, Apostolos plures, prius quam ad Apostolatum vocarentur, conjugio fuisse copulatos. De D. Petro id asserit Tertullianus de Monogamia cap. 8. *Petrum solum invenio maritum per socrum, cæteros cum maritos non invenio, aut spadones intelligam, necesse est, aut continentes.* Invenit utique Doctor iste eximius Petrum habuisse socrum, cum id testentur S. Matth. cap. 8. v. 14. S. Marcus 1. v. 30. S. Lucas 4. v. 38. proinde, & uxorem, ac probabiliter ex ea filios, inter quos Petronillam. Fuisse etiam Philippo uxorem & filios, asserit Clemens Alexand. lib. 3. Strom. pag. 448. *Petrus enim, et Philippus filios procrearunt: Philippus autem filias quoque suas viris tradidit;* quod & de aliis concedit Hieronymus supra laudatus lib. 1. adversus Jovinianum. Verum insuper est plures ex eis non fuisse maritos, sicut Joannes, & Paulus, qui ad extremum usque spiritum virginitatem servarunt: ergo non idem castitatis votum fecerunt omnes. Qui matrimoniali vinculo erant conjuncti, continentiam solum vovere potuerunt: virginitatem vero, qui a matrimonii lege erant soluti. Mirum profecto, cur de qualitate voti cujusque Apostoli Paulus mentem Ven. nostræ non illuminaverit, ne de hoc suspensio, atque sollicito animo esset.

119. Urget nihilominus efficaciter contra dicta perdoctus vindex revelationis. Primo ex D. Thoma 22. q. 88. art. 4. sibi silentium illud in 3. argumento objiciente his verbis: *Apostolus dicit 1: Corinth. 4. Imitatores mei estote, sicut & ego Christi, sed non legitur neque Christum, neque Apostolos aliquid vovisse: ergo videtur, quod non expediat aliquid vovere.* Ecce argumentum, audiamus modo responsionis doctrinam, quantum ad Apostolos. *Apostoli autem, inquit, intelliguntur vovisse pertinentia ad perfectionis statum, quando Christum relicto omnibus secuti sunt.* Quam rem, neque ipsos sacros Evangelistas silentio præterisse, cum S. Doctore, dicemus, quippe apud illos legitur: *Ecce nos reliquimus omnia* Matth. 19. Votum castitatis evincit secundo ex eodem Angelico Magistro asserente 2.2. quest. 152. art. 3. ad 4. dicente. *Virginitas secundum quod est virtus, importat propositum voto firmatum, integritatis perpetuo servande.* Dicit enim Augustinus in lib. de Virginitate (cap. 8. in fine tomo 6.) *quod per virginitatem integritas carnis, ipsi Creatori animæ & carnis vovetur, consecratur, servatur.* Ergo vel neganda est in Apostolis virginitas; quæ sit virtus, vel fateri tenemur virginitatem fuisse voto firmatam. Quis contendat eos tanta perfectione privare, per quos innotuit mundo Christiana perfectio? Immo quis eos privabit virtute virginitatis, sive conservatæ etiam in corpore, sive recuperatæ in animo, per quos hujus virtutis excellentia in Ecclesia cognoscitur?

120. Tertiam rationem assignat ex perfectionis statu. Ecquis nesciat, inquit ille, ad perfectionis statum pertinere consilia, potissimum illa evangelica, pauper-

tatis scilicet, castitatis, & obedientiæ? Immo ea esse substantialia contra concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorum, & superbiam vitæ, per quæ religiosa vitæ profectores ad perfectionem conari tenemur. Hac enim sunt, quæ propterea nos in religionis statu pro studio perfectionis vovemus: hæc ergo etiam sunt, quæ juxta S. Thomam voverunt S. Apostoli hujus vitæ duces. Quare hoc votum docuit illos summus Magister, cum eisdem dixit. *Sunt Eunuchi, qui se castraverunt propter Regnum Cælorum. Matth. 19. 12.* Nam ut bene argumentatur *Cornelius a Lapide* in acta Apostolorum cap. 5. v. 3. *Castratio hæc non solum continentiam ab usu conjugii, sed & ejus impotentiam significat, non physicam, sed moralem, quæ fit per votum, per quod homo licite non potest nisi conjugio.* Quo etiam sensu locum illum intellexerat S. Epiphanius hæcæ 58. laudatus a Bellar. lib. 2. de *Abnuclis* cap. 23. *Ecquis dubitet Apostolos, idest perfectionis culmina, fecisse, quod tantæ perfectionis: ac tanti meriti docuerat eos divinus Magister?*

121. Quartam rationem repetit ex auctoritate *Cornelii a Lapide*, qui firmiter propugnat, Apostolos perfectam castitatem vovisse 1. ad Corinth. cap. 7. Et in effigie Pauli Apostoli, quam præmisit commentariis in acta Apostolorum num. 65. ubi gravissime dixit: *Apostoli ergo fecerunt votum paupertatis, ut jam faciant Religiosi, æque ac castitatis, & obedientiæ. Ipsi enim fuerunt vitæ Religiosa, & perfecte continentis, pariter, & choragi.* Quamobrem contra Ven. mulieris dicta vi caret argumentum ex silentio Patrum, & Theologorum, quasi apud illos nihil de voto castitatis Apostolorum legatur.

122. Gravia profecto sunt ista, & eruditissime objecta, at nullius negotii est, hisce adversæ partis momentis satisfacere. Rem totam per partes aggredior. Et quidem primo, non ita breviter ex Angelici Præceptoris mente res ista expediri potest, cum loco citato ex 2. 2. q. 88. art. 4. quæstionem non definiat Sanctissimus Doctor de voto castitatis, sed de voto paupertatis: *Apostoli autem intelliguntur vovisse pertinentia ad perfectionis statum: attendatur jam limitatio diligenter: quando Christum relicto omnibus secuti sunt: ex quibus verbis attendenda locutionis proprietate, solum probabiliter arguitur paupertatis votum, quod & non gravate concedo.* Sic textum Angelici Magistri exponit: *Mag. Seraphinus Capponi a Poveris: Ad 3. Minor: Non legitur, neque Christum aliquid vovisse, neque Apostolos, Respondetur, de Christo secundum se in propria persona, non pro Ecclesia: nisi Apostoli tunc non intelligerentur vovisse, quando relicto omnibus secuti sunt Dominum. Vel dicatur, & breviter, loquendo de soluto de Apostolis, & loquendo de Christo pro sua Ecclesia; ut in textu: Quibus verbis duo satis aperte ostendit: primum, quod si negetur, quod Apostoli sequentes Christum, ex voto reliquerint omnia, tunc vera est minor: Non legitur, neque vovisse Apostolos: si tamen quis breviter, prout in textu D. Thomæ respondere velit, negetur minor loquendo de Apostolis absolute: hoc enim paupertatis votum legitur sive ut loquitur D. Thomæ intelligitur, quando Christum relicto omnibus secuti sunt. Non ergo oraculum D. Thomæ ad omnia vota ad statum perfectionis pertinentia, sed ad unum paupertatis est referendum.*

123. Nihil magis probat testimonium adductum ex art. 3. q. 157. Nec enim is est hujus testimonii sensus, quod ut virginitas sit virtus continentiæ, requiritur propositum voto firmatum; sed ut sit specialis virtus, nempe a castitate distincta. Mentem Angelici Magistri distinctius aperit Eminentiss. *Cajetanus* super hunc articulum, ubi ex doctrina ejusdem solutionis ad 3. sequentem difficultatem proponit. *Utrum virginitas nullo voto firmata sit virtus? plurimisque adductis momentis pro parte negativa sic respondet. Ad hæc breviter dicitur, quod, aut rationes istæ non militent contra doctrinam auctoritatis, contra quam inducuntur, aut nihil valent. Nam ex rationibus istis, aut intentis concludere, quod virginitas sine voto est virtus; aut quod talis virginitas est virtus specie distincta a castitate. Si primum non est contra auctorem: quoniam gratis omnes fatemur, virginitatis propositum esse actum castitatis. Si secundum, rationes nihil valent. Nam licet concludant, quod sine voto virginitas est sub tempore, & actus virtuosus, & car. non tamen concludunt distinctionem specificam ejus a castitate. Et tamen auctor ponit, virginitatem non ad hoc, quod sit virtus, sed ad hoc, quod sit specialis contra castitatem virtus distincta, exigere firmitatem voti. Hæc Eminentiss. *Cajetanus*, qui ut rem hanc plenius evincat, & explicet, se-*

quens sibi proponit argumentum. Sed contra hanc authoris doctrinam, argens magnum occurrit dubium, quoniam si firmitas voti exigitur ad constituendum virginitatem in esse virtutis specificè distincta a castitate, cum constet, quod votum est actus religionis, & trahat ad ipsam religionis speciem materiam supra quam cadit, virginitas firmata voto, erit quidem distincta specificè a castitate, quia erit religio, aut religionis pars: sed non erit distincta a castitate, ut una species temperantiæ distinguitur ab alia temperantiæ specie. Dixerunt siquidem generum, & non subalternatim positorum diversa sunt specie differentie, ut in predicamentis dicitur. Cui sequentibus disertissimis verbis respondet. Ad hoc dicitur, quod sicut adulterium ponitur species luxuria, & tamen non per differentiam per se intemperantiæ, seu luxuriæ, distinguitur a speciebus luxuriæ, sed per differentiam per se iniustitiæ, ut inferius patet, ita virginitas ponitur species temperantiæ, & tamen non per differentiam per se temperantiæ, sed per religionis differentiam distinguitur ab aliis temperantiæ speciebus. Est autem utrobique eadem ratio, scilicet, quia materia ibi est luxuria, hic temperantiæ. Et quod plerumque urget, quia sic locuti sunt, non solum populi ratione materia, sed prisci Patres, ob quorum venerationem decuit authorem, decet & omnes moralia docentes, sapere ad sobrietatem, & species temperantiæ, & luxuria appellare etiam ex non per se illius generis differentiis. Unde & author, ut virginitatem poneret specialem virtutem se ipsum in 4. distin. 33. correxit, ubi virginitatem tam cum, quam sine voto, minus tunc sciens, posuerat, ut magnificentiam. Non ergo in Apostolis, ex defectu propositi virginitatis voto firmati arguitur defectus virtutis virginitatis; sed tantum defectus virginitatis, quæ sit specialis virtus, à castitate distincta, quod ultro concedo: neque enim defectus ille quidquam de eorum perfectione tollit.

124. Objectæ tertio difficultati respondeo: verissimum esse ad perfectionis statum pertinere consilia, potissimum illa Evangelica, paupertatis, castitatis, & obedientiæ, quibus Religiosæ vitæ professores ad perfectionem conari tenentur; qui enim perfectiorem viam ingredi vult, sublimiusque vitæ genus profiteri, & amplecti, ab omnibus curis, & rerum terrenarum affectibus, expeditus esse debet. Verissimum insuper est fecisse Apostolos, quod perfectionis, ac meriti esse docuerat eos Divinus Magister: quare, inquit Paulus I. ad Cor. cap. 11., *Imitatores mei estote, sicut ego Christi*; quod imitemur eum, in quo Christum, qui est indeficiens sanctitatis, & Apostolicæ vitæ exemplar, imitabatur; qui non sibi placuit, ad Rom. 15. v. 3. *sed d. dit se ipsum redemptionem pro omnibus*: hæc enim est perfecti status religiosi regula, ea quærere quæ proximorum salutem, & spiritali bono sunt conducibilia. At rogo modo, ubi docuit eos Christus Dominus propositum virginitatis voto firmare? An cum eis dixit, ut intendit argumentum *Matthæi 19. v. 12. Sunt Eunuchi, qui de matris utero nati sunt de suis parentibus, qui facti sunt ab hominibus; & sunt Eunuchi, qui se ipsos castraverunt propter Regnum cælorum. Qui potest capere capiat*. Non est is unicus verborum sensus, quem assignat argumentum; sed ibi Christus gradum gloriæ in cælesti regno promittit virginibus, & continentibus, qui non necessitate, sed boni appetitione melioris, virginitatem, vel continentiam servant, sive ex voto, sive ex firmo proposito. Sic expresse S. Hilarius super textum istum. *Triplex Eunuchorum genus distinguit: in uno posuit naturam, in alio necessitatem, in tertio voluntatem. Naturam in eo, qui ita nascitur; necessitatem in eo, qui ita factus est, voluntatem in illo, qui spe Regni cælestis talem esse decreverit*. Notentur hæc verba, talem esse decreverit: nempe si opitulante Dei gratia castitatem voverit, aut eadem adjuvante propositum eam servandi efformaverit: ambo quippe Eunuchi sunt, qui se castraverunt propter Regnum cælorum; ut sic, sive castitatis proposito, aut etiam voto, sui sexus obliti sint, in ipsa concupiscentiæ radice, castrati, & Angelicam vitam in terrena mortalitate meditantur, ut loquitur S. Augustinus de *Virginitate* cap. 24. At licet castratio abdicationem, non tantum usus, verum etiam potestatis designet; unde recte ait, ex D. Hieronymo, Augustino, & Fulgentio, Bellarminus lib. 2. de *Monach.* cap. 23. *ipsa Eunuchorum appellatio perspicue indicat votum; non enim est Eunuchus, qui solum continet, sed qui non potest non continere*; quod sanè perfectissimum est Eunuchorum genus; non tamen excludendi sunt illi, qui ita se gerunt, ac si castrati forent, amore virginitatis ab omni re venerea abstinentes, non voto ob-
- stricti,

scisti, sed firmo animo constantes. Illa ergo est, inquit D. Chrysostomus citatus a D. Thoma in catena aurea, gloriosa continentia, non illa, quam transgredi non potest necessitas debilitatis corporis, sed quam completitur voluntas sancta propositi.

135. Ad quartum dicimus, quod vel loquimur de statu Religionis, qui per tria vota essentialia, & solemnia constituitur, & sic manifestum est, quod sicut Christus in hoc sensu Religiosam vitam non est professus, ita nec Apostoli eum sequentes: quare bona pace dixerim, falsa est illa propositio eruditi Cornelii a Lapide, Apostoli fecerunt votum paupertatis, ut jam faciant Religiosi, eque ac castitatis, & obedientie. Et maxime cum solemnitas ista votorum sit ex instituto Ecclesie, ut communiter docent Theologi, & Canonistae. Si vero consideremus, id quod perfectionis est in statu Religioso, & religiosum vocemus eum, qui se totum ab affectu humanarum rerum abstraxit, non enim Apostolicæ vitæ spiritus in externis dumtaxat pietatis exercitiis, & operibus consistit, sed in consecratione interiori, quæ nos à peccato mundatos, & ab amore rerum terrestrium separatos Deo conjungit per charitatem; hoc modo quidquid perfectionis est in vita Religiosa, excellentiori modo fuit in Apostolorum vita, qui sanctitate sublimes, & vitæ merito perlucens, imitati sunt Christum firmissimo proposito, deliberataque voluntate eum sequendi: quod propositum eis erat sufficiens, qui semper fuerunt status perfectissimi, & animum virtute immobilem habuerunt, licet in imperfectis hominibus, qui ad perfectionem tendere student, & facile mutari possunt, requiratur propositum voto firmatum. Nec authoritas Cornelii a Lapide ad oppositum movere potest; quia licet author iste definiat ut certum, Apostolos tria vota emisisse, nihil tamen novi adfert, quo id ostendat; sed solum adductas supra conjecturas, quæ ad summum rem probabilem faciunt. At ex illis minime solvitur argumentum, ex Scripturæ, Traditionis, & SS. Patrum silentio, quod quanti momenti sit nemo nescit, quotum nullus expresse dixit, quod ita aperte tradit sibi fuisse revelatum Ven. nostris. Unde sicut D. Thomas agens loco supra citato ex 2. 2. q. 52. de voto Christi Domini, an de facto voverit, necne? rem consulto prætermisisse videtur propter rei incertitudinem hoc fanè consilium eligendum nobis est; ne rem novam, & incertam simpliciter affirmare videamur, & ne ita facilem assensum præbeamus revelationi rem penitus ignotam, etsi nonnullis probabilem, manifestanti. Incredibile quidem, videtur Deum revelare voluisse modo, quod per tot secula voluit manere occultum. Ad quod profecto non sufficit rei possibilitas, quod falsissimum esse superius probavimus; nec est cur raudo eversum postratumque principium novis conatibus impetamus.

§ XVIII.

Circa permanentiam in Corpore Christi purissimi Sanguinis Beatissimæ Virginis a Verbo Divino assumpti in instanti in quo facta est Incarnatio.

136. Colloquium Christum inter, & Servam Dei habitum refert p. 1. lib. 2. cap. 4. pag. 146. quo dixit illi Christus: Scias Filia mea tanti me fecisse sanguinem, quem sumpsi à Matre mea ab instanti meæ conceptionis, & fixi spatio duorum annorum ex uberibus illius, ut noluerim carnifices de corpore meo eum violenter extrahere, nec pedibus eorum malignis conculcari, ideoque illum in horto præsudavi: Verba illius sunt.

Saprai hija mia, tambien, que estime tanto la sangre que recibí de mi Ben-

Saprai figlia mia, como stimaí tanto il Sangue che presi dalla mia be-
O
ce-

Bendita Madre, que fue desde el instante de mi Concepcion, hasta el fin de los dos años que me sustenté de su purissima leche, que no quisiese que los verdagos la sacasen de mi Santissimo Cuerpo con instrumentas, porque no fuese hollada de tan mala gente, sino judarla en el buerto, ante que me prendiessen.

nedetta Madre, che fu dal primo instante della mia Concezione sino al fine di due anni, che mi sustentai del suo purissimo latte, che non volsi che i Carnesici lo cavassero dal mio Santissimo Corpo con istrumenti, acciò non fosse calpestate da sì perfida gente: ma volli sudarlo nell'orto prima, che mi prendessero.

127. Tria sunt hic maximè consideranda. Primum quod tanti fecerit *Christus* sanguinem, quem sumpsit a *Maria* ab instanti Conceptionis, & lac quod fuit spatio duorum annorum ex illius uberibus, quod noluerit carnifices eum violentes e corpore extrahere, ne pedibus eorum conculcetur. Secundum, quod sanguis ille quem sudavit in horto fuerit illemet, quidem totus quem in instanti conceptionis assumpsit Verbum Divinum. Tertium quod primus Sanguis *Christi* usque ad sudorem remanserit, & conservari idem numero absque diminutione, & mutatione aliqua ex parte materie, potuerit in ejus corpore. Primum perperam dicitur. Omisso namque, quod hic asserit revelatio, per biennium sxisse *Christum* ubera *Matris*; cum V. *Matri* Sor. *Maria de Agreda* fuerit revelatum, sxisse solum per annum & medium, ut testatur illa 2. p. lib. 4. cap. 29. num. 692. sicque revelationes mutuo dissidio committuntur; qua dissonantia nullum majus falsitatis revelationum argumentum esse potest; hoc inquam, omisso, primum, iterum dico, perperam dicitur. Qui enim credibile est fuisse à Deo revelatum, sanguinem quem assumpsit in primo Conceptionis instanti, & etiformatus fuit ex lacte, quod sxit spatio duorum annorum, fuisse in Horto sudore emissum nè pedibus carnificum conculcetur? An iste est majoris dignitatis, ac excellentie, ex quo sit *Maria*, quam est sanguis remanens Verbo Divino unitus? Neutiquam; cum præcipua excellentia, & meritum sanguinis *Christi* ex unione Verbi Divini procedat, ut *Clementis sextus* Romanus Pontifex dixit in extravag. *Unigenitus*, *Christum Dominum in Cruce, non guttam sanguinis medicam, & quæ tantum propter unionem ad verbum pro redemptione totius humani generis sufficisset, sed velut quoddam profectum effudisse*: notentur hæc verba propter unionem; ergo falsò supponitur, quod fuerit in sanguine *Christi* aliqua excellentia major illa, que debetur illi ex unione ad verbum, ut liberari debuisset ab impiorum conculcatione. In quo rursus quid minus honorificum sanguini assumpto ex Beatissima Virgine pro salute humani generis conculcari ab impiis? Cum Fides Catholica *Christum* propter nos homines, & propter nostram salutem flagellis caelum, spinis in ludibrium coronatum, cruci suffixum, & cum iniquis reputatum consistatur. Hæc quanto magis oculis hominum indecora videntur, sunt æternum glorie *Christi* monumentum, de quibus nec erubescimus, nec silemus; quin potius opprobrium, Hæreticis id obiicientibus, merito ridemus, cum *Tertuliano* lib. de carne *Christi* cap. 5. dicente: *Quodcumque Deo indignum est, mihi expedit; saltem sum si non confundar de Deo non meo. Crucifiscus est Dei Filius, non pudet, quia palendum est: Et mortuus est Dei Filius, proferus credibile est, quia ineptum est. Si ergo nihil dedecoris, sed potius maximi honoris fuit reliquum sanguinem Verbo Divino unitum pro redemptione generis humani conculcari; quid inglorium Virgini, quod & sanguis ex ea assumptus, ad eandem generis humani redemptionem conculcetur? Aut potius quid gloriosius B. Virgini, quam quod sanguis ille in Cruce trophæo, ubi corpus suum victimam sine peccato exhibuit Filius, ubi fuit insignior amoris triumphus, effunderetur; ut sic ejus esset purpurata sanguine, crux illa ex qua veritatis lux, & veri Dei sidestoto affulset orbi; in qua victus, & expugnatus fuit Diabolus, genus humanum æterno Patri reconciliatum, Deus propitiatus; & quo creuento *Christi* sacrificio, consumma-*

ta sunt omnia veteris legis sacrificia, ut inquit S. Leo serm. 8. de *Passione Domini*: *Pascha nostrum, ut ait Apostolus, immolatus est Christus; qui se veram, & novam reconciliationis sacrificium offerens Patri, non in templo, cujus jam finita erat reverentia, non intra septa Civitatis, ob meritum servit sui diuende, sed foris, & extra castra crucifixus est, ut veterum victimarum cessante Mystero, nova Hostia, novo imponeretur altari, & Crux Christi non templi esset Ara, sed mundi.* Rursus, si res ista atentius consideretur, non sudor opportunum videtur medium, ut sanguis primigenius ab opprobrio conculcationis immunis evaderet. Sudor ille, erat, ut inquit S. Lucas, *tamquam gutta sanguinis decurrentis in terram.* Si in terram decurrit, cur non potuit conculcari, vel a militibus missis ut *Christum* caperent, vel ab aliis transeuntibus? Dicant enim, si placet, quid factum fuerit de illo, aut quis eum collegerit? Si ergo super terram remansit, cur conculcari non potuit ab impiis? Minus certè verisimilis est, si non fabulosa, narratio ista.

128. His omnibus reponit perdoctus vindex num. 103. „ *Pressius dicam: Carnem, & sanguinem accepit a Matre, utrumque pignus suæ voluntati charissimum: utrumque suæ Divinæ Personæ unitum; sed utrumque eximere ab ignominia conculcationis non poterat, qui inde victor, & triumphator erat evasurus. Liberavit ergo partem, quam potuit in matris honorem, ne daret contumeliæ, quod necessarium non erat victoriæ. Nemo potest Christum prohibere, ne id faceret, si fecerit nemo non laudabit. Ac proinde nec aliquis jure reprobare poterit revelationem istam, qua nihil traditur aut impossibile, aut si factum credatur non laudabile. Præterea: actus heroicos, & ultra heroicitatem altissimos Christi Domini occultos & internos, quis agnovit? Quis eorum fines, & motiva invenire se posse præsumet? Satis nobis, ut non reprobetur, si rationibus, aut conjecturis piis commendetur, ut verè hæc revelatio commendari videtur.*

129. Quis non miretur virum eruditum hæc pro vindicatione hujus revelationis asserentem? An ne primò, ut non reprobetur revelatio sufficit, quod nihil tradatur aut impossibile, aut si factum credatur non laudabile, quod esse oppidò falsum tot argumentis dissertatione primâ evicimus, & maximè dum revelatio, non rei possibilitatem enuntiat, sed rei existentiam? Rursus, mirari etiam satis non possum, doctissimum vindicatorem asserere, fuisse *Christo* Domino impossibile totam substantiam illam primigeniam ab ignominia conculcationis liberare, quare liberavit partem quam potuit, hancque ideo sudasse in horro ne conculcetur, cum nulli Catholico dubitare liceat, potuisse *Christum* prædictam carnis portiunculam, in pristinum sanguinem convertere, & per sudorem in Horto emittere. An non hoc est Deo possibile? Et multo magis si teneatur sententia, Sancti Hilarii & Ven. Bedæ asserentium sudorem *Christi* fuisse miraculosum, ipso teste vindicatore? Hoc si factum fuisset, pariter posset dici cum illo, *Nemo potuit Christum prohibere, ne id faceret. Si fecerit nemo non laudabit. Et unquid fuit portiuncula illa carnis victor, & triumphator evasisset? Utrique; quia una gutta sanguinis modica suffecisset, ut dictum est ex Clemente in Extrav. Unigenitus.* Ergo falsum est dicere impossibile fuisse *Christo* Domino carnem illam Primigeniam liberare ab ignominia conculcationis, quia nempe inde victor, & triumphator erat evasurus. Sed paulisper sistamus hic. Detur casus quòd accedat alia V. Serva Dei dicens: sibi fuisse revelatum, conversam fuisse partem illam carnis in sanguinem, huncque sudasse etiam *Christum* Dominum, ne pignus hoc suæ voluntati charissimum conculcetur à carnificibus. Quis naris adeo obesse huic credere velit? & tamen ad hanc vindicandam totus discursus huic revelationi accomodari posset: *Nemo potuit Christum prohibere, ne id faceret; si fecerit nemo non laudabit, ac proinde nec aliquis jure reprobare poterit revelationem istam, qua nihil traditur, aut impossibile, aut si factum credatur, non laudabile. Præterea actus heroicos, & ultra heroicitatem altissimos, Christi Domini occultos, & internos quis agnovit? Quis eorum fines, & motiva invenire se posse præsumet? Satis nobis, ut non reprobemus, si rationibus, aut conjecturis piis commendetur, ut verè hæc sicut illa commendatur revelatio.* Si ergo hæc omnia pari titulo affirmari possunt de revelatione ista, apage ergo ex talibus conjecturis revelationem hanc ex Deo esse.

130. Sed non est quod ad miraculum recurramus. Eximere ab opprobrio conculcationis partem illam sanguinis potuit Deus, etiamsi effusa sudore non fuisset in Horto. Non enim simili conculcationis indecori exponeretur illa, si Angeli subito Divinum sanguinem hinc inde effusum colligerent: ergo per hoc quod Angelis præciperet Deus, ut sanguinem in horto effusum colligerent, immunis fuisset ab Impiorum conculcatione. Verum est quod actus internos, & occultos *Christi* Domini nullus agnoscit: at hoc fuisse Deo possibile Fides Catholica docet: quin imo cum sanguine *Christi* Domini effuso toto tempore Passionis id accidisse, revelatum sibi fuisse tradit V. Mater *Maria a Jesu de Agreda* p. 2. lib. 6. cap. 19. num. 1320. his verbis: *Visa autem tam immensi crudelitatis amplius motus est in dolentissima amantissimaque Christi Parente commiserationis sensus; quare eos ad Sanctos Angelos, quibus stipulatur, conversa, profusam à Rege suo hinc inde divinissimum sanguinem colligere iussit, ne impio pede dæmo calcaretur: quod etiam caelestis genii exemplo fecerunt. Visum pariter imperavit magna Domina, ut si in postevum S.S. Filium, verumque Deum suum in terram illam viderent, famulatum ei exhiberent, præpediendo ministros iniquitatis, ne sacratissimam ejus Personam iterum cætererent, ac sacrilego pede calcarent. Quia vero nudequaque erat prudentissima ideo hoc genus obsequii Angelis Domini exhibere nolit, nisi perspecta primum ipsius voluntate. Hinc porro sua nomine Dei Filii sui proponens, ac licentiam rogare iussit, diligenter exploratis es angustiis, quibus mater suam cor distorqueretur, si eum tam probrosa irreverentia pedibus immundissimorum hominum istarum cæteri videre cogeretur. Quo potentius autem S.S. Filium suum ad petita inclinaret, per eandem caelestis genios postulavit, ut dignaretur actum illum humilitatis, quo nequissimis illis hominibus pedibus calcandum, contereendumque se subjecerat, in alium commutare, quo se huic dolentissima Mater sua postulationi submitteret, & obsecraret. Et 1321. Et vero Dominum Jesus Servator noster piissimæ Matris sue postulata, ac desideria rata habens, data Angelis suis licentia, ut eam fideles Domini sui Ministri imperata facerent. Itaque in reliquis locis usque in Dominum Pilati locum profectum jam non amplius permisissent Sancti Angeli, neque ut ante factum erat, sacrilego pede propinquare, quantum quoad alias iniurias liberum fuerit iustitia Ministris, & obsecrata Populi pravitate eum impetere, prout insana cujusque rabies dictaverat.*

131. En qualiter potuit fieri, & dispositum fuit a *Christo* Domino (si V. Matri de *Agreda* credimus) ne ejus sanguis conculcetur: cur ergo non potuit pariter sanguis assumptus ex Beata Virgine eximi ab ignominia conculcationis etiamsi non fuisset emissus in horto? Non est quod eximus vindex revelationis hic interroget, actus heroicis & ultra heroicitatem altissimos *Christi* Domini occultos, & internos quis agnovit? Quis eorum fines, & motiva invenire posse præsumat? Obvia quippe, & facilis est responsio: Hæc nos docuisse V. Servam Dei *Mariam*, per revelationem sibi factam, ut postquam hoc sciret, hoc ipsum nos doceret. Facebat ergo causalis ista a V. nostra excogitata: quæ si vera est, in falsi suspicionem venit V. *Maria de Agreda* laudata revelatio. Sed de his satis. Unum solum addiderim, quod revelatio ista æstinari nequit mera cogitatio, cum hic introducatur Deus loquens, & Deus non permittit servis suis, ut meras cogitationes, tanquam veras revelationes affirmet: ne auctoritate dicentis, fideles in falsum inducantur. Præterquam quod auctor operis hanc, non ut meram cogitationem, sed ut veram revelationem scribat.

132. Incredibile mihi pariter visum fuit secundum, quod affirmat revelatio: quod sanguis ille, quem *Christus* sudavit in horto fuerit illemet qui in instanti conceptionis fuit à Verbo Divino assumptus. Nemo est qui infirmitatem hujus revelationis non sentiat: si namque ex purissimo sanguine Beate Virginis fuit operatione Spiritus Sancti formatum totum corpus *Christi* integrum, & omnibus suis partibus absolutum: cum suis nempe partibus similibus, puta carne, ossibus, nervis, & cum partibus heterogenicis, ut manibus, capite &c. ergo ut sudaret *Christus* sanguinem quem ministravit *Maria* ad efformationem Corporis, debuit *Christus* in horto omnes sudasse partes corporis, manus, brachia, pedes, ossa, nervos &c. & cum hoc sit naturaliter impossibile, impossibilis pariter est revelatio, quæ non de parte sanguinis loquitur, sed de toto sanguine, ut genuit-

nus verborum sensus præfert, *il sangue, che io presi*. Rursus in illo instanti conceptionis fuit repentina Corporis Christi in utero Virginis efformatio, *Angelo nuntiante, & Spiritu Sancto adveniente, mox Verbum in utero, mox intra uterum Verbum caro*, ut dixit Sanctus Gregorius lib. 18. *Moralium* cap. 35. Insuper eodem momento fuit animatum anima rationali, *simul caro, simul Verbi Dei caro, simul vero animata anima rationali*, inquit S. Damascenus lib. 3. de *Orthodoxa Fide* cap. 2. Quid ergo in hoc instanti Conceptionis potuit sub forma sanguinis remanere? Mediocris sanè, & parva quantitas, & exigua, si credimus revelationi V. M. *Sor. Mariæ à Jesu de Agreda* 2. p. lib. 3. cap. 11. num. 137. *Ex corde Mariæ*, inquit illa, *tres guttæ purissimi sanguinis Mariæ destillaverunt, ex quibus in naturali loco Conceptionis Christi Domini virtute Divina, & Sancti Spiritus fuit efformatum corpus ejusdem Domini nostri, ita quidem, ut materiam, ex qua ad nostram redemptionem formata est humanitas Verbi, vere, & realiter subministraverit cor S. S. Virginis Mariæ, idque accedente vehementia amoris Divini*. Si ergo ita parva fuit quantitas illa sanguinis, quomodo verificari potest, quod grossis sudoris guttis maderet corpus ejus? ut dicitur *Luc. 22. v. 44. Factus est sudor ejus tanquam guttæ sanguinis decurrentis in terram*.

133. Non hic sermo, an sudor ille fuerit vere sanguineus, ut autumat S. Hieronymus *Dialogo contra Pelagianos* lib. 2. Non an sudor ille sanguis fuerit naturalis, ex infirmitate nature, ex orandi ardore, ac vehementia proveniens; vel an fuerit miraculosus? ut contra communioem Theologorum sententiam tenet S. Hilarius de *Trinit.* lib. 10. cap. 41. dicens: *Sudorem verò nemo infirmitati audebit deputare, quia, & contra naturam est sudare sanguinem, nec infirmitas est quod potestas, non secundum nature consuetudinem gessit*. Cui & adstipulatur V. Beda in *Lucam* lib. 6. cap. 22. Non etiam an sudor sanguineus ex omnibus partibus corporis effluere possit, prout de facto accidisse Christo Domino testatur Augustinus in *Psal. 91. v. 11. Toto corpore sanguis exibat: ita Ecclesia ejus habet Martyres, per totum corpus ejus fusus est sanguis*. Quod totum doctissime exponit ac illustrat Calmet in dissertatione de *Sudore Sanguinis Jesu Christi*: Quæstio solum est, qui fieri potest, quod pars sanguinis ita exigua, potuerit sudore è toto corpore effundi, ut vere dici possit in Oratione totum corpus sanguinem sudasse? & cum hoc impossibile penitus videatur: curiosus forte nimis perscrutator, inquirebam; quæ pars Corporis Christi fuerit illa tam felix, in qua collocatus sit sanguis assumptus in Conceptione ex *Maria à Divino Verbo*?

134. His respondet perdoctus vindex revelationis num. 102. „ Non dixit Ancilla Christi, totum Christi sudorem ad solum illum maternum sanguinem reducendum. Unde fatemur longe copiosiore fuisse absque ullo revelationis præjudicio. *Et infra*: Stando vero priori sententiæ: ipse non ambigo, potuisse intermixtam expelli, sic Domino volente, parvam illam sanguinis portionem; si usque tunc supponamus, juxta dicta mansisse. *Rursus*: nec ille primus humanitatis Dominicæ sanguis in aliqua Corporis parte debuit separatim asservari, sed per totum corpus coagmentatum diffundi: unde è toto corpore potuit, voluntate Domini, a cæteris sanguinis partibus segregatus emitti: Est exemplum in sententiâ illorum, qui dixerunt materiam primigeniam semper in individuo manere. Non enim ponebant illam in aliqua corporis parte, sed in toto. Favet nonnihil assertæ revelationi Sancti Hilarii superius allegata sententiâ, quam & tenuit laudatus Beda; scilicet sudorem Christi non fuisse naturalem, quia contra naturam est, inquit, sudare sanguinem nec infirmitas est, quod potestas, non secundum nature consuetudinem gessit, seu communem esse oppositum sensum, quem multo illustrat Calmet dissert. de sudore Christi ad *Luc. 22.* sed tamen juxta priorem illum, minus difficultatis, imo multum congruentiæ, habebit revelatio „. Hæc perdoctus vindex, Verum tantum abest, quod hæc veritatem revelationis commendent, quin potius ejus falsitatem apertissime produunt. Ita est, non dixisse V. Servam Dei totum illum sudorem ad solum illum maternum sanguinem esse reducendum: at, etsi expresse id dictum non sit, apertissime tamen, colligitur ex ipsamet revelatione. Tum quia si sanguis alius adjungitur Primigenio per modum mixtionis,

verificari nequit quod sanguis sudore effusus ipsemet, absque omni mutatione, fuerit sanguis primo assumptus qui nullius mutationis erat capax ex privilegio & vi unionis Hypostaticæ ipsi concessio; quod enim miscetur, aliquo modo alterat naturam ejus cui miscetur, sicut mixtione aquæ alteratur vinum: & juxta Philosophum lib. I. de generatione text. 88. *non potest alia esse natura ejus quod advenit, & ejus cui advenit, cum jam sit factum unum per mixtionem*: Sed revelatio asserit fuisse Christum sanguinem assumptum, quem semper eundem conservavit, & qui juxta doctrinam prius traditam ab ipso ex vi unionis Hypostaticæ fuit absque diminutione, aut mutatione aliqua: Ergo satis liquet, non fuisse effusum sanguinem primigenium alio mixtum sed aliud, qui ex utriusque unionis resultat. Tum quia id clare deducitur ex causali assignata, *ne conculcetur*: ergo sanguis, qui fuit effusus, fuit ille quem Deus liberare voluit ab opprobrio conculcationis; sed hic fuit solum sanguis primigenius: ergo hic solum debet intelligi effusus, & de quo loquitur revelatio. Quod si ita non est, assignet nobis aliquam congruentiam rationem, qua vere possit quis in animum inducere sibi, voluisse Deum partem aliquam alterius sanguinis hypostaticæ uniti, immunem esse ab opprobrio conculcationis; sicut de sanguine primigenio dicitur; & aliam relinquere partem tali contumelia conculcationis subjectam. Nulla profecto imaginari potest.

135. Recursus ille ad voluntatem Dei, quæ sic ita rem potuit disponere, ad quam confugit responsio: *Stando vero primæ sententiæ, ipse non ambigo potuisse intermixtam expelli Domino volente, absque omni fundamento fit. Unde enim habet, vir eximius rem ita fuisse a Deo volitam, & factam. Et, inquit D. Thomas 3. p. q. 1. art. 3. quæ ex sola voluntate Dei proveniunt supra omne debitum creaturæ, nobis innotescere non possunt, nisi quatenus in Sacra Scriptura traduntur, per quam Divina voluntas nobis innotescit*. Assignet ergo nobis Sacræ Scripturæ textum, quo manifestetur nobis ita Deum voluisse sudorem sanguineum fieri? Et si ei sufficit possibilis Dei voluntas, ut rem ita factam concludat; cum & Deus potuerit etiam ita non facere, inferre pari jure possum non fuisse ita factum; dum oppositum nulla ratione evincitur. Tandem hac voluntaria asserta mixtione, non sit satis argumento factum. Qui enim fieri potuit, quod tam parva quantitas sanguinis, potuerit emitti ex omnibus partibus etiam alio sanguine mixta? Hoc opus, hic labor, cum etiam mixtio supponat hujus exiguæ portionis sanguini existentiam in omnibus partibus: quam esse naturaliter possibilem non probat ille. Non etiam hujus exemplum habetur in sententia illorum, qui dixerunt materiam primigeniam semper in individuo manere: quam sententiam tot in locis reiicit, & reprobat D. Thomas ut omnibus bonæ Philosophiæ principiis adversam 1. p. q. 119. art. 1. In 2. Sent. Dist. 30. q. 2. art. 1 in 4. Dist. 44. q. 1. art. 2. & Quodlib. 8. art. 5. Hæc enim opinio prout refertur a D. Thoma citato art. 1. q. 119. talis est: *Unde alii dixerunt, quod forma humana potest quidem fieri de novo in aliqua alia materia, si consideretur natura humana in communi; non autem si accipiat prout est in hoc individuo, in quo forma humana fixa manet in quadam materia determinata, cui primo imponitur in generatione hujus individui, ita quod illam materiam nunquam deserit, usque ad ultimam individui corruptionem, & hanc materiam dicunt principaliter pertinere ad veritatem naturæ humanæ; sed quia hujusmodi materia non sufficit ad quantitatem debitam, requiritur ut adveniat alia materia per conversionem alimenti in substantiam nutriti, quantum sufficiat ad debitum augmentum*. Si ergo totum in omnibus suis partibus compositum erat ex materia illa primigenia, quid mirum, quod materia illa, ex qua totum fuit efformatum, in suo primo esse reperitur in omnibus partibus. At hic non loquimur de materia illa primigenia, ex qua fuit formatum Corpus Christi, quam in omnibus partibus formaliter eandem reperiri certum est, sed de parte illa sanguinis, quæ cum fuerit ita exigua, in omnibus corporis partibus reperiri nequit eadem materialiter, ut per sudorem ex omnibus emitti possit. Quinimmo eodem exemplo retorquetur argumentum. Forma humana, in illa sententia ita fixa manet in quadam materia determinata, cui primo imponitur in generatione hujus individui, quod illam materiam nusquam deserit, usque ad ultimam individui corruptionem: ergo si sanguis primigenius Christi Domini comparetur, cum mate-
ria

ria ista; non potuit dimitti, nisi usque ad *Christi* mortem, ac per consequens, nec sudore effundi in horto. Quæ ergo unius ad alium comparatio?

136. Denique, ut ab aliis argumentis supersecedam, hoc vel unum mihi rem inverisimilem facit. Juxta communem Theologorum sententiam cum D. *Thoma* 3. p. q. 54. art. 2. ad 3. totus sanguis, qui de corpore *Christi* fluxit ad veritatem naturæ humanæ pertinet in corpore *Christi* resurrexit; sed sanguis primigenius pertinet ad veritatem naturæ humanæ: ergo iste in corpore *Christi* resurrexit. Modò sic: totus *Christus* cum omnibus suis partibus, quæ ad integritatem naturæ humanæ pertinent, quibus verbum Divinum fuit hypostaticè unitum, & cum quibus resurrexit, existit in sacramento Eucharistiæ: ergo si sanguis ille, qui effusus est in horto fuit sanguis primigenius ad veritatem naturæ pertinet; verè existit in Sacramento, huncque sudorem in poculo Eucharistico bibunt Fideles: quod certè hucusquè non est auditum; & quod quis negando, Fidei suæ sanctitatem, castitatemque non corrumpet. Videatur Eminentissimus *Caj-tanus* super præcitatam art. 2. explicans, qualiter ille sudor sanguineus, fuerit humor sanguineus adhuc crudus non adhuc perfectè redactus in sanguinem qui est pars hominis. Modum quo totus, *Christus* existit in Eucharistiæ sacramento definit Concilium *Tridentinum* sess. 13. cap. 3. dicens: *Corpus Christi esse sub specie panis, & sanguinem sub specie vini ex vi verborum; ipsum autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamque sub utraque vi illius naturalis connexionis, & concomitantia, qua partes Christi Domini, qui jam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur. Divinitatem verò, propter admirabilem illam ejus cum corpore, & anima hypostaticam unionem.* At dici nequit, quod caro *Mariæ* sit ibi ex vi verborum; cum verba solum efficiant, quod significant, & verba consecrationis nihil *Mariæ* significant: nec ulterius per concomitantiam existit ibi caro *Mariæ*; quia scilicet nulla est naturalis connexio, vel concomitantia, qua copuletur caro *Virginis*, cum carne *Christi*, quæ nunquam fuit caro *Virginis* actu, sed tantum in potentia, nunquam reducta ad actum; quoniam dictus sanguis nunquam est factus caro *Virginis*, sed caro *Christi*, informata anima *Christi*, ac divinitate unita: ergo in sacramento, non datur aliquid, quod sit actu pars *Mariæ*. Enimvero si in sacramento datur aliquid, quod sit actu pars *Mariæ*, dum *Christus* in sacramento adoratur, & *Mariæ* substantiæ, quam *Christi* corpus servat & continet, adoratio aliqua exhibenda erit. Vel ergo est adoratio Hyperdulix vel adoratio Latriæ? Si Hyperdulix; necesse est in Eucharistia personam esse Beatissimæ *Virginis*, quod falsum omnino est. Si vero Latriæ; non *Mariæ*, sed uni *Christi* carni, quod Verbo conjuncta sit, in Eucharistia reddi hic cultus potest: ergo falsum est dicere, ne plus dicam, quod in sacramento detur aliquid quod sit actu pars *Mariæ*: cui & conjungeretur, dum *Christo* in sacramento conjungitur: *Qui manducat meam carnem & bibit meum sanguinem in me manet, & ego in eo.*

137. Nec in hanc revelationis sententiam descendunt SS. Patres adducti. Non favet huic modo dicendi D. *Hilarius* loco citato. Quod contra naturam sit sudare sanguinem, & quod in hoc sudore Dei potestas miraculoso modo se gessit, & non secundum naturæ consuetudinem credidit ille: at unde infertur, quod sanguis ille qui profluxit e corpore *Christi* fuerit sanguis primigenius? Quæ enim consequentia ista: Potestas Dei in hoc sudore sanguinis non se gessit secundum naturæ consuetudinem, ergo potestas Dei non se gerens secundum naturæ consuetudinem fecit quod sudaverit sanguinem primigenium; ac si potestas Dei faciendo sudare sanguinem alium materialiter diversum, non se gereret contra naturæ consuetudinem? Adversatur e diametro D. *Hieronymus* loco ab eo citato dicens: *Tam vehementer orabat, ut gutta sanguinis prorumperent ex parte, quem totus erat in passione fururus; Sed in Passione sanguis fundendus, ut supponit revelatio, non erat sanguis primigenius, hunc namque sudavit Christus in horto nè conculcicaretur: ergo cum sanguis effusus sudore in horto fuerit pars sanguinis effundendo in Cruce, sanguis qui ex orandi ardore, & vehementia fuit effusus in horto, non fuit sanguis primigenius.* En ergo singularis opinio, omni Scripturæ, Traditionis, SS. Patrum auctoritate destituta, & a communi sensu Ecclesiæ aliena: quare merito ab Ecclesia semper traditioni indivulsi inhaerente rejicienda est.

- 112
 138. Sed ad tertium, quod adhuc majoris momenti est, accedamus, quod nempe idem sanguis absque omni variatione permanserit materiali, ab instanti Conceptionis, ad tempus orationis in Horto, minime continua caloris naturalis actione resolutus, quod tamen diversimode a patrono causæ, & a vindice revelationis intelligitur. „ Asserebat patronus causæ verissimum esse, quod sanguis „ Beatæ Virginis, ex quo formatus est *Christus* semper inconsumptus fuerit conservatus, & existit in *Christo*, in propria forma, & specie, qua fuit assumptus; „ itaut vere dici possit, & debeat, quod sanguis ille in *Christi* corpore existens, „ est sanguis Mariæ „. Perdoctus revelationis vindex aliter revelationem exponit, eamque intelligendam in hoc sensu esse asserit, eo nempe, quod *sanguis Beatæ Virginis, qui in sanguinem Christi est conversus, permanserit, ita conversus, in corpore Christi, toto vita tempore, sive usque ad sudorem in Horto, quod idem dicendum de perseverantia sanguinis ex castissimo lacte materno congeniti subsequenti tempore, quo parvulus filius, abere de Cælo pleno aiebatur.* Sed utroque modo intellecta revelatio a veri vestigiis longissime abest, etiam in modis adinventis ad ejus expositionem. Et quidem primo rationes adductæ a patrono causæ in suis responsionibus tanti non sunt, ut a nobis assensum impetrare debeant, his namque sequentibus motivis assertum probat. „ Primo quia discurrendo per principia „ philosophica, sanguis, qui in utero a primordiis Conceptionis ex visceribus „ Matrum sumitur pro nostra efformatione, & successive ex lacte accipitur pro „ nostro incremento, naturaliter iste conservatur in nobis, ea scilicet ratione, qua, cum sanguis sit pars animalis, non minus quam ossa & carnes sunt „ de integritate corporis, ut docet *D. Thomas*: hinc quemadmodum naturaliter conservantur ossa, vasa, caro, & alia primitus in animali efformata ex „ partibus illis primordialibus, usque ad decrepitam ætatem pro consistentia „ ejusdem numero individui, licet ea omnia post Conceptionem indies extendantur, & crescant, sic & sanguis quoque dicendum est, quod naturaliter „ conservatur, uti pars ejusdem animalis. Et quamvis sanguis antiquior commisceatur cum sanguine procreato ex aliis cibis, quos tractu temporis animal sumit, adhuc tamen aliqua semper primitiva illius pars remanet in venis, „ cum nulla commixtio liquidorum etiam sæpius facta sub actione, & additione „ sic unquam evanescit, ut nullæ amplius primæ partes remaneant, sed semper aliqua ex illis supersunt, uti signanter exemplum habemus propter id in „ Oleo Sancto.
139. „ Secundo, quia quidquid sit de his quoad nos miseros Adæ filios, certum est, quod diversimode res se habuit quoad Christum Dominum cujus conceptio utique miraculosa fuit, illiusque vita & passio speciali Dei providentia regulata extitit. Formatus ergo fuit *Christus* ex purissimo & castissimo sanguine, & ab omni superfluitate, & impuritate libidinis defœcato: ergo sanguis ille sumptus a *Christo* in utero, & ex lacte *B. Virginis* una cum carne inconsumptus semper permansit in corpore ipsius *Christi* usque ad ejus Sacrosanctam Passionem: cujus fundamentum accipitur ex his, quæ asserunt *SS. Patres*: „ *S. Augustinus* Serm. de Assumpt. ait: Caro Jesu, caro est Mariæ. Caro enim „ *Christi* quamvis fuerit glorificata, eadem tamen mansit, quæ suscepta est de „ *Maria*. Et in *Psal.* 92. De carne Mariæ carnem accepit, & in ipsa carne ambulavit, & ipsam carnem Mariæ nobis manducandam, ad salutem dedit. „ Eiusdem sententiæ sunt *Anselmus* cap. 5. in *Epist.* ad *Ephæ.* Carnem quam de „ *Virgine* sumpsit quotidie in *Missarum* celebrationibus sumit *Ecclesia*. *S. Petrus Damianus* Serm. 45. Manet aliquid de uberibus *Virginis*, & in carnem „ vertitur *Salvatoris*, illud inquam absque ulla dubitatione, non aliud nunc de sacro Altari percipimus „. Ex quibus, & aliis sequens promit argumentum, „ quod caro *Christi*, est caro *Virginis Matris*, quodque carne ejus, & sanguine „ pascimur, & potamur in Sacramento *Eucharistiæ*: ac per consequens, præsupponere *Patres*, quod sanguis *Beatæ Virginis*, ex quo formatus est *Christus*, „ nunquam fuit consumptus, sed semper conservatus extitit in eodem *Christo* „ cum alias *Patrum* assertio sustineri non posset, ut reflectenti perspicuum „ est.

140. Verum hæc momenta nullius roboris sunt solvique facile possunt. Et quidem jam nobis perdoctus iste magister concedit, quod non remanet totus, & idem materialiter sanguis absque diminutione. Ut enim verissime docet, *quomodo sanguis antiquior commisceatur cum sanguine procreato ex aliis cibis, quæ trahit temporis animal sumit, adhuc tamen aliqua semper primitiva pars illius remanet in sensu*. Si ergo solum remanet aliqua pars primitiva; ergo non remanet totus & idem materialiter. Hinc ad primum concedimus, quod sanguis est actu pars corporis animati, ut docet D. Thomas 3. p. 9. 54. a. 2. Et Tridentinum scilicet 13. can. 3. At aliæ sunt partes, quæ in hominis corpore dicuntur formales, aliæ vero materiales. Formales dicuntur illæ, quæ retinent formam, seu naturam communem, ut sunt ossa, carnes, nervi, quæ semper retinent naturam osium, carnum nervorum; materiales vero illæ particule materiæ, quæ in diversis partibus corporis fluunt, & mutantur. Licet ergo in Christo manserit eadem caro secundum speciem, non tamen secundum materiam. Mansit eadem numero caro, quia semper mansit natura carnis cum dispositionibus, & proprietatibus carnis naturalibus, etsi non manserint eadem particule carnis, quarum aliæ recedunt, aliæ in earum locum redeunt, quod non obstat, ut non sit eadem numero caro secundum continuationem. Cum enim unitas viventis corporei non sit ita perfecta, sicut unitas rei incorruptibilis, satis est ut salvetur, quod maneant eadem partes formaliter sumptæ, id est, ut subsint eadem identitati, & continuationi, quæ consistit in uniformi successione unius partis post aliam, ut diserte pronuntiat D. Thomas 4. contra Gentes cap. 81. Dicens: *In corpore hominis quamdiu vivit non semper sunt eadem partes secundum materiam sed solum secundum speciem; secundum vero materiam partes fluunt, & ressuunt, nec propter hoc impeditur quia homo sit unus numero a principio usque ad finem; cuius exemplum accipi potest ab igne, qui cum continue ardet, unus numero dicitur, propter hoc, quod species ejus manet, licet ligna consumantur, & denovo apponantur, sic est etiam in corpore humano; nam forma, & species singularum partium ejus continue manet per totam vitam, sed materia partium, & resolvitur per actionem caloris naturalis, & de novo generatur per alimentum*. Et D. Thomas explicatissima sententia objectioni respondens.

141. Non magis urget, quod ibi dicitur de reliquo vite Christi tempore de illo nempe tempore augmenti, in quo humidum radicale fore integrum perseverat, nulla illius resolutione facta. Etenim quomodo humidum radicale conservetur, ac deperdat egregie atque subtiliter explicat Eminentissimus Cajetanus 1. p. q. 119. art. 1. duo observans: *Adverte primo, inquit ille, quod cum apud nostram viam humidum radicale distinguatur a nutrimentali extrinseco, quia illud scilicet habet animam secundum perfectissimum modum habendi, & propterea anima dicitur in eo radicalata, hoc vero habet animam ut imperfectam quia ut in via ad perfectissimum modum habendi, per humidum radicale intelligitur non aliqua sua pars materialis, sed totum illud materia, in quo anima secundum esse perfectum manet ut sic. Adverte 2. quod materia in qua anima habet esse perfectum dupliciter potest deperdi, uno modo per variationem partium, & sic continue deperditur, & restauratur; nec propterea dicitur humidum radicale deperdi. Alio modo in quantum perfectum participat animam; & hoc contingit dupliciter, vel secundum partem, vel secundum totum animal, & est sermo de partibus, quæ preceperunt ad ultimum esse, quæ scilicet non sunt via ad alia, quales partes sunt membra, manus, pedes, caput, & si materia illa sic perdat, tunc vere perditur humidum radicale, & aut totum animal perditur, aut membrum illud, quia est irreparabile. Quibus verbis aperte declarat, quod materia in qua anima habet esse perfectum per variationem partium, continue deperditur, & restauratur, quia humidum radicale dicatur deperdi.*

142. Nihil plus movet quod secundo loco dicitur. Ad quod reponere juvat, quod etsi substantia carnis ex purissimis Virginis sanguinibus desumpta fuerit, & optime disposita, necnon & Christus tam bonæ temperaturæ, hoc solum probat, quod dum cibus convertebatur in sanguinem, qui & speciem, & formam sanguinis haberet, simul etiam alia portio sanguinis converteretur in carnem, vel alias partes; minime tamen arbitror, quod pars illa materialis, quæ in corpore erat per continuam caloris actionem non resolvatur. Adde tamen contra pro-

positionem, cui tota via argumenti huius incumbit, quidquid sit de his quoad unum inferretur. *Ad Filium*, certum est, quod decessit modo res se habuit quoad Christum Dominum, cuius conceptio atque miraculosa fuit. Ita sane esse, & de fide certum, quod conceptio Christi fuit miraculosa; ut ut docet D. Thomas 3. p. q. 33. a. 4. multa in hoc mysterio, & secundum naturam spirituales, & ultra naturam; Si enim consideremus id quod est ex parte materiae conceptus, quam Mater ministravit, totum est naturale; Si vero consideremus id quod adest ex parte virtutis illius, totum est miraculosum. Non est ergo quod ex parte materiae hic statuatur novum, atque admirabile Dei opus, ut illa inalterabilis sit, nec eius conservatio singulari miraculo adscribi debet, cuius miraculi nullum extat in Scripturis, vel Traditione fundamentum.

143. Tandem ad id quod ex SS. Patribus adducitur, Respondeo, quod nec SS. Patres citatis testimonium id vel leviter innuunt. Ad cuius evidentiam notandum est, quod SS. Patres ea loquendi formula non exprimere voluerunt, aliquam, carnis partem, quae sit actu pars Mariae, esse actualiter in Christo. Etenim ut fide certum debet supponi, quod in utero Virginis operatione Spiritus Sancti Corpus Christi fuerit integrum, omnibusque Organicis membris absolutum, & anima rationali animatum, ut dixit Damascenus lib. 3. de Orthodoxa fide cap. 2. *Sicut caro, sicut Verbi Dei caro, sicut vero animata anima rationali*. Si ergo fuit materia illa quam ministravit Maria in instanti conceptionis animata anima rationali Christi Domini, desit esse pars actu Mariae, & incepit esse pars Christi, ut videre est in omni mutatione, atque generatione substantiali: Non enim possibile est eandem numero materiam informari duplici forma substantiali: Et quamvis hoc possibile velint admitti, impossibile debet concedi, quod anima Mariae fuerit in Corpore Christi, ut informaret materiam, seu partem eius in corpore Christi existentem: ergo cum materia sit solum pars subjecti, cuius informatur forma, falsissimum est, quod in Christo fuerit aliqua pars, quae actu sit, vel possit dici pars Mariae. Clarius rem expono, pars illa, quae formato virtute Spiritus Sancti corpore Christi remansit, & assumpta est à Christo, vel fuit informati anima Christi, vel non? Si hoc secundum: ergo fuit in Christi corpore, solum tanquam in loco; si primum: ergo non est caro Mariae, sed Christi, cuius anima est informata.

144. Expresit id erudite Doctor Angelicus 3. p. q. 31. art. 5. docens, quod cum carnes, & ossa subtrahi non possint sine corporis corruptione, vel diminutione, quam Christus, qui venerat corrupta reparare, non debuit inferre suae Matris integritati; ideo non debuit formari corpus Christi de carne, & ossibus Virginis, sed de sanguine, qui non est actu pars (pars scilicet solida, & ad alias non ordinata, ut sunt caro, & ossa ultimum habentia complementum) sed est potentia totum, ut dicitur in lib. de generat. animal. Ex quo concludit Ang. Doctor per haec verba: *Et ideo dicitur, carnes de Virgine sumpsisse, non quod materia corporis eius fuerit actu caro, sed sanguis, qui est potentia caro: ergo falsum est dicere, quod caro Christi, sit caro Mariae.*

145. Dicitur robur, & quidem non minimum addit alia pexclara Angelici Magistri doctrina ex 3. p. q. 33. art. 1. ubi probat corpus Christi fuisse formatum in primo instanti suae conceptionis. Dicendum, quod in conceptione corporis Christi tria est considerare. Primum quidem virtus localis sanguinis, ad locum generationis; secunda formatio corporis ex tali materia, tertia autem argumentum quo perducitur ad quantitatem perfectam, in qua virtus ratio conceptionis consistit; non primum est: conceptionem praeambulum: virtus autem conceptionem consequitur. Primum autem non potest esse in instanti, quia hoc est contra ipsam virtutem virtutis localis corporis cuiuscunque, cuius partes successive subintrant locum. Similiter, & tertium oportet esse successivum, tum quia argumentum non est sine motu locali; tum etiam, quia praevidens ex virtute animae iam in corpore formam operantem, quae non operatur nisi in tempore. Sed ipsa formatio corporis, in qua principalliter ratio conceptionis consistit, fuit in instanti, duplici ratione. Primum quidem propter virtutem agentis infinitam, seu Spiritus Sancti, per quem corpus Christi est formatum ut supra dictum est. Tanto enim aliquod agens citius potest materiam disponere, quanto majoris virtutis est: unde agens infinita virtutis, potest in instanti materiam disponere ad debitam formam. Secundo ex parte Personae Filii, cuius corpus formabatur: non enim erat congruum, ut corpus humanum assumeret, nisi formatum. Si

antequam ante formationem perfectam aliquod tempus conceptionis precessisset, non posset tota conceptio attribui Filio Dei, quæ non attribuitur ei, nisi ratione assumptionis. Et ideo in primo instanti, quo materia adunata pervenit ad locum generationis, fuit perfectè formatum corpus Christi, & assumptum. Et per hoc dicitur esse Filius Dei conceptus, quod aliter dici non posset. Hæc præclarissime D. Thomas, ut probet, quod, cum Verbum Divinum non assumpserit aliquid imperfectum & inanimatum, corpus assumpsit primo instanti perfectum & animatum, primo ex infinitate virtutis activæ, secundo ex parte personæ Filii. Prima ratio, ut ait Eminentiss. Cajetanus excludit de possibili, secunda vero de factis. Nam ex infinitate virtutis activæ agentis totum secundum liberum arbitrium, non infertur efficaciter, quod fecit, sed quod facere potuit in instanti, & hoc expresse sonant verba litteræ. Ex necessitate autem consequendi, quod Filius Dei conceptus est, sequitur deventia, quod non nisi formatum corpus assumendum erat, infertur inde, factis idem fuit quod instanti conceptionis, formationis, & assumptionis, ut patet. Et cum tertium sibi proposuisset argumentum sub hac forma. Corpus Christi formatum est ex purissimis sanguinibus Virginis, ut supra habitum est. Non autem potuit esse materia illa in eodem instanti sanguis, & caro, quia sic materia simul fuisset sub duobus formis: ergo aliud fuit instans in quo ultimo fuit sanguis, & aliud in quo primo fuit caro formata: sed inter qualibet duo instantia est tempus medium: ergo corpus Christi non fuit in instanti formatum, sed per aliquod tempus. Sic egregie ad rem nostram respondet. Ad tertiam dicendum, quod non est assignare ultimum instans, in quo materia illa fuerit sanguis (scilicet Virginis) sed est assignare ultimum tempus, quod continuatur, nullo interveniente medio, ad primum instans, in quo fuit caro Christi formata. Et hoc instans fuit terminus localis materiæ (scilicet sanguinis, non vero carnis Virginis) ad locum generationis. En quam aperte docet Angelicus Magister, & invicte probat, quod in corpore Christi, non est aliquid, quod sit, aut aliquando fuerit caro Virginis, quia ex ea pro formatione Corporis Christi non fuit assumpta caro, sed sanguis, qui non est actu, sed potentia caro. Et quando dicit motum localem sanguinis ad locum generationis fuisse factum in tempore, sub illo motu includit omnem alium motum ad coagulationem, condensationem, & organizationem necessarium: ut quemadmodum in tempore facta est transmissio sanguinis: ita etiam in tempore facta sit coadunatio singularum partium materiæ, & ea celeriter perfecta, totum corpus uno momento organizatum & animatum sit.

146. Ex his facile deprehenditur quo sensu accipiendæ veniunt illæ SS. Patrum loquendi formulæ: *Caro Mariæ est caro Christi; quod nobis carnem Mariæ manducandum ad salutem dedit.* Non enim verba ista accipi debent crasse, seu absque debita intelligentia, licet in ea loquendi formula exprimere volunt, non quod in Christo aliquid sit quod sit Mariæ, sed Christum conceptum esse ex Mariæ Virgine, materiam ministrante in similitudinem naturæ, & speciei, & ideo Filiam ejus. Cum ergo natus sit Christus de Mariæ generante per naturam, ideo dicitur caro Mariæ, caro Christi: sic quia caro Christi fuit sumpta de David, ut expresse dicitur ad Rom. 1. *Qui factus est ex semine David secundum carnem;* & Psal. 131. *De fructu ventris tui ponam super sedem tuam; David dicitur Christus, ut notat S. Augustinus enarrat in Psal. 144. n. 2. dicens: Intellegimus laus ipsi David, laus ipsi Christo; Christus autem secundum carnem David, quia filius David. Et infra: Quia itaque ex ipso Christus secundum carnem, ideo David. Et est sollemnis scripturæ usus loquendo de parentibus, ut caro unius vocitetur caro alterius, sic Laban Genes. 29. dixit Jacob: *ut memm ei, & caro mea.* Et Judas loquendo de fratre suo Iosepho, Gen. 37. *Frater enim & caro nostra est.* Et Levit. 18. Legitur: *Soror Patris tui, caro est Patris tui, & soror Matris tue, caro est matris tue,* quin ex hoc modo loquendi argumentari possit quod in Iacob fuerit aliqua actualis pars corporis Laban, nec in Iosepho pars Iudæ, nec in Filio, pars aliqua Patris; ergo a fortiori SS. Patres carnem Mariæ, carnem Christi Filii unigeniti pronuntiant, quin sit in ipso aliqua pars quæ sit Mariæ, sed ut nobis ostendant, quod ex inviolabili, & virginali sanguine Mariæ verbum verè factum est incarnatum. Quod ergo solum affirmari potest, est, quod in sacramento existit caro Christi assumpta ex Mariæ ut dicit Ambrosius citatus cap. *Omnia, de consecrat. dist. 2. his verbis: Hæc, inquit, caro mea**

est pro mundi vita, & ut mirabiliter loquar, non alia pland, quam qua nata est de Maria, & passa in cruce, & resurrexit de sepulchro; hæc inquam ipsa est. Et infra loquens de corpore Christi, illud carum, illud sanctum, quod sumptum est de Virgine, quod passum est, & sepultum. Hæc modo sufficiant, cum de vera SS. Patrum intelligentia infra redibit sermo, ne ad illegitimos ac improbables sensus detorqueantur.

147. Difficultatem hanc probe intelligens vindex revelationis, nova interpretatione cam alio detorqueere intendit, qua vim argumentorum eludere ac elevare tentat, perhasiam, non tam sui muneris esse, ut inquit num. 94. disputare de veritate rei quam de indēmitate revelationis. Quare asserit primo, „ primitivam substantiam corporis Christi in conceptione assumptam, sed & acquisitam via nutritionis, usque ad consolidationem, & internam perfectionem membrorum, „ quam infantes sagentes hæc acquirunt, dignissimam fuisse, que in æternum „ nulla ulterius sui mutatione, aut resolutione mutaret, quia que primum assumpta a verbo, dignum erat servari, tanquam inalterabilis tantæ misericordie caracter, ejusdem Divini Verbi permanentia retentus, & firmatus, perpetuæ illius unionis, veluti pignus, & nature humanæ primus hypostaticæ Deo unitæ memoriale, Christo, atque beatis omnibus jucundissimum in æterna glorie felicitate. Certe cum hæc pignus aliquod magnæ alienius rei monumentum conservamus, gaudemus, quod nulla sui parte sit diminutum, immutatum, aut alteratum. Quid dignius, quam tanta rei, qualis fuit Dei incarnatio, maneat in æternum ipsamet assumptæ nature substantia, inquam (ut more humano loquar) æternum monumentum, Christo carissimum, sanctum mirabile, ad laudandum Deum ob oculos opportunissimum. Quid, inquam, dignius, quam eam substantiam, nulla sui immutatione, aut resolutione semper in Christi persona permanere. Redundat etiam in gloriam Virginis, ut nunc, & semper cernere, mirari (si fas est dicere) illammet ipsam substantiam quam Divinum Verbum ex illa accepit, valeat, ac proferte: ecce quod purissimum, & ab omni etiam physica labe immune, & defecatum præ illis filio in utero sui humana conceptione, non illud transivit, non resolutum, non immutatum est, sed generationem Divinam in hoc etiam humana hæc ejus imitator. Quid congruentius, quam ipsum Christum primariam hanc ipsam suæ nature humanæ substantiam semper retinuisse, & retinere, veluti Patris gloriam, & Matris honorem? Cæteri filii, cum adolescent, nihil jam habent de substantia, quam a Parentibus acceperunt, Christus vero, sicut æternam habet substantiam Patris, ita præteritum est credere, quod in æternum etiam physice, live identice, habeat substantiam Matris in suam naturam conversam.

148. Prosequitur num. 95. „ Nec ad hanc immutatae carnis, & conservati sanguinis permanentiam opinior, novum requiri miraculum; sed magis consequens esse ad hypostaticam unionem, ut quas humanæ nature partes assumptæ, sibi æterna, & immutabilis potentia immutabiles redderet, & æternas. Discrimen hic etiam statuit, inter primigenias, & alias partes assumptas, hæc verbis: „ Concedamus ergo cæteras Dominici corporis partes, que ad incrementa ætatis pertinent, sicut denno nature acquisitas, ita actione caloræ naturalis, & novarum partium acquisitione, & successione resolutas. Hæc verbis jam nature assumptæ accesserunt, & secundum eas assumpta est etiam a Divino Verbo mortalis, & resolvable humane nature conditio, sed eas primigenias partes ejusdem nature altiori privilegio, ex ipsa unione ad Deum fuisse donatas, congruentissimè, & absque ulla quam noverim difficultate credi potest. „ Eo nempe statuto supra num. 95. discriminate inter conceptionem, Christi, & aliorum hominum: „ cum enim corpus Christi fuit Dei virtute, & potentia ex purissimo sanguine Beatissime Virginis operatione Spiritus Sancti formatum, materia corporis Christi apta institui duracioni. Nam in nobis, mutationibus fere continuis laborat natura agendo, & patiendo propter depurationes materialium: & cum venit ad instabilem mutationis terminum id quod acquisitum, & ad eam perfectionem pertractum est, resolvitur, novæ semper, ac depurata materia succedente, nisi suprema aliqua immutabilis potest

ni communicatione, aut virtute, immutabiliter sistat ut postea de Christo Domino dicemus.

149. En tona hujus sapientissimi Magistri Doctrina in suo vero lumine collocata: quam roborat auctoritate Patris Suarez tom. 2. in 3. partem q. 27. Disp. 1. Sect. 2. cuius sententiam ad verbum hic adducere opportunum duxi. *Primum quod licet Virgo verè se propriè conciverit ad fabricandum corpus Dei. Secundo hinc factum est, ut aliqua substantia Virginis corporis esset qua fuit Christi corpus, & in principio constitutum, & postea unctum, quando sanguinem, vel lacte matris nutritum fuit, nulla sit hypostaticè, Verbo Dei. Præterea dicit Petrus Damianus sermone de Nativitate Mariæ, cum Deus in alia verba sit tribus modis, in Virgine fuit quarto speciali modo, scilicet per identitatem, quia idem est quod ipsa. Hinc toccat, & contemiscat omnia creatura, & quis audeat aspiciere tanta dignitatis immensitatem? De Aug. serm. de Assumpt. Virg. cap. 5. caro, inquit, Christi, caro est Maria, & infra caro Christi, quævis gloria resurrectionis fuit magnificata, eadem tamen mansit qua suscepta est de Maria. Ex quo potest facile creari, illam substantiam carnis quam Christus assumpsit ex Virgine, nunquam fuisse omnino dimissam, aut continua caloris naturalis actione resolutam, sed eandem unctam fuisse semper conservatam Verbo Divino unitam. Quod partim physica ratione, partim probabilis conjectura se verissimè. Illa enim substantia carnis ex purissima Virginis sanguinibus desumpta fuit, & optimè disposita, & in modicæ quantitate, Rarsus in tempore Infantis, quia alimentum est facile, & fere sine resistentia convertitur, parum illius substantia per ejus alimentum resolvitur, præsertim in Christo, qui temperatissimo, & concupiscentissimo cibo alebatur, scilicet abori de celo pleno, ut Ecclesia canit. De reliquis autem tempore vitæ Christi se non dissimili conjectura. Quia totum illud fuit tempus augmenti, non statui, in qua humiditas radicale fere integrè perseverat, nulla illius resolutione facta. Probabile denique est, cu speciali providentia, & voluntate ipsius Christi hoc fieri potuisse. Tertio præter hoc genus causa, seu concusio, nihil aliud reale, ac physicum ex tali hujus dignitate in Virgine consistit, præter relationem realis matris ad Christum Humanum Deum, nihil enim aliud fugi aut excogitari potest. Hæc Pater Suarez cui suffragatur etiam doctus Cartageno tom. 4. lib. 15. hom. 11. dicens: Existens quod licet in alio plurimum substantiæ illa carnis à Peristitibus est communicata parlatim ex vi caloris naturalis soluitur, illa tamen carnis substantia, quam Beatissima Virgo subdidit nequam fuit dimissa, aut continua calore naturali resoluta. Adilipolantur & alii ab ipso vinctice citati num. 95. Firmat id ipsum eodem supra à Patre Suarez adducto testimonio S. Augustini ex sermone de Assumptione Virginis ex quo sequentem elicit consecrationem: *Caro, inquit, Jesu, caro est Maria, multo specialius quam Joseph, Jude, ceterorumque fratrum ejus (dicere etiam potuit, quam Joseph Jacobi, ut ratio ipsius manifestat) quibus dicebat: Frater carnis, & caro nostra est.* Et quare? Ecce rationem ponderatione dignissimam: *Caro enim Christi, quoniam gloria Resurrectionis fuit magnificata, & potuit super omnia calis ascendere gloriosè, eadem tamen unctis mansit, & mater natura, qua suscepta est de Maria. Dicit, si scilicet, non est intelligendum, quod dicitur demeruit calorem, eandem naturam, quoniam ad suam naturam perseverasse illam carnis, qua suscepta est de Maria, licet cum ceteris omnibus parentibus, & filiis, ac fratribus est communis, nec dicere in hoc sensu potuisset, Multo specialius, sed sensus ejus est, illam carnis, qua suscepta est de Maria, ut suscepta est mansit, & mansit specialiter in Christo, quia ejus glorificatio carnis naturam immutaverit. Hæc ille.**

15. At nullus usquam meo iudicio, si attentis animis, ut patet est, omnibusque abdicatis præiudiciis hæc perpendere non gravetur, verè hæc esse sibi persuadebit. Pro quo supponendum, duo esse sicut certa: Primo, fuisse corpus à Christo Domino assumptum corruptibile secundum suam naturam; & quod Verbum Divinum unitum, juxta potestatem per quam potest subicere sibi omnia, mortem, & corruptionem, potuerit corpus illud immortale, & incorruptibile reddere, nec enim majoris potestatis est reddere corpus incorruptibile post suam Resurrectionem, ac antea. Deinde, quod si verbum divinum corpus assumptum liberare voluit ab omni mutatione materiali, resolutione aut diminutione, defectus iste mutationis, resolutionis, aut diminutionis datus ei esset contra, vel supra naturam assumpti corporis; non enim caro passibilis, & alterabilis secundum

dum naturam, poterat esse toto illo tempore ab omni mutatione libera naturaliter, & non continua caloris naturalis actione aequaliter resoluta. Quibus positis, & cum hic non agatur de possibilitate, aut de Deo miraculose operante, in quo nulla esse potest difficultas, quod, & fatetur clara responsio his verbis: *non ad hanc immutatae carnis, & conservati sanguinis permanentiam, quae primum requiritur miraculose; sed an revera, ut affirmat revelatio, primigenia illa substantia fuerit a mutatione aut resolutione libera ex unione hypostatica Verbi Divini? evidens elicitur argumentum, quod asserere hoc ita fuisse, puto divinare est. Unde enim hoc quis scivit, aut potuit intelligere, cum nihil a Deo sit super hoc Ecclesiae revelatum, & in naturalibus asserendis debeamus sequi naturam rerum; & in supernaturalibus auctoritatem Sacrae Scripturae. Ad cujus evidentiam audiendus D. Thomas 1. 2. q. 99. art. 1. ubi quaerit: *Utrum pueri in statu innocentiae non nati, virtutem perfectam habuissent ad motum membrorum? cui dubio negative respondet his verbis: Respondendo dicendum quod ea quae sunt supra naturam sola per se tenentur; quod autem excedunt, arbitratu debentur. Unde in omnibus asserendis sequi debentur naturam rerum, praeter ea, quae auctoritate divina traduntur, quae sunt supra naturam. Manifestum est autem naturale hoc esse, utpote & principis naturae humanae competens, quod pueri non nati non habeant sufficientem virtutem ad movendum membra. . . . Ex alia vero parte nulli catholicorum dabitur est quia virtute divina fieri posse, quod pueri non nati, perfectam virtutem habeant ad movendum membra. Si ergo in omnibus asserendis sequi debemus naturam rerum, praeter ea quae auctoritate divina traduntur, quo fundamento asseri potest defectus iste mutationis, aut resolutionis illius primae substantiae assumptae, quae supra ejus naturam est, cum haecque a Deo nihil sit de tali mutationis immunitate, nec Ecclesiae revelatum, nec a SS. Patribus traditum. Ubi haec auctoritas divina, imo, & humana, ad asserendam carnem illam primigeniam, & ex lacte per biennium formatam, mansisse usque ad sudorem in horto, ab alia ex aliis alimentis in posterum formata, discretata, & absque ulla diminutione, cum aliunde, si naturam rerum inspiciamus, oppositum videmus? Quod magis urget, si consideremus, Deum nobis in scripturis revelasse omnia, quae supernaturaliter operatus est: mirabilem ejus conceptionem supernaturali modo, & in Virginis utero factam, ejus Nativitatem, Resurrectionem, Ascensionem, externaque alia supernaturalia, ipsamque incorruptibilitatem, & claritatem corporis sui post resurrectionem, quam tenetur Apostolus ad Philipp. cap. 4. loquendo de Christo: *Resurrexerat Corpus immutatis nostrae, configuratum corpori claritatis suae*. Si ergo nullam hujus supernaturalis prodigii mentionem faciunt Scriptura, Traditio, & SS. Patres, quis prudenter ullam, aut saltem exiguam huic prodigio fidem habendam esse censeat? Eo maxime quod Verbum Divinum hypostaticoc unitum per voluntatem operatur, & hujus sui voluntatis, aut dispositionis nullus assignatur testis, aut designari valet.**

151. Secundò refellitur modus iste dicendi, qui nullo efficaci argumento, nullave probabilis conjectura nititur. Inefficax prorsus est momentum illud adductum, quod ex quo formatum fuerit corpus Christi Domini ex purissimo sanguine Beatissimae Virginis, immutatum aeternum perseveravit: ac si haec esse posset sufficiens defectus mutationis ratio, An non sanguis Beatissimae Virginis, ex quo factum est lac, purissimus erat? Et tamen vere fuit immutatus. Purissimum, etiam erat lac, quod fugebat Christus Dominus, & tamen resolutum fuit calore naturali, & conversum in sanguinem, & carnem Christi: ergo quod purissimus fuerit sanguis, ex quo formata fuit substantia illa primigenia Corporis Christi, non est ratio, ut absque omni sui mutatione, aut resolutione permaneat.
152. Rursum minus consequenter asseritur, consequentem esse ad unionem hypostaticam immutatae carnis, & conservati sanguinis permanentiam. Hoc si ita est: ergo immutatum, & non resolutum fuit corpus Christi semper, & quoad omnes ejus partes, sive primigenias, sive denuo acquisite naturae, cum fuerint omnes hypostaticae unionis participes. Et quid enim ad resolutionem, vel non resolutionem, quod partes aliae, assumptae jam naturae, accedant, cum & illae partes acquisite ad veritatem naturae Christi Domini pertineant?

ant? *Non enim*, inquit D. Thomas, 1. p. q. 119. art. 1. ad secundum *potest alia esse natura, sed quod adducit, cum iam se factam unam per veram mixtionem. Unde nulla ratio est, quod non confusatur per calorem naturalem, & alterum maneat. Præterea materia acquisita, fuit æquè terminata subsistentia Divini Verbi, ac materia primo accepta: quæ Divina Verbi subsistentia maxime perficit, & non destruit naturam extremi assumpti: ergo si partem acquisitam relinquit mutationi obnoxiam, & eidem mutationi subjecta remanet natura primo assumpta. Rursus, quod subsistentia primo assumpta a Divino Verbo fuerit formata ex purissimis sanguinibus Beatissime Virginis, quod & primus sanguis, nec non & lac Virginis in carnem Christi conversum fuerit etiam purissimum, solum probat, quod nulla aut saltem exigua puri ab impuro facta fuerit separatio, quam tamen dari necesse est in subsistentia de novo acquisita per nutritionem, cum nullus cibus assumatur, in quo non oporteat aliquid impuritatis esse, ex hoc quod in principio est dissimilis: unde si ad similitudinem reduci debeat, oportet quod tollantur illæ partes secundum quas dissimilitudo erat, quod removeantur partes terrestres, ut quod subtilius est, assumatur. Hoc constat ex supradictis, & eisdem disertissimis verbis id docet D. Thomas in 2. Dist. 30. q. 2. art. 1. ad 1. dicens: *Nullus autem cibus assumitur in quo non operetur aliquid impuritatis esse, ex hoc quod in principio est dissimilis: unde si ad similitudinem reduci debeat, oportet quod tollantur illæ partes, secundum quas dissimilitudo erat &c. si in cibo dominantur partes terrestres, magis quam in eo quod nutritur, apparet id quod terrestre est remanere, & quod subtilius est, assumi: & similiter aliæ quæcumque partes dominantur.* Et in hoc sensu intelligenda sunt verba Christi Matthæi 15. *omne quod in os intrat in ventrem vadit, & in secessu emittitur*, ait ibi S. Doctor. At quod immutata manserit substantia illa primo assumpta, nihilque in ea sit calore naturali resolvable, aut deperdibile, hoc falsum penitus est. Rem explico in eo quod in aliis generationibus accidit. Illud quod in carnem convertitur per virtutem formativam in principio generationis, ad majorem perfectionem speciei perducitur, quam illud, quod postmodum per actum nutritivæ convertitur: cum semper invenitur generatio alicujus, quod per se generatur, esse perfectior, quam illa qua aliquid accipit speciem alicujus per commixtionem ad illud, quia quod admiscetur, aliquo modo alterat naturam ejus cui admiscetur. At ex majori illa perfectione concludi non debet eius defectus mutationis materialis, resolutionis, aut diminutionis: ergo quod perfectissima fuerit caro illa primo assumpta a Divino Verbo, & non ita perfecta caro acquisita postea assumpta, argumento non est, quod illa, & non illa ex vi unionis hypostaticæ remanserit irresolubilis.*

152. Parum etiam, vel potius nihil, favet adducta conjectura, quod nempe digna fuerit primitiva substantia corporis Christi, & quæ acquisita fuit via nutritionis, usque ad consolidationem membrorum, irresolubilitatis privilegio, ut remaneret in Cælo hoc æternum unionis hypostaticæ pignus, Deo jucundissimum, sanctis mirabile, ad gloriam Patris, ad honorem Matris, nulla sui parte diminutum, immutatum, aut alteratum, quia nempe cum nos pignus aliquod, imaginæ alicujus rei monumentum, conservamus, gaudemus, quod nulla sui parte sit diminutum, immutatum, aut alteratum. Enimvero, totum hoc, quo commendatur primigenia Christi substantia, magis convenit, toti humanitati formaliter sumptæ. An non ista in æternum erit jucundissimum Incarnationis Divinæ pignus, & passionis monumentum? Quid nobilius ad Patris gloriam, & Matris honorem, quam incorruptam in Cælis permanere humanitatem totam Christi, pretium salutis, & libertatis nostræ? Quid etiam majus virtutis, & gloriæ Christi argumentum, quam humanitas illa, in qua Christus victoriæ suæ obtinuit triumphum? Quid insuper magis jucundum, & mirabile Angelis, quam in æternum videre corpus illud, quod a dextris Dei cecidit, quod ab Angelis adoratur, cui adsunt virtutes incorporeæ, & quod supra omnem Principatum attollitur? Certum est, quod cum nos pignus aliquod imaginæ alicujus rei monumentum conservamus, gaudemus, quod nulla sui parte sit diminutum, immutatum, aut alteratum, ut asserit responsio: Verum id accidit in rebus inanimatis, ubi diminuta, immutata aut alterata materia, diminuitur, aut immutatur ipsa for-

ma. At in viventibus in quibus non reperitur tam perfecta unitas, licet caro secundum materiam non maneat, sed paulatim consumetur, & restauretur, id quod est formale in ipsa semper manet, quia semper manet natura carnis, & dispositio naturalis ipsius, quæ tanti æstimatur, ac si remaneret eadem secundum materiam. Sicut tanti æstimatur uno anno aliqua Respublica, aut Civitas, quam in altero; quia licet fluant partes materialiter eam componentes, & plures subtrahantur a multitudine per mortem, quia tamen ad eadem officia, & ordines substituuntur alii, ideo Respublica una numero manere dicitur. Nullum ergo magis dignum Incarnationis, & Redemptionis pignus, quam humanitas *Christi* formaliter sumpta: nisi velint quod in Cœlis adhuc videatur unus *Christus* a Beatis, & Angelis sub illis parvis dimensionibus infantia, ut puerulus, in quo nulla deperditio primigeniæ substantiæ facta est, & alius cum toto illo augmento materiæ acquisitæ usque ad mortem.

154. Non ergo alicujus momenti sunt congruentiæ istæ ad hanc firmandam sententiam: verum invictis argumentis illa rejicitur. Et primo quidem, certissimum omnibus debet esse, quod quamvis in primo instanti formationis corporis *Christi*, corpus fuerit perfectum essentialiter, non tamen fuit perfectum quantitative, hoc est, licet habuerit in primo instanti omnia membra, & lineamenta, non tamen in ea quantitate, quam habuisset, si in quadraginta sex diebus fuisset corpus illud formatum, sed ad tantam quantitatem pervenit spatio quadraginta sex dierum. Etiam postquam natus est *Jesus*, toto illo tempore duorum annorum, quo lac sugebat, ad majorem quantitatem pervenit corpus per augmentum, quod augmentum factum esse in *Christo*, sicut in aliis hominibus, docet D. Thomas 3. p. q. 33. art. 1. ad 4. his verbis: *Sed augmentum Corporis Christi fuit factum secundum potentiam augmentativam animæ Christi, quæ cum sit specie conformis animæ nostræ, eodem modo debuit corpus illud augmentari sicut & alia hominum corpora augmentantur, ut ex hoc ostenderetur veritas humana nature.* Ex quibus sequens efficax exurgit argumentum. Ut in nobis materia se extendat ad majorem quantitatem, & augmentetur, requiritur, ut adveniat alia materia, per conversionem alimenti in substantiam ejus quantum sufficit ad debitum augmentum. Nihil enim per virtutem nutritivam adderetur corporibus viventibus, si alimentum in veritatem naturæ ipsorum non converteretur: cum tres animæ vegetativæ virtutes, scilicet nutritiva, augmentativa, & generativa, ita sint ordinata, ut semper prior habeat opus proprium prius, & illius superfluum præparetur ad opus sequentis: opus ergo augmenti præsupponit opus nutrimenti, & illud tantum nutritur, in quo deperditio facta est, quod per nutrimentum restauratur. Unde cum immediate post instantis generationis, in illo primario esse generationis, genitus alatur, opus alimenti primo est restaurare deperditum, deinde parare materiam augmento, & cum non possit aliud deperdi nisi materia primaria, virtus nutritiva convertit alimentum in veram primam substantiam. Si ergo juxta D. Thomam augmentum corporis *Christi* fuit factum, sicut & alia hominum corpora augmentantur, hoc modo fuit augmentatum corpus *Christi* Domini tam in utero, quam extra uterum toto illo tempore lactationis. Quomodo ergo dici potest, quod primigenia illa substantia fixa, & irresolubilis toto illo tempore mansit in *Christo* Domino? Enim vero conversio alimenti in propriam substantiam, nequit fieri, nisi immutatione, & deperditione alicujus materiæ primariæ, cujus rationem assignat D. Thomas 1. p. q. 97. art. 4. ad 2. dicens: *Ex Philosoph. 1. de generat. Illud quod generatur ex aliquo extraneo, adjunctum ei quod prius erat humido præexistenti, imminuit virtutem activam speciei, sicut aqua adjuncta vino: primo quidem convertitur in saporem vini, sed secundum quod magis, vel minus additur dimittit vini fortitudinem, & tandem vinum fit aquosum.* Quod iterum firmat 4. contra gentes, cap. 35. num. 3., ubi dicit S. Doctor, quod mixtio non est nisi eorum, quæ communicant in materia, & quæ agere, & pati ad invicem nata sunt. Et quod ex his quorum unum multum excedit aliud, mixtio fieri non potest, si quis enim guttam vini mittit in mille amphoras aquæ, non erit mixtio, sed corruptio. Quibus apertissime docet D. Thomas id quod in 2. Sent. Dist. 30. q. 2. art. 2. scripsit: *Quod mixtione completa, non retinet unumquodque qualitatem propriam*
alias

aliam admixtio esset ex rebus salvatis; & esset compositio tantum: sed oportet, ut totum simul unam formam accipiat, quæ est medium, ut patet in mixtione vini, & aquæ: quia post mixtionem non remanet ibi aliqua pars signata habens completam virtutem vini, & habens aliquid eam debiliter, sed totum est habens eam mediocriter: Ex quo infert S. Doctor: Unde nec est possibile, ut completo actu nutritivæ, & augmentativæ, remaneat aliquid signatum, complete participans naturam speciei, sed totum uniformiter: ergo vel neganda est vis nutritiva in Christo, & conversio alimenti in substantiam præexistentem; toto tempore quo fuit in utero, & tempore lactationis; vel agnoscenda est substantia primigenia alterabilis, & continua caloris naturalis actione resolubilis, & restaurabilis, teste D. Thoma 1. p. q. 119 art. 1. Nutrimeto indiget non solum ad augmentum, alioquin terminato augmento necessarium non esset: sed etiam ad restaurandum illud quod deperditur per actionem caloris naturalis. Non autem esset restauratio nisi id quod ex alimento generatur succederet in locum deperditi.

15. Hoc necessario dicendum nisi velint aliquid miraculosum ponere; quod augmentetur corpus Christi media aliqua materia a Deo producta, quæ maneat seorsum a materia primigenia; itaut immutata manente, & perseverante ista, augmentum fiat materia de novo producta. Non enim invenitur aliquid naturaliter crescere, nisi per hoc quod aliqua substantia materiæ adveniat, vel per creationem, vel per conversionem alterius materiæ in ipsam: ergo si non augmentatum fuit corpus Christi per conversionem alterius materiæ in ipsam præexistentem; solum crevit miraculosè per materiam de novo creatam: quod falsissimum esse docet D. Thomas in 2. dist. 30. quæst. 2. art. 1. his verbis: Quidam namque dicunt, quod hæc talis multiplicatio fit miraculose operatione divina, sicut etiam panes evangelici multiplicati sunt Joan. 6. Sed istud expressam continet falsitatem, dum opus naturæ in miraculum convertitur. Et præterea etiam in illorum panum multiplicatione non est remotum, imo est necessarium fortè factum fuisse additionem materiæ per conversionem aliorum corporum in panes virtute Divina. Istam autem conversionem cibi in carnem veram naturæ fieri potest, quæ transmutat id, quod est in potentia, in actu, quamvis successive compleat, quod Deus subito facit: quod autem possibile naturæ est, operationi naturæ a Deo committitur, qui unicuique dat perfectionem secundum quod capax est, unde non oportet ad miraculum confugere. Aliud pariter æque miraculosum videretur, quod in Christo nihil per nutrimentum adderetur substantiæ primigeniæ, sive substantiæ qua primo est in suo esse constitutus, sed solum substantiæ illi denuo acquisitæ, quam unicam novarum partium acquisitione, & successione esse resolubilem, affirmat solutio, quod nisi miraculosè fiat naturaliter evenire non potest. Enimvero ex substantia primigenia, & illa denuo acquisita per nutrimentum sit eadem specificè, & numerice natura. Tam illa, quam ista pertinent ad veritatem naturæ in Christo Domino; Ergo si alimentum solum converteretur in substantiam acquisitam, & non in substantiam primo habitam, converteretur in eandem substantiam, & non converteretur; quo quid magis miraculosum aut impossibile! cogitari aut dici potest? Rem explico. Certissimum debet esse, quod pars acquisita per nutritionem convertitur in substantiam præcedentem, & sit idem cum illa. Unde in præjacentem portionem carnis Christi fuit conversa prima portio ex alimento, quin postea ibi fuerit discretio unius ab alia, & sic dein de cæteris portionibus advenientibus ex alimento, quæ in præcedentes convertebantur, ex quibus omnibus æque fiebat aliqua resolutio per actionem caloris naturalis, & in omnibus æque reparabatur deperditum, ex eo quod per alimentum adveniebat. Si ergo pars acquisita per nutritionem convertitur in substantiam præcedentem, & sit idem cum illa, absque discretione unius ab alia, quid mirabile magis, quam quod detur pars resolubilis, & altera ex gratia unionis non resolubilis, ubi nulla non gaudet eadem gratia unionis! Addo quod si in eadem numero natura potest distingui pars incorruptibilis ex gratia unionis, & pars alia secundum naturam corruptibilis; quid ni & poterit tota illa natura incorruptibilis esse ex gratia unionis? Minor quippe repugnantia datur, quod eadem specificè, & numerice natura tota ex gratia unionis incorruptibilis reddatur, ut accidit in corpore Christi post Resurrectionem, quam quod ejusdem numero naturæ pars una, sit ex gratia irresolubilis, & alia secundum naturam resolubilis: sed totum corpus Christi Domini ante Resurrectionem esse incorruptibile ex gratia, dam-

natum est contra quemdam Julianum Helicarnassi Episcopum, Cajanitas, aliosque Hæreticos: Ergo falso asseritur, quod secundum partes, quæ accesserunt naturæ assumptæ, assumpta est etiam a Divino Verbo mutabilis, & resolutibilis humanæ naturæ conditio. Audiendus hic Leontius lib. 2. ex tribus, quos edidit contra Nestorium, & Eutychem ubi probat assumptam a Verbo Divino naturam, fuisse per se corruptelæ obnoxiam, omniaque diluit argumenta, quæ ab eodem Juliano, & aliis proponebantur. Sic namque ait pag. 543. *Si Christi corpus incorruptibile dicitis, non ejusdem est nobiscum substantia: quando corpus illius incorruptibile, nostrum est corruptibile. Sed fortassis ad hoc ipsi vicin inferent, quomodo nos a Resurrectione Christi corpus incorruptibile dicentes, nihilominus ejusdem esse nobiscum tradamus? Eodem se quoque modo dicentes idem ante Resurrectionem incorruptibile, nihilominus ejusdem esse nobiscum substantia fateri. Verum nos respondemus, etiamsi post Resurrectionem incorruptibile fateamur, non tamen a nobis corruptibile natura dici, sed gratia. Si subjecerint, etiam ante Resurrectionem incorruptibile per gratiam, esto dicimus, non hoc ea permittere, quæ de Christo traduntur, etenim ante Resurrectionem, & esurisse dicitur, & sitiisse. Quo autem modo incorruptibile fuerit, quod talia passum est? At post Resurrectionem nihil ei tale accidit, unde patet, ante Resurrectionem corpus fuisse corruptibile, post Resurrectionem incorruptibile: Ergo si Christus totus ante Resurrectionem sitiit, esuriit, nequit dici quod secundum unam partem erat ex gratia incorruptibilis, & non secundum aliam.*

156. Ultimum huic controversiæ sigillum ponat sequens discursus, quo evidenter evincitur partes primigenias ejusdem naturæ hoc altiori privilegio minime fuisse donatas, ut in æternum perseverarent non immutatæ, non resolutæ: ut generationem Divinam in hoc etiam humana imitetur, quod sicut Christus æternam, habet substantiam Patris, ita piissimum sit credere, quod in æternum habeat physice, sive identice substantiam Matris in suam naturam conversam, nulla sui immutatione, aut resolutione. Docet D. Thomas 1. p. q. 97. art. 4. in corpore, sumptionem cibi fuisse necessariam ad reparationem humidi per actionem caloris naturalis in statu innocentie, sicut & nunc subvenitur nobis per cibos, quos sumimus. Et q. 119. art. 1. in Corpore docet, quod nutrimento indigemus non solum ad augmentum, alioquin terminato augmento necessarium non esset, sed etiam ad restaurandum id quod per calorem naturalem deperditur. Non autem esset restauratio, nisi id quod ex alimento generatur, succederet in locum deperditi. Unde sicut id, quod primo inerat, est de veritate naturæ, ita id quod ex alimento generatur. Etiam ibidem Ang. Magister ad 2. ait: *cum id quod ex alimento generatur, adjungatur corpori nutrito per modum mixtionis, sicut, aqua miscetur vino, ut ponit exemplum Philosophus in 1. de generat.; non potest esse alia natura ejus quod advenit, & ejus cui advenit, cum jam sit factam unam per mixtionem. Unde nulla est ratio, quod unum consumatur per calorem naturalem, & alterum maneat. Et ideo dicendum est, quod hæc distinctio Philosophi non est secundum diversas carnes, sed est ejusdem carnis secundum diversam considerationem. Si enim consideretur caro secundum speciem, id est secundum id quod est formale in ipsa, sic semper manet; quia semper manet natura carnis, & dispositio naturalis ipsius. Sed si consideretur caro secundum materiam, sic non manet, sed paulatim consumitur, & restauratur, sicut patet in igne fornacis, cujus forma manet, sed materia paulatim consumitur, & alia in locum ejus substituitur.* Hæc D. Thomas rem profundissime exponens. At ut clarius hæc eximia S. Doctoris doctrina intelligatur, hic sedulo oportet considerare ipsam, secundum argumentum, cujus doctrina ista solutionem asserit. Objecerat enim sibi ex Philosopho in 1. de gener. distinctionem carnis secundum speciem, & secundum materiam. In cujus solutione advertit quod aliqui per carnem secundum speciem intellexerunt id, quod primo accipitur à generante: & hoc dicunt manere quousque individuum durat: carnem vero secundum materiam dicunt esse, quod generatur ex alimento, & hanc dicunt non semper permanere, sed quod sicut advenit, ita abscedit. Quem modum dicendi ait Angelicus Doctor esse contra intentionem Philosophi, illumque impugnat verbis supra adductis. Quibus æque manet impugnata opinio de permanentia carnis primigeniæ & sanguinis in Corpore Christi usque ad sudorem in horto; imo & fortius, quia hæc etiam addit permanere carnem & sanguinem ex alimento lactis per biennium.

157. Accedat in hujus veritatis confirmationem; quod communiter Theologi cum D. Thoma 3. p. q. 14. art. 1. docent. Verbum Divinum non successive & diverso tempore, sed in ipsa natura humana primo assumpta ex Virgine voluntarie assumere debuisse corporis defectus: ex quo inferitur quod natura illa primo assumpta non fuit ex vi unionis Hypostaticæ immunis ab illis defectibus, quibus illa ex suis principiis erat necessitate subjecta, nempe materiali mutatione, aut resolutione, & diminutione. Sic certissimum est quod Christus in illo biennio emittebat superfluitates urinæ, saliva, lacrimarum. Rogo modo, ex quo formabantur, seu ex quo procedebant dictæ superfluitates? Ex lacte profecto; cum non aliud sumebat alimentum. Et quid rursus dicitur de carne præputii Christi Domini, & de sanguine in circumcisione effuso? invictum prorsus argumentum falsitatem revelationis probans; quæ asserit carnem, & sanguinem primigenium, & in biennio lactationis formatum mansisse absque diminutione aliqua usque ad sudorem in horto. Caro enim illa præputii fuit abscissa octavo sive Nativitatis die, & ex vulnere abscissionis fuit ille sanguis effusus. Nescio profecto quas rimas quæret quis ut elabatur, vimque argumenti hujus effugiat.

158. Nihil revelationi uno, vel altero modo expositæ favet adducta P. Suarez doctrina, necnon & Cartagenc. Non enim si attentius consideretur, id asserunt; quod obtenditur. Uterque asserit illam substantiam carnis, quam Christus assumpsit ex Virgine, nunquam fuisse omnino dimissam, aut continua caloris naturalis actione resolutam, sed eandem omnino fuisse semper conservatam Verbo Dei unitam. Ex quibus verbis sequentes consecutiones elicere licet. Primo, illam substantiam conservasse nec in horto fuisse per sudorem emissam. Secundò, asserit P. Suarez non fuisse omnino dimissam: quo sanè declarat se existimare non fuisse integre servatam; sed partem saltem, vi caloris naturalis, & nutritivi alimenti consumptam: Quod expressius explicat sequentibus verbis: *Rursus in tempore Infantie, quia alimentum est facile, & forte sine resistentia convertitur, parum illius substantiæ, per ejus actionem resolvitur præsertim in Christo, qui temperatissimo, & convenientissimo cibo alebatur, scilicet ubere de celo pleno.* Notentur verba illa *parum resolvitur*: ergo non nihil resolvitur. Si autem hoc fatetur auctor de tempore Infantie Christi in quo solo alebatur purissimo Virginis Matris lacte; quid eidem dicendum restaret de toto subsequenti tempore, usque ad perfectam ipsius Salvatoris ætatem? Si jam parum aliquid resolvebatur tempore Infantie, quando solo alebatur lacte, jam non ita parum resolvebatur, ex sumptione, & conversione aliorum ciborum usque ad mortem. Tertio Quæsitò respondet P. Suarez per hæc verba. *Probabile denique est ex speciali providentia, & voluntate ipsius Christi hoc fieri potuisse.* Hoc minus congruenter dictum videtur; non enim inquiritur, aut inquirebat ille de posse, sed de facto; & quæsitum facti, non resolvitur per possibile: & quamvis inquisisset ille de possibili, falso dixisset, esse probabile hoc potuisse fieri: Hoc enim non probabile, dicendum, sed omnino certum, & infallibile, à quocunque Catholico asserendum est. Non ergo revelationi favet doctrina P. Suarez, quin potius funditus evertitur per eam, quod per illam asseritur.

159. Tandem quia perperam innitur testimoniis SS. Patrum, quibus hanc sententiam stabilire putant. Nihil evincitur ex D. Petro Damiano, qui satis aperte suum dictum explicat, de esse Deum in Virgine quarto modo super tres alios, quibus est in aliis; quia est in ea, seu cum ea per identitatem essentiae; unde addit: *Habitat Deus in Angelis, sed non cum Angelis; quia cum illis ejusdem non est essentia. Habitat Deus in Virgine, habitat cum illa, cum qua unius natura habet identitatem.* Hoc est aurum pulchrum nimis, quo Thronus est vestitus; quia tali modo Virginem induit, & in Virgine indutus est. Sed quid ad rem de qua agitur attinet hæc naturæ & essentiae significata identitas! Numquid salva fide potest quis asserere, Christum & Virginem esse idem identitate individuali naturæ: Numquid Christus est Beata Virgo, aut e converso? Non est profecto in Christo aliqua portio carnis, quæ sit eadem numero cum aliqua portione, quæ unquam fuerit actualis portio carnis Virginis; ex qua solum assumpta fuit sanguinis portio, quæ, relicta forma sanguinis, qua informabatur in Virgine, conversa est in carnem Christi, informatam anima ipsius Christi, ejusque Divinitati unitam: ergo irritus penitus

est ejus conatus, dum supplicat a *Damiano* petit, quem totum pro hac sententia stare putat.

160. Altius exaggerant testimonium *D. Augustini* ex sermone *5. Assumptionis Virginis*, cum tamen *Augustini* non sit, ut eruditus est satis notum. Verum cujuscumque sit auctoris, nihil in gratiam, hujus opinionis concludi potest. Ubi notandum, quod locus prout a *Patre Suarez* adducitur mutilus est & corruptus. Sic enim refertur ab illo: *Caro Christi est caro Mariae*. Et infra: *Caro Christi quamvis gloria resurrectionis fuerit magnificata, eadem tamen mansit, qua suscepta est ex Maria*. Sic autem habet textus originalis. *Caro Christi cara est Mariae; & multo specialius, quam Ioseph, Iudae, ceterorumque fratrum eius, quibus dicebat, Frater enim, & caro nostra est. Caro enim Christi, quamvis gloria resurrectionis fuerit magnificata, & potius super omnes caelos ascensionis glorificata, eadem tamen carnis mansit, & manet natura, qua suscepta est de Maria*. Haec sane verba nihil aliud sonant, quam quod *Christi* corpus gloriosum, licet aliis aëtherum dotibus immortalitatem induerit, omnique mali sensum respuat, non ideo tamen naturam mutavit: idemque semper manet corpus, quod ex *Maria* suscepit, licet prius mortale foret, & malis obnoxium. At haec quid conveniunt, ut probetur, propriam scilicet *Mariae* carnis substantiam permanere in *Christo*? Nec oppositum probat modus ille loquendi, quod *caro Iesu, caro est Mariae non ito specialius, quam Ioseph, Iudae, ceterorumque Fratrum eius*; non enim sic intelligendus *S. Doctor*, per hoc quod *caro, qua suscepta est ex Maria, ut suscepta est, mansit eadem materialiter, & manet eadem specialiter in Christo*: sed multo specialius dicitur, quia nempe *Christus* fuit conceptus ex *Maria Virgine*, citra carnale *Iosephi* commercium, & secundum humanam naturam fuit sine patre: unde multo specialius *caro Iesu* dicitur *caro Mariae*, quam *Ioseph, Iudae, ceterorumque fratrum*, in quibus *caro* non est tam specialiter *Christi*, quam *caro Iesu*, est *caro Mariae*.
161. Nec meliori titulo adducitur *Augustinus Psalm. 98.* ubi sic habet: *De carne Mariae carnem accepit, in ipsa carne hic ambulavit, & ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit*. Quis Catholicus veritatem istam in dubium revocet? Verum quid aliud sibi haec verba volunt, quam quod *Christi* corpus vere fuit efformatum ex *Maria*, semper idem perseveravit, idemque nobis in Eucharistia manducandum datum est? At cui persuasissimum unquam esse poterit, propriam *Mariae* carnem praesentem esse in Sacramento, ibique & adorandam, & nobis dari manducandam? Alii, per me licet, his assentiantur, Ego vero in his curiosis potius quam necessariis doctrinis magis ergo ducam ignorantiam cogitari, quam falsam scientiam, & proficere, ut ait *S. Augustinus Epist. 78.*

§. XIX.

In quo plura referuntur animadversione digna.

162. **M**Orari consulto nolui super plures alias visiones hujus *Servae Dei*, quas refert liber iste, contentus quaedam solum oculis Eminentissimorum Patrum subicere, quia eas legendas, *Viris* sapientissimis & prudentissimis, exhibuisse, refutasse est. At cum perdoctus revelationis vindex animum meum ex suo spectans, me ideo siluisse, quia nihil contra eas dicendam haberem, asserere non dubitat num. 104. hisce verbis: *Es quidem ille prudenter, & sapienter nulla censura nota inurendas duxit, sed solum prout jacent E. P. P. iudicio exponendas, ut qui bene noverat, posse fortasse occidere, ut quispian illas non laudandas censeat; licet ipse unde reprobet certam rationem non inveniat; mihi visum est eas accuratius, & distinctius recognoscere, & paulo diffusius attingere, ne vindex earum, de earumdem soliditate nimium sibi blandiatur. Refert libri auctor fol. 214. scientiam, quam habuit *Serva Dei*, status *Animarum*: in qua visione civitas videbatur*

batur illi speciem habens floridissimi campi; vix apparebant herbas, & floribus
 constrate, domus, & testa domorum hæderis operata erant, sub quibus aves plu-
 rimum occultæ, suaviter, modulatè, & harmonicè canebant, ne periuria, ma-
 ledictiones, inhonesta verba commorantium audiret illa. Videbat homines am-
 bulantes ut arbores, alios ut arbuscula, alios ut arbores novellas, alios ut ar-
 bores juxta magnitudinis, alios ut arbores magni incrementi, alios ut arbores
 steriles, & infructuosas, alios ut arbores facundas, quibus illa animarum gra-
 dum gratiæ, gratiam, & carentiam gratiæ dignoscebat. Quis hæc legens non
 ea in suspensionem revocet? Quod accedant volucres cæli, dulcissimo suo con-
 centu, ut animâ charitate plena, quæ in hoc ærumnoso degit sæculo spiritualem
 aliquam in tot ærumnis, & laboribus consolationem sentiat, mensque ejus admi-
 ratione, & affectus jubilo repleatur, hoc omnino novum non est: sed averem scire
 ex vindice revelationum harum, an visio, de qua in præsentî, corporalis, imagi-
 naria an intellectualis fuerit? Cur homines non sub propria, sed sub arborum
 specie viderit? Scimus Deum tanto clarius & apertius amicis suis loqui, quanto
 illi fuerint in se perfectiores, sibi que intimius uniti: cum ergo exhibeatur nobis
 Ven. Nostra velut exemplar speciale perfectionis: imo, ut mox dicetur, velut
 in altissimo perfectionis constituta, conveniebat ut Sponsus ei clarius & distinctius
 hæc omnia ostenderet. Unde vereor ne Vener. ista hic fuerit decepta, prout etiam
 veris prophetis quandoque accidisse supra obiter commemoravimus, putaverit
 à Deo visionem sibi cælitus emissam, quod in se non erat nisi imaginatio-
 nis lusus. At enim vidit, inquit, & audivit. Sed quid, obsecro? Audivit avicu-
 las cantantes. Ad quid? Ne audiret blasphemias, maledictiones, inhonesta ver-
 ba &c. Verum cum non viderit homines sub specie humana, sed sub specie ar-
 borum, an forte arbores istæ loquebantur? Habebimus ergo aliquid superans
 etiam fabulas Esopi, in quibus solum irrationalia animalia, hic vero & arbores
 interloquentes introducuntur. Sed serio & ad rem. Quod homines, ut
 arbores viderit, nihil mirum, cum & eisdem arborum instar apparentes, vide-
 rit cæcus, incipiens videre, ut legitur *Marci 8. v. 24. Video homines, ut arbores
 ambulantes*, quem textum eleganter exponit doctissimus Beda. *Formam quidem
 corporum inter umbras aspiciens, sed nulla membrorum lineamenta visu adhuc caligante
 discernere valens, quales condensæ arbores à longe spectantibus, vel in luce nocturna solent
 apparere; ita ut non facile arbor, aut homo sit, possit dignosci.* Huicque expositioni ad-
 stipulatur Emin. Cajotanus dicens: *Cæcus aliquantulum vident, fatetur se videre ho-
 mines, non quia visa discernat ipsos, quos videt esse homines (videbat enim homines ve-
 lut arbores) sed quia videbat eos ambulantes, ita quod ex ambulatione discernabat illos,
 quos sic confusè videbat esse homines.* Hic imperfecta cæci visio exprimitur. Potuit
 Christus statim cæcum illuminare perfecte; at cum imperfecta esset ejus Fides, si-
 cut sensum interiùs illum illuminabat, sic visum corporis sensum illi restituit,
 ut dicit D. Thomas in Catenâ aurea. *Ideo autem non statim fecit eum videre, sed in
 parte, quia non perfectam habebat fidem; nam secundum fidem datur medela: at ubi cæ-
 cus perfectè vidit, jam non imperfectè homines, ut arbores vidit. Si sic cum Ve-
 nerabili serva Dei actum fuisse putet revelationum vindex, per me licet; sed vi-
 deat ne heroicam Fidei ejus convellat. Vidit ergo homines sub specie Arbo-
 rum: ac animarum nedum gratiam, & privationem gratiæ, sed & quod magis
 est, gradum gratiæ ex diversa arborum magnitudine cognovit: quod in non levem
 suspensionem venit Doctissimo *Gravina lib. 2. de objectis revel. cap. 5. his verbis: Mul-
 tæ aliæ Personæ fingunt se habere revelationem de occultis, nempe, vel illam personam
 esse in peccato, & multoties nihil aliud reportatur, nisi confusio, vel infamia proximi,
 & curiositatis nutrimentum; cum hoc donum discretionis spirituum, & cogitationum cor-
 dis datur à Deo paucis, prudentibus, taciturnis ad utilitatem. Temporibus vixit vidi-
 mus detestam pro hæretica Juliam illam, de qua in 1. p. hujus operis lib. 1. cap. 6. qua
 tanta erat estimationis, & famæ sanctitatis, ut multi vererentur ad illam consulendam,
 nisi prius (verentes ne culpa, quanovis occulta ab illa respicerentur) naminata conscien-
 tia, sacra exomologesi peccata expiarent.**

En este tiempo tome el Niño en mis brazos, y juntete á mi pecho dándole amorosos abrazos, y entrofe en mi corazón donde se hizo una unión maravillosa de los dos corazones, y el Divino Niño daba tres golpes con gran fuerza, y despues de estos tres tenia un pulso ligero, y muy blando: y estava admirada, y deseosa de saber lo que significaban aquellos tres golpes con tanta fuerza dados, y el pulso tan ligero, y blando; y dixome su Magestad. Hija el pulso de mi corazón no era como el de los otros hombres; mas siempre yo los tuve tales, como ahora los has sentido desde mi ninez hasta la muerte. . . . Vi que del pecho de aquel hermoso Niño y amantissimo Jhesus salia una fuente como de oro finissimo, que se derivava, y estendia por todas las Almas, que estaban en gracia de Dios. . . . En esta ocasion vela como su Magestad recioia muchas almas los brazos abiertos, llamandolos hijos con entranas amorosas de Padre. Allí conoçia algunas almas, que han salido de pecado por la gracia de Dios, y persuasion mia.

Legitur insuper fol. 143. In questo tempo presi il Bambino nelle mie Braccia, e lo strinsi al mio petto, dandogli amarosi abbracci, ed egli entrò nel mio cuore, dove si fece l'unione maravigliosa di due cuori, e il divino fanciullo dava tre colpi con gran forza, e dopo questi tre colpi, rimaneva con un polso assai leggiero, ed io restava maravigliata, e desiderosa di sapere ciò, che significavano questi tre colpi dati con tanta gran forza, e il polso tanto leggiero, e sua Maestà mi disse. Figlia il polso del mio cuore, non era come quello degli altri Uomini, ma sempre io l'abbia in quella forma, che adesso hai sentito dalla mia più tenera età, fino alla morte. *Et fol. 134.* Viddi che dal petto di quel bel fanciullo, amantissimo Gesù scorgava una fonte come d'oro finissimo, che si difandeva à tutte l'anime; che stavano in grazia di Dio. . . . In questa occasione vedevo, come sua Maestà riceveva molte anime colle braccia aperte, chiamandole sue figlie con viscere amorose di Padre li conoscevo alcune anime, che sono uscite dal peccato per la grazia di Dio, e mia persuazione.

263. Hic primo novam, vanam, & curiosam inquisitionem Ven. Servæ Dei suspicio, scire volentis, eo tantum fino, ut sciat, cur arteria cordis, quæ primò tribus scibus robustior percutiebatur, post, ita suavis, & sentior micabat? quæ sine curiosa inquisitio, certum est, ut supra dixi, illusionis argumentum; & cum nova sit, novam etiam opinionem parit, quod in Christo Domino toto vite sue tempore arteria pulsus eisdem semper æquis movebatur intervallis, & æque robustus fuerit, cum tamen certissimum sit in bona Philosophia, quod venæ sentiores, celeriores, robustiores, aut debiliores esse solent pro ætatum, sexuum, & corporum natura, & conditione: nec enim in infantia ita robusta est pulsatio venæ, sicut in ætate virili. Rursum temere, & absque fundamento asserti potest, quod percussus venarum in Christo non erat ejusdem rationis, ac in aliis hominibus, temere, inquam, solum id affirmari potest, ex jam supra statuto D. Thomæ principio, quod in omnibus assertendis sequi debemus naturam veram, præter ea, quæ auctoritate Divina traduntur, quæ sunt supra Naturam: Ubi ergo Divina auctoritas ad asserendum, quod toto vite tempore in Christo Domino vena cordis semper æqualiter mota fuerit? Nihil horum huc usque intellexit Ecclesia, & minime licet hoc ut verum pie admittere, cum majorem etiam sollicitudinem, ac dubitationem

nem afferat revelatio, si in memoriam revocentur, quae prius, ut a Deo revelata nobis tradit V. Serva Dei, quod *Christus* puer, non erat sicut ceteri pueri, lactens in gremio Matris, quod natura ejus primigenia non erat etiam sicut in aliis hominibus mutationi materiali, aut resolutioni obnoxia; *Siergo*, nec ventis pulsatio erat sicut in aliis hominibus; cum haec omnia, nec ad Dei gloriam, nec ad edificationem, & pietatem deserviant, ex eis solum ansam accipere possunt *Apollinaris* sequaces, pertinaciter errorem tuendi, quod corpus quod *Christus* Dominus in conceptione assumpsit, non fuit ejusdem speciei ac nostrum. Aequè in suspitionem venit, quod ibidem asserit se vidisse quam magna, quam praecleara, amoris signa praebuerit Deus animabus pluribus, quae cum in mortalis peccati affectu essent, ad meliorem frugem suo persuasum se converterunt; maxime si consideretur, quod legitur fol. 130.

Dio me mi Senora el Divino Niño, y sentose dentro de mi corazon, y desde allí me mostró las Almas, que antes que viniese salieron de pecado, que estaban en el pasto con todas las demás, que en otros tiempos han salido del mal estado en que estaban. Di muchas gracias a Dios, conociendo que ya estaban en su amistad, y grazia sin haver yo puesto de mi parte, sino las paffos, y estos no constanto espíritu como Dios quiere. Echome mi Senora la bendicion, y pedí la para mis hermanos, y los que fueron parte, dando sus limosnas, para que se remediasen estas almas, saliendo de tantos pecados, y tambien se la hecho, mostrandose muy apacible con ellos.

Mi consegnò la Vergine Signora mia il Divin Bambino, e si pose dentro del mio cuore, e di lì mi se vedere l'anime, che prima, che egli venisse, escirono dal peccato, che stavano con tutte l'altre, che in altri tempi sono escite dal cattivo stato, nel quale si trovavano. Diedi molte grazie a Dio, conoscendo che già stavano in sua amicizia, e grazia senza haver posto io altra cosa che passi? e questi con tanto spirito come Dio vuole. Mi diede la Vergine Signora mia la benedizione, e la chiesi anche per li miei fratelli, e per quelli che entrerebbero a parte con dar loro l'elemosina, acciò si rimediasse a tanti mali dell'animo, ed escissero da tanti peccati, e parimente gliela diede mostrandoli molto affezionata verso di loro.

164. Super quibus omnibus referam solam, quod attendendum maxime in hisce revelationibus docet Doctissimus Gravina citato cap. V. Tertium, ut non curiosa sint, & inutilia, quae revelari dicuntur, cum scriptum sit. Ego Deus docem te omnia; quare interdum peccatur à multis impostoribus, tam maribus, quam feminis, quae de statibus animarum pronuntiant, num sint in Purgatorio, vel jam à penis absoluta, num sint in caelo, vel in tartareis abyssis, & num sint haec hac infirmitate convalescunt, num deducenda ad portas mortis. Revocavit Deus, ut visum est in 1. lib. multa ejusmodi cum expeditis judicaverit, sed modo haec saepe fuguntur ad lucra, & gloriam captandam, foveantque potius humanam curiositatem, quam aliquod reportetur emolumentum. An haec revelatio de numero earum sit, quae, ut loquitur Gravina, saepe fuguntur ad lucra, Eminentissimis Patribus judicandum relinquo. Unum scio, validum scilicet fututum incitamentum ad dandam eleemosynam Confratribus Vener. Servae Dei, si constaret ea mediante, obtineri posse benedictionem Beatissimae Virginis Mariae. Multos scimus suppressos de tacto libellos, in quibus continebantur indulgentiae concessae largientibus certas eleemosynas; quid mirum si etiam supprimitur liber, promittens benedictionem Sanctissimae Dei genetricis, largientibus eleemosynam confratribus Venerabilis *Marianae* i

165. In prima ex Epistolis propria manu Ven. Servæ Dei exaratis, quæ in Actis fol. 17. habetur, & est impressa in lib. fol. 858. sequentia leguntur.

Dixome su Magestad entrandose dentro de mi corozon: Quiero mi amada, que te parezcas a mis Teguas, y Cavallos, que andan en los coches, de Faraon: y entendí por estas palabras, que tenia el Rey Salomon unas carrozas que le presentó Faraon Rey de Egipto su suegro muy ricas, y preciosas, y llevavanlas unos Cavallos, & Teguas velocísimas, briosas, galanas, y las mas estimadas que tenia en su Cavalleriza, y assi queriendo Dios animar mi alma, y regalarla, dice, que queria que se pareciesse a estos Cavallos briosos.... Con esto me entró a hacer mi nido, y morada en aquella espaciosa concavidad del costado con proposito firmísimos de servir a Dios en todo lo que fuese su santa voluntad con obras, y palabras, y pensamientos, mettiendome en las entranas, y corazon divino: y con mas delicadeza, y fervor ama mi alma, quando se balla en el Sancta Sanctorum del corazon de mi Señor Jesu Christo, que en otro lugar... Entrando por las delicadíssimas arterias de la contemplacion, llegó mi alma a unirse con mi Señor Jesu Christo, donde poseo (aunque indigna) lo supremo del amor.... Y de su divino pecho corria a mi corazon un amor tierno, suave, y dulce, y poniendome a su Divino pecho decía: Yo soy, hija, como Ama que dá el pecho al peccador. Suele el ama sangrarse, jaropearse, y purgarse, si el Niño que cria a sus pechos está enfermo: Assi yo hija mia como Ama te tengo al mio, y me sangre con los azotes por tu enfermedad: jaropeame con las palabras acedas, descomedidas, y villanas, que me dixeron, y purgueme con la biel, que me dieron a beber.

Mi disse sua Maestà, entrando nel mio cuore: voglio mia diletta, che t'assomigli alle mie Cavalle, & Cavalli, che vanno al cocchio di Faraone; e per queste parole intesi, che il Re Salomone haveva alcuna carroze, che gli presentò Faraone Rè d' Egitto suo Socero molto riche, e preziose, quali erano tirate da Cavalli, o Cavalle, velocissime, briosse, e le più stimate, che avesse nella sua stalla, e così volendo Dio animate l'anima mia, diceva, che voleva fusse simile a questi cavalli briosi.... Con questo me n'entrai a fare il mio nido, e la mia mansione in quella spaziosa concavità del costato, con proposito fermissimo di servire a Dio in tutto ciò, che fosse conforme alla sua santa volontà, con opere, parole, e pensieri mettendomi nelle viscere, e cuore divino, e con più delicatezza, e fervore ama l'anima mia, quando si trova nel Sancta Sanctorum del cuore del mio Signor Gesù Christo, che in qualunque altro luogo... Entrando per le delicatissime arterie della contemplazione arrivò l'anima mia ad unirsi col mio Signore Gesù Christo, dove possedè (benchè indegna) il supremo grado dell' amore.... E dal suo petto divino correva al mio cuore un amor tenero, suave, e dolce, e mettendomi al suo petto divino diceva: Io sono, o figlia, come una Balia che allatta il peccatore. Suole la Balia cavarli sangue, prender bocconi, e purgarsi, se il Bambino che allatta, e infermo: Così io figlia mia, come Balia ti tengo al mio petto, e mi cavai sangue con i flagelli a causa della tua infermità, profi

pressi amari bocconi con le parole
ingiuriose, e scomposte, che mi
dissero, e mi purgai con il fiele, che
mi diedero a bere.

166. Quod revelationes & gratia quae leguntur aliquibus facta, tanto diligentius
pericrutandae sint, quanto sunt magis singulares & insolitae, & quo magis ima-
ginem gerunt charitatis & amoris Dei, luctuosa multoties, hac in materia de-
ceptorum, exempla abunde probant. Seductoria namque affectio: in iis, qui Deo
militant, semper charitatis vestitur tegmine, nec qualis sit in principio amici-
tiarum se pandit. Sensim utilia suadet, spiritualia simulat, blanda imminuet collo-
quia, alternat nunc spiritualia, nunc corporalia, ut vix à paucis dignoscatur.
Quis ergo non timeat, ne forte decepta fuerit Ven. nostra, quam tot internis,
ac insolitis spiritualibus favoribus & gratiis legimus cumulatam? Id mecum
puto statuet, quicumque ridiculam huius revelationis texturam, attentius vo-
luerit expendere. *Audivit Christum* clamitatem ei, cum cor suum esset ingres-
sus, *voglio mia dilata, che t'assomigli alle mie cavalle, & cavalli, che vanno al coc-
chio di Faraone*. Vocem nempe *audivit Sponsi ad sponsam*, quae auditur *Canticorum*
1. *Equitatus meus in curribus Pharaonis assimilavi t.*: quibus verbis sponsus comparat
pulchritudinem & celeritatem sponsae suae, formae & pernicipitati Equorum cur-
rus Pharaonis: quae sponsae comparatio non humilis, sed nobilissima est, quare
Theodoretus in *Idill.* 18. pulchram *Elevam* comparat formoso Equo e *Thessalia*,
curru supposito. Sic *Christus*, ut huius *Servae Dei* interioris pulchritudinis ele-
gantiam exprimeret, equitatus currus *Pharaonis* *Vener. Mariana* comparat: ut
illa, est carnis pressa pondere, velocitate & ea pernicipitate, qua formosiores &
velociores Equae per agrum currunt, volaret, amoris affectu, in via Regia, ut
ad perfectionis sublimitatem perveniret. Quam vocem, ut *audivit*, nota, intel-
lexit quod *Salomon* habuerit aliquos currus seu rhedas, quos *Pharas* Socer suus
ei dono dederat, pretiosos scilicet ac magnificos, quos trahabant Equi velocis-
simi ac pulcherrimi, quos habebat in equili suo. *E con quiste parole intesi, che il Re
Salomone habeva alcuni carruozze, che li presentò Faraone Re d' Egitto suo socero molto
ricche & preziose*. Quid tum postea? *Intrabam*, inquit illa, ad faciendum nidum
meum & habitationem in spatiosa illa concavitate lateris: *Con questo me s' entrò a
fare il mio nido, & la mia mansione in quella spatiosa concavità del costato*. Et ut rebus
altissimis verba quoque deessent altissima, intrando per *delicatissimas arterias con-
templationis*, *perveit anima mea*, inquit, ad unionem cum Divino meo *Jesus
Christo*. *Entrando per le delicatissime arterie della contemplatione arrivò l' anima mia ad
unirsi col mio Signore Gesù Christo, dove possedè, benchè indegna, il supremo grado dell'
amore*. Finis scilicet coronat opus: possidebat ergo supremum amoris gradum:
ergo nec poterat ultra ascendere, nam ultra supremum gradum non datur ascen-
sus. Dicat nunc mihi revelationum harum vindex, quantum distet haec *Vener.
Servae Dei* assertio a damnato errore *Bequardorum & Bequinarum* assertentium:
*Flumo in hac vita potest talem perfectionis gradum assequi, ut rellatur imprecabilis, nec
ampius in gratia proficere potest*. An non satis se in arrogantiam extollit animus,
qui se ad supremum amoris gradum ascendisse vanè asserit? cum Scriptum sit,
Proverb. 20. v. 6. *Qualis gloriabitur castum se habere cor, aut quis gloriabitur mundum
esse a peccato?* Et *Venerabilis* ista non solum de puro atque immaculato pecto-
re, sed & de supremo amoris gradu sibi blanditur, cum dicat *S. Augustinus de Spi-
ritu*, & *littera* cap. 36. *Proinde hoc primum praeceptum iustitia, quo iubetur diligere
Deum ex toto corde, ex tota anima, ex tota mente...* in illa die implebimus, cum vide-
bimus facie ad faciem.

167. In Epistola secunda, quae legitur in eisdem actis & in lib. fol. 190. refert Ange-
lorum exercitum descendendum de caelo, ut ipsam in caelum elevarent. In ter-
tia quae ibidem legitur, & in lib. fol. 91. narrat qualiter fuerit assumpta ab Ange-
lis canentibus, introducta in caelum, & inter brachia Domini collocata. In
quarta quae in libro impressa legitur fol. 194. sequentia asserit.

Porque aunque por mi gracia todos los peccados esten ya entí abatidos, y prostrados con toda la inclinacion, ò fomes, ò concupiscenzia del peccado: en tanto que esluvieres en esse Cuerpo mortal, es menester que traigas una guerra implacable.

Benche per la mia grazia [*Christus loquitur*] tutti i peccati sieno in te abbattuti, e prostrati coll' inclinazione, ò fomite, ò concupiscenza del peccato, mentre starai in codesto corpo mortale, fà di mettere, che abbi una guerra implacabile.

168. *Philomarinus de divinis revelationibus* meminit cujusdam feminae Neapolitanae, circa quam diversae erant eruditorum opiniones, quibusdam dicentibus eam sanctam esse, aliis negantibus. Displicebat *Philomario*, quod illa in multis se aequaret Beatissimae Virgini *Mariae*. Cur ergo & nobis suspectae non erunt Epistolitae istae servae Dei, quae, sicut superius dixit. Beatissimam Virginem *Mariam* per Angelos fuisse saepe elevatam in Coelum, ita in his Epistolis, idem de se ipsa asserit? In quarta quoque Epistola asserit se audivisse à *Christo*, quod omnia ejus peccata erant dejecta ac prostrata; &, quod bene notandum, simul cum inclinatione, fomite ac concupiscentia peccati, quod nec *Paulo* concessum, cui, ne magnitudo revelationum cum extolleret, datus est stimulus carnis qui eum colaphizet; a quo sola Beatissima Virgo fuit immunis. At paulisper hic moremur. In ea qua perficienda est justitia multum in hac vita ille profecit, qui, quam longè sit a perfectione justitiae, proficiendo cognovit, ita scilicet sibi videri, dixit olim *S. Augustinus* loco citato de *Spir. & littera* cap. 36. Hinc non in levem suspicionem vocat, quod primo hic asseritur habuisse servam Dei revelatione Divina, per la mia gratia tutti i peccati sono in te abbattuti ò prostrati? Quare ipsa vere asserere potuit, quod in carne habitans peccatum non haberet; quod, quam erroneum sit, scribit *S. Augustinus* lib. de perfectione justitiae hominis cap. 21. *Quisquis dicit post acceptam remissionem peccatorum, ita quemdam hominem justè vixisse in hac carne, vel vivere, ut nullum habeat omnino peccatum, contradicit Apostolo Joanni 1. v. 8. si dixerimus, quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est. Non enim, ait, habuimus, sed habemus. Quem Apostoli textum exponens Consilium Carthaginense anno 418. Canone 6. sic diffinit. Item placuit quod ait *S. Joannes Apostolus*: Si dixerimus quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est: quisquis sic accipiendum putaverit, ut dicat, propter humilitatem oportere dici nos habere peccatum, non quia vere ita est, anathema sit. Loquitur enim Apostolus, & adjungit: si autem confessi fuerimus peccata nostra, fidelis est, & justus qui remittat nobis peccata, & mundet nos ab omni iniquitate, ubi satis apparet, hoc non tantum humiliter, sed etiam veraciter dici. Poterat enim Apostolus dicere: si dixerimus, quia non habemus peccatum, nos ipsos extollimus, & humilitas in nobis non est; sed cum ait: Nos ipsos decipimus, & veritas in nobis non est, satis ostendit, eum, qui se dixerit non habere peccatum, non verum loqui, sed falsum.*
169. Dignum insuper est, ut attentius animadvertatur id quod superadditur, fractam, prostratam, & compressam etiam fuisse in illa inclinationem, fomite, aut concupiscentiam peccati, coll' inclinatione, ò fomite, ò concupiscenza del peccato, ut jam nedom peccatis, & vitiis obnoxia fuerit. Si privilegium hoc respicimus, rarum profecto, atque solum Sacratissimae Virgini concessum scimus;: ut Concilium Tridentinum docet, atque tenet Ecclesia; minimeque fuisse donatum Apostolo, qui non in persona imperfectorum; sed omnium hominum scripsit ad *Galat. 5. v. 17. Caro concupiscit adversus Spiritum, & Spiritus adversus carnem: haec enim sibi invicem adversantur, ut non quaecumque vultis, illa faciat. Video aliam legem, inquit idem ad Rom. 7. v. 23. & 24., in membris meis repugnantem legi mentis meae, & captivantem me in lege peccati, quae est in membris meis. Infelix ego homo! Quis me liberabit de corpore mortis hujus? Gratia Dei per Jesum Christum Dominum nostram. Igitur ego ipse mente servio legi Dei, carne autem legi peccati. Sed quod magis in admirationem movere debet, est quod superadditur, quod toto tempore quo erit in hoc mortali corpore, erit ei implacabile bellum. è mentre starai &c. Quod-*

Quodnam ergo erit hoc implacabile bellum? Si fracta, compressa, & prostrata erat in ea concupiscentia, nec ab ea in mortali corpore expugnabatur, potius erat pax animi, quam bellum; completaque sine hoste victoria. Si fomes peccati erat extinctus, nec in suo mortali corpore regnabat, nulla jam eam retardabat illecebra, nulla molestia conturbabat, nullaque voluptuosa delectatio ex fomite ebulliebat, quæ mentem insiceret, perturbaret, aut ad consensum peccati obortis tenebris alliceret, seu impelleret: ergo vel falsum est, quod fuerit fractus, & compressus fomes peccati, aut quod, si fuit extinctus, debuerit esse toto vitæ tempore implacabile bellum.

170. Tandem suspicionem non minimam habet, & quod ad rem hanc, mea sententia, maximè pertinet, quod in extrema Epistolæ 2. parte legitur manu propria Ven. Servæ Dei exaratum. Quod hispanico idiomate sic legitur. *Por estar de un bravo mala no escribo mas de estas renglones de lo que passo quando vino a la Battida: en leyendolos, se lo de al S. Lic. Cuenca para que lo escriba en el libro.* Et Italico serm. sic se habet. *Per ritrovarmi inferno d un braccio non scrivo più di questa righe, di quello che passo quando venni à la Battida, in leggendolo lo darò al Signore Licenziato Cuenca, acciò lo scriva nel libro.*

171. Non crederem sane ad sui majorem commendationem, & gloriationem Vener. Servam Dei hæc scribendo attendisse, quæ non ex se ad virtutem humilitatis, cæterasque virtutes inclinant, sed potius animum ad vanam gloriam elevant; cum enim quis tot favoribus à Domino se visitari existimat, faciliter se extollit, & de se magni aliquid judicat. At animadversione dignum videtur. Primo quod tam sollicitè, dum esset a loco confessorii absens, gratias illas extraordinarias, & arcanos Dei favores, eidem epistola aperuerit, utque scriberentur in libro, commendaverit, cum nulla tunc temporis utilitas aut necessitas, gratias illas in publicam lucem profecti postularret, & non ad aliorum utilitatem, sed potius ad proprium & speciale decus ejus pertinerent: juxta illud *Isaie* cap. 24. v. 16. *Secretum meum mihi, secretum meum mihi*, & quod Angelus ad *Tobiam* dixit cap. 12. *Sacramentum Regis abscondere bonum est, opera autem revelari, & confiteri beneficium est*, suo nempe tempore. Quare revelationem quam habuit *Paulus*, cum raptus est usque ad tertium cælum, & audivit arcana Dei, quæ non licet homini loqui; non nisi necessitate compulsus *Corinthiis* aperuit 2. *Cor.* 12. v. 2. quasi de alio loquens homine, & non nisi post quatuordecim annos. Quin imò multas alias revelationes habuit *Paulus*, ut infert *Chrysostomus* ex illis ejusdem verbis, *ne magnitudo revelationum extollat me*; & tamen illam solam aperuit. *Non sola*, inquit *S. Doctor* ibi v. 2. *hæc revelatio facta est, sed etiam aliæ multæ, Paulus vero unam ex multis ponit*. Quæ ergo erat tunc temporis necessitas, aut utilitas, ut ita cito publici juris fierent visiones illæ; aut quæ prudens hujus Servæ Dei consideratio, ut illas scribendas in libro morderet, qui prius approbatæ essent a suo Confessario *Ludovico de Mese*? Ex quo & in suspicionem venit, quis sit verus auctor hujus libri, an *Ludovicus de Mese*, an *Dominus Cuenca*, qui scribendi revelationes istas curam susceperat: licet compertum satis sit ex præfatis verbis, insciam minime fuisse Ven. Servam Dei, quod scriptis mandabantur hæc omnia, & non a suo Confessario *Ludovico de Mese*; quod non levem inducit fictionis suspicionem *Geclonio Alphabet.* 18. littera *L.* admonente Prælatos, & directores hisce prudentissimis verbis: *sequitur altera costela pro Prælati, & specialiter Doctoribus, apud inferiores, præsertim Sacerdotibus, ut sine litteris mulierculis cavent, qui dati sunt in Regimen, & exemplum, ad levitæ sunt verbis, aut factis apprehent doctrinas erronas, vel miracula, seu virtutes infelitas, ipsi maxime scientibus, seu coram eis.* Nulla plane possit altera dari talibus ad fugendum fortior occasio.

172. At de his omnibus judicium sit penes Eminentissimos Sacræ Congregationis Cardinales, quos, & pietatis, & religionis Magistros audire juvat. Unum ergo affirmo, quod liber iste continet doctrinas novas, & peregrinas, ad explicationem mysteriorum inutiles, à sacrorum Scriptorum, necnon à præfata, & vulgari Patrum, & Philosophorum sententia alienas; quod & aliqua reperiantur propositiones, quæ adversari satis videntur Sacræ Scripturæ, hanc in improptium sensum detorqueutes; necnon & aliæ penitus falsæ, aliæ inter Scriptores incertæ,

ex aduerso pugnantibus, & repugnantibus aliis; alix revelationes quæsitæ, ut Deus doceat non quod ei proderat, sed potius quod exoptabat; de qua curiosa nimis inquisitione scripsit S. Augustinus lib. 10. Confess. cap. 42. *Multi conantes ad te redire, neque per se ipsos valentes, sicut audio, tentaverunt hæc, & inciderunt in desiderium curiosarum visionum; & digni habiti sunt illusionibus.* Cui concinit S. Bonaventura de *Profectu religionis* cap. 76. dicens: *Aliis autem videtur securius talia non quærere, oblati non cito credere, deceptionis cavendam cavere.* Aliquando etiam oblata velut minus fructuosa parvipendere: ut si vera sint, se habeant indifferenter ad ea; & si falsa, non irritantur eis ne decipiantur quæ tamen omnia liber iste tradit nobis, non ut procedentia ab auctoritate humana, sed a firma, summa, & infallibili Dei veritate Ven. Servæ Dei revelata, ut testatur Auctor libri in prologo dicens: *La sua familiarità con Dio fu tanto grande, come si cognoscerà da questi libri; perche la sua Doctrina che ne i medesimi si contiene per se stessa fa cognoscere, che è nata da lume divino, il quale stava sì permanente in quel cuore, che è impossibile, che fusse finza, mentru non solamente l'ingegno d'una donna, che mai studiò, ma neppure i più famosi Theologi l'avrebbero potuta comporre, se non fosse scesa dal Cielo, è non essendo doctrina di Spirito cattivo, causerà nell' anima quell' ardore che hanno sperimentato in se medesimi tutti quelli, che l'hanno letta; ne sarebbe tanto vera, non essendosi ritrovata mai falsità nella medesima.* Quæ verba Hispano idiomate talia sunt: *Su familiaridad con Dios fue tan grande, como se conocrà en estos libros: por que la doctrina suya que hayen ellos, por si misma se manifesta, que es nacida de la divina luz, que estaba tan de asiento en aquel corazón, no era posible que fusse fingida; pues no solo el ingenio de una Muger, que nunca estudio, pero los de muy grandes Theologos nola pudieran compouer, sino huviera venido de arriba: ni siendo de mal Espritu, causara el ardor en el alma, que han experimentado en si mismos todos los que la han leido, ni fuera tan verdadera, pues jamas se ha sentido falsidad en ella.* Sic ille, quibus finem facio. Absit tamen, ut dum tam copiosi ac multiplicis argumenti partes omnes me tractare necessitas impulit, aliquid adversus sanctitatem hujus Ven. Servæ Dei dicere, statuere, aut decernere hoc meo iudicio velim. Totum sit & habeatur absque ulla, vel minima Sanctitatis hujus Servæ Dei offensione. Cum animam Deo reddiderit anno 1620. & liber publici juris factus sit anno 1661. in illo longo temporis intervallo plura variari potuerunt, superaddi, aut minui, quæ nec in animo usquam habuerit, nec Deus ei in mentem iniecerit. Quare absque injuria Sanctitatis Servæ Dei, de veritate doctrinæ hujus libri dubitare nos, ne quis moleste ferat. Sic censeo, salvo meliori EE. vestrarum iudicio.

*Copia di Lettera scritta all' Autore dall' E'no
Signor Cardinal Banchieri. Dalle Stanze
nel Quirinale 10. Ottobre 1731.*

IL Cardinal Banchieri avendo avuta particolare incumbenza dalla Sagra Congregazione de' Riti di deputare soggetto di capacità e Dottrina per la revisione dell' Opere annesse, ed essendo ben inteso della sagacità e Talento del Padre Maestro Benites, le trasmette a tal fine al medesimo, significandoli in oltre che dopo le averà esaminate, e formatone anche il suo Voto, si contenti far capitare al suddetto Cardinale quanto occorre per istruzione degl' altri Eminentissimi che compongono la Congregazione suddetta, con che gli pregarè e compite prosperità.

